

CASPARI BAVHINI
VIRI CLARISS.

Π Ρ Ο Δ Ρ Ο Μ Ο C

Theatri Botanici

IN QVO

PLANTÆ SUPRA SEXCENTÆ

*ab ipso primum descriptæ
cum plurimis figuris
proponuntur.*

Editio altera emendatior.

BASILEÆ

IMPENSIS IOANNIS REGIS,

A. C. MD. LXXI.

Ayuntamiento de Madrid

AD MEDICINÆ STUDIOſOS.

DIGNA ſaneſt, CANDIDE Lector, Galeni i. de Antidotis 5. ſententia, quæ ab omnibus Medicis perpendatur. Medicus ait omnium **STIRPIUM**, ſi fieri poſſit, peritiam habeat, conſulo, ſi minus, plurium ſaltem quibus frequenter utimur. Nam qui ſtudio Medico operam dare in animo habet, nil in artis operibus laude digni præſtabit, ſi **HERBARUM** cognitione deſtituatur: tam enim medico neceſſaria ὡς ἐχέοντε εἶναι χωρὶς ταύτης ἰατρικῆς ὀρθῶς, ut Oribafius ſcribit: ſiquidem partem Medicinæ potiſſimam ſemper complexa ſit: Homeri Scholiaſtæ ἡ ἀρχαία ἰατρικὴ ἐν βοτάναις ἦν: ſeu ut Seneca, Medicina quondam paucarum herbarum ſcientia fuit. Et apud Plutarchum Tryphon aſſerit, Chironem & Cadmum Agenoridem, qui duo primi Medicinam exercuiſſe credebantur, ægros ſuos ſolis herbis & radicibus ſanaſſe. Sic cum Eurypylus apud Homerum ab Alexandro ſagitta ſauciatus fuiſſet, vulnus ejus Patroclus ita curavit.

αἷμα καλὸν
 Νῖτ' ὕδατι λιαρῷ, ὅππῃ δ' ἐρίζαν βάλε πικρὴν
 Χερσὶ διατρίψας ὁ δὴν ἤφατ.

Hæc & ſimilia mecum perpendens, nunc ab annis quadraginta quatuor, ſtadium Botanicum, ea qua fieri potuit diligentia excolui, nullis laboribus, nullis ſumptibus parcens, ne quidem moleſtas peregrinationes intermittens, quo & plantarum cognitionem, quantum fieri humanitus licet, ſolidam mihi compararem: eaſdem colligerem & collectas aſſervarem, & cum authorum deſcriptionibus conferrem: unde factum, ut domi meæ in horto meo ſecco ſupra quatuor millia Plantarum demonſtrare poſſim, quod quam plurimi & Doctores & Studioſi diverſarum nationum teſtari poterunt, ut qui eas ſingulas, à me iſſis demonſtratas, uti frequenter ſoleo, viderint. Et ad hujus fidam cognitionem Authores etiam conſulēdi fuere, quare omnes quotquot hæcenus habere potui, qui de herbis ſcripſere, ut & Florilegia, mihi comparavi. At quia non omnis fert omnia tellus, infinitis literis ad clariffimos viros datis, ut alibi plenius, ſuppellectilem meam Herbariam auxi, & ex iſſorum literis non pauca ad rem facientia cognovi. Quare ne talentum à Domino mihi concreditum deſoderem, ſed Spartam quam naçtus ſum exornarem, ante annos viginti quatuor, in juvenum gratiam Phytopinacis partem primam propoſuimus, in quo plantas ſparſim ab authoribus deſcriptas, certa methodo propoſuimus, & quidem ſupra bis mille & circiter quingentas: cujus libri exemplaria cum fuerint vendita & diſtracta, proxime ſi Deus volet, Pinacem Theatri noſtri Botanici, qui loco Phytopinacis erit, dabimus, una cum ſynonymiis herbarum ſupra quinq; millium, convenienti methodo diſpoſitarū, quo eo Studioſi in Herbationibus uti poſſint. Sic & Matthiolum emaculatum cum ſynonymiis & multarum novarum Plantarum auctario, ante annos viginti duos dedimus: &

ante

ante annos novendecim in historiam Lugduni suppresso nomine editam, animadversiones scripsimus: & ante septennium Tabernæmontanus, plurimis & plantis & medicamentis additis locupletior redditus, excusus fuit. Nunc vero PRODRUM THEATRI nostri BOTANICI damus, in quo supra sexcentæ plantæ à me primum descriptæ, exhibentur: & licet earum aliquæ apud C. Clusium, & nobiliss. Fabium Columnam Lynceum, & per pauca in horto Eystadiensi reperiantur, nostris tamen adjecimus, quia eas in supra dictis libris, antequam horum scripta prodirent, descripsimus. Figuras quas sculpi curavimus, tot quot ad manus fuere jam absolutæ adjecimus, sperantes futurum, ut & reliquæ THEATRO addendæ, sculpantur. Hoc labore nostro, juvandi studio instituto, utere, donec Theatrum nostrum Botanicum accipias. Nam cum & Johannis Bauhini Illust. Ducis Wirtembergici Archiatri, fratris mei pie defuncti, opus præclarum sub prælo sit: & etiamnum Romæ, historia plantarum Mexiocanarum cum figuris excudatur, & ad medium absoluta sit, ut ex literis clariss. Fabii Columnæ cognovi, hæc opera expectare animus est, quo, si Deus volet, in Theatro nostro, & uno volumine omnes omnium plantarum, à quibuscunque authoribus propositarum descriptiones, & quidem methodice, omnibusque supervacuis recisis, tibi, Candide Lector, exhibere valeamus, sicque perfectum opus accipias.

His interim in rem tuam utere, auctori fave, & si potes plantarum transmissione juvato: & si quæ minus recte proposita animadverteris, pro humanitate tua moneto: monitus non solum gratias habebō, sed etiam lubens, quod hominis ingenui, & fatebor & sententiam mutabo. Nam ut recte Galenus, χαλεπὸν αἰσχροπὸν ὄντα, μὴ δ' αμαρτάνειν, ἐν πολλοῖς, τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα, τὰ δὲ κακῶς κείνοντα, τὰ δὲ ἀμελεῖς ἐρεον γράψαντα. Nunc nomina eorum à quibus plantas accepimus subjiciamus, cum ingenuum deceat, per quos profecerit, fateri, quod hæcenus fecimus, & porro, si Deus volet, facturi sumus. Vive & vale. Basileæ Idibus Martij, M DC XX.

NOMI-

*NOMINA EORVM QVORVM OPERA
in prodromo adjuvi fuimus.*

<p>A Clutius Medicus Amstrodamenfis.
 Arnoldus Gillenius, Ducis Megapolita-
 ni Medicus.
 Bernhardus Paludanus, Medicus Enchufianus.
 Caspar Weckerlinus, p.m. Argentinenfis Medi-
 cus.
 Caspar Bartolinus, Haffniæ Medic. Profeflor.
 David Vafmarus, p.m. Lubecenfis Medicus.
 Daniel Lotitzius, Paterniacenfis Medicus.
 Everhardus Vorftius, Profef. Lugd. Batavorum.
 Fabius Columna Lynceus.
 Fridericus Meyer, p.m.
 Ferrandes Imperatus, Pharmacopæus Neapo-
 litanus
 Georgius Rumbaum, Medicus Vratislaviensis.
 Henricus Heyl, Medicus Dantifcanus
 Honorius Belli, Medicus in Creta.
 Iacobus Alinus, Medicus Hamburgensis.
 Iacobus Antonius Cortufus, p.m. Patricius Pa-
 rayinus & horti præfectus.
 Iacobus Cargillus, Medicus in Scotia.
 Iacobus Zvingerus, p.m. Medicus Bafileenfis.
 Iacobus Hagenbachius, Bafil. Medic. Studiofus.
 Ioachimus Burferus, Medicus Annæbergenfis.
 Ioannes Bauhinus, p.m. Wirtembergensis Ar-
 chiater.
 Ioannes Fleifferus, Vratislau, D. qui in Virgi-
 nia obiit.</p> | <p>Ioannes Francus, Senior Medicus Camicenfis.
 Ioannes Henricus Cherlerus, p.m. Medicus Ba-
 fileenfis.
 Ioannes Neudorffer, Medicus Norimbergenfis.
 Ioannes Pona, Pharmacopæus Veronenfis.
 Ioannes Rudolphus Saltzman, Poliater & Pro-
 feflor Medicinæ Argentinæ.
 Ioannes Sigfridus, Medicinæ Profeflor Helm-
 ftadij.
 Laurentzius Rosenau, Pharmacopæus Linebur-
 genfis.
 Laurentius Scholtzius Senior, p.m. Medicus
 Vratislau.
 Leonhardus Doldius, p.m. Medicus Norimber-
 genfis.
 Ludovicus Furer, Senator Northufanus.
 Ludovicus Iungermannus, Profeflor Gieffanus.
 Matthias de Lobel, p.m. Botanographus An-
 gliæ.
 Matthias Lifterus, Medicus Londinenfis.
 Nicolaus Agerius, Physices Profeflor Argen-
 tinæ.
 Nicolaus Contrarenus, Patritius Venetus.
 Olaus Worm, Profeflor Haffniæ.
 Pafchalis Gallus, Pictaviensis Medicus.
 Philippus Stephanus Sprengerus, p.m. Pharma-
 copæus Heidelbergensis.
 Samuel Sattler, Ducis Brunfvic. Medicus.</p> |
|--|--|

THEA

THEATRIBOTANICI

CASPARI BAVHINI BASILIEN- SIS ARCHIATRI

PRODROMVS.

*PLANTARVM universalem historiam, in THEATRO, Deo clementer
vitam viresque largiente, proposituro, hoc vero in libro, solum
Plantarum à me descriptarum, historiam expressuro, eandemque
methodum, quam in Theatro, observaturo, à GRAMINIBVS auspi-
cari lubet.*

LIBER PRIMVS.

DE GRAMINIBVS.

CAPVT I.

GRAMINIS differentias ducentas in
THEATRO nostro, si Deo placuerit,
proponemus, in præsens vero eas
graminis species, quas à cæteris Bo-
taniciis prætermittas censemus, bre-
viter describere est animus; & id perspicue &
sine omni verborum lenocinio: tu DEVS cœp-
tis clementer, quod supplex peto, aspira.

I. GRAMEN caninum vineale: radice est alba,
tenui, repente, geniculis distincta, ex quibus fi-
bræ capillares in terram defiguntur: culmos ha-
bet tenues, læves, geniculatos, in terram reclina-
tos: ex quorum geniculis singulis, folium, duas,
tresve uncias plerumque longum, angustum, a-
trovirens prodit: culmorum summo panicula
brevis, parumq; expansa, ex parvis glumis com-

posita, infidet. Apud nos in vinearum viis, solo
aliquantulum duriore, circa æstatis initium re-
peritur.

II. GRAMEN caninum supinum panicula-
tum dulce: ex radice oblonga, capillata, & ni-
gra, folia pauca, lævia, viridia, angusta, uncia-
rum trium vel quatuor longa, prodeunt; inter
quæ calamus tenuis, internodiis distinctus, fo-
liis paucis oblongis cinctus: parte inferiore su-
pinus, mox palmum longus, erigitur, & panicu-
lam tenuem, albam, glumis exiguis donatam,
sustinet: agris Londinensibus udis gaudet,
unde D. Lobelius, Graminis dulcis
nomine misit.

¶ (:) ¶

A

III. GRA-

Gramen caninum maritimum
asperum.

III. GRAMEN caninum maritimum asperum, radicem habet ex multis fibris oblongis, albis, capillaribus compositam, ex qua ramuli plures dodrantes, in terram primum reflexi prodeunt, calamis rotundis rufescentibus donati, quos folia quasi in fasciculo juncta, brevia, dura, veluti in aculeum fastigiata, in circuitu leviter hirsuta, ferræ instar minutissime exasperata, cingunt: spicæ, folliculo primum inclusæ, angustæ, ceu ex lappulis elegantissimis, exquis, asperis & echinatis compositæ. In litore Veneto, maritimis quoque circa Anconam, & Monspessuli reperitur. Lobell. adversariorum parte altera in catalogo graminum, gramen caninum medicatum maritimum spica echinata C. Bauhini (sed sine descriptione) vocat, quia hoc nomine in Phytopinace nostro ante annos 24. brevissime descripsimus.

Gramen caninum maritimum
spicatum.

IV. GRAMEN caninum, maritimum spicatum, ex radicibus tenuibus, lignosis, levissime capillatis, viticelli plures repentes, rotundi, læves, pedales, cubito etiam longiores, frequenter geniculati, unde ramuli plures, foliolis arundinaceis brevibus & angustis cineti, prodeunt, quorum superioribus spica triuncialis, ex cinereo nigricans insidet. Ad litus maris, non longe Monspessio, D. Salzmannus legit & communicavit.

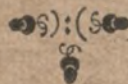
V. GRAMEN mucosum, radice repente, ex radice nigricante repente & capillacea, culmi plures, pedales, incurvi, tenues, geniculati, folijs paucis, brevibus & angustis cineti, prodeunt: quorum summitati panicula albicans, sesquiuncialis, ex minimis glumis contexta, insidet. Hoc in muris fossarum interiorum urbis nostræ provenit.

VI. GRA-

Gramen nodosum spica
parva.Gramen nodosum avenacea
panicula.

VI. GRAMEN nodosum spica parva: radice est parva, nodosa, albicante, fibris paucis & brevibus donata, cui ceu alter nodulus oblongus insidet, qui in calamum cubito altiore, lævem, internodijs aliquot distinctum abit, folio ad quemlibet nodum uno, angusto, uncias quatuor vel sex longo: in summitate spica unica vix uncialis, mollis, typhini graminis forma. In dumeris udis circa Befordiam (urbe diei itinere Basilea distante) provenit, ubi D. Ioannes Bauhinus frater meus p.m. collegit & transmisit.

GRAMINIS nodosi avenacea panicula descriptionem hic præterimus, cum ab aliis proposita fuerit; solum figuram novam, cum a nullo perfecte fuerit delineata, addere placuit.

Gramen bulbosum aquaticum.

Gramen tremulum minus panicula parva.

VII. GRAMEN bulbosum aquaticum: Bulbumunicum habet, elegantem, cum recens est, maculis luteis striatum, carne alba, nullius odoris nec saporis, in ima parte quasi caudulam habens, ex quo pediculus duarum unciarum exurgit: cujus summo radix manifeste fibrosa ad foliorum exortum conspicitur: folia aliquot habet latiuscula, palmaria, striata: an calamum ac florem proferat ignoramus, cum tale à D. Vasmario anno 1492. Lubeca acceperimus: scribit se in ripa fluminis Tranæ invenisse fructibus forte projectum, quod absque dubio sub aquis nascatur; foliorum contemplatione id docente: imbecilliora enim esse, quam ut sine fulciente aqua sese sustinere possit: quod in Phytopin. etiam monimus.

VIII. GRAMEN bulbosum ex Alepo: Radice est bulbosa, cortice reticulato obvoluta, cui fibræ parvæ capillares subjiuntur: culmos duos

tresve striatos, sesquipedalem altitudinis habet, foliis plurimis, oblongis, gramineis cinctos: spica, hordeo marino similis, culmo insidet, quam foliis, vesicæ instar, parte inferna cingit, eamque superat. Hoc siccum apud Iohan. Bauhinum fratrem vidimus.

IX. GRAMEN tremulum minus panicula parva. Radicibus rufescentibus huc illuc repentibus, nititur, unde culmi palmares duo vel tres, geniculo uno vel altero distincti; foliis gramineis virentibus & glabris, angustis, acuminatis, quorum unum jubam vesicæ in modum obvolvit, & suo acumine vel superat, vel saltem adæquat, quæ multis laminulis squamatis, lenticulæ similibus, rotundis, spadiceis sæpe coloris, filis tenuissimis adpensis, constat: ex quibus flosculi ternues, ex flavo pallentes, in vere emicant. In pratis nostris montosis & ericetis provenit, & vulgo Hasenbrod/id est, leporinus panis, dicitur.

GRA-

Gramen tremulum maximum.

Gramen pratense paniculatum molle.

GRAMINIS tremuli maximi, cuius Cæsalpi-
nus sub Phalaride altera, & Clusius in Cur. post.
sub gramine Amourettes majore meminit, Fi-
guram à nemine propositam adponere placuit.

GRAMEN pratense paniculatum molle, cum
nomine graminis lanati in historia Lugdunensi
propositum sit; solum Figuram veram specta-
dam exhibemus.

X. GRAMEN pratense paniculatum majus
angustiore folio: ex radice capillacea, rufescente,
folia capillacea, quædam brevia, quædam

palmum superantia prodeunt: inter quæ cul-
mi tenues, geniculati, cubitum superantes, uno
alterove folio brevi cincti, in quorum summo
panicula leviter expansa, unciarum quatuor
longa, quæ ratione loci, strigosior vel lætior: In
pratibus & dumetis ad ripam Wiesæ fluminis a-
pud nos reperitur.

Huic simile ad ripam prædictam invenitur;
potissimum radicum capillarium, ut & caulium
numero, paniculis & in iis glumis longio-
ribus varians.

Gramen panicula multiplici.

XI. GRAMEN panicula multiplici: ex radice multis cirris villosis albicantibus composita, culmi plurimi, palmares, læves, geniculati & recurvi, foliis gramineis, oblongis, angustis vestiti, exurgunt, quibus panicula triuncialis angusta varie divisa, per maturitatem rigida & spadicea, insidet. Monspeßuli provenit; majus & minus reperitur, & gramen minus duriusculum vocatur.

GRAMEN arvense panicula crispa, cujus figura apposita, pro gramine à Matthiolo, gramine Xerampelino à Lobelio, gramine bulbofo Dalechampi in historia Lugd, describitur, figura non feliciter expressa.

Gramen arvense panicula crispa.

XII. GRAMEN montanum panicula spadicea delicatiore: Radice est alba, brevi capillacea, culmisternis, quaternis, geniculatis, pedalibus, uno alterove folio cinctis, quæ etiam ad radicem breviora & pauca sunt: in culmorum summo panicula triuncialis, spadicei coloris, ex locustis minimis composita.

Hoc tamen variat magnitudine, cum & caule sesquicubitali & spica semipalmari inveniatur: provenit locis saxosis, majus quidem in monte

Crentzacho: minus vero in monte Wasserfall dicto.

XIII, GRAMEN

Gramen paniculatum odoratum.

XIII. GRAMEN paniculatum odoratum: Radicibus candidis, geniculatis serpit: culmo est bicubitali geniculis paucis distincto, folijs angustis, longissimis, paniculam superantibus, in acumen fastigiatis, suavem odorem spirantibus: cuius culmo panicula parva, leviterque sparsa, à pitore non rite expressa, insidet. Apud Borussos provenit, & à Regiomontanis gramen Mariæ

dicitur, quod in fasciculos collectum, propter odoris fragrantiam, vestibus adjiciunt, ut D. Vasmarius, qui plantam transmisit, perscripsit.

XIV. GRAMEN sylvaticum paniculatum altissimum: ex radice repente fibrosa, calami duorum triumve cubitorum exurgunt, qui paniculas parvas sustinent; foliis est latis, cyperi æmulis. Hoc in sylvis circa montem Belgardum provenit, ex quo rustici chlamides pastorales, & torques equis aratra vehentibus conficiunt.

XV. GRAMEN palustre panicula speciosa. Hoc ad bicubitalem altitudinē exurgit, calamo satis crasso: foliis est paucis pedalibus latiusculis, per marginem asperiusculis, quorum aliqua tubuli instar, calamum media ex parte ambiunt: panicula est jubata sesqui palmari, ex elegantissimis, parvis & subrotundis laminellis composita. In humidis circa Patavium legimus: & in Hassiæ stagnis reperiri intelleximus.

XVI. GRAMEN palustre paniculatum minus. Ex radice crassa fibris albicantibus, durioribus donata, calamus rotundus, striatus, cubitum superans exurgit, quem folia pallide virentia, latiuscula pedalia, subaspera investiant: panicula palmaris est, rara, ex locustis albicantibus, aristis oblongis armatis, composita. Hoc in dumetis humidis circa montem Crentzafensem provenit: at in udis Michelfeldensibus altius exurgit.

XVII. GRAMEN maritimum fluitans cornutum. Ex radice exili capillata, culmus tenuissimus, geniculatus, cubito longior producitur: ex quolibet geniculo, folia juncea, communiter bina, culmum basi lata, instar vesicæ, ambientia, in latus sparguntur, indeque cauliculus unus aut alter educitur, & tandem in capitulum membraneum finit, quod in foliola bina, terna, rarius quaterna, angustissima, in latus reflexa, & cornuta desinit. Tota planta, stagnis Monspe-
liensibus mari finitimis, innatat.

GRAMEN

Gramen cristatum.

XVIII. GRAMEN spica cristata lævi, vel gramen cristatum. Radicum capillamentis plurimis oblongis albicantibus abundat, quæ in unum veluti cespitem coeuntia deorsum repunt: culmis est pluribus sequicubitalibus, geniculis paucis donatis: foliis brevibus angustis, & cir-

ca caulem paucis, uncias quatuor vel quinque longis: spicam habet tenuem oblongam, pallidè virentem, quæ galli cristas plurimas, vel semen capitis gallinacei dictæ plantæ refert, cuius nomine cristarum in Phytopinace appellare placuit: quod nomen & D. Lobelius in Adver. parte alt. probavit, gramen cristatum Casp. Bauhini nominans. Provenit in prato infra patibulum, aliquando ad mœnia Basiliensia.

Idem, sed spica elegantiore & densiore, in monte Wasserfall & Monspeßuli observavimus: simile ei ex Anglia D. Lobelius, multis annis post, misit.

XIX. GRAMEN spica cristata subhirsutum. Hoc à priore differt, radicum capillamentis rufescentibus, culmis tenuioribus, parte inferiore levi lanugine aspersis & humilioribus: foliis longioribus: spica candicante, minus compacta, nec ita eleganter cristam exprimente: quod in dumetis circa Cliben copiose provenit.

XX. GRAMEN spicatum angustifolium montanum. Hoc à gramine caryophyllato pratenfi differt foliis, quæ angustissima; cauliculis, qui in hoc tenuissimi, plures & longiores: & loco, cum hoc solum in montosis, Majo mense florens, proveniat.

XXI. GRAMEN sylvaticum angustifolium spica alba. Ex radice rufa, transversa, fibræ capillares descendunt, & folia plura, capillacea, palmaria, etiam breviora, rarius longiora exurgunt, una cum culmis tenuissimis, ipsis foliis plerumque brevioribus, quibus spica ut plurimum simplex, candida, exiguis aristis donata, unciam vix superans, infidet: quod in sylvis humidis Huningensium reperitur.

GRAMEN

Gramen spicatum folio aspero.

Gramen caryophyllatum montanū spica varia.

GRAMEN spicatum folio aspero, in historia Lugdunensi, nomine graminis spicati Dalechampii proponitur, cujus figuram perfectam adponere placuit.

XXII. GRAMEN caryophyllatum nemorosum spica multiplici. Radice est ex fibris capillaceis rufescentibus composita, ex qua, tanquam ex cespite, folia semipalmaria, etiam breviora, Veronicæ caryophyllatæ similia, prodeunt: inter quæ culmi quam plurimi capillacei, nudi, folia aliquando superantes, spicas multas brevissimas & rufescentes sustinentes, exurgunt. Hoc in umbrosis & humidis ad Birsam & Wiesam reperitur. Huic non multum dissimile, sed radice magis geniculata, in via Richana ad sepes ad sinistram reperitur.

XXIII. GRAMEN caryophyllatum montanum spica varia: Radicibus est parvis, fibrosis, oblongis, nigricantibus, ex quibus instar cespiti-

tis folia, aliquando palmum longa, angusta, ut in gramine spicato caryophyllatæ foliis prodeunt: inter quæ culmi plures, tenues, foliis nudi, in summitate spicam modo divulsam, modo compactam sustinentes. In nostræ urbi vicinis collibus reperitur.

XXIV. GRAMEN spicatum foliis & spicis hirsutis mollibus. Radice est arundinacea transversim repente, paucis fibris capillata, ex qua culmi molles cubitum superantes, foliis oblongis, angustis, spicas superantibus, & molli lanugine aspersis, quasi per tubulos transeuntes, exurgunt: quorum summo spica angusta, uncias duas longa, mollis, modo simplex, modo gemina, rarius triplex, alternatim disposita, insidet.

Hoc in arenosis ad Birsam reperitur.

♂ ♀
B

XXV.

Gramen typhoides maximum spica longissima.

Gramen alopecuroides, spica aspera.

XXV. GRAMEN typhoides maximum spica longissima. Ex radice parva, nodosa, cui fibræ exiguæ & plurimæ adnatæ, culmus exurgit rectus, sesquicubitalis, internodiis rarioribus distinctus, qui in spicam rectam, teretem, palmarem, virescentem, in maturitate albicantem, tactu mollem, desinit, utriculis aristas oblongiusculas & copiosas exhibentibus. Inter fruteta circa Gœppingam Ducatus Wittembergici primum, dein non longe Basilea, in sepibus agrorum inter Michelsfelden & Huningen, & in salicetis Michelsfeldæ legimus.

XXVI. GRAMEN phalaroides minus, sive Hispanicum: hoc foliis est oblongis, angustis, viridibus, quorum unum vel alterum, culmos cubitales, tenues, tubi instar cingit: in culmorum summo spica Phalaridi similis, sed angustior, uncias tres longa, insidet: nec radicem, nec se-

men vidimus: & nomine Phalaroidis alterius Hispaniæ, D. Gillenius, transmisit.

XXVII. GRAMEN phalaroides spica molli, sive Germanicum: culmo est cubitali, prioris crassiore, uno alterove geniculo distincto: folio uno vel altero, eoque brevi, culmum ambiente, cujus summo, spica biuncialis, prioris angustior, cinericei coloris, splendens & mollis insidet. Hoc Ulmenfes, apud quos provenit, à colore, Onocordon appellare intelleximus.

GRAMEN alopecuroides, spica aspera, nomine Graminis echinati apud Lugdunensem describitur, quare solum figuram meliorem addere volumus.

XXXIII. GRAMEN tomentosum alpinum & minus. Ex radice parva inutili, calamus raro dodrantem superans, foliis duobus tribusve vestitus exurgit, cujus summitati pappus sub-

rotun-

rotundus insidet. Provenit in Helvetia, in D. Bernhardi monte minore ad lacum: ex Rhoetia D. Burserus attulit.

XXXIX. GRAMEN sparteum Basiliense, sive capillaceo folio majus. Ex radice fibrosa, culmi plures exurgunt, qui statim in folia capilli instar angustissima, in acumen molle fastigiata, palmum, sæpe pedem altiora, absumuntur: nec paniculam, nec spicam observavimus. Tota planta insigniter virescit, & ex multis plantis simul junctis cespes constituitur: in paludibus Michelfeldæ provenit: uti mihi anno præterito M. Hagenbachius, una cum aliis Graminibus plurimis, ostendit.

XXX. GRAMEN sparteum Hollandicum, sive capillaceo folio minus. Hoc pro radice fibellæ tenuissimas albas habet: folia copiosa, capillacea, pallida, trium quatuorve unciarum, inter quæ culmi tenuissimi, palmo altiores, uno alterove internodio donati & pene nudi: efferuntur, qui paniculam pallidam divulsam sustinent, & communiter plures cespitem constituunt. Nomine Sparti Hollandici ex sylva Hagana D. Weckerlinus misit.

XXXI. GRAMEN sparteum Monspeliacum capillaceo folio minimum: Radicem habet ex fibris albis, oblongis, capillaceis compositam: folia capillacea, uncialia: culmos tenuissimos, nudos, trium quatuorve unciarum: paniculas parvas ex locustis minimis compositas & per maturitatem rufescentes: quod Monspefuli in agris æstivo tempore reperitur.

XXXII. GRAMEN sparteum setas equinas referens. Hoc album est, & ex radice alba setarum instar folia cubitorum quatuor longa producit, quæ forma, & tenuitate, & robore, caudam

equinam, ejusque setas referunt: ex quibus lavæ insulæ incolæ, tapetia texunt. Cujus forte mentio fit in C. Clusij curis posterioribus, sub Herba, Sparto Hispanico non absimili.

Sic ex Insula Virginea, arboris ejusdem cortex candidissimus, in pili tenuitatem divisus adfertur, è quo incolæ pannos texunt: hunc corticem à D. Gillenio, Gramen vero à D. Saltzmanno accepimus.

XXXIII. GRAMEN sparteum variegatum: hoc foliis est quatuor vel quinque unciarum, rotundis, variegatis, quorum alternatim pars una virescit, altera rubet: quod primo vere in Franckenhusiis montibus copiose reperiri, & Iuggermanus anno 1602. scripsit, & colore in cultura mutare monuit, spartiq; nomine, solum folia, misit.

XXXIV. GRAMEN foliolis junceis brevibus majus, radice nigra. Ex radice capillata, nigra, folia juncea, rarius duas tresve uncias superantia, prodeunt: inter quæ culmus tenuissimus, pedalis, lævis, cujus summo glumi minimi, quæ admodum in gramine exili duriora, alternatim dispositi sunt: ad mœnia urbis nostræ legimus.

XXXV. GRAMEN palustre junceum racemoso semine: foliis est paucis junceis, culmo cubitali, ex cujus summitate, inter bina foliola, veluti racemus parvus propendet: in aquis circa Francofurtum ad Oderam D. Fleisserus collegit, & anno 1605. communificavit.

¶ 50 50

D E

GRAMEN

Gramen junceum folio articulato
aquaticum.

GRAMEN junceum folio articulato aquati-
cum: etsi pro aquatico altero à Lobelio, aquatico
à Tabernæmontano pingatur, verum cum folio-
rum articuli non exprimantur, novam pro The-
atro nostro sculptam, addere visum fuit: & cum

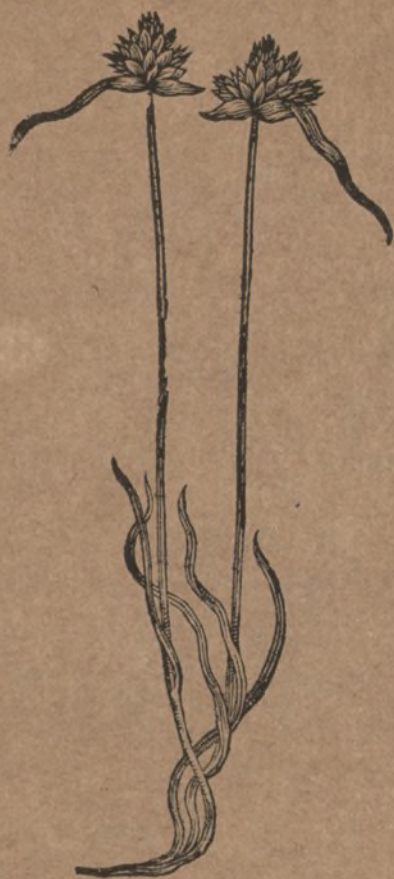
Gramen junceum folio articulato cum
utriculis.

post fœnifecium, caulis palmatis exurgat, cui ra-
ro capitula corymbacea insident, sed utriculi
unciales paleacei, in capillamenta fisci, modo
virides, modo purpurascens, idcirco figura
exprimi curavimus.

XXXVI. GRA-

Gramen montanum junceum capite
squamoso.

XXXVI. GRAMEN montanum junceum capite squamoso: Radice est parva, fibrosa, circa quam folia bina, ternave semipalmaria: culmus junceus, levis, enodis & nudus, pedem superans: cujus summo capitulum instar Phalaridis squamosum in apicem desinens, ex albo leviter rufescens, insidet, cui utrinque foliolum rigidum subjicitur; quorum longius, unciam superans, deorsum vergit, alterum quod triplo brevius, recta effertur. In Baldi montis summitatibus legitur.

XXXVII. GRAMEN junceum minimo capitulo squamoso: Radiculae capillares sunt, folia pauca capillacea, unciam fere duarum, inter quae culmi unciam quatuor vel quinque exurgunt, in quorum fere summo capitulum unicum minutissimum squamosum rufescens, cui culmi apex supereminet. In aquosis circa Al-

torffium Noricorum, unde D. Doldius misit: & Francofurti ad Oderam, provenit.

XXXXIII. GRAMEN junceum minimum alterum: à priore differt potissimum capitulis, quae & summo cauliculo insident, & squamosa non sunt: in fossis Patavinis, aqua defluxa, reperitur.

XXXIX. GRAMEN junceum minimum maritimum. Tota planta dodrantem non superat, cespiti similis, ex cujus singulis radiculis, singuli cauliculi exurgunt, foliolis capillaceis paucis cincti, qui exiguis utriculis donantur: hoc in Zeelandiae maritimis ad oppidum Gous, D. Gilenius collegit & transmisit.

XL. GRAMEN cyperoides latifolium spica spadiceo viridi majus: Radice est oblonga multiplici, rufa, mire capillata, caulibus triangulis, cubito minoribus: foliis arundinaceis, pedali- bus, & quam in vulgari angustioribus: spicis ternis, quaternis, rarius quinis, alternatim succedentibus, angustis, trium quatuorve uncia- rum longis, coloris spadiceo-viridis, quarum primae semper folium oblongum angustissimum subjicitur. Hoc in humidis ad Sellam novam Monspeffuli primum vidimus: dein ex Lusatia, à D. Franco Graminis Spravvaldensis nomine accepimus.

XLI. GRAMEN cyperoides angustifolium spica spadiceo-viridi minus: Radice est brevior, lignosiore, parum fibrosa, & rufa: caule triangulo, pedali: foliis angustis, duris, semipalmaribus, in acutiem desinentibus: spicis aliquot angustissimis, oblongis, spadiceo-viridibus, alternatim dispositis, & pediculis longis capillaceis insidentibus, quod Aprili mense circa Birsam reperitur. Aliquando tamen altius exurgit.

XLII. GRAMEN cyperoides spica pendula longiore & angustiore. Caule est cubitali, anguloso, striato, foliis oblongis, angustis, basi oblonga, caulem instar tubi vestientibus, ex quo veluti tubo, spicae singulae, uncias quatuor vel sex longae, angustae, prodeunt & propendent, ipsum vero folium cuilibet spicae subjectum, oblongum est. Hoc locis humidis circa Thermas Apponenses Patavinorum crescit.

XLIII. GRAMEN cyperoides spicis minoribus minusque compactis. Ex radice fibrosa, lignosa tamen, folia prodeunt angusta, graminea palmum longa, inter quae caulis sesquicubitalis, tri-

quetrus, subasper, & magna ex parte nudus exurgit: in cuius summo, spica parva divulsa, & quasi aculeata consistit, quæ semina oblonga, subnigra, in aculeatum cuspidem desinentia, continet.

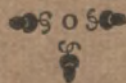
Hujus tres differentias notavimus: 1. est latioribus & longioribus foliis, spicis majoribus, & ad rivulum molendinarium urbis nostræ trans Rhenum reperitur. 2. à priore rarioribus & minoribus spicis differt, & in via Riehana ad sepes crescit. 3. foliis est angustioribus, brevioribus, spicis inter duas priores mediis, quod Patavii locis humidis anno 1578. collegimus, & cum D. Guilandino ostendissemus, Ischæmon Plinii censuit, quod non probamus: idem sed per omnia minus anno 1579. Monspessuli in humidis invenimus, quod gramen cyperoides nominabant.

XLIV. GRAMEN arundinaceum plumosum album. Radice & foliis est arundinaceis, & in arundinis altitudinem excrescit: caule anguloso albo, paniculam arundinaceam, ramosam, palmarem, albam, mollem, splendenter, in-

star serici albi sustinet. Non longe Monspe-lio, circa Perault & Magolanam reperitur.

XLV. GRAMEN nemorosum paniculis albis capillaceo folio: cespitis instar gramen hoc existit, quod ex radicibus capillaceis, folia copiosa, viridia, pilis tenuissimis similia, pedem longa, emittit: inter quæ culmi tenues geniculati, cubitales, aliquando sesquicubitales, pene nudi, in paniculam rariorem albicantem, palmo minorem, ex glumis parvis aristis donatis compositam, abeunt: in Querceto non longe Michelfelda copiose provenit.

XLVI. GRAMEN holosteum alpinum minimum: Tota plantula uncias tres non superat, foliis capillaceis uncialibus, cujus culmis capitula paleacea insident, copiose in Helvetia, in S. Bernhards monte minore, provenit.

Gramen hirsutum latifolium minus juncea
panicula.Gramen hirsutum capitulis
psyllii.

GRAMINIS hirsuti differentiae sunt plures: est latifolium majus ab aliis descriptum: est minus juncea panicula, magnitudine potissimum à priore differens, cujus figura adposita: est & capitulis psyllii, quod exile hirsutum cyperoides

Lobelio dicitur, cujus hic exactior figura exhibetur: est denique hirsutum angustifolium majus hic descriptum; & minus, quod gramen Leucanthemon in histor. Lugdun. dicitur.

Gramen hirsutum angustifolium
majus.

XLVII. GRAMEN hirsutum angustifolium majus. Ex radice exigua fibrosa, rufescente, culmus unicus, cubito altior, ut plurimum lævis, exurgit, in cujus summitate panicula alba, mollis, laxiter sparsa, ex multis laminulis composita, in quarum qualibet semina minuta, subnigra & subrotunda: foliis est paucis, angustis, palmatis & villosis (sculptor in pilis exprimendis lapsus est) aliquot culmum cingentibus: ipsi vero paniculae, utrinque folium tenuissimum subjicitur, quorum alterum panniculam superat, alterum non adæquat. Provenit in nostris paludosis pratis Michelfeldensibus.

Gramen spica subrotunda
echinata.

XLVIII. GRAMEN spica subrotunda echinata, vel gramen echinato capitulo. Radice est capillacea, alba, foliis paucis angustis, tactu subasperis, duarum triumve unciarum, inter quæ culmi festucarum instar læves, uno alterove folio cincti, prodeunt: & quidem terni, vel quaterni, sed altitudine inæquales, alter enim duarum, alter trium quatuorve, alter sex unciarum: quibus singulis capitulum unicum, instar tribuli echinatum & spinosum, insidet: flores & semina non observavimus.

Hoc locis sterilibus circa Monspelium crescit: idem sed majus ex Hispania D. Albinus attulit, quod videtur clariss. Columnam gramen echinatum tribuloides appellasse.

XLIX. GRAMEN spica plana echinata. Plantula palmatis est, radícula ex fibellis albis composita,

sita ex qua foliola capillacea, pauca, unciam longa, & festuca tenuissima, prodeunt: spicam habet uncialem, planam, quæ ex utriculis minutissimis aristas acutas emittit: ex Hispania D. Albinus attulit.

L. GRAMEN montanum panicula miliacea sparsa. Ex radice fibrosa rufescente, folia pauca, angusta, uncias quatuor vel quinque longa, una cum culmo tenuissimo cubitali, uno altero vel folio vestito, exurgunt, in cuius summo panicula sparsa, ex locustis minutissimis composita: in monte Crenzacensi provenit.

L I. GRAMEN arundinaceum panicula miliacea: Ex radicibus fibrosis albis, unus & alter culmus cubitalis exurgit, quem parte inferiore folia arundinacea unciarum trium cingunt. At

partem supernam duobus nodis distinctam, folia duo angustiora, longioraque vestiunt: in cuius summo panicula trium unciarum, milii paniculæ similis: in agris Patavinis reperitur, & à gramine miliaceo à Lobelio proposito, plane diversum est.

LII. GRAMEN arundinaceum Sorghi panicula sparsa. Hoc culmis est cavis, magna ex parte reclinatis, ita ut capillaribus radicibus terræ affigantur, qui per folia (quæ longiora & angustiora quam in priore) veluti per tubum trans-eunt, & in summo paniculam fere palmarem, sparsam, parvis utriculis donatam, sustinent.

Locus natalis memoria excidit.

Gramen latifolium spica triticea compacta.

Gramen angustifolium spica tritici muticæ simili.

C

LIII. GRA-

LIII. GRAMEN latifolium spica triticea compacta: Culmo est sesquicubitali, uno alterove geniculo distincto, foliis frumentaceis, pedalis, spica triticea, palmari, lata, glumis acutis carente: Basileæ, ad agrorum margines.

LIV. GRAMEN latifolium spica triticea divulsa. Hoc à priore, spica potissimum differt, quæ in spicas distinctas & angustas divulsa est, & sibi invicem alternatim in culmo subsequuntur, quarum utriculi brevissimis aristis armantur: in Italia ad agrorum margines.

LV. GRAMEN angustifolium spica triticea compacta: Hoc foliis est angustioribus, sesquipalmaribus rigidis, acuminatis & albicantibus: culmo lævi, rotundo, striato, sesquicubitali: spicis palmaribus, compactis: utriculis rigidis & acuminatis. Basileæ, ad sepes locis aridioribus extra portam Blasianam.

LVI. GRAMEN angustifolium, spica tritici

Gramen spica brizæ majus.

muticæ simili. Radicibus oblongis, geniculatis, nodosis candidis serpit: culmis est sesquicubitalibus, rotundis: foliis junceis, oblongis, duris, in acumen fastigiatis: spica oblonga triticea, ei Tritico, quod aliis spica mutica dicitur, simili: glumis paucis, oblongis, aristis carentibus. Locis arenosis circa Basileam, ut ad Cliben provenit. Bâitengras appellare lubet, quod in Phytopinace sub gramine arundinaceo spica triticea posuimus: & Lobelius in Catalogo Graminum, quem advers. p. 2. addidit, gramen frumentarium, segetaleve triticeum, sive triticea spica Cas. Bauhini nominat.

L VII. GRAMEN spica secalina: ipsi Secali similimum: calamo est tricubitali, lævi geniculato & pallente: foliis paucis longiusculis: spica uncias quatuor longa, oblongis aristis armata: quod Basileæ, in agris frumentaceis frequenter reperitur.

Gramen maritimum panicula loliacea.

L VIII, GRA-

LVIII. GRAMEN spica brizæ majus. Radicibus & culmis est frumentaceis, foliis angustis, spicis palmaribus, multiplicibus, utriculis aristis brevibus armatis, flosculis, ut in tritico, luteolis: Tota planta ad viri altitudinem assurgit, & apud nos locis acclivibus ad Rheni ripam, & ad montis Crenzazensis ascensum provenit.

LIX. GRAMEN spica brizæ minus: Tota planta palma minor est, radice exili, fibrosa, foliolis ad radicem brevibus, mollibus, canescentibus, spica unciali, quæ modo simplex, modo gemina & terna, utriculis aristis armatis: in agris Monspeliensibus. D. Saltzmannus legit.

LX. GRAMEN loliaceum latifolium spica angustiore: Ex radice alba, arundinacea, fibrosa, culmi aliquot bicubitales exurgunt, foliis paucis, latiusculis, oblongis cincti, quorum summo spica angusta, uncias quatuor vel quinque longa, Phœnici vel Hordeo murino similis. Basileæ circa Cliben, longioribus & brevioribus foliis variis, reperitur.

LXI. GRAMEN loliaceum minus, spica simplici: Ex radice capillacea, cauliculi plures, rotundi, duri duarum uncias, & etiam semipalmares, foliis paucis, angustis & brevibus cincti, exurgunt, quibus spica duarum uncias, angusta, lolio similis, infidet: in agris Monspeliensibus frequens est.

LXII. GRAMEN loliaceum minus supinum spica multiplici. Hoc majori ex parte repit, & cauliculis est multis, uncias quatuor, foliis paucis, & spica multiplici, cujus utriculis semen parvum oblongiusculum includitur; & hoc apud Monspelienses provenit.

LXIII. GRAMEN maritimum panicula loliacea. Ex radicibus capillaceis, cauliculi plures, rotundi, recurvi, altitudine impares, palmo inferiores geniculati, foliis paucis, angustis, oblongis cincti, exurgunt, paniculam loliaceam, trium quatuorve uncias, sed ramosam, sustinentes: locis maritimis circa Monspelim, unde D. Saltzmannus attulit, provenit.

LXIV. FESTUCA graminea glumis vacuis. Ex radicibus fibrosis simul junctis, culmi aliquot geniculati, pedales, ad radicem lanugine pubescentes, foliis angustis, paucis donati exurgunt, qui glumos plurimos, læves & vacuos, filamentis tenuissimis adpendentes, partim virides, partim spadiceos, aristis oblongis donatos, sustinent: hæc apud nos in tectis & muris crescit: &

cum glumi longis filamentis adpensis sint, facile à quovis vento agitati, tremunt, hinc Monspeliensibus gramen tremulum dicitur.

Hæc aliquando, apud eosdem, glumis paucioribus & aristis longioribus & recurvis in agris reperitur, & festuca graminea aristis incurvis, nominari potest.

LXV. FESTUCA graminea effusa juba. Hæc altius exurgit, caule viridi & rotundo, qui in jubæ pedalis longitudinis effunditur, cujus glumi angustiores & longiores, brevibus aristis cincti, pediculis capillaceis, oblongis insident, qui per maturitatem albicant: inter segetes reperitur.

LXVI. FESTUCA junceo folio. Ex radice parva, fibrosa alba, folia pauca, juncea, semicubitalia longa, ut & culmus rotundus, cubitalis exurgit, qui in paniculam avenaceam, sed angustiore, albam, angustam, desinit, quæ ex oblongo folliculo (à folio constituto) paniculam longe superante, prodit: cujus glumi rari, aristis longissimis & argenteis donantur. In Valesia ad paludem urbis Sedunensis copiose provenit, unde D. Burserus nobis attulit.

LXVII. FESTUCA junceo folio spica gemina. Hæc culmo est sesquicubitali, rotundo, geniculato & ramoso, cujus summitati spicæ vix unciam longe, molles, rufescentes, aristis oblongis armatæ, Ilchæmo gramine villosi similes, insident, & semper duæ simul, uni oblongo pediculo insidentes, junguntur: folia habet juncea, longa, inordinate disposita. Locus natalis excidit.

LXVIII. FESTUCA pratensis lanuginosa: ex radice capillacea, rufescente, folia multa, angusta, pedalia, una cum culmis tenuibus, bipedalibus, foliaceis, molli & pauca lanugine (culmi potissimum) aspersis, exurgunt: spica est oblonga, angusta, ex glumis oblongis, aristis donatis composita, & quasi in paniculam parvam expansa. Basileæ passim in pratis.

LXIX. FESTUCA dumetorum. Ex radice capillacea nigricante, culmi plures geniculis distincti, paucissimis pilis aspersis, duorum triumve cubitorum, foliis oblongis, angustis cincti, exurgunt, in quorum summo spica oblonga, locustis raris, oblongis, cauli proximis, & aristis armatis constans: Julio mense, in dumetis circa Birsam, verumetiam in vepribus, locis siccioribus, provenit.

LXX. FESTUCA dumetorum angustissimis & pilosis foliis: Radix est albicans, ex durioribus fi-

bris composita: ex qua calami aliquot tenues, uno alterove geniculo distincti & pene nudi, exurgunt: folia sunt brevissima, angustissima, levi mollique lanugine hirsuta: calamorum summitati

veluti panicula, ex spicis pluribus composita, quarum quælibet capillaceo pediculo infidet, multis glumis aristis & candicantibus constans: provenit in dumetis circa Cliben.

Gramen montanum avenaceum locustis rubris.

Gramen avenaceum lanuginosum glumis rarioribus.

LXXI. GRAMEN montanum avenaceum locustis rubris: Ex radice tenui, repente, alba, fibris capillarib. utrinq; donata, culmus simplex, lævis, pene cubitalis (rarius ex una radice plures exurgunt) circa radicem purpurascens, qui quasi in spicam tenuem desinit, cujus glumi ut plurimum ab una parte siti sunt, & foris ex nigro purpurascunt, intusque albi sunt, in quorum medio utriculus parvus, candidus, pedicello donatus, semen minutum continet: foliis donatur paucis, angustis, acuminatis, circa radicem brevibus, atque circa culmum, quem duo tria ve tingunt, longioribus communiter spicam superantibus. Julio &

Augusto, hinc inde in montosis & umbrosis, ut circa arcem Richenstein, in monte Mureto Basiliensium, & monte Crenzacenſi reperitur.

LXXII. GRAMEN avenaceum lanuginosum glumis rarioribus. Ex radice fibrosa, folia juncea oblonga, & culmi plures, juncei, cubitum superantes, paucis foliis donati, exurgunt, in quorum summo glumi rariores, albi, lanuginosi, utriculum continentes, quib. semen nigrum, splendens, inclusum est: locis asperis circa Monspelium provenit: diversum est à Gramine montano avenæ semine.

Clusij.

LXXIII. GRAMEN

Gramen glumis variis.

Iuncus acutus capitulis Sorghi.

LXXIII. GRAMEN glumis variis: Ex radice crassa, membrana, alba rugosa intacta, caules bini, ternive, pedales, fragiles, læves exurgunt, quorum summo spicæ similis paniculâ uncialis; ex glumis varii coloris, insidet: folia plura ad radicem angusta, palmaria, saturate virentia: locis montosis circa Montembelgardum provenit, unde à fratre p.m. accepimus.

DE IUNCO.

CAPUT II.

IUNCI differentias viginti quatuor in Theatro proposituri, paucas hic apponemus: præmissa figura Iunci acuti capitulis Sorghi, qui Iuncus maritimus primus, adversariorum auctoribus; & Iuncus rotundus alter, Cæsalpino dicitur: cum hujus figura à nullo fuerit expressa.

*Iuncus acutus maritimus caule triangu-
gulo.*

I. *IUNCUS* acutus maritimus caule triangulo: Radice est repente, fibrosa, à qua aliæ radiculae, prioribus exiccatis, nascuntur: hinc caules, quos ad radicem breviter folia cingunt, pedales, trianguli exurgunt & in extremitatem pungentem desinunt, infra quem à latere floccus racemosus, rufescens exit. Hic in litore Veneto, & à Perault via qua Monspelio ad mare itur, provenit: & ad Danubium Lintzii D. Burserus legit.

II. *IUNCUS* exiguus montanus mucrone carentis. Radice est pusilla, nigra, capillacea, cauliculo quatuor vel quinque unciarum, cujus summo capitulum parvum, ex fusco purpurascens, quadrifidum, in exiguum rigidiusculum filamentum abiens, insidet: foliola ad cauliculi principium tria, juncea, unciam longa; in Tauro Rastadiensi, D. Burserus eruit,

Iuncus acumine reflexo trifidus.

III. *IUNCUS* inutilis, sive *Chamaeschænos*: hic radice est fibrosa, & pro plantæ magnitudine, cum unciam vix superet, satis crassa, folijs est tribus quatuorve junceis. Tiguri prope lacum Felinum, Majo mense Ioan. Bauhinus p.m. collegit, & à C. Gesnero, ipsi *Chamaeschænos* nominatus fuit.

IV. *IUNCUS* acumine reflexo alter: caule est sesquicubitali, rotundo, lævi, aphylo, panicula umbellæ simili: atrosplendente, pediculo carente, filamentis cæruleis, ut in *Aphyllonthe*, donata, quam caulis duarum triumve unciarum, acutus, sed mollis, parumque reflexus superat: in Provincia Galliae provenit.

V. *IUNCUS* acumine reflexo trifidus: Ex radice nigra, geniculata & fibrosa, junci plures, tennes, palmum superantes exurgunt, qui in summo in tres, rarius quatuor stylos, tenuissimos, trium

erium quatuorve unciarum, dividuntur, in quorum summitatibus, post junci divisionem, paniculae parvae locatae sunt. In monte Fracto Lucernatum, in Pyraeneis & Montibus Moraviae provenit.

Iuncus alpinus capitulo lanuginoso.

VI. *JUNCUS capitulis equiseti fluitans*: Ex radiculis capillaceis, juncus recurvus tenuissimus prodit, qui in plures juncellos duarum triumve unciarum subdividitur, quorum aliqui

erecti, aliqui reflexi, capitulum minimum sustinent, & juncellis singulis foliolum tenue capillaceum adponitur. In aquosis Angliae fluitat, unde D. Gillenius attulit.

VII. *Juncus alpinus capitulo lanuginoso*: Radice est subnigra, tenui, fibrosa, ex qua aliorum juncorum more, loco foliorum, quasi styli tenues, recti, rotundi, & quidem plurimi, in laeve acumen vergentes, longitudine dispari, quorum longissimi, vix palmares sunt, & ad radicem rufescunt: & subhirsuti sunt: inter quas caulis unicus, strictus, ad spithamæ, plus minusve, altitudinem exurgit, cui capitulum unicum, oblongum, molle, lanuginosum, haud multum leporum caudæ dissimile, insidet: cujus nomine *χοινολόγικον* in Phytopinace appellavimus: in montosis Harcyniæ provenit, ad acidulas, inter fontem acidum Ribelsavv & Griefsbach, ubi Juliomense Joh. Bauhinus p.m. collegit, & nomine Junci alpini cum cauda leporina misit.

VIII. *Juncus alpinus bombycinus*: Ex radice aliorum juncorum simili, folia juncea exurgunt, inter quæ culmi plures tenuissimi, palmo minores, qui capitulum parvum, lanugine alba ornatum sustinent. In montibus Moraviae loco dicto Kessel, D. Fleissner eruit, & communicavit.

IX. *Juncus floridus minor*: Radice est candida, geniculata, fibris plurimis adhaerentibus: caule palmari, foliis ternis, junceis, oblongis, acutis, duobus caulem superantibus, cujus summo, singulis pediculis, qui quini sunt alternatim sibi succedentes, flores (quos non vidimus) insident, quos fructus gemini rotundi Orobanchici magnitudine sequuntur. In palustribus Helvetiæ circa cœnobium Eremitanorum, & in monte Fracto ad lacum Pilati Lucernatum, D. Burserus observavit.

os (:) so

DE

Cyperus rotundus inodorus Germanicus.

DE SPARGANIO.

CAPVT IV.

DE CYPERO.

CAPVT III.

CYPERUS longus inodorus sylvaticus: Radices habet oblongas, geniculatas, rufescentes, folia plura, palmaria, viridia, angusta, subaspera, ad principium membrana rufescente simul vestita: caulem hactenus nullum observavimus, in sylvis, montosis, humidis, ut in monte nostro Muteto, provenit.

CYPERUS rotundus inodorus Germanicus, sub aquatico septentrionalium à Lobelio descriptus, cum non recte sculptus sit, figuram exhibere debuimus.

SPARGANIUM minimum: plantula est unciarum quatuor; nam radícula ex fibellis oblongis componitur, unde cauliculus unciarum duarum effertur, & in capitulum exiguum subrotundum, cui aliud minus insidet, herbacei coloris & formæ, quemadmodum in sparganio majore, definit: circa quem folia utrinque quaterna, vel quina, angusta, cauliculum superantia. Plantulam hanc D. Furerus anno 1617. transmisit, his ascriptis: Sparganium minimum & semestrale; Northusij in lacunis quibusdam cœnosis, quarum partes superiores per æstatem exsiccantur.

DE EQUISETO.

CAPVT V.

I. EQUISETUM palustre linariæ scopariæ folio: Ex radice repente geniculata, caulis rotundus, calami in modum inanis, geniculis distinctus, cubitoque altior assurgit: folijs ad geniculam pluribus, linariæ vulgaris folijs latioribus, & linariæ scopariæ similibus, viridibus, oblongis, fragilibus, subasperiusculis: julos in cacumine non observavimus, licet quandoque velut in ramos dividatur. Basileæ, in paludibus Michelfeldensibus, & etiam in rivulo juxta patibulum, reperitur.

II. EQUISETUM palustre minus polystachion: Radice est repente; geniculis distincta, caule tenui, cubito minore, geniculis crassioribus articulum utrinque ternis, vel quaternis, junceis, palmariis, quibus pene singulis minuta spica juli instar insidet: caulis vero julum oblongum, minus compactum, flosculis pallidissime rubentibus donatum, sustinet: in aquis Michelfeldensibus.

III. EQUISETUM palustre tenuissimis & longissimis fetis: Culmo est inani, bipedali, geniculis pixidatim coherentibus articulato, cum cæteris conveniens, exceptis folijs, sive fetis junceis, longis, multoque tenuioribus: in palustribus Michelfeldensium.

IV. EQUISETUM nudum minus variegatum Basileens. Ex radice, parva, nigra, transversa, non

nihil capillata, cauliculi plures, inæquales, rarissime pedales, communiter palmares, semipalmares & multo breviores, striati, pallide virentes, geniculis parte infera nigris, superne albidis, articulati; folijs carentes, & cavi: in quorum summitatibus capitulum brevissimum juli instar insidet, quod à corona alba, ex octo, novem, etiam duodecim foliolis acutis composita, sustentatur: & quando pedibus calcatur, crepitat. Provenit ad ripam Rheni, juxta locum die Baar dictum. An Gesnerus libello de stirpium collectione, hoc intellexit? dum inquit: Hipparis lacustris quædam foliis mansu arenosis, in fine Julij floret, uti puto: plura non habet.

Equisetum foetidum sub aqua repens.

V. *EQUISETUM* foetidum sub aqua repens: Radice est fibrosa, caulibus tenuissimis, rotundis, per obliquum, ut Saccharum penidium, striatis, geniculatis, fragilibus, per terram sparsis, quan-

doque cubitalibus, in plures cauliculos brachiatos, foliis aliquot brevibus, in breves apices distinctis, ad genicula junctis. Tota planta fragilis, quæ aquis cœnosis dum innatat viridis est, at extracta & exiccata, incana & friabilis, ita ut non solum digitis in pulverem comminui possit, sed sponte in pulverem abeat. Odoris est lutosi & sulphurei. Solum in aquis cœnosis demersum reperitur, quod primum Patavii in fossis Thermarum Aponitarum: dein non longe Lucerna: tum Basileæ cis pontem Birsæ, Michelfeldæ & Huningæ, in fossis observavimus.

DE ARVNDINE SIVE CALAMO.

CAPVT VI.

I. *CALAMUS* aromaticus Syriacus: Ex radice inutili, trium quatuorve unciarum longa, summo capite nonnihil extuberante & in paucas fibras desinente, caulis (modo unus, modo plures) fere bicubitalis, rectus, rotundus, lævis, fragilis, multis geniculis distinctus, exurgit, qui intus cavus, spongiosus & membranula (quasi tela alba subtensa) uti harundines præditus, qui assulatim frangitur, & in plures ramos dividitur, hique in tenuissimos subdividuntur, ad modum Ligustri Ægyptiaci Alpini, vel Lenticis Peruanae sive Molle Clusii: qui flores parvos, foliaceos, plurimos, singulis tenuissimis pedicellis insidentes, sustinent, ex quorum medio apex styli instar prodit. Folia pauca, semper bina ex adverso ad singula genicula sita, caulem amplectuntur, unciam lata, sesquiunciam longa, nervis aliquot per longum excurrentibus. Caulis sapore est aromatico, vel amaro, quo in Theriaca pro calamo utimur. Hujus caulis partem anno 1579. à D. Paludano ex Ægypto reduce, Patavii accepimus. Verum cum totam plantam à D. Doldio habeamus, brevem ejus descriptionem (cum ab aliis non proponatur) adjicere lubuit.

II. *ARUNDO* Anglica foliis in summitate dissectis: Hæc foliis est cubitalibus, duarum triumve unciarum latis, nervis aliquot, per folii longitudinem excurrentibus & elevatis: foliis in summo in duos, tres & quatuor apices divisus: hanc D. Cargillus ex Anglia misit.

III. *ARUNDO* Indica latifolia flore luteo punctato: Ex radice nigricante, nodosa, & sicis crafioribus donata, aliisque nodis adnascens, cau-

D

cau-

caules plures sesquicubitales, crassi, arundinis instar nodosi, prodeunt, circa quos folia pallide virentia expansa, lata, in acumen desinentia, nervosa & tenuia: quæ, cum primo ante caulium exortum nascuntur, corniculorum chartaceorum modo convoluta existunt. Cauli, flores, gladioli floribus forma similes, coloris lutei, punctis aspersis variegati, capitello hirsuto inhæret, quod flore delapso augetur, subasperum fit, & semen nigrum, subrotundum continet. Hæc ut omnibus sui partibus, ita & semine minor est, quam ea quæ florem minii coloris habet. Hanc in horto habemus, in olla colimus, hyberno tempore in cellam reponimus, quæ primo vere plu-

res caules, antiquis resectis profert, & Julio mense floret.

DE SECALE.

CAPVT VII.

SECALE latifolia: Culmis exurgit candicantibus, rotundis, striatis, quibus spica palmum longa, crassa, aristis longissimis, & ut in vulgari tenuissimis denticulis exasperatis armata, infidet: folia habet cubitum longa, unciam lata & per marginem leviter exasperata: grana non vidimus: spicam & folia ex horto Nobiliff. Contareni, Senatoris Veneti, habemus.

LIBER SECVNDVS.

DE GLADIOLO.

CAPVT I.

GLADIOLUS angusto gramineo folio: pro radice bulbum geminum habet, unum alteri insidentem, caulem lævem, teretem, pedalem: folia bina ternave, graminea, angustissima, striata, mucronata, palmaria: flores ternos, quaternos, pallide rubentes, supra se invicem ad caulis summum utrinque ex sex foliis oblongis commissi: quibus ut in cæteris, folliculi semen paleaceum continentes, sed minores, succedunt. Ex Hispania D. Albinus, in Muræna collectum attulit.

DE HYACINTHO.

CAPVT II.

HYACINTHUS minimus maritimus. Tota planta uncias, sex est: ex bulbulo parvo

oblongo, cortice villosa recto, cauliculi duo vel tres nudi, inter folia angustissima exurgunt, quibus capitula minuta, rotunda, sursum porrecta insident, flosculis minutis cæruleis, quibus veluti siliquæ oblongiusculæ, semen minutum continentes, succedunt: Monspeffuli in littore maris anno 1595. D. Gallus collegit: eundem & loco eodem, sed uncias tres non superantem,

D. Weckerlinus anno 1615. eruit, & communicavit.

DE NAR-

Narcissus angustifolius albus minor.

DE NARCISSO.

CAPVT III.

I. NARCISsus angustifolius albus minor: Ex radice bulbosa, tunica subnigra tecta & paucis fibris capillata, folia bina vel terna oblonga, angusta, porracea exurgunt: inter quæ cauliculus palmaris, cujus summo bini flores, parvi, albi, calice oblongo, angusto donati, insident: non longe Monspelio in saxosis & montosis reperitur.

II. PSEUDONARCISsus gramineo folio, sive Leuconarcissus æstivus: Ex radice, oblongum, angustum bulbum imitante, exiguis capillaceis fibris prædita, membrana fusca tecta, folia bina, croceis æmula, oblonga, exurgunt, quæ sæpe cauliculum superant; qui nudus, tenuis, trium, quatuor, quandoque quinque unciarum, fo-

liolis ternis, quaternis, brevissimis cinctus, florem unum stellatum, intrinsecus albicantem, extrinsecus venis purpurascens, variegatum, ex foliolis sex compositum, sustinet: in cujus medio cauliculus brevissimus, in stylum abiens, quem staminula apicibus candidis donata, cingunt, cui capitulum triquetrum, semen continens succedit. In albis Helvetiorum & Rhetorum, ut monte Spligel & ad Thermas Fabarias, Iulio mense floret: sed & Augusti fine, in Taurero Austriae monte, D. Burserus eruit.

DE ALLIO.

CAPVT IV.

I. ALLIUM junci folium bicorni luteum: ex bulbo oblongo, capillaceo, tunica alba vestito, caulis rotundus, palmo altior, foliis junceis duobus tribusve vestitus, exurgit, umbellam parvam luteam sustinens; cujus flores singuli, filamentis oblongis insident, ex sex foliolis luteis compositi, in quorum medio staminula totidem, & in medio stylus, quibus capitula trigona, semen continentia, succedunt: ipsi vero umbellæ, foliola duo angustissima, quorum alterum communiter longius, in latus expansa, subjiciuntur. Monspelio D. Saltzmannus attulit, & D. Burserus in Austria prope Stain & Baden, eruit.

II. ALLIUM montanum minus: ex radice parva, aliquantum nodosa & fibrosa, cauliculus unus & alter tenuissimus, nudus, tres, quatuor, etiam sex uncias altus, inter folia oblonga, angusta, exurgit, qui capitulum minimum (quod apertum non vidimus) sustinet: in petra circa Oenipontem reperitur.

III. ALLIUM montanum radice oblonga: priori simile, sed caule altiore & foliis longioribus, capite rotundo pallide purpurascens, floribus ex foliolis sex, totidemque staminibus composito, non longe Monspelio, loco montoso, qui

Hortus Dei dicitur, observavimus: quod forte Allium montanum sive Petroscedon Gesneri in libro de Hortis.

DES

Moly moschatum capillaceo folio.

DE MOLY.

CAPVT V.

I. **M**OLY Africanum umbella purpurascens: ex radice bulbosa, caulis (modo unus, modo plures) cubito altior, nudus & cavus, una cum foliis aliquot latiusculis, incurtum desinentibus, palmaribus & etiam sesquipalmaribus, per marginem, instar graminis hirsuti, pilosis: umbella, caulis summo insidet, ejus flores communiter ex quinque foliolis, dilute purpurascens, pediculis oblongis & firmis insident: quibus vesicula, duo tria vel semina nigra rotunda includens, succedit. Odores est Allii graviore. Hoc Argentina à D. Meyerro acceptum, in horto ab aliquot annis alimus.

II. **MOLY** moschatum capillaceo folio: bulbo est parvo oblongiusculo, rufescente & veluti reticulato cortice tecto, ex quo cauliculus tenuis, palmaris, rarissime pedalis emergit; circa quem folia juncea vel potius capillacea, sed sine ordine, quæ modo unciam, modo tres quatuorve uncias longa (quæ nimis lata in figura exprimuntur) cauliculi summo pedicelli quini, seni, septeni, veluti in umbella dispositi, à duobus exiguis foliolis sustentati, insident: quorum singuli flosculum ex sex foliolis acutis compositum, obscure albentem lineis fuscis per medium discurrentibus dissectum & staminulis aliquot donatum sustinent: his capitula rotunda semina tria vel quatuor, nigra, oblonga, triquetra, continentia, succedunt: flos Moschi vel Zibethi odorem spirat, & in collibus Monspelio vicinis provenit; unde D. Saltzmannus anno 1598. attulit, & postmodum aliquot annis in hortulo coluimus.

DE ORCHIDE.

CAPVT VI.

I. **CYNOSORCHIS** angustifolia hiante cucullo: huic radices subsunt duæ globosæ, altera major & vegetior, altera flaccidior, quibus superne fibræ aliquot adhærent: caulis cavus, striatus, cubito minor, foliis aliquot pallide virentibus, levibus, striatis, uncias sex longis, semunciam latis inferne, & uno alterove superne, amplexantibus: spicam habet oblongam, ex oblongiusculis pediculis dependentibus, hiantem cucullum referentibus: hanc in pratis Patavinis legimus.

II. **CYNOSORCHIS** militaris montana spica rubente conglomerata: ex radicibus prædictæ similibus, caulis cubitalis, rotundus, cavus, paucis foliis angustis, striatis, uncias sex longis cinctus, exurgit, cujus summo spica, ex floribus parvis, eleganter rubentibus conglomerata, insidet: quorum labrum in quatuor parvas barbulas dividitur, calcare tenuissimo à tergo. Nascitur in herbosis montis Mutetæ, Majo florens: quam prius Patavium observavimus.

III. **CYNOSORCHIS** militaris pratensis elatior floribus variegatis: hæc priore est testiculis minoribus, caule brevior, foliis latioribus, uncias duas longis, etiam caulis summum, tubi instar

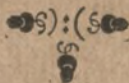
cin-

cingentibus: spica brevior, ex floribus priore longo minoribus, iisq; ex albo & rubro eleganter variegatis. In pratis humidis Michelfeldensibus, & trans Rhenum reperitur.

IV. CAMÆORCHIS alpina folio gramineo: planta palmaris est, ex cuius radice gemina, globosa, oblonga, folia angustissima, utrinque quaterna, cauliculum nudum, triunciale, qui inter ea fertur, superantia exurgunt: spica unciali, cui utrinque foliolum brevissimum subjicitur: flosculi virides galericulati sunt. In monte Helvetorum Gothardo, copiose & acervatim, Iunio florens, reperitur.

V. ORCHIS montana Italica flore ferrugineo lingua oblonga: Testiculos duos habet parvos, rugosos, quorum alter, ut in reliquis Orchidibus vegetior, hinc communiter solum unus testiculus reperitur: quorum summo, fibræ oblongæ, variegatæ & oblique sparsæ, adpositæ. Caulis cavus nonnunquam pede altior, quem folia angusta paucaque uncias tres vel quatuor longae basi sua vestiunt, at cuilibet flori folium breve quidem, sed latius & in apicem desinens, subjicitur. Flores quini, seni, alternatim in caulis summo dispositi coloris ferruginei, obliqui tu-

buli forma, quorum lingua præpendens oblonga est, & ex basi latiore in apicem abit, cui legumentum pallidioris coloris, vesicæ instar impositum, etiam in apicem & communiter bifidum finit: floribus utriculi, semine pulverulento repleti, succedunt. Hanc in Italiæ montibus Basanensibus legimus: & Matthiolum sub Testiculi tertij specie prima, in figuris majoribus exprimere voluisse, censemus, cujus tamen figura mala, & sine omni descriptione, & ut in historia Lugdunensi sub Testiculo 3. Matth. At fateor pejorem esse eam figuram, quam Matthiolo meo emaculato addidi, desumptam ex Tabernæmontani figuris: tunc enim quid sibi vellet Matthiolum, non constabat, imo etiamnum dubium: quare aliam figuram delineari curavimus. Hujus haud dubie species, quam doctissimus Columna in sua Ecphrasi minus cognitarum stirpium, Orchidis macrophyllæ nomine & eleganter descripsit, & icone expressit.

Orchis palmata pratensis angustifolia.*Orchis palmata angustifolia minor flore odoratissimo.*

VI. *ORCHIS palmata pratensis angustifolia* major: radices habet parvas, veluti palmas geminas, in binos digitos distributas, fibris paucis annexis: folia liliacea, angusta, lævia & palmaria, per quæ veluti tubum, caulis cubitalis cavus effertur, cui spica fere palmaris angusta, ex floribus dilute purpureis, brevis calcare donatis composita, quibus singulis foliola oblonga acuminata subjiuntur, & capitulum oblongum, semen aliarum instar continens, succedit. Hæc in pratis udis Michelsfeldæ, ipsa æstate reperitur.

VII. *ORCHIS palmata angustifolia minor* flore odoratissimo. Radice est gemina, oblonga, angusta, palmæ simili, in tres quatuorve fibras crassissimas divisa, supra quas ex imo caule fibræ aliquot ortæ expanduntur: ex radice folia quina aut sena, oblonga, graminea prodeunt, inter quæ caulis unicus palmaris, paucissimis & exi-

guis foliolis donatus, qui velut in spicam biuncialem abit: cui flores dilute purpurei odoratissimi insident, qui galea testî, labro prominulo, in quatuor barbula divisi sunt, & parvo calcari, à tergo prominente, donati. In pratis humidis Michelsfeldæ provenit & autumnò floret (quavis etiam Monspeßuli reperiatur) & sub Saryrio octavo in Phytopinace descripsimus.

VIII. *ORCHIS palmata* flore viridi: ex radice gemina, palmata & parva, caulis palma altior, folijs paucis, nervosis, uncias tres longis, unam latis, vestitus exurgit, spicam habens triuncialem, flosculos paucos, subvirides, galea testos, & labro prominulo in duas barbula diviso, quibus singulis foliolum oblongum, angustum subjiuntur. In montibus Bohemiæ, Silesiæ finitimis, in Saxo Mommelgrund, copiosam Iunio florentem, D. Fleisserus observavit, & attulit.

IX. *OR*

Orchis palmata montana maxima.

DE OPHRI.

CAPVT VII.

OPHRIS minima: è radice subflavescente fibrosa & Orchides redolète, cauliculus simplex, trium quatuorve unciar. sub foliolis prodit, cui foliola duo Ophrios vulgaris modo apponuntur, quæ parva sunt, glabra, splendentia, coloris unifolii & nonnihil in cordatam effigie, è rotundiuscula figura discedentia, quib. cauliculi altera pars, similiter trium, quatuorve unciarum supereminet, cujus summo flosculi parvi herbacei insident, in Ophris vulgaris florib. exilitate sola recedentes, quib. vascula exigua succedunt. Florentiis in locis ubi sponte provenit, Iulio potiss. mense floret: at in hortos, cum gleba soli natalitii translata, citius. Nascitur plurimū, ut D. Furerus monuit, à quo eam (sed prius à D. Sigfrid.) accepimus, Ophridii seu Bifolii Brocenbergici minoris nōmine, in opacis muscosisq; sylv. Broccio & Offmannino vertici dicto.

DE OROBANCHE.

CAPVT VIII.

I. OROBANCHE flore majore ex cæruleo purpurascens: Radice est crassa, longa, fibrosa: caule semipalmari, foliolis paucis, brevissimis, crassis & acutis cincto, qui in quinq; sex, etiā plures pediculos triunciales, nudos, absimitur, quamvis etiā ex folior. alis pediculi prodeāt, quorum summo calyx, uncialis sinuat⁹ insidet, & ex quolibet flos unicus, cæruleo purpurascens, lōgo pediculo donatus, exit, qui magnus, uncias duas longus, forma galericulatus, & veluti rostrat⁹, ut in Alektorolopho, ex quo filamentum oblongum, reflexū prodit: quid flori succedat, non constat. Hanc, in Pyrenæis montib. D. Burf. legit & cōmunicavit.

II. Monere lubet de vulgari Orobanche, eam recte à Theophrasto Limodoron, quasi famem adferens, vocari; eo quod plantæ cui adnascitur, alimentum subtrahat. Hanc enim semper alterius plantæ radici adnatam observavimus, ut Genistæ vulgari & Hispanicæ, Hieracio Sabaudo, Trifolio, Astragalo sylvatico & aliis.

III. OROBANCHE quæ Hypopitys dici potest: hæc Orobanche vulgari similis, sed humilior & nigricans, caule unciarum quatuor, quasi squamis contexto: flores in summo, veluti in parvam spicam congesti, Nido avis similes, albidiores tamen, rariores ac duriores. Sub piceis, abietibus & pinastris (hinc hipopitys) provenit. Sapore est ali quantum astringente.

LL

IX. ORCHIS palmata montana maxima: Radices habet geminas instar palmarum duarum sibi invicem junctarum, & velut in plures digitos divisarum, quarum altera alba, vegetior ac solida, supra quas fibræ paucae conspiciuntur. Caulis est bicubitalis, striatus, vacuus, quem folia pedalia primum, mox palmaria, sesquiunciam lata, nervis distincta, complectuntur: in cujus summo flores in spica palmari digesti, coloris dilute purpurei, qui parvi sunt galeola tecti, labro exiguo propendente, in angustissimas barbulas diviso, & à tergo oblongo, capillaceo calcaribus donati; ad quorum exortum foliola singula, quasi in filamentum abeuntia, observantur: his capitulum oblongum, striatum, semen exiguum scobis instar continens, succedit. Hæc in montibus vicinis, potissimum Muteto, copiose Majo florens, provenit.

LIBER TERTIVS.
DE RAPVNCVLO SIVE CAMPANVLA GLABRA.

CAPVT I.

Rapunculus spicatus cæruleus.

Rapunculus alpinus five Pyramidalis minor.

RAPVN-

RAPUNCULUS spicatus datur spica alba, vel cinerea, vel coloris violacei saturi; hic solum figura Rapunculi spicati cærulei adposita, cum jam descriptus sit.

I. **RAPUNCULUS** alpinus sive Pyramidalis minor: Radix Rapunculi forma: caulis unus, sesquipalmaris, foliis pallide virentib. per ambitum crenatis, acuminatis, unciam latis, tres longis, alternatim cingitur: in summo flores pauci, cærulei, campanulæ forma, pedicellis annexi & filamento oblongo ex eorum medio prodeunte, donati propendent: quibus singulis capitulum oblongum, pertusum ut in campanula perfici folia succedit, cui semen minutum includitur: in Italia provenit, sed locus excidit.

Rapunculus alpinus corniculatus.

II. **RAPUNCULUS** alpinus corniculatus, quem nomine rapunculi alpini spicato simili, ante annos viginti duos in Phytopinace, dein in Matthiolo emaculato, descripsimus; nunc vero diligentius, cum eam ex Baldi rupium fissuris, absq; radice eruerimus, ut figura nostra in Matthiolo exprimit, postmodum à D. Neudorffero cum radice, & perfectiorem à D. Pona ante annos decem acceperimus.

Radice est tuberosa inæquali, quasi ex pluribus grumis compacta, alba, digiti crassitie aliquando lignosa, pallida, rugosa & palmari: ex qua cauliculus (modo unus, modo plures) tenuis ac striatus, unciam quatuor exurgit: folia, quæ saturate virentia, tenuia, ad radicem aliquando ex rotunditate oblongata: Bellidis cæruleæ forma communiter subrotunda, crenata, Alliariæ forma, sed minora, pediculis uncias quinque vel sex longis prædita, ex radice una cum cauliculis exurgunt: quæ vero cauliculis & quidem pediculis brevioribus adhærent, longiora sunt & angustiora, profundius, sed rarius, incisa, quorum quina vel sena, stellæ in modum umbellæ subjiciuntur, quæ cauliculi summo insidet, & ex floribus viginti, etiam pluribus, arte junctis & ex cæruleo purpurascensibus constat, qui, ex calicibus pediculis latis brevibus & striatis donatis prodeunt: ex singulo calice flos unus, ad exortum tumidus, oblongus, sensimque angustatus, & in extremitate crenatus, formam cucurbitæ vitreæ referens, in medio tumore, incisuræ superficiariæ quinque conspiciuntur: apertus, ex foliolis quinque compositus, filamenta aliquot exhibet, inter quæ unum longe producitur, in summo bipartitum, aliquando instar capreoli vitium contortum: semen non fuit observatum. In Baldi montis jugis, inter præcipitia propendet, ubi Augusto mense florentem anno 1578. collectum, quod cum Patavii D. Guilandino ostenderemus, Rapunculum montanum, at D. Cortusius, Cantabiscam alteram Anguillara nominabat. Io. Pona in suo Baldo ante annos quindecim excuso, Trachelii petraei minoris nomine proposuit.

III. **CAMPANULA** alpina latifolia flore pullo: hæc cauliculo est tenuissimo palmo minore, qui ad partem usq; mediam, foliis uncialibus, subrotundis, alternatim dispositis, leviter crenatis, pallideq; virentibus, cingitur: at pars superior

E

nuda

nuda est, cui fere semper unicus flos, mediæ magnitudinis, pulli coloris insidet. In alpihus Austriacis, ut Sneeberg & aliis D. Burserus reperit, & Rapunculi alpini latifolii nomine, misit.

IV. CAMPANULA alpina linifolia cærulea. Ex radice tenui, alba, cauliculi quaterni, quini, plures paucioresque, palmares, & sesquipalmares, graciles, rotundi, simplices, emergunt: foliis oblongis angustissimis, confuso ordine septi: flores summitate cærulei, ut in Rapunculo vulgari, quibus capitula, exiguum semen continentia, succedunt. Hæc rupes & summa juga montis Wasserfall, Iulio mense florens, exornat.

Campanula alpina rotundifolia minor.

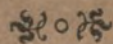

CAMPANULA alpina rotundifolia minor, à Clusio sub Campanula alpina minore describitur: verum figura quam addit est Campanulæ rotundifoliæ vulgaris minoris, quare veram figuram adposuimus.

V. CAMPANULA rotundifolia minima: plantula est unciarum trium, ex cujus radícula alba, capillari, oblonga, exurgunt cauliculi (sæpe unus, plerumque terni, quaterni) tenuissimi; subrubentes & ad radicem subhirsuti, majori ex parte nudi, singuli unicum flosculum subcæruleum deorsum nutantem, calathi forma, ex unico folio sexangulo compositum, sustinent, quibus capitula foraminibus pertusa, ut in reliquis campanulis, succedunt: foliola habet potissimum ad radicem, exigua, subrotunda, serrata, rigidiuscula, quandoque rubentia. Hanc in Rhætorum alpihus, cum Italiam peteremus, anno 1577. Septembri mense adhuc florentem inter saxa copiosissime observavimus, nec altiores invenire licuit: quam cum D. Cortuso ostendissemus Cantabricam Plinii nominavit. Plinius l. 25. cap. 8. suæ Cantabricæ, quæ per Divi Augusti tempora à Cantabris reperta fuit, caulem junceum, pedalem tribuit, in quo sint flosculi oblongi veluti calathi: in quibus semen perquam minutum, & quæ ubique nascatur.

VI. CAMPANULA Cymbalariae foliis: ex radice exigua capillacea & albicante, cauliculi tenuissimi, virides, nonnunquam palmum superantes, & mox in alios brachiati, prodeunt: quibus folia rara, subrotunda, hederacea, vel potius Cymbalariae foliis similia, angulosa, viridia, tenuia, longis pediculis donata, sine ordine adherent: flores cærulei, oblongi campanulæ forma, aliquando summis cauliculis, aliquando pedicellis biuncialibus, ex eorundem lateribus exurgentibus, insident. Hæc non longe Tolosa in Ericetis provenit, & quia vix sola sustinetur,

Ericetis incumbens exurgit: eandem etiam circa Lutetiam D. Cherlerus legit.

VII. CAM-

Campanula serpillifolia.

Campanula foliis subrotundis.

VII. *CAMPANULA serpillifolia*: Totaplan-
ta, floribus exceptis, serpillum refert: nam
radice est tenui, obliqua, tenuissimis fibris capil-
lata, & hinc inde repente: cauliculis plurimis
rubentibus in terram reflexis, cui novis fibellis
adhærent, qui in ramulos plures tenuiores divi-
duntur: quos foliola Serpilli, vel potius Num-
mulariæ, quæ flore est purpurascens, forma sub-
rotunda, duo semper opposita, quædam majora,
quædam Serpillo minora, crenata, subtus palli-
de virentia, pediculis brevissimis, & levissime
pubescentibus, ambiunt: cauliculi aliquando in
pediculos nudos, flores sustinentes desinunt: ali-
quando ex cauliculorum lateribus pediculi tri-
unciales in summo nudi floribus ornati exur-
gunt: flores bini vel terni campanulæ forma, ex
cæruleo rubentes, deorsum nutantes, singuli sin-
gulis pedicellis donantur. Hujus ramulum à D.
Bauhino fratre primum habuimus, dein in Bal-

do cum floribus legimus: tum à D. Paschali Gal-
lo, qui eam in Rhætia ex rupibus dependentem
collegit.

Similem, sed foliis inferne albidioribus & su-
perne pallide virentibus, in Insula Toupinam-
bault Brasilianorum natam, D. Burserus com-
municavit.

DE TRACHELIO SIVE CAMPA-
NULA HIRSVTA.

CAPVT II.

I. *CAMPANULA foliis subrotundis*: ex radice
tenui repente, caulis sesquipalmaris levi
lanugine pubescens exurgit, quem folia
pauca, subrotunda, uncias duas pene longa, lata-
que, pediculo oblongo donata, tenuia, subaspe-
ra, per ambitum crenata, cingunt: in caulis sum-
mo flores pauci, dilute cærulei, Campanulæ for-
ma, deorsum pendentes, ex quorum medio sty-

lus exurgens, extra florem fertur. Hanc cervicariæ minoris rotundifoliæ nomine D. Sigfridus, Helmstadio misit.

Hæc à campanula hortensi Rapunculi radice differre videtur altitudine, foliorum longitudine, florum magnitudine & numero, quæ pro radicibus multas, tenues, transversas & oblique repentibus fibras, habet, ita ut ex hortorum areolis vix extirpari possit, à quibus radices oblongæ, candidæ, Rapunculi radicibus similes, demittuntur.

II. CAMPANULA Drabæ minoris foliis: ex radice Rapunculi minoris forma, caules sesquipalmares, lanugine levissima aspersi prodeunt,

Campanula foliis Echii floribus villosis.

quos folia, Drabæ minoris foliis similia, subrotunda, viridia, unciam longa, semunciam lata, per ambitum crenata, & in acumen fastigiata, subaspera, pediculis carentia, alternatim vestiunt: flores pauci, subcærulei, sexanguli, calathi forma, mediocris magnitudinis & pediculis oblongis donati, summo cauli insident. In pratis circa Valesianorum Thermas copiose provenit, unde D. Burserus attulit.

☞ (:) ☞

Campanula foliis Echii.

III. CAM.

III. CAMPANULA folijs Echij floribus villosis: ex radice oblongiuscula, folia angusta quatuor & quinque uncias longa, subaspera, prodeunt; inter quæ caulis palmaris, rarius pedalis, rotundus, subasper, paucis brevibus & angustis foliis vestitus, exurgit, ex cujus summitate flores unciales, lati, Campanulæ forma, quini, seni, cærulei, alternatim dispositi, brevibus pediculis dependent: quorum extremitates, quemadmodum & calices, pili oblongi, pappi instar, ambiunt. Hæc in Baldo reperitur & Helvetiorum alpinis Gotthardo & monte Fracto: diversa plane a Trachelio montano historiae Lugdunensis.

Hujus & minor species, quæ minus hirsuta, semipalmaris, foliis brevibus, cauliculo gemino, ex quorum quolibet reflexo, flos unicus, illo tamen minor, dependet: quam ex Helvetiorum alpinis D. Burserus attulit.

Campanula adhuc alia datur foliis Echii, quam cum Clusius nomine Trachelii *Thymoides* descripserit, nullam vero figuram adposuerit, eam præcedenti jungere volumus.

DE RAPISTRO.

CAPVT III.

I. RAPISTRUM floribus Leucoji marini: plantula semipalmaris est, radice oblongiuscula, alba, fibellis donata, cauliculis trium quatuorve unciarum: foliis vulgari Rapistro luteo similibus, parvis, uncialibus, crenatis, & subasperis: flosculis parvis subcæruleis, Leucoji marini similibus, quibus siliquæ parvæ, angustæ, semen minutum continentes, succedunt. Circa Massiliam in rupibus D. Burserus legit.

II. RAPISTRUM monospermon: ex radice longiuscula albicante, parum fibrosa, caules pedales, quandoq; altiores, rotundi, tenues, ramosi, eleganter virentes, leviterq; hirsuti exurgunt: folia humi sparsa, crassa sunt, Rapi foliis similia, ad principium laciniata, dein subrotunda, leviter sinuata & subhirsuta: flores secundum cauliculos palmares & tenues, velut in spica dispositi, quadrifolii eleganter lutei aureive, quibus siliquæ succedunt rotundæ (eleganter propter strias, per eas quemadmodum in semine Coriandri discurrentes) in filamentum oblongum abeuntes: quæ quasi geminæ sibi insident, parte tamen superiore majore, cum in ea semen par-

Rapistrum monospermon.

vum oblongiusculum, sed unicum (unde ei nomen) continetur. Hujus semen, nomine Lampsanæ monospermi, D. Doldius misit, & hic Basileæ in horto D. Zvingeri, Majo mense floruit.

Hoc ipsum postmodum, sed multo strigosius (illud enim cultura elegantius) in agris qua Augustam Rauracorum itur, ad rubram domum observavimus: idem sed humilior & valde ramosum, foliis parvis, eleganter viribus, in agris circa Huningen ad sylvam, invenimus: & simile Monspelio, ubi quoque sponte crevit, habemus.

os) o (so

DE NAPO.
CAPUT IV.

Narus sylvestris Cretica: foliis est ad palmi longitudinem accedentibus, instar foliorum Rapistri albi, vel Irionis vulgaris, in lacinias octo vel decem divisas, per margines crenatis, asperis: caule albido, rotundo, ramoso, subaspero, summitate, cui flores non insident, aculeata, floribus (quos non vidimus, ut nec radicem) siliquæ angustissimæ biunciales succedunt, quæ semen exiguum nigricans continent. Buniadis agrestis nomine, ex Creta ab Honorio Belli accepimus: & à Cretenfisibus

κυλδορβες vocatur.

DE RAPHANO.
CAPUT V.

Raphanus aquaticus alter.

RAPHANUS Creticus: ex semine Cretico ab Honorio Belli, Ramolo nomine misso, Raphanus in hortis nostris crevit, cujus planta tota, toto habitu à vulgari non diffidebat; radice oblonga, alba & gustus acerrimi; caule non adeo alto: foliis minus hirsutis & asperis, flore modo purpureo, modo albo: siliquis & seminibus minoribus.

Raphani aquatici duas figuras, tanquam optimas, adposuimus, sed sine descriptione: cum is, qui foliis est in profundas lacinias divisas sub Radicula sylvestri, à Dodonæo: sub Raphano syl. aquatico, à Lobelio in editione Belgica: Raphano aquatico à Tabernæmontano, sive sylvestri & palustri in historia Lugdun. describatur: alter vero, nomine Rapistri aquatici à Tabernæmontano exhibetur.

Raphanus aquaticus foliis in profundas lacinias divisis.

DE DRACUNCULO.

CAPVT VI.

DRACUNCULUS alpinus folio scabiosæ: radicibus est fibrosis, cauliculis rotundis, pedalis, in summo in alas brachiatis: foliis instar scabiosæ laciniatis, alte incisus & crenatis, alternatim dispositis & pallide virentibus: flosculis, in summis virgulis, quoad discum medium subluteis, quem foliola alba, ut in Chamæmelo vulgari, ambiunt. In Helvetiorum pratis alpinis prope Fabarias & in Gotthardo provenit, Iulioque floret.

Eruca latifolia.

DE ERUCA ET SINAPI.

CAPVT VII.

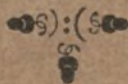
I. ERUCA latifolia: hæc caule est cubitum excedente, albo, crasso, striato, ramoso: foliis glabris

pallide virentibus, ad radicem pedalis, profundis incisuris laciniatis, per quorum medium nervus latus excurrit, quem utrinque foliorum laciniæ biunciales, alarum instar, triangulares, coriosæ, figuræ diversæ, inferne & superne continuæ cingunt: quæ vero in caule breviora sunt, & horum quædam Eruca vulgaris foliis similia, suprema vero angusta & parum sinuata: in caulibus summo flores satis magni, aurei, quadrifolii, staminibus plurimis donati, quibus siliquæ oblongæ strictissimæ succedunt. Eruca nomine in horto sata: an forte Eruca, tertia Anglica, in horto Camerarii?

II. ERUCA sylvestris minor Bursæ pastoris folio: ex radice crassiuscula, cauliculus palmo altior, subasper, brevibus alis brachiatus exurgit: folia ad radicem sparsa, sesquiunciam longa, Bursæ pastoris mediæ modo laciniata, subaspera, in caule nulla, nisi quæ alis, & quidem vix laciniata, subjiciuntur: flores subaurei, satis magni, longis pediculis insidentes, quibus siliquæ breves succedunt. Monspeßuli collecta.

III. ERUCA sylvestris minor incana: ex radice cauliculi læves, virentes, quatuor, sex & octo unciam, in plures alas unciales divisi prodeunt: folia ad radicem plura, biuncialia, tenuissime laciniata, quæ etiam cauliculos alternatim cingunt, omnia incana sunt: flosculi plurimi, pallide lutei, quibus strictissimæ & breves siliquæ succedunt: Monspeßio D. Rumbaum attulit.

IV. ERUCA lutea five Barbarea flore pleno: hæc à vulgari magnitudine differt: caule est crasso & striato, sed brevior: foliis uncialibus: floribus nonnihil quam in vulgari majoribus, aureis & plenis. Inter segetes Paterniacenses, & juxta Arburg arcem Bernatum, Iunio floret.

Eruca cærulea in arenosis crescens.

V. *ERUCA cærulea in arenosis crescens*: Ex radice rufescente, oblonga, tenui, leviter fibrosa, caules plures palmares, rarius sesquipalmares striatos, hirsutos, ramulis aliquot brachiatos, emittit: folia ad radicem per terram sparguntur, erucæ vulgaris instar sinuata, & quasi circumrota, hirsuta, aspera, sesquiuncialia, sed etiam breviora & angustiora, quæ in caule rariora sunt, minus sinuata & aliquando integra: flosculi eleganter cærulei, vel purpureo-cærulei, quadrifolii, filamentis brevibus donati, ramulorum extremis insident, quibus siliquæ oblongæ, tenues & læves, semen minutum subrufum & acre includentes, succedunt. Provenit apud nos locis arenosis, ut iis quæ Birsæ alluit: sic quibusdam in locis in muris reperitur: imo etiam altissimis jugis & petris circa Delspergam & Lauffen Rauracorum: in Phytopinace, & Matthiolo, addita figura, quoque descripsimus,

Eruca maritima Italica.

VI. *ERUCA maritima Cretica* siliqua articulata: tota planta albicat, folia habens ad radicem breviora, angustiora, in minores lacinias divisa & subaspera: cauliculis est palmaribus, reflexis, striatis (flores non conspecti) siliquis plurimis, incurvis, articulatis, trium quatuorve unciarum, asperis, semen minutum subrufum continentibus, quam ex Creta Honorius Belli misit.

ERUCA maritimæ Italicæ siliqua hastæ cuspidi simili, figuram perfectam adposuimus, cuius tres diversæ una cum descriptione (inter quas una ex Lobelio desumpta, qui nomine *Cakile Serapionis Erucae folio*, napi flore exhibuit) in Lugdunenfi historia proponuntur.

Eruca Monspeliaca siliqua quadrangula
echinata.

VII. *ERUCA* Monspeliaca siliqua quadrangula echinata. Hanc Monspessuli anni 1579. ubi collegissemus, sic descripsimus, quemadmodum in

Phytopinace videre est: ex radice semipalmari, crassiuscula, leviter fibrata, albicante, caules ad exortum purpurascens, terni, quaternive, pedales, aliquando cubitales, rotundi, striati, subsperii, in ramos brachiati exurgunt: folia ad radicem humi sparsa, pauca, oblonga, angusta, sinuata, hirsutiae aspera, bina ternave simul juncta, in caulibus, praesertim siliquis onustis, pene nulla, oblonga, leniter sinuata: flosculis est luteis quinquefoliis, quibus siliquae succedunt quadrangulae, in apicem acutum rigidumque desinentes, leves, oblongo pediculo insidentes, per maturitatem durissimae: quarum quaelibet latera quatuor obtinet, quae ad formam alarum percae piscis elevata, in medio sinum ostendunt: his per longum dissectis, utrinque duae capsulae distinctae conspiciuntur, in quarum qualibet, semen unicum rufum, cochleae instar convolutum acuminatum & acre continetur. Iunio mense florentem & siliquas ferentem, legimus. Hanc videtur Herbarii Lugdunensis auctor, sub Sinapi echinato voluisse proponere, verum figura vitiosa & descriptio non sufficiens.

SINAPI parvum siliqua aspera: radice est oblonga crassiuscula & capillata, ad quam folia plura, Erucę sylvestris minoris forma, sed minoris forma, sed minora, in laciniis tenuissimas divisa, & acria: cauliculi plures, recurvi, leves, duarum triumve unciarum (rarissime cauliculus palmaris erigitur) in alas unciales brachiati: flores parvi, pallide lutei, quibus siliquae multae striatae, unciales & asperae, in latera divaricatae, semen minutissimum continent, succedunt: circa Monspesium provenit.

Resedæ affinis Phyteuma.

Erysimi similis hirsuta alba.

DE RESEDA.

CAPVT VIII.

RESEDA linariæ foliis: ex radice candida, longiuscula, caulis cubitalis rotundus, in ramos palmares diuisus, foliis linariæ strictissimis, oblongis, viridibus vestitus exurgit: rami singuli, in florum oblongam veluti spicam abeunt, quam flosculi parvi, muscosi, tenuibus capillamentis ornati, ut in Resedæ minore alba (quam Sesamoidem parvam Salamanticensem Clusius nominat) pallide flavescentes constituunt: quibus capitula vel vascula angulosa, bifida, exili semine pallido plena, succedunt. Hæc in solo arenoso conuallium montium Pyrenæorum, à D. Bursero collecta.

RESEDA affinem facimus eam quam Phyteuma Monspeliensium, Lobelius & Lugdunenses

vocant, describunt & depingunt: verum cum foliis nunc oblongis, nunc in aliquot lacinias diuisis reperiatur, una figura exprimere voluimus.

DE ERTSIMO.

CAPVT IX.

ERTSIMO similis hirsuta: ex radice oblonga, alba, lignosa & fibrosa, caulis modo unus, modo plures cubitales, aliquando subrubetes, striati, hirsuti, aliquando in ramulos brachiati, exurgunt: folia plura, ad radicem humi strata, aliquando pediculis carentia, sesquiunciam longa, aspera, hispida, subalbicantia, per ambitum crenata, rarius laciniata, & quæ in caule minora sunt, eumque basi latiore cingunt: secundum ramulorum longitudinem, veluti in spica flosculi albi, quadrifolii, pedicellis, insident, qui in siliquas oblongas, strictas, semen minutum

nutum continentes, abeunt. Provenit locis saxosis, ruderibus, muris, ut hic Basileæ ad mœnia, ad arcem Mönchenstein, primoque vere floret: Monspeßuli quoque in ruderibus umbrosis, sed per omnia minor: rarius in arenosis, ut apud nos ad Wiefam fluvium, Patavii similiter collegimus, & hanc D. Guilandinus Dryophanon Plinij lib. 27. cap. 9. Drabam alteram & Thlaspi speciem: at D. Cortufus, Erysimum tertium nobis nominabat: post modum Barbaream muralem Ioan. Bauhinus frater appellavit. Hujus descriptionem & iconem, in Matthiolo emaculato, exhibuimus.

DE PERSICARIA.

CAPVT X.

PERSICARIA angustifolia; ex radice nigricante, fibris oblongis capillata, caules plures cubito altiores, rubentes, læves, geniculis distincti exurgunt: quos folia, Persicariæ vulgaris foliis triplo, quadruplove angustiora, duas, rarius tres, uncias longa, ambiunt, & in summo in ramulos brachiantur, quibus spicæ oblongæ, floribus pallide purpurascensibus ornatae, ut in vulgari insident. In humidis circa Michelfeldam, æstate florens, reperitur.

Nasturtium hortense latifolium.

Nasturtium hortense crispum angustifolium.

Nasturtium hort. crispum latifolium.

DE NASTURTIO.

CAPVT XI.

NASTURTIIUM hortense duplex est, plano & crispo folio: illud latifolium, cuius solum,

figura adposita, & angustifolium vulgatius: hoc, quod crispum similiter duplex est.

I. NASTURTIIUM hortense crispum: hoc, foliis exceptis, cum vulgari convenit: hujus enim folia crispa sunt: estque duplex, latifolium & angustifolium, quemadmodum binis figuris in Matthiolo exhibuimus (cum sæpius in hortulo nostro creverit) & hic repetere placuit.

II. NASTURTIIUM pratense parvo flore: ex radice tenui, fibrosa, caulis cubitalis, viridis, varie incurvatus exurgit, foliis atrovirentibus, oblongis, Erucae sylvestris minoris, aut Sij forma, utrinque longis petiolis in lobos subrotundos, aliquando oblongos divisos, & per ora dentatis, cincti: in caulis summo, flosculi parvi, albi, velut in umbella dispositi, quibus siliquæ parvæ semine minutissimo refertæ succedunt. Circa Montembelgardum locis humidioribus provenit. Suspicamur Matthiolum, quem Tabernæmontanus secutus est, sua figura Sifymbrii aquatici alterius, duas plantas miscuisse: ita ut florum umbella, huic jam descriptæ, folia vero, Nasturtio pratensi vulgato magno flore, conveniant.

¶ (:) ¶

NASTUR

Nasturtium aquaticum majus & amarum.

Nasturtium alpinum minus Resedæ foliis.

NASTURTIIUM aquaticum majus & amarum, quod Thalius nomine Sifymbrii alterius specie secunda descripsit, & sæpe inter Nasturtium aquaticum supinum reperitur, à quo sapore amaro potissimum distinguitur, hic describere nolimus: at figuram adponere, cum nullus eam exhibuerit, voluimus.

III. NASTURTIIUM sylvestre minus: ex radice tenui capillacea, cauliculi plures (& quantum ex sicca colligere licet reclinati) trium quatuorve unciam emergunt: foliis Nasturtij vulgaris forma, sed minoribus, per terram sparsis & etiam cauliculos cingentibus: in quorum summo flosculi parvi albicantes, valvulae exiguae, ut in Iberide, vel Bursa pastoris minima. Hoc primò vere, ad alveos aquarum falsugine imbutarum Franckenhusij Thuringiorum, copiosissime erumpit, unde D. Furerus cum aliis elegantissimis, I-

beridis pusillae, seu Nasturtii sylvestris Franckenhusiani nomine, misit.

IV. NASTURTIIUM alpinum minus Resedæ foliis: ex radice alba tenui & oblonga, cauliculi leves, tenues, recurvi, communiter indivisi, palmoque minores prodeunt: foliis longis pediculis, instar Resedæ vulgaris, præditis, in lobos tres, vel quatuor subrotundos, divisus: flores in cauliculis summis albi, mediocris magnitudinis, quibus filiquæ strictissimæ, sesquiunciales succedunt. In Rhætorum alpinis Julio florens, reperitur. Verum ex Helvetiorum alpinis & Pyrenæis, longe minus habemus, ita ut tota planta absque radice uncias tres non superet.

V. NASTURTIOLUM alpinum capsula Nasturtij hortensis: radice est lignosa, parum fibrosa, cauliculis uncias duas non excedentibus: foliolis parvis, angustis, crassis, ungue brevioribus: flosculis

culis parvis albis, capsulis satis magnis, Nasturtio hortenfi similibus. In Rhætiae monte Nombre prope Balneum Worms, æstare florens, Ioh. Bauhin. frater collegit.

VI. NASTURTIIUM alpinum Bellidis folio majus: Ex radice caulis cubitalis rotundus, lævis, ad exortum statim divisus, prodit: folia habet tenuissima, bellidis forma, uncias quatuor longa: quæ vero in caule sunt, pediculis carent, & instar Thlaspi vulgaris lato semine, leviter sinuata, eum ambiunt: flores albi, in caulis summo, quasi in spica uncias sex longa, quibus siliquæ triunciales, angustæ, semine rufescente, rotundo, plano, refertæ, succedunt. Circa Fabarias Thermas, ad aquæ defluxum, D. Burserus legit.

VII. NASTURTIIUM alpinum foliis Barbareæ: Radice est parva, capillacea, albicante: caulicu-

lis pluribus tenuissimis, fragilibus, reflexis, nonnihil villosis, nonnunquam in alas divisis, semipalmaribus, palmaribus & nonnullis cubitalibus: foliis ad radicem pluribus, parvis, tenuissimis, viridibus, foliorum Barbareæ modo, sed minus frequenter sinuatis, quæ in cauliculis rariora sunt, & quædam minime sinuata: flosculis est minimis albis: siliquis oblongiusculis & strictissimis. Hoc Cardamine aut Eruçæ peculiaris nomine, D. Burserus ex Austria, sed in finibus Bohemiæ collectum, transmisit.

— 30 —

Thlaspi villosum capsulis hirsutis.

DE THLASPI.

CAPVT XII.

I. THLASPI vaccariæ folio, Burfæ pastoris filiquis: caule est cubitali, rotundo striato, lævi, viridi, ramoso, quem folia vaccariæ

similia, atrovirentia, glabra, pediculis carentia, cingunt: flores parvi, albi: filiquæ Burfæ pastoris forma, sed majores: Non longe Monspelio, in horto Dei dicto, D. Burserus collegit.

II. THLASPI vaccariæ incano folio minus: Tota planta villosa, & incana est: ex radice crassiuscula, rufescente, cauliculi semipalmares, etiam minores, recurvi & quasi repentes, villosi & incani prodeunt, foliis parvis incanis, vaccariæ similibus, pediculis carentibus & alternatim dispositis, vestiti: in quorum summitate flosculi plures, albi, quasi in subrotunda spica uniti, quibus thecæ parvæ succedunt. Hoc in agris Monspelienfibus repens, & in Provincia prope Massiliam, paulo majus & erectius reperitur.

III. THLASPI villosum capsulis hirsutis: ex radice tenui, oblonga, albicante, caulis pedalis unicus rotundus, villosus exit: ad cujus exortum folia aliquot humilstrata, longis pediculis donata, orbiculato cuspide, hirsuta: quæ vero in caule, longe breviora, pediculis carentia, latiore basi ipsum amplectuntur, quorum quædam leviter crenata sunt: flores albi quadrifolii: filiquæ magnæ, hirsutæ, compressæ, longo pediculo donatæ, superiore parte fissæ, utriculis duobus præditæ, in quibus semen rufescens, acri sapore præditum, continetur. Hoc anno 1577. in horto Patavino (postmodum Monspelluli sponte natum) collegimus: cujus semine, in Italia pro vero Thlaspios semine, olim usos fuisse, ex D. Cortuso cognovimus: hoc in Phytopinace primum sub 19. Thlaspi, dein in Matthiolo, figura addita, exhibuimus.

IV. THLASPI

Thlaspi Creticum flore albo.

IV. THLASPI Creticum flore albo: radice est oblonga, paucis fibris donata, cauliculis palmum superantibus, rotundis: foliis paucis, oblongis, angustis, lævibus, alternatim caulem vestientibus: in cauliculorum summo, flores candidi magni, quibus thecæ magnæ, apice medio donatæ succedunt. Hoc Thlaspi, Cappadocici fruticantis flore albo perennis nomine, D. Doldius Norinbergâ misit.

V. THLASPI saxatile rotundifolium: Ex radice alba, longa, fibris carente, sublignosa, cauliculi plures, tenues, pedales, reflexi, & fibris capilla-ceis, deorsum missis, terræ affixi, prodeunt, foliis est parvis, subrotundis, tenuibus, inter quæ cauliculi palmares, nudi exurgunt, flores paucos pallidos sustinentes, quibus siliquæ parvæ, tenuissimo filamento donatæ, semen minutum concludentes, succedunt. In locis petrosis circa oppidum Lauffen M. Hagenbachius reperit.

Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo.

VI. THLASPI alpinum folio parvo crenato: vel Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo: à radice crassâ, è rupium fissuris prodeunte, caules exurgunt tenues, palmares & sesquipalmares in ramulos brachiati: folia habet ad radicem plura, breviora, acuta, leviter crenata, longis pedicellis donata, in caule pauca & angustiores flosculi in summo albicantes, quibus folliculi copiosi, oblongis pedicellis insidentes, tenues, subrotundi, septo membranoso distincti, semen minutum flavum & acre continent, succedunt. Provenit in monte Wasserfall, & in Helvetiorum ac Rhætorum alpi-bus. Hujus in nostro Matthiolo & figuram & descriptionem, sub Thlaspi saxatili minori folio exhibuimus: & Thlaspi alpini majoris iconem addimus: utramque & hic exhibemus.

VII. THLA-

Thlaspi alpinum majus capitulis rotundis.

Thlaspi montanum incanum luteum.

VII. *THLASPI alpinum repens*: ex radice oblonga, cauliculi plures, per terram repandi, trium quatuor vel quinque unciarum, foliis parvis subrotundis, inordinate dispositis, vestiti prodeunt, floribus copiosis magnis & albis ornati, quibus siliquæ, *Thlaspi bellidis* folio similes, succedunt: sapore est *Erucae*. D. Burser. ad *Thermas Fabarias Helvetiorum*, dein in *Austria* collectum, transmisit.

Variat ratione loci: illud enim foliis est leviter hirsutis, floribus communiter purpurascens, rarius albis: hoc vero foliis est glabris, floribus albis.

Et sic *Thlaspi montani incani lutei* serpillifolij majoris figura erat adponenda, cum minus recte sculptor, apud *Lobelium* nomine *Thlaspi supini lutei*, expresserit.

VIII. *THLASPI biscutatum villosum* flore calcaridonato: caule est cubitali hirsutie aspero, summitate in alas brachiato: quem folia crassa, villosa, aspera, per marginem profundis incisuris crenata, quædam sinuata, uncias duas longa, semiunciam lata, usque ad summum, basi lata vestiunt: flores habet luteos, magnos, calcar ut in *linaria* donatos, quibus peltæ duæ rotundæ unitæ, semen continentes, & in apicem oblongum desinentes, succedunt. In saxosis *Gallie* provincie *Bormij* non longe ab *Insulis Stechadibus* provenit, unde D. Burserus attulit.

IX. *THLASPI fruticosum leucoij* folio latifolij: caulib. est pedalis, rotundis, lignosis, quos folia pallide virentia, *Leucoij* forma, sed breviora & angustiora, vestiunt: flores in summitate pallidi, magni, & vascula bifurcata. Circa *Massiliam* D. Burserus legit.

G Idem,

Idem, sed minus & foliis angustioribus, ex Italia, Thlaspi perpetui nomine, habemus.

X. *THLASPI Alexandrinum*: planta est elegantissima, dodrantalis, ex cujus radice singulari, caules plures in ramulos brachiati, prodeunt, & ad divisiones singulas, folia subrotunda perfoliatae instar, ramulos ambiunt: à ramulorum extremitatibus, ex pediculis dependent siliquae plurimae, fere circinatae, ut in Thlaspi tenuifolio Fuchsi, eoque ordine, sed majores, Nasturtii vulgaris fere magnitudine, in angulum oblongum cum cuspe desinentes, quae in partes duas finduntur, & membranulam tenuem relinquunt. Hoc apud Iohan. Bauhinum fratrem vidimus, quod à Cortuso accepit, ut in Phytopinace monuimus.

Bursa pastoris major loculo oblongo.

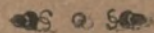

DE BURSA PASTORIS.

CAPVT XIII.

I. *BURSA* pastoris major folio non sinuato: radice est longiuscula tenui, aliquando capitata: caule palmum superante, communiter uno (rarius pluribus) ramofo: foliis atroverentibus, ad radicem longis pediculis donatis, quae circa caulem alas duas habent & basi complectuntur: floribus & thecis cum vulgari convenit. Basileae in arenosis: Italiae sylvestribus, circa Monspelium (ubi tamen longe minor est) quoque notavimus.

II. *BURSA* pastoris major loculo oblongo: radix tenuis, fibrosa, inutilis & alba, cauliculum palmarem, hirsutiae asperum ramofo, aliquando vix semipalmarem, sed alis carentem, emittit; ad cujus exortum, folia aliquot inter se viridia, humistrata, unguis magnitudine, ovali figura, serrata, hirsutiae aspera: quae vero caulem ambiunt, pauca sunt & pediculis carent, flosculi in summo multi, parvi, congesti, albi, quibus oculi parvi oblongi, è petiolis oblique tendentibus succedunt: quibus semina duo, parva, fulva, acris saporis, includuntur, quae loculo maturo aperto, & tantum altera parte foliacea relicta, decidunt. Apud nos locis siccioribus & campestribus, Martio florens: & loculis onusta reperitur, ut in Phytopinace monuimus. Monspelluli, Thlaspi Veronicæ folio nominatur, & hanc videtur Doctiss. Columna, sub Draba minore murali discoide, descripsisse.

Bursa pastoris alpina hirsuta.

Myagrū monospermon latifolium.

III. BURSA pastoris alpina hirsuta: radicē est unciali, foliis copiosis pallide virentibus, in orbem humi stratis, mollibus, incanis, lenticulę magnitudine, leviter crenatis, aliquando integris: cauliculis aliquot tenuissimis, leviter hirsutis, pene nudis, tres quatuorve uncias longis: flosculis parvis, albis: oculis flavescentibus oblongis, multo quam in vulgari majoribus, semen minutum rufum continentibus: in alpinis Helvetiorum, ut monte Fractō & Spligel, reperitur.

5

DE MYAGRO.

CAPVT XIV.

I. MYAGRUM foetidum: ex radice caules cubitales, aliquando sesquicubitales, virides, crassi, rotundi & asperi exurgunt, quos folia pallide virentia, subaspera, levissime sinuata, quatuor vel quinque uncias longa, sesquiunciam lata, alternatim cingunt, qui in summo in alas breves dividuntur; quibus flores pallide lutei, longis petiolis donati, veluti umbellę insident, hisque utriculi orbiculati, minurum semen continentes, succedunt. Hoc apud nos in arenosis ad pontem fluminis Wiesen repertum, quod ad differentiam vulgaris, ab odore, foetidum appellare placuit.

II. MYAGRUM monospermon latifolium: caule est cubitali, aliquando altiore, rotundo, tortuoso, varie & inæqualiter brachiato: foliis vulgari viridioribus, latioribus, linea alba divis, obtusis, latiore basi caulem amplexantibus, iis quæ ad radicem sunt, Cichorii sativi modo laciniatis, reliquis aliquando sinuatis: floribus luteolis, parvis, quibus utriculi oblongi peræ similes, superne in duas extuberantias desinentes, quorum medio apex insidet, per maturitatem, uti & totus fructus, durus: in cujus utriculi medio, cavitas unica, semen unicum (unde nomen) rufum, oblongum continens. Sapore Myagro non respondet. Hoc in horto D. Felicis Plateri primum, dein in horto Illustrif. Ducis Wirtembergici, quod Montembelgardii frater coluit, (cui semen Bricourrues nomine missum fuit) legimus: ex Euganeis quoque accepimus, & Pseudosatifdem ab Alpino vocari intelleximus. In Phytopinace primum sub 5, dein in Matthiolo figura addita, descripsimus.

III. MYAGRUM monospermon minus: ex radice parva, tenui, capillata, albicante, caulis unus vel alter tenuis, pedalis prodit, foliis paucis tenuissimis, pallide virentibus vestitus: quorum ea, quæ ad radicem per terram sparguntur, parum sinuata sunt, pediculis oblongis donantur, & unciam lata sunt: at quæ in summo caulis, basi sua in alas abeunte, caulem amplexantur: in summo flosculi albi, conglobati: quibus utriculus parvus, semen continens, succedit. Monspessuli, non longe à monte Calcaris, D. Burserus collegit.

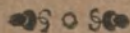
IV. MYAGRO similis filiqua rotunda: radix caulem cubitalem, hirsutum, fragilem, in ramos varios brachiatum, emittit: cui folia ad radicem hirsuta, aspera & succulenta, quæ masticata, cum visciditate levem acrimoniam exhibent, sex uncias longa, sesquiunciam lata: quæ vero caulem ambiunt minora, pediculis carentia & alata: flores pallidi, minuti, quasi in spica semipalmari dispositi, quibus semen parvum, rotundum rugosum, in apicem desinens, quodlibet pedicello oblongo insidens, primum viride, per maturitatem nigrum, medulla flava, oleaginosa

Myagro similis filiqua rotunda.

plenum, succedit. Annua est planta, ex semine deciduo renascens, Julio & Augusto florens. Ioan. Bauhino in horto Montembelgardiano nomine alicujus Myagri crevit. Monspelio prope Lunellam natum, Lepidij & à D. Doldio.

Thlaspi nomine Norinberga, accepimus.

DE DRABA.

CAPVT XV.

I. **D**RABA tenuifolia velut spicata: radice est oblonga, tenui, albicante, caulibus pedalibus, aliquando cubitum superantibus, fragilibus brevibus brachiatis: foliis paucis, tenuibus, pallide virentibus, nonnihil in ambitu dentatis, triuncialibus, unciam latis, basi lata caulem cingentibus, a latis, gustu fervente & acri proditis: floribus albis, parvis, in cauliculis palmaribus, quasi in spica natis, quibus singulis semen rotundum parvum, longo pedicello insidens, succedit. Hanc Bononiæ D. Agerius legit, & Drabam ferventem vernam nominari affirmavit.

II. **D**RABA flore cæruleo galeato: ex radice fibrosa albicante, Asclepiadi simili, gustus fervidioris aromatici, caulis unus (aliquando dico) cubitalis, lævis, striatus, in ramos brachiatus, exurgit: quem folia pauca vestiunt, quorum inferiora subrotunda, lævia, per marginem crenata, uncias duas longa, uncia minus lata: superiora verò angusta, acuminata & dentata, floribus est cæruleis galeatis, ut in Orchide, unciam longis, alternatim in caule dispositis. Lutetia D. Cherlerus, ex Gallia Narbonensi, D. Burferus, attulere.

DE COCHLEARIA.

CAPVT XVI.

I. **C**OCHLEARIA minor erecta: Ex radícula capillacea, cauliculus tenuis, lævis, palmo minor, prodit: foliola habet ad radicem pauca, exigua, oblongis capillaceis pedicellis donata, & quæ cauliculum alternatim ambiunt, lente minora sunt, exiguis pedicellis donata & instar Cochleariæ Britannicæ sinuata: in cauliculo summo, flosculi albi, quibus siliquæ parvæ, oblongæ, semen minutissimum nigrum continentes, succedunt. Hæc in Daniæ Insula Amagria, in aurumno à D. Olao Worm collecta, & Hassnia, Cochleariæ nomine transmissa fuit. Similem sed palmarem, cauliculo crassiore in duos ramulos diviso, ex eodem loco, D. Caspar. Bartolinus misit.

II. **C**OCHLEARIA Danica repens: hæc uncium trium est, radícula & foliolis priori similibus, sed numerosioribus, inter quæ cauliculi semiunciales, minutulis flosculis albis ornati: Hæc eodem quo prior loco provenit, humi instar herbæ cancri serpit, omnino folijs, floribus, seminum loculis & gustu priori respondens, quem admodum D. Olaus Worm perscripsit, & D. Bartolinus, Cochleariæ marinæ parvulæ repentis nomine misit.

Brassica spinosa.

DE BRASSICA.

CAPVT XVII.

I. **N**APOBRASSICA. Radicem habet Napo, aut Carotæ pene similem, admodum fibrosam & villosam, ut barbata aut pilosa, propter multiplices & minutas fibras, dici possit: & licet frequenter fibram pollice crassiorem habeat, attamen semper prima radix tuberosior & longior, quæ Napum imitatur, conspicitur; ex hac caulis sesquicubitalis, lævis, rotundus, in ramos brachiatius exurgit: folia ad radicem, una cum pediculis oblongis, palmaria. Brassicæ sylvestris modo & subrotunda, & in profundas lacinias divisa; quæ vero in caule oblonga sunt, angusta, sinuata, pediculis carentia: flores lutei, intensioris coloris, quam in vulgari, magni, qui in cauli palmum excedente, inordinate longis pediculis insident, quibus siliquæ angustæ, unciales

succedunt. In locis frigidioribus agri Norici, montanis potissimum & versus Bohemiam colitur, & ab incolis Dorsen vel Dorschen appellatur. Radix esui apta est, quare aliqui eam ut Brassicam floridam condiunt: pauperes minutim ut Rapas concidunt: sic per hyemem in cella in arena, vel ad cibum, vel ad fenum sequentis anni, asservatur. Aliquando radix propter nimiam ætatis siccitatem & loci angustiam, lignosior evadit: quare post sationem, in area spatiosa plantanda est.

II. BRASSICA spinosa. Hujus solum binos ramulos habemus, quorum descriptionem subjungamus: caulis lignosus, crassus, in ramulos duos, alterum palmo majorem, alterum minorem, rotundum, lævem, striatum dividitur: circa quos folia biuncialia, & semiunciam lata, per ambitum leviter sinuata, quibus & minora interjiciuntur: ramuli in spinas acutas, unciales & minores abeunt. Ramulum unum Patavii in horto Bembiano natum, à D. Camerario; alterum ex horto D. Alpini privato accepimus, cujus figuram etiam Matthiolo nostro addidimus.

III. BRASSICA sylvestris alpina: ex radice exigua, alba, caulis palmo altior, rotundus, lævis exurgit: foliis est tenuibus pallide virentibus, leviter sinuatis, circa radicem oblongis, plerisque uncialibus, in caule paucis, pediculo carentibus: in summo flores albi quasi in umbella dispositi, longiusculis pedicellis donati: siliquas non vidimus. Hanc in Austriæ montibus natam, Turritis alpini nomine, D. Burserus, misit.

DE ACETOSA.

CAPVT XVIII.

I. **A**CETOSA America foliis longissimis pediculis donatis: ex radice caules plures, rotundi, striati, læves, cubitales, in terram reclinati, prodeunt, qui mox in plures ramos oblongos brachiantur: folia habet pallida & veluti nitroso pulvere obsita, angulosa, non tamen ut in vulgari bifurcata, aut alata, sed potius Atriplicis forma biuncialia, & pediculis triuncialibus donata, mollia, carnosæ, sapore acido, ex quorum sinibus alæ surgunt, foliis minoribus, sed eadem forma: in quorum, ut & caulis summo, flores exigui, muscosi, veluti in spica dispositi, emicant: quibus fructus foliacei (ex tenuibus rufescentibus membranis, elegantissimis venulis, veluti in Fritilla-

tillaria, per eas discurrentibus, compositi) ut in aliis, sed quadruplo, quam in vulgari majores, ex parvis pedicellis dependētes, succedunt: quibus semina triangularia oblonga, rufescentia & splendentia inclusa continentur. Hanc aliquot annis in horto aluimus.

II. ACETOSA rotundifolia alpina: planta palma minor, ex cujus radícula, folia quina, fena, violæ luteæ alpinæ modo rotunda, unguem lata, pediculis tres, etiam quatuor, uncias longis & tenuibus donata, prodeunt, & inter hæc, cauliculus lævis & nudus sexuncialis, exurgit: in cujus summo flosculi muscosi parvi, veluti in spica unciali, cui foliolum simili forma subjicitur. Hæc in muris Nosodochii, quod in monte majore Bernhadi Helvetiorum est, provenit, unde D. Fleisserus attulit.

III. ACETOSA scutata repens: radiculis est rufescentibus, cauliculis nodosis, tenellis, per terram repentibus, uncias quatuor longis: foliis unguem latis, sed longis pediculis cauliculos æquantibus, donatis, formam scuti, vel potius Aronis folium referētibus, in medio tamen utrinque sinum obtinentibus & in apicem desinentibus. In horto Patavino nata.

IV. ACETOSA Cretica semine aculeato: radice est parva, rufescente, fibrosa, in summa tellure hærente: cauliculis quandoque pluribus palmam superantibus, humi reclinatis, quandoque uno, sed in ramulos brachiato: foliis parvis, oblongis, pediculo donatis, auriculis carentibus: flosculis multis, exiguis, muscosis, circa ramulos semipalmares in modum spicæ alternatim dispositis; quibus semen succedit, tenuibus membranis aculeatis inclusum, cui pediculus oblongus, incurvus, tenuis, ut in Caltha additur. Iunio floruit & semen maturuit, anno 1594. in Illustr. Ducis Wirtebergici horto, qui Montembelgardi colebatur, semine Florentia à Casabona misso: Hanc in Phytopinace & Matthiolo, figura addita, Acetosæ Creticæ nomine, proposuimus.

V. ACETOSA lanceolata angustifolia repens: hæc cauliculis est pedalibus, rotundis, striatis, per terram sparsis, foliis ternis, quaternisve alternatim in caule dispositis, uncias quatuor à se invicem distitis, angustissimis, crispatis, uncias quatuor longis, lanceam referentibus, cum ex-

Acetosæ Cretica semine aculeato.

pediculo in alas duas utrinque bifurcatas abeant, sensimque angustiora reddantur: floribus est minutulis, rubentibus, spicæ oblongæ adhærentibus. Hæc in arenosis

circa Norimbergam reperitur, unde D. Doldius anno

1604. misit.

DE

Lapathum maritimum foetidum.

Centaureum alpinum luteum.

DE LAPATHO.

CAPVT XIX.

LAPATHUM maritimum foetidum: radice est & caule atrorubente, pedali, incurvo, quem folia atrorubentia, subrotunda, longis pediculis donata, & uncialia interdum sinuata, communiter alata, ambiunt: ex quorum sinu ramuli exurgunt, similibus foliis cincti, quorum superiora leviter per ambitum dentata sunt: in caulis summo flosculi quadrifolii, muscosi, quasi in spica dispositi: quibus utriculi foliacei, subrotundi, satis magni, semen continentes, succedunt. Hæc dum viret, gravis odoris est, & in maritimis non longe Monspelio provenit.

DE CENTAURIO MAIORE.

CAPVT XX.

CENTAURIUM alpinum luteum: radicem habet rectam, profunde descendentem, crassam, parumque fibrosam, substringentem & Centaurii majoris sapore fere præditam. Caulis est sesquicubitalis, etiam bicubitalis, rotundus, striatus, in alas brachiatus: foliis ludit, quæ enim ad radicem palmaria, & sesquipalmaria, uncias quatuor lata, inæqualiter laciniata & crenata, glabra, pallide virentia, nervo albo folium percurrente: at quæ in caule sunt, planta florescente, quædam cubitum superant, quædam palmaria sunt, & in partes decem, duodecim, pauciores, pluresve, uncias quatuor longas, semunciam latas, per marginem leviter dentatas, ita secantur, ut folia peculiariora esse videantur. Flores

res lutei, Centaurio majori similes, ramulis insident: ex calice enim squamoso, florum stamina plura prodeunt: ex capitulo ante meridiem liquor pellucidus, & Mannæ instar dulcis, in guttis seu stillis sponte exudat, & capitulum compressum & suctum, altero tamen die hunc humorem emittit. Floribus semina Centaurij similia, aliquanto tamen minora, succedunt. In monte Baldo provenit: plantam & semina, D. Doldius Norinberga quoque misit.

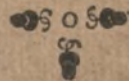
Beta Cretica semine aculeato.

DE BETA.

CAPVT XXI.

BETA Cretica semine aculeato: ex radice tereti, brevi, parum fibrosa, caules plures cubitales, per terram sparsi, rotundi, striati, ad radicem levi hirsutie canescentes, in ramulos effusi, exurgunt: folia habet pauca, Betæ nigrae similia, sed minora, longis pediculis donata: flores parvi, ex flavo virescentes: fructus statim ad radicem multi conspiciuntur, & hinc inde per caulem, ad quodlibet fere folium asperi, extuberantiis donati, in aculeos tres, in latera reflexos abeunt: in cujus cavitate, granum unum continetur, forma seminis Adonidis subrotundum, in apicem abiens, duplici membrana rufa tectum, interiore, proxime medullam albam farinaceam cingente. Hanc primum in horto D. Zvingeri, Iulii mensis principio florentem & Augusti fine semine prægnantem, eamque aridam legimus, & nunc à multis annis in hortulo nostro, colimus: cujus descriptionem in Phytopinace primum, dein in Matthiolo, figura addita, exhibuimus.

H

CAPUT

Atriplex sylvestris lappulas habens.

C A P I T U L U M XXII.

I. *ATRIPLEX* sylvestris fructu compresso roseo vel stellato: à radice caulis exurgit pedalis, rotundus, incurvus, lævis & albus, qui statim in aliquot ramos inæquales, & hic in alios minores, dividitur; folia habet alba, quasi polline aspersa, unguem lata, sinuata vel angulosa, ut in *Atriplice* sylvestri, quæ *Pes anserinus* dicitur, pediculis carentia: his fere singulis, fructus foliaceus, pallidus, compressus appo-

nitur, cujus formam elegantem vix exprimere licet: is enim in medio leviter extuberat, quatuor aliis extuberantiis, in circumferentia adpositis; quas tamen sinus leves intercedunt, ea plane forma, qua rosæ depressæ, in quorundam nobilium insigniis pingi consuevere: in singulis quatuor extuberantiis, semen compressum, mediocris magnitudinis continetur. Si fructus huius rudimentum exprimerent, ad *Atriplicem* sylvestrem bacciferum Clusij referri posset: Hanc Monspeßuli circa moenia collegimus.

II. *ATRIPLEX* sylvestris lappulas habens: ex radice parva fibrosa, cauliculi palmares, striati, emittuntur, quos folia atrovirentia, parva angulosa, alternatim disposita, brevibus pediculis donata, cingunt: ad quorum exortum lappulæ duæ, *Coriandri* seminis magnitudine, adhærent, semen nigrum, parvum, compressum continentes. Hanc *Atriplicis* syl. insipidæ parvæ erectæ nomine, *D. Deldius* misit; at in monte Ventoso Galliæ Narborensis, altius excrescit. Hanc in *Phytopinace* sub octava descripsimus, etiam in *Matthiolo*, ubi figura à sculptore non satis recte expressa addita, quare aliam in nostro Theatro, si Deus volet, & etiamnum, proponimus.

III. *ATRIPLEX* maritima angustifolia: caule est subcano, lignoso, cubitali, ramofo, in spicas alias breviores, alias longiores, pallide flavescentes, & maculis nigris punctatas abeuntes: foliis inferioribus uncias duas, absque pediculo longis, angustis, crenatis, nigricantibus, superioribus, angustioribus, & plerisque crenis carentibus: plura non licet, cum solum ramum sic cum *Ruppellæ* collectum, *D. Rumbaum* attulerit.

o. 50.

DE HA.

DE HALIMO.
CAPVT XXIII.

HALIMUS minor: ex radice tenui, capillata, caulis cinericeus, palmum superans, varie incurvatus exurgit, qui paulo supra radicem, in ramulos plures tenues, uncias tres longos, abit: foliis paucis cinericeis, & oblongo rotundis: sed in ramulis angustioribus nonnullis instar Atriplicis, utrinque una lacinia divisus: flosculi plures, parvi, herbacei, muscosi, intrus luteoli, longis pedicellis, per ramulorum summities sparguntur: quibus vascula quadruplicia, semen parvum, griseum, reniforme, continentia, succedunt. Hic infra Northusam in der gulden Alty provenit, ut ex literis D. Fureri colligere est, qui plantam nomine Halimi aurei arvi anno 1617. transmisit.

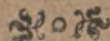
Cynocrambe Dioscoridis.

DE CYNOCRAMBE.

CAPVT XXIV.

CYNOCRAMBE Dioscoridis: ex radice oblonga, tenui, fibrosa, viticuli plures, palmares, quandoque longiores, rotundi, striati, læves & succulenti, virides, aliquando parum rubescentes, reclinati, geniculis plurimis distincti, prodeunt: ex quorum singulis emergunt primum foliola duo, Alfines forma subrotunda, mox alternatim ex una parte eodemq; loco folium sextuplo majus, oblongo pediculo donatum, oxalidis rotundæ folio oblongius, quadam veluti aspergine obsitum, succedit: tandem ad idem geniculum, alia decuplo minora, bina, terna, etiam sena notantur: juxta quæ ab ima radice, ad viticulorum summa internodia, flosculi, bini, terni, quaterni, muscosi, ex herbaceo albidis, plurimis filamentis donati: quibus succedunt fructus totidem, geniculis inter folia hærentes, Mercurialis forma, sed minoris, rotundi, duriusculi, primum virides, postea ex nigro cinerei, medulla alba referti. Herba gustu est insipido & aquoso. Monspessuli locis umbrosis legimus: mox cynocrambe nomine & plantam & semen, à D. Cortuso accepimus, quæ copiose nobis provenit. Hanc videtur doctiss. Columna in suo Phytobasano, Alfines nomine expressisse, quam in Matthiolo descripsimus, & figuram adposuimus.

Lactuca folio oblongo acuto.

DE LACTUCA.

CAPVT XXV.

I. *LACTUCA* folio oblongo acuto: hæc radice, caule, floribus, aliis lactucis similis est, & solum foliis differt, quæ leviter sinuata sunt, palmum longa, uncias duas lata, in acumen fastigiata, & nervo per folium excurrente elevato. Huic, *Lactuca Gallica*, apud Durantem, valde similis est, quam à Ioan. Bauhino fratre accepimus, & in horto Montembelgardiano postmodum legimus.

II. *LACTUCA Italica laciniata*: hujus folium tenuissimum est, pallide virens, in plures partes semipalmares & laciniatas divisum: per reliqua vulgari *Lactucæ* similis, quæ esu tenerissima: ex semine Italico in horto copiose crevit.

Sonchus asper laciniatus Creticus.

DE SONCHO.

CAPVT XXVI.

I. *SONCHUS asper laciniatus Creticus*: ex radice, cauli scubitalis, inæqualis, striatus, asper, cavus & ramosus exurgit: foliis ad radicem palmaribus & sesquipalmaribus, primis quidem vix laciniatis, aliis vero in plures & magnas laciniatas divisis, & in circumferentia nonnihil asperis: floribus est luteis, magnis, quorum singuli singulis oblongis pediculis insident, qui aliorum more in pappum in quo semen latitat, abeunt. Hic ex semine ex Creta accepto in horto crevit.

II. *SONCHUS asper*, subrotundo folio: ex radice exili, longiuscula, cauliculus rotundus, palmaris, aliquando sesquipalmaris, parte inferiore brevissimis aculeis exasperatus, exurgit: circa quæ folia pauca,

pauca, subrotunda, sesquiuncialia, quorum quædam sinuata, omnia tamen per marginem, ut & nervus per folii medium excurrentes, levissimis aculeis exasperantur: in cauliculi summo duo tresve pediculi, quorum singuli unum florem Hieracio similem, parvum, luteum, qui in pappum abit, sustinent. Monspelii sponte nascitur, & Sonchus aspera vulgi flore Hieracii, nominatur.

Est hujus & minor species, capillari radícula à qua pedicelli bini, quatuor vel sex uncias longi, aliquot vero vix unciales, unicum florem parvum luteolum sustinentes, exurgunt: flori, semen minutum nigrum, pappo adhærens, succedit: circa radicem folia sena, septena, parva, obtusa, per latera dentata. Ibidem reperitur.

III. SONCHUS lævis in plurimas tenuissimas lacinias divisus: caule est viridi, lævi, striato & pedali, in summo in alas brachiato: foliis in plures angustas lacinias divisus, ad caulis divisionem majoribus: floribus luteis mediocribus & in pappum abeuntibus, Monspelluli ad muros, ut & Florentiæ, apud quos in acetaria venit, provenit.

IV. SONCHUS angustifolius maritimus: radice est palmari: tenui, fibris carente, foliis ad radicem pluribus, atrovirentibus, uncias quatuor, quandoque sex longis, rarius unciam latis, per margines spinulis exasperatis, & reliquorum Sonchorum instar lac fundentibus, inter quæ caulis unicus, palmaris & sesquipalmaris, tenuis, lævis, duobus tribusve foliolis sua basi eum cingentibus, cujus summo flos unus, (rarius duo) satis magnus & luteus insidet, & tandem in pappum abit. In litore Veneto ad Lio primum, dein circa Monspellium, æstatis initio collegimus.

V. SONCHUS montanus lævis laciniatus minor: ex radice crassiuscula caulis in principio crassus & lignosus, rotundus, lævis, statim in alas brachiatus, ad cubitalem altitudinem accedens, exurgit: foliis est sesquiuncialibus, in paucas lacinias, late distantes & acuminatas divisus: flores in caulis summo, veluti in spica alternatim dispositi, parvi, & palliduli. In montibus Euganeis frequens est.

VI. SONCHUS villosus luteus minor: ex radice rufa longiuscula, fibris carente, cauliculi bini, terni, rotundi, nonnihil villosi, palmum superantes, & in summo in ramulos binos, ternosve

Sonchus montanus lævis laciniatus minor.

divisi, prodeunt: folia pauca ad radicem, uncias quatuor longa, sed angustissima, lacinias late à se distantibus & lævibus, divisa, quæ circa caulem strictissima & uncialia: flores in summis ramulis intense aurei, ex parvis capitulis, suavi tomento villosis prodeuntes, in pappum abeunt. Tota planta leviter tomentosa est, & à quibusdam Hieracium tomentosum dicitur. Monspelluli in loco Gramuntio provenit.

es) o (es

Cichorium spinosum Creticum.

DE CICHORIO.

CAPVT XXVII.

CICHORIUM spinosum Creticum: ex radice oblonga, mediocriter crassa, fibris paucis donata, denso cortice albicante tecta, caulis durus, lignosus, mox in ramos multos palmares, virides, striatos, late diffusos brachiatum, qui omnes in oblongas, communiter bifurcatas, aliquando trifurcatas quasi spinas, seu cornua finiunt: folia circa radicem plura per terram sparguntur, quæ oblonga, angusta, acuminata & Cichorii vulgaris modo in ambitu circumrosa, vel in plures lacinias superficiarias & subrotundas divisa, quæ in cauliculis angustiora, nec circumrosa: amara sunt, non lactescunt & cito pereunt, etiam reliquis plantæ partibus eleganter virentibus. Flores, in ramorum maxime

alis, ex calicibus imbricatis prodeunt, forma vulgaris similibus, sed longe minoribus, cærulei coloris, ex quinque foliis summa parte leviter incisus, compositi, in quorum medio stamina aliquot flava continentur: his semen vulgari simile, parique thecæ inclusum, succedit. Julio & Augusto floret. Hoc primum Chondrillæ spinosæ, dein Cichorii spinosi nomine & plantam & semen D. Dold. misit: ex quo in horto D. Zvingeri crevit: postmodum ex Creta ab Honor. Belli Cichorii spinosi appellationes, qui monuit, vulgo *σαμναράτι*, hoc est, hydriam spinam dici, quo Cretenses in Cichorii defectu utantur. Hujus primum in Phytopinace anno 1596. meminimus, dein in Matthiolo iconem cum descriptione anno 1598. exhibuimus: postmodum Chondrillæ peregrinæ nomine Clusius, & apud eundem sub Cichorio spinoso, Cretico Belli, Pona ann. 1601. proposuere.

DE DENTE LEONIS.

CAPVT XXVIII.

I. DENS Leonis latifolius caulescens: caule est cubitali, hirsuto, rotundo, striato, & cavo; quem folia basi alata, in lacinias aliquot divisa, subrotunda, uncias sex longa, sesquiunciam lata, marginibus nonnihil pilosis, cingunt, quæque in caulis summo tantum leviter sinuata, proxime caulem vestiunt: flos magnitudine fere & colore, sed pallidiore, ut in Dente Leonis vulgari. Plantam hanc absque radice ex horto nobiliss. Nicolai à D. Loretio accepimus.

II. DENS Leonis tenuissimo folio: ex radice crassa, rufa & fibrosa, folia aliquot tenuissima, virore splendentia, palmaria, uncias duas lata, primum profunde laciniata, dein quælibet lacinia, ut plurimum utrinque duplici, vel triplici levilacinia (vel potius apice) subdivisa prodeunt: ut & pediculi tenuissimi, nudi, duabus unciis foliis longiores, florem parvum sustinentes. In Austria prope montem Dravensstein D. Burferus reperit.

III. DENS Leonis minor foliis radiatis: ad radicem parvam nigricantem, folia plura per terram sparsa, uncias tres longa, semunciam lata, in plures lacinias profundas divisa, quibus hoc peculiare, quod quodlibet folium in summo in tres profundas lacinias dividatur, & harum quælibet

bet apices plures, quasi radios obtineat: foliorū pediculi levissimis pilis pubescunt, cauliculi plures, læves & nudi, quorum unus palmo minor erigitur, reliqui breviores reclinati, singuli florem unicum, parvum, luteum, in pappum abeuntem, sustinent. D. Neudorfferus communicavit.

IV. DENS LEONIS minor aspero folio: ad radicem parvam albicantem, folia plura subrotunda, duas tresve uncias longa, unam lata, lacinia- ta & per ambitum levissimis spinulis, ut in Son- cho, exasperata: cauliculus duarum unciarum, florem satis magnum, pallide luteum susti- net. Monspeffuli prove- nit.

Hieracium dentis leonis folio hirsutie asperum minus.

DE HIERACIO.

CAPVT XXIX.

HIERACIUM dentis leonis folio hirsutie asperum minus: radice est parva, oblonga, ad cauliculorum & foliorum exortum ru- fescens, folia ad radicem pilosa, aspera, angusta, uncias duas longa, in lacinias divisa, inter quæ cauliculi nudi, asperi, modo unus, modo bini, ternive, palmam non excedentes exurgunt, flo- rem unicum, aureum in pappum abeuntem, su- stinentes. Monspeffuli provenit.

Idem, sed longe asperius, foliisque latioribus, ex Hispania D. Albinus attulit.

II. HIERACIUM minus glabrum: ex radice al- bicante, oblonga, tenui, cauliculi palmares, ra- rius pedales, tenues, læves, virentes, in alas divisi, exurgunt; folia habet pauca, ex virore splenden- tia, oblonga, angusta, raris lacinias prædita: quo- rum quædam basi latiore & alata, cauliculum amplexantur: floribus est minoribus, quam in ulla specie, aureis, quorum singuli singulis pedi- cellis, unciam superantibus, insident, & aliorum more in pappos abeunt. Apud nos circa autu- mnum florens, in agris reperitur.

III. HIERACIUM dentis leonis folio obtuso minus: ad radicem parvam folia fœna, septenave terræ incumbunt, quæ crassa & aspera, uncias duas longa, unciam semis lata, obtusa, nec pro- funde laciniata: inter quæ caulis lævis, nudus & cavus exurgit, qui florem unum pallide lu- teum & magnum sustinet. Provenit in pratis extra minorem Basileam.

IV. HIERACIUM dentis leonis folio floribus parvis: ex radice parva, lignosa, fibrosa, capilla- cea & albicante, caulis pedalis, rotundus, ali- quantum hirsutus exurgit; quem ad radicem folia pauca, subaspera, corrofa, acuminata, un- cias tres longa, semunciam lata, cingunt: in cau- le ad ejus medietatem pauca, solum dentata, eumque basi sua complectentia: cujus summo flosculi plures, lutei, pedicellis brevissimis insi- dent. Hoc in Gallia Narbonensi circa Massiliam reperitur.

V. HIERACIUM dentis leonis folio bul- bosum:

Asphodelum: radix ex aliquot oblongis quasi Asphodeli bulbis composita, de se mittit caulem cubito altiore, nudum, levē, striatum, circa medium in ramos pedales (unum vel alterum) divisum, quorum quilibet florem parvum, subflavum, sustinet: folia ad radicē per terram sparsa denti leoninis similiter sinuata & corrofa, inferne molli lanugine pubescentia, superne subaspera, unciam lata, tres longa, Monspelio D. Saltzmannus attulit.

VI. Hieracium tomentosum Hispanicū: tota planta mollis est, incava, tomentosa; radicem habens cortice rufescente tectum, caulem palmarē, rotundum, incanum: folia ad radicem oblongis pediculis donata; uncias tres quatuorve longa, semunciam lata, mollia, crassiuscula, ad formam foliorum dentis leonis vulgaris sinuata, quæ in caule angustiora, minusque profunde sinuata: cauliculi summo, flores bini, terni, lutei, brevissimis pedicellis insident, quorum singuli ex eleganti calice hirsuto in plures apices diviso, emicant. In aridis & saxosis Aragoniæ, D. Albinus observavit.

VII. Hieracium maximum asperum Chondrillæ folio: caule est sesquicubitali, crasso, rotundo, inæquali, striato & aspero: in summo in ramos semipalmares brachiato: quorum singuli singulos flores luteos sustinent: folia habet paucā, alternatim caule ambientia, Chondrillæ modo in lacinias divisa, uncias tres longa & hirsutæ aspera. Monspessuli in asperis, quæ loca cariges vocant, provenit.

VIII. Hieracium alpinum angustissimo oblongoque folio: ad radicem duriusculam rufescentem, folia plura graminea, palmo longiora, glabra, atrovirentia, observantur: inter quæ caulibus cubitalis, lævis, rotundus, striatus, paucis foliis cinctus & circa medium in plures ramulos divisus, exurgit: ramulis singulis flos unicus, parvus, luteus insidet, cui semen parvum succedit, quod cum suo pappo à vento excutitur. In monte Baldo reperitur.

IX. Hieracium alpinū pumilum Chondrillæ folio: tota planta palmaris est, ex cuius radice alba, cortice nigricante tecta, folia aliquot prodeunt lævia, pallide virentia, uncias quatuor longa, pediculis longis donata, vix laciniata: inter quæ cauliculus exurgit rotundus, foliis Chondrillæ modo divisus cinctus, qui in summo in duos, tresve

ramulos unciales dividitur, quorum singuli flores unum luteum satis magnum sustinent. Crescit in Sneeberg Austriæ, ubi D. Burserus legit, & anno 1616, Hieracii aphacoidis nomine, transmisit.

X. Hieracium intubaceum flore luteo. Hoc foliis est Intubi, caulem proxime ambientibus, aliis integris, aliis in sinus profundos laciniatis, longitudine uncias quatuor, latitudine sesquiunciam superantibus, atrovirentibus & lævibus: caulem habet tenuem, pedalem, ramosum, reclinatum & lævem: cauliculo pene palmari nudo, flos unicus, luteus, mediæ magnitudinis insidet, cui semen parvum pappo inclusum succedit. Hoc (ut & subsequens) Hieracii Aphacoidis nomine à D. Doldio, dein ex Italia, Sonchi Hieracitidis nomine accepimus.

XI. Hieracium Intubaceum flore magno albido: hoc foliis est priore longioribus, latioribus: magisque laciniatis: flore etiam majore, albido, medio luteo, foris subrubente.

XII. Hieracium proliferum falcatum: radicem habet albicantem, oblongā, tenuem, capillatam: folia atrovirentia, dentata, aspera, uncias duas longa, semunciam: cauliculos læves, rotundos, parum foliatis, palmares: capitulum parvum, ex plurimis stylis gracilibus, per maturitatem recurvis, & asperis, compositum, inter quæ flos luteus, medio fuscus: at sub floris capitulo, communiter utrinque ramulus unus, rarius duo, lævis, nudus, uncias quatuor, quandoque superans, exurgit, quibus utrinque foliolum angustissimum subjicitur, & horum summo similiter flos insidet, & sæpe sub hoc quoque flore, pedicellus flosculum sustinens, emergit.

Hoc minus etiam reperitur, ita ut tota planta, palmum non excedat. Monspessuli in luco Gramuntio reperitur, & quod minus est, Hieracium medio luteum vocant.

XIII. Hieracium minimum falcatum: plantula est uncias sex non excedens, radícula longiuscula, tenuissima, rufescente, ex qua cauliculi aliquot capilli crassitie, in ramulos divisi, inter folia laciniata, lævia, uncias duas longa, at angusta, exurgunt: flores singuli exigui, luteoli, pedicellis singulis insident, qui instar prioris in stylos minutissimos recurvos & pungentes, absumuntur. In arenoso litore maris non longe Monspelio invenimus.

XIV. HIE

XIV. *HIERACIUM montanum rapifolium*: ex radice rufefcente, oblonga, parum capillata, folia pauca, ad Rapæ vulgaris modum, in lacinias subrotundas, per margines sinuatas, & ad tactum asperas, divisa, pediculis oblongis rubentibus & asperis donata, prodeunt: inter quæ caulis cubito altior, cavus, striatus, rufescens, uno alterove brevi folio cinctus, exurgit, qui superne in ramulos plures dividitur, quorum singulis, flos communiter unus, rarius duo, pediculis tamen distinctis infidet, luteus, mediæ magnitudinis, qui tandem in pappum abit. In monte Wasserfall provenit.

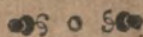
XV. *HIERACIUM montanum foliis dentatis flore magno*: hoc foliis est atrovirentibus, lanugine carentibus, ad radicem maxime dispositis, uncias quinque longis, unam latis, per circumferentiam & dentatis, & levissima lanugine pubescentibus: inter quæ caulis pene nudus, pedalis, cavus, hirsututis asper, exurgit, qui florem unum eumque magnum, saturate luteum, eleganti quasi calici inclusum, sustinet. Hoc in Helvetiorum montibus, Gotthardo, & circa Thermas Fabarias, crescit.

XVI. *HIERACIUM ramosum magno flore*: hoc caule est bicubitali, rotundo, subaspero, in ramos diviso, quibus singulis, flos magnus, aureus, dentis leonis forma infidet: folia habet pallide virentia, nonnihil aspera, sinuata, & per margines exiguis pilis donata, longitudine palmum superantia, tres uncias lata, per quorum longitudi-

nem, costa insignis excurrit, à qua per transversum venæ feruntur. In montibus Bellunen- sibus reperitur.

XVII. *HIERACIUM alpinum non laciniatum flore fusco*: caule est sesquipalmari, hirsuto, parte superiore aphylo: foliis ad radicem hirsutis, obscure virentibus, acuminatis, duas tresve uncias longis, unciam latis: floribus aliquot parvis, fuscis, in pappum (cui semen parvum oblongum & nigrum includitur) abeuntibus, & caulis summo insidentibus: quod in Rhæticiis montibus provenit.

XVIII. *HIERACIUM hortenfe non laciniatum floribus atropurpureiscentibus*: caule est bicubitali, hirsutis aspero, & pene aphylo: foliis ad radicem paucis, palmaribus, uncias tres latis, obscure virentibus, leviter hirsutis, & per marginem levi lanugine pubescentibus, floribus atropurpureiscentibus, in medio subflavis & mellei odoris: quod à quibusdam Pilosellæ majoris nomine (siquidem cum Auricula muris majore Tragi, multum affinitatis habeat) in hortis colitur: & à priore cultura solum differre videtur.

Hieracium pumilum saxatile asperum, radice præmorfa.

XIX. *HIERACIUM* pumilum saxatile asperum radice præmorfa: ad radicem crassiusculam nigricantem, in fibras oblongas, præmorfas abeuntem, folia plura, villosa, acuta, longis pediculis donata, uncias tres, quatuorve longa, semiunciam lata, in circuitu rarioribus dentibus donata: inter quæ cauliculus palmo minor, hispidus, tenuis & rotundus, uno alterove foliolo vestitus exurgit, florem subluteum sustinens, cui semina parva, nigricans, pappo immersum, succedit. In alpinis provenit.

Variat: nam & altera est species, foliis subrotundis, duas tresve uncias, absque pediculis biuncialibus, longis, sesquiunciam latis, per marginem crenatis: cauliculo longiore, tres quatuorve flores sustinente, & hoc *Hieracium saxatile asperum* radice præmorfa, folio subrotundo dici potest.

Est & tertia species, radice crassa, caulibus in plures ramulos divisis: quod in saxosis prope Clusam Solodurensum nascitur.

Priori plane simile *Hieracii* parvuli quarti nomine doctiss. Columna p. 2. proposuit, solum in eo differens, quod nostrum hirsutum sit, suum vero glabrum asserit.

XX. *HIERACIUM* montanum lanuginosum laciniatum parvo flore: ex radice oblonga, atrovirente, folia plura, pediculis uncias tres longis, donata, crassa, profunde laciniata, acuminata, molli lanugine pubescentia, superne atrovirentia, & quasi maculata, alia sesquiunciam lata, alia sesquiunciam lata, alia angustiora, inter quæ cauliculus palmaris, tenuis, mollis exurgit, cujus summo, flores aliquot lutei, parvi, & quidem singuli singulis pedicellis insident. Apud Montspelienses, in horto Dei crescit.

XXI. *HIERACIUM* capillaceo folio: radice est Scorzonerae simili crassa, oblonga, tunica fusca & rugosa vestita, ex qua cauliculi bini, palmares, læves, singuli florem unicum, pallide luteum, mediæ magnitudinis, sustinentes exurgunt: folia ad radicem plurima, pili instar tenuia, duas, rarius tres, uncias longa, rigidiuscula, atrovirentia, rarius cauliculorum partem cingentia.

Monspelio D. Saltzmannus attulit.

An forte Scorzonerae species?

OS

XXII. *HIE-*

Hieracium murorum angustifolium non sinuatum.

XXII. *HIERACIUM murorum angustifolium non sinuatum*: ex radice crassa, rufescente, caulis sesquicubitalis, pene nudus, rotundus & asper exurgit, in cuius summo quasi in umbella, flores plures, parvi, lutei, resident, folia ad radicem subnigra, mollia, uncias sex longa, vix semunciam lata, in caulis parte inferiore pauciora, breviora, angustiora, longe à se invicem distantia & inordinate disposita: in muris nostris reperitur: quod circa Patavium, longe minus observavimus.

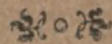
XXIII. *HIERACIUM* profunde sinuatum pubescens: radice est nigricante, lignosa, fibrosa, caule bicubitali, rotundo, fistuloso, levi lanugine, ut & tota planta, pubescente, in ramos brachiatos: foliis ad radicem oblongis, acutis, profunde sinuatis, etiam laciniatis, oblongis pediculis donatis, per caulem paucis, similiter acute laciniatis: flo-

res singulis pediculis, aurei, in pappum abeuntes, insident: In pratis Michelfeldensibus siccioribus, ad dumeta etiam in dumetis, provenit.

XXIV. *HIERACIUM* fruticosum latifolium glabrum: ex radice fibrosa, nigricante, caules bicubitales, rotundi (levissimis pilis hinc inde aspersis) exurgunt, qui in summo in ramulos breves brachiantur, quibus flores pallide lutei, ut in *Hieracio* Sabaudo sive fruticoso insident: hos folia ambiunt alternatim disposita, tenuia, atrovi-
rentia, acuminata, uncias quatuor vel quinque longa, sesquiunciam lata, per marginem oblongis & raris apicibus donata: hoc in montosis circa acidulas Petrinas Iulio floret.

XXV. *HIERACIUM* fruticosum folio subrotundo: caule est cubitali, rotundo, striato, subaspero, qui in summo in ramulos, trium quatuorve unciarum brachiatur, qui singuli, singulos flores, pallide luteos, in pappum abeuntes, sustinent. quem folia subviridia, subrotunda, acuminata & dentata, uncias duas longa, sesquiunciam lata & leviter hirsuta, basi sua cingunt: quod *Hieracii* foliati nomine D. Iungermann. misit.

XXVI. *HIERACIUM* fruticosum minus: hujus varietas triplex occurrit; nam licet ex radice fibrosa, & quasi præmorsa, caulis pedalis simplex exurgat, attamen foliis brevibus & lævissimis, circa Patavium: at circa Norinbergam, paucis, brevibus, subrotundis, in circumferentia crenatis & asperiusculis provenit.

Chondrilla viscosa humilis,

Chondrilla purpurascens foetida.

DE CHONDRILLA.

CAPVT XXX.

I. **CHONDRILLA** viminea viscosa Monspeliaca: ex radice oblonga, pallide lutea, caulis bicubitalis, albus, rotundus, striatus, in plures ramos brachiatus, exurgit: folia, caulis partem inferiorem cingentia (prima enim humi sparsa cum cito marcescant ut in vulgari, non notata) saliginis similia, uncias sex vel octo longa, semunciam lata & laevia, rarius una, alterave lacinia donata: at superiora ramos cingentia, instar Chondrillae in tenuissimas & acutissimas lacinias dividuntur: flores parvi, lutei, ut in vulgari dispositi, in pappum, cum semen maturuit, evolantes. In aridis aggeribus viarum, aestate circa Monspelim & in monte Lupi, reperitur.

II. **CHONDRILLA** viscosa humilis: ex radice longa, tenui, alba, cauliculi plures, tenues, reflexi, pedales, prodeunt, quos utrinque ad palmæ longitudinem, flores lutei, oblongi, in pappos abeuntes alternatim cingunt: folia habet ad radicem oblonga, angusta, quædam sinuata, quædam integra, & in caule paucissima: in agris Babilœnsibus autumno florens, invenitur.

III. **CHONDRILLA** purpurascens foetida: ex radice oblonga, tenui, fibrosa, caules plures, ad cubiti altitudinem accedentes, ad exortum parum pilosi, ex rubore obscuro, cum foliorum pediculis splendentes, alias virides & striati, in summitate aphylli, exurgunt: folia ad radicem plurimum excedentia, instar foliorum Chondrillæ Sefamoidis dictæ, plus minusve sinuata, & acuminata mollia, aliquando pilis exiguis cincta, nervo folium percurrente, inferne (ut & foliorum

*Iacobæa maritima latifolia.**Iacobæa alpina foliis rotundis serratis.*

liorum pediculi) hispido: singulis caulibus; qui raro brachiantur; flos unicus peramœnus, magnitudine & forma Ptarmicæ Austriacæ infidet, cujus discum medium, foliola sedecim & plura oblonga, diluto rubore purpurascencia, in apicibus divisa, orbiculatim cingunt: qui, ubi semen maturuit, in pappum oblongum abit. Hanc Iulio mense florentem, primum in horto D. Zvingeri legimus, & in nostro coluimus: foetidam vocamus, quia flos, antequam aperiatur; gravem odorem spirat, qui & in foliis aliquantum advertitur.

DE IACOBÆA.

I. IACOBÆA maritima sive Cineraria latifolia: hæc ex radice caules cubitales, rotundos, cædido, mollique tomento obductos, in alas brachiatos, emittit: folia inferiora subrotunda,

cum pediculis pedem longa, uncias quatuor lata ad modum Brassicæ vulgaris laciniata, & per marginem sinuosa, superne ex viridi nigricantia, inferne incana, quasi cineribus aspersa & mollia: at superiora minora & acutiora: flores, qui in hac quam vulgari majores, oblongis pediculis incanis & nudis infident, quorum discum aureum folia latiuscula, pallidiora, orbiculatim cingunt, qui tandem in poppos cum semine abeunt. Hanc à D. Doldio accepimus.

II. IACOBÆA rotundifolia incana: radice est crassiuscula transversa, rufescente, in fibras oblongas abeunte: caule pedali, incano: foliis subrotundis, crassis, superne virentibus, inferne incanis, uncias duas absque pediculis, longis, sesquiunciam latis, in ambitu dentatis, at in caule paucis & angustissimis: flos, qui Scorzonæræ flori similis, summo cauli infidet, satis magnus & luteus:

luteus: toti plantæ lanugo quidem aspera est. In provincia Galliæ D. Burserus legit.

Iacobæam alpinam foliis rotundis serratis, sub conyza alpina sive montana, Gesnerus pro-

posuit: at Clusius, Iacobæam 4. vel latifoliam 2. nominavit & descripsit: hujus figuram à nemine, quod sciam, propositam, addere placuit.

LIBER QVARTVS. DE TANACETO.

CAPVT I.

TANACETUM alpinum: herbula est uncium quatuor, vel sex, odore aromatico prædita, tota incana, & pilis mollibus vestita: radice longa, crassiuscula, foliis uncialibus, tenuissime, ut in Millefolio alpino, à quo, odore potissimum discernitur, divisis: in caulicorum summo, flores in umbella dispositi, albi & parvi. Hoc in altissimis montibus Helvetiorum & Rhætorum crescit: & hoc forsan Gesnerus in catalogo hortorum Germaniæ, Ivam Moschatam Rhætorum appellat.

DE CHRYSANTHEMO.

CAPVT II.

CHRYSANTHEMON latifolium Brasilianum: caule est aspero, striato, cubitali, quem folia rara, lata complectuntur, quæ circa basin uncias duas lata, quatuor, etiam quinque, longa, sensimque angustiora reddita aspera sunt & per margines levissimis dentibus exasperata, ex quorum sinu pediculi oblongi prodeunt, florem luteum sustinentes, cujus discum ex pluribus oblongis luteis apicibus, compositum, folia septem latiuscula, in binas vel ternas crenas fissa cingunt, totusque flos à quinque foliis viridibus inæqualibus veluti umbone sustentatur. Hæc in ramo exiccato, quem Chrysanthemi Brasiliæ nomine, ex horto nobiliss. Contareni habemus, notare potuimus.

DE CHAMÆMELO.

CAPVT III.

I. CHAMÆMELUM leucanthemum Hispanicum magno flore: caules habet cubitales, striatos, in summo brachiatos, quos folia pediculis carentia, satis à se invicem dissita, cingunt, quæ uncialia, angusta, in lacinias tenues, obtusas, sed bifidas, divisa: florem habet quadruplo vulgari majorem, disco pallide luteo, quem folia circiter vicena, alta, lutea, sinuata ambiunt, cui semina, ut in vulgari succedunt: annum est & odoratum, à D. Gillenio, una cum sequenti & utriusque semine, missum.

II. CHAMÆMELUM luteum Hispanicum odoratum: hoc caule & foliis cum vulgari leucanthemo convenit, sed floribus luteis & odoratis, priori quidem minoribus, sed vulgari duplo triplove majoribus, disco luteo, quem folia quatuordecim, luteo colore splendentia, cingunt: in horto meo crevit.

III. CHAMÆMELUM leucanthemum incanum Hispanicum minus: plantula est palma minor, radice parva, fibrosa, rufescente, ex qua cauliculus tenuis, uncias quatuor altus, nudus, exurgit, florem unicum, satis magnum, disco pallide luteo, foliis pluribus albis cincto, sustinens: foliola ad radium parva, incana, tenuissime instar Absinthii Galatici, vel Abrotani, divisa, quæ insipida & inodora sunt. In regno Granadæ, ad agrorum margines, D. Albinus collegit.

DE

DE ABROTANO.

CAPUT IV.

ABROTANUM campestre incanum, Carlinæ odore: huic radix est oblonga, fibrosa, rufescens, caulis pedalis, folia, eo modo quo Abrotani maris inferiora, divisa, incana, & si terrarum Carlinæ odore, ut & sapore: in reliquis, cum Abrotano campestri convenit. In Austria, ad Lintzium urbem circa vias provenit, unde D. Burserus misit.

DE ABSINTHIO.

CAPUT V.

I. **A**BSINTHIUM ponticum Creticum grati odoris: caule est cubitum superante, rotundo, incano, in ramos plurimos, quincunciales diviso, foliis tenuibus, multum divis, mollibus & incanis: floribus vulgari forma & colore similibus, paulo tamen majoribus. Hoc, quemadmodum Honor. Belli ex Creta anno 1596. (addita planta) perscripsit, in Creta frequentissime provenit, perpetuo viret, odorem gratum spirat, nihilque amarum est, aut si quam secum amaritudinem habet, ea valde obscura est, in viridi enim, nulla percipitur: ab asinis & pecoribus, omnibusque brutis valde expetitur. Vocatur, *ἀπύρα*, & non *ἀλκυονίδα*, quemadmodum Anguillarus in Græcia vocari perperam scribit: ego legitimum Ponticum esse iudico: hætenus Belli. Hac de re dicturi sumus plenius, si Deus volet, in Theatro nostro.

II. **A**BSINTHIUM alpinum incanum: ex radice rufescente, capillacea, cauliculi plures palmares, reclinati, rotundi & albicantes, foliis quam paucissimis vestiti prodeunt: folia, divisa & colore, Absinthio Pontico tenuifolio incano, similia sunt: ex cauliculorum parte media sursum versus, pedicelli tenuissimi, unciales, cum subiecto foliolo, tenuissime diviso, recti, alternatim exurgunt, qui capitulum squamatum, flores pallidos continens, sustinent: quibus semen minutum, nigrum, Tanacetum odore succedit: tota planta odore & sapore est Absinthii, & in Valesianorum alpibus, ut in petris supra Gemæ, D. Fleissus 1606. & D. Burserus 1614. collegit.

III. **A**BSINTHIUM alpinum candidum humile:

radice est crassiuscula, oblonga, rufescente, in fibras abeunte, ex qua folia candida, oblongis pediculis donata, tenuissime divisa, cum cauliculis (aliquando unico) trium, quatuorve unciarum longis, rotundis, albo tomento vestitis & ad exitum reclinatis, prodeunt: quorum summo capitula squamata, plura simul, ut in stœchade: lutea, sed minora, disposita, luteos flores continentia, insident. Tota planta candida est, quatuor vel sex uncias vix superans, & valde amara: ex Gletzerberg, Helvetiorum monte, non longe ab Augusta valle, D. Burserus attulit.

IV. **A**BSINTHIUM alpinum umbelliferum: hoc non tanquam novum proponimus, cum à Clusio, Lobelio, Tabernæmontano, Gerardo, & in historia Lugdunensi descriptum & pictum fuerit, sed quia in hoc varietatem observavimus, & de hoc litem esse scimus, quare de hoc pauca aspergere lubet. Nam Nicol. Clavena Bellunensis Pharmacopæus, Absinthii umbelliferi historiam (addita figura) & usum insignem proponens, novum esse Absinthium, & à se primo in montibus Bellunensibus inventum, libello Veneriis 1610. cuso asserit: contra quem Pompejus Sprechis, Pharmacopæus Venetus, tractatu peculiari, sequente anno Veneriis edito, disputans, novum non esse, sed à C. Clusio, pridem nomine Absinthii alpini umbelliferi, propositum fuisse affirmat. Sane occurrit varietas, sed tantum in magnitudine: nam id quod in monte servæ Belluni natum, foliis est latioribus & longioribus, quam sint ejus quod in Helvetiorum alpibus, & Baldo monte provenit: quo adhuc minus est, quod in Austriæ monte Erawenstein reperitur: quemadmodum ex horto Patavino habemus, umbella ex minoribus floribus composita, instar Millefolii vulgaris, floribus præsertim antequam aperiuntur, magis conglomeratis: quare tantum ratione loci differre censemus, & quidem ex plantæ inspectione & examine diligentiore, ut qui in Baldo & Helvetiorum alpibus collegerimus: Belluni natam. Clus. Angelus Busti Medicus Venetus: Austriacam vero,

D. Burserus transmisit.

fit.

DE MILLEFOLIO.

CAPVT VI.

I. **M**ILLEFOLIUM maximum umbella alba: caulibus est sesquicubitalibus crassis, rotundis, striatis: foliis circa radicem palmum longis, uncias quatuor latis, tenuissime incis, & velut è multis minutissimis alatis foliolis constantibus, sed minoribus & tenuissime incis, quæ circa caulem sunt, qui in ramos plures brachiantur, quibus singulis umbella, uti in Millefolio vulgaris, sed major, flosculis albis referta, insidet. In horto Patavino crevit.

II. MILLEFOLIUM purpureum majus: ex radice crassa satis, caules plures ad cubitum & sesquicubitum excrescunt: foliis ut in vulgatissimo Millefolio dispositis, umbella magna, flores elegantissimos rubri coloris & quinquefolios continens, in quorum medio apices pallide flavescentes, qui gratiam addunt, emicant: flores contriti, medicatum odorem spirant. Hoc Gôp-

pingæ primum in Pharmacopæi horto legimus, & nunc in horto colimus: quod Clusius nomine Millefolii rubro flore proponere videtur: an hoc forte Matthiolo Millefolium majus?

III. MILLEFOLIUM incanum Creticum, sive Millefolium Dioscoridis: caulibus est lignosis, rotundis, incanis, sesquipalmaribus, foliis Chamaecyparissi forma oblongis, denticulatis, incanis, vel ut Dioscorides, avicularum pennas imitantibus, caules in summitate in ramulos abeunt, qui umbellam satis compactam ex floribus ex albo flavescentibus compositam, sustinent. Hoc ex horto magni Ducis Hetruriæ, primum à D. Paschali (ut in Phytopinace monuimus) dein ex Creta à D. Honorio Belli accepimus: quod legitimum Dioscoridis Millefolium esse censemus, cujus in Epistola 2. Belli ad Clusium,

sub Stratiote Millefolio mentio fit, qui in Creta *μυρίοφυλλο* vocari scribit.

IV. MILLE-

Millefolium aquaticum pennatum
spicatum.

IV. MILLEFOLIUM aquaticum pennatum spicatum: ex radicibus fibrosis, tenuibus, rami prodeunt plures, cubitales, cavi, striati, in alas brachiati, aquæ innatantes: ex quorum geniculo quolibet, folia terna, vel quaterna quasi stellatim circumjecta, tenuiter incisa, pennam & forma & tenuitate referentia, colore fusco prodeunt: at cauliculorum summitates palmares, ex aqua recti attolluntur, spicam purpurascens, Iunio & Iulio mensibus, sustinentes, quæ in flosculos copiosos, pallide luteos, simul junctos, Anethi semen forma referentes, expanditur: his succedunt capitula nigra ac prædura, plerumq; quaterna, quina, etiam plura, cauliculorum fastigia, quæ super aquam eminent, rotatim ambientia, quibus singulis cavitas exigua, semen continens inest. Hoc in piscinis provenit, quod primum in fossa arcis Weckenthal in Alsatia, observavimus: & Tragus, Algæ tertiæ, vel Algæ Vergilii

Millefolium aquaticum cornutum.

nomine, exprimere voluisse videtur. Hujus ut & sequentis descriptionem in Phytopinace, Matthiolo, & Tabernæmontano emaculato, una cum figura exhibuimus.

V. MILLEFOLIUM aquaticum cornutum: hoc prioris modo aquis innatat, caulibus cubitalibus, tenuibus, ramosis, fragilibus, dense geniculatis, quos folia ambiunt tenuia, capillata, quorum inferiora, cornua cervina æmulantur & exiccata rigescunt: superiora vero, tenuiora, tenuiusq; divisa sunt: ex ipsis geniculis, pediculi, modo trium, quatuorve unciarum prodeunt, singuli, singulos flores, parvos, albicantes, quadrifolios sustinentes: quibus capitulum parvum Ranunculi forma, ex quinque senisve granulis virentibus compositum, succedit. In rivulis circa Hiltingam, non longe Basilea primum, dein in fossis horti Montembelgardiaci observavimus.

Consolida regalis latifolia parvo flore.

DE CONSOLIDA REGALI.

CAPVT VII.

CONSOLIDA regalis latifolia parvo flore: ex radice fibrosa, oblonga, rufescēte, caulis cubitalis, rotundus, striatus, levissimā hirsutie albicans, in ramos brachiatus, exurgit: quem folia tripartita primum, dein ad formam foliorum Ranunculi arvensis echinati, diuisa cingunt, quę in summo caule pauciora, quędam tripartita, quędam integra: flores sunt subcerulei, corniculato donati, Consolide regalis segetum similes, aut minores: quibus siliquę oblongę, parvę, semen paruum continentes, succedunt. Hanc Delphinij Dioscoridis nomine, à D. Ferrando Imperato, Pharmacop. Neapol. insigni, accepimus: dein virentē in horto D. Zvingeri p.m. legimus, in Phytopinace descripsimus, in Matthioli quoq; & Tabernęm. figura sub Consolida regali peregrina parvo flore, posita, in qua tamen sculptor prima folia omisit.

Chelidonium majus foliis quernis.

DE CHELIDONIO.

CAPVT VIII.

CHELIDONIUM majus foliis quernis, flore laciniato: hoc à Chelidonio maiore vulgato, foliis & flore tantum differt: folia enim, quercus tenera folia æmulantur, cum argutius incisa sint & teneriora, superne ex virore nigricantia, inferne pallida, levissime, ut & caulis, hirsuta: flos luteus, communiter quadrifolius, foliis ejus per ora dissectis & velut fimbriatis. Ex horto Philippi Stephani Sprengeri Pharmacopæi Heidelbergensis, primum habuimus: dein in horto Montembelgardensi, ubi tota æstate floruit, legimus: quod si in parietinis seratur, formam retinet, lætiore vero in solo, aliquando degenerat. Hujus in Phytopinace meminimus: in Matthiolo & Tabernęm. figura addita, descripsimus: postmodum & Clusius, nomine Chelidoni majoris laciniato folio in sua historia proposuit.

DE

DE AQUILEGIA.

CAPVT IX.

I. **A**QUILEGIA montana magno flore: hæc in Aquilegiæ vulgaris altitudinem excre-
scit quidem, sed foliis primum differt,
cum in lacinias tenuiores, easque non obrufas, ut
in aliis, sed acutas dividantur, & folia pene sub-
rotunda sint: sic & floribus est cæruleis, vulgari
similibus, sed multo maioribus. In monte prope
Thermas Fabarias copiose provenit, unde D.
Burserus attulit.

II. **AQUILEGIA** montana parvo flore thalictri
folio: ex radice parva, folia thalictri forma, sed
exigua, pallide virentia, prodeunt: inter quæ
cauliculus tenuis, palmo minor, duobus tribus-
ve foliolis brevibus, oblongis, minime divis-
is, exurgit, florem unicum cæruleum sustinens, for-
ma quidem vulgari similem, sed quintuplo mi-
norem. In Helvetiorum alpibus, reperitur: in Mo-
ravia, prope urbem Trebis, sub arce Smilo, in
pratis vernali tempore copiosissime reperiri, mi-
hi relatum.

III. **AQUILEGIA** hortensis multiplex flore par-
vo: hæc ab hortensi, quæ multiplici flore est, so-
lo flore differt, qui in hac triplo minor, & colore,
qui pullus est, in horto meo provenit.

DE NIGELLA.

CAPVT X.

I. **N**IGELLA latifolia flore majore simplici cæ-
ruleo: ex radice tenui, oblonga, flavescente,
caulis cubitalis, rotundus, viridis &
lævis, in summo ramosus, exurgit: foliis ad ra-
dicem tenuissime laciniatis. in caule vero aliquân-
do inferiorum instar tenuissime divis-
is: flores autem quam in cæteris ampliores sunt, quinque-
folii, folio quolibet unguem æquante, superne
elegantè cærulei, inversa parte pallidi, venis e-
latis percurrentibus: floribus succedunt capita
pentagona, hexagonave dura, in totidem corni-
cula in latera reflexa superne divisa, quæ mem-
branis interne intercurrentibus, semine subni-
gro, inodoro, plena sunt. Hæc æstivis mensibus
in hortulo nunc ab annis aliquot floret, ex semi-
ne deciduo, cum annua planta sit, sese propa-

gans: cujus semen, Nigellæ Hispanicæ nomine,
missum fuit.

II. **NIGELLA** Cretica: radice est oblongiuscu-
la, tenui, parum fibrosa & flavescente: caule cu-
bito minore procumbente, striato, viridi, glabro,
& paulo supra radicem in alas tenues & teretes
brachiato: folia prima per terram sparsa, instar
foliorum Consolidæ regalis vulgaris in lacinias
dividuntur, quæ vero in caulis summo oblonga,
& ut in Nasturtio, divisa, ex viridi nigricant:
flos unicus, unguis magnitudine, quinquefo-
lius, cuiuslibet cauliculo infidet, colore ab initio
ex viridi nigricante, mox vero sub cæruleo,
mucronibus suam viriditatem reservantibus,
forma Nigellæ arvensis, qua multo minor est, re-
spondens: in cujus medio stamina plura, vi-
ridia, apicibus cæruleis donata: capitula pen-
tagona,

tagona, hexagonave succedunt, quæ in totidem cornicula longa, instar cornuum hirci intorta, finiunt, quæ semen nigricans minutum continent. Hujus semen ex Creta primo allatum, & à D. Doldio, cum planta, transmissum, ut in Phytopinace monuimus, & figuram cum descriptione Matthiolo addidimus, at in Tabernæmontano emaculato, figura male sub titulo nigellæ flore pleno posita. Hanc Clusius in post. histor. Melanthium simplici flore Creticum nominare videtur.

Ab hac diversa est, quæ in horto nobiliss. Contareni colitur, foliis fœniculi, floribus ex albo flavescentibus, semine nigro, anguloso & acri, quam cum integram non habeamus, plura de ea in præsens non licet.

DE HIPPOMARATHRO,

CAPVT XI.

HIPPOMARATHRI Cretici nomine, ex horto Clariss. Nicolai Contareni, Senatoris Veneti, habemus ramos cubitales, rotundos, læves, striatos, pallide virentes, in alios brachiatos: folia sunt fœniculi modo, in tenuissima, sed longe brevissima segmenta divisa: caulium summitatibus umbellæ parvæ insident: gustantibus

plantæ siccae folia & caulem, de sapore nihil certe pronunciare licuit: quare ut totam acquiramus plantam, studebimus.

DE ANETHO.

CAPVT XII.

ANETHUM sylvestre minus: radice est albicante, uncias tres longa, tenui, quemadmodum & caulis, qui pedalis, albus, rotundus: foliis est uncias quatuor longis, tenuissime, ut in vulgari, divisis: umbella parva, ex festucis octo vel novem uncialibus composita, flosculis luteis, semine parvo oblongo. In hortulo meo crevit, ex semine à doctiss. Columna, nomine Anethi sylvestris ex Sicilia, misso: quod minus appellare lubuit, cum Cæsalphinus, Anethi sylvestris in Sicilia, quod sativo grandius sit, meminere.

☉ ☉

DE

*Daucus montanus apii folio minor.**Daucus Alsaticus.*

DE DAUCO.

CAPVT XIII.

I. *Daucus montanus apii folio flore luteo:* caule est cubitali, anguloso, glabro, in breves alas brachiato: foliis apii forma, sed brevioribus, per ambitum minime serratis, quorum pediculus striatus est: umbellas parvas habet, flores elaphobosco similes, luteos. In Calenberg & prope oppidum Baden Austriae D. Burserus legit.

Huic similem sed per omnia maiorem, caule crasso canaliculato, ramoso, foliis latioribus, minimeque crenatis, umbellis maioribus ex floribus pallidis, in horto Patavino anno 1578. collegimus, quem *Daucum tertium Dioscoridis* Guilandinus, at ipsius successor Cortusus, *Pseudopyrethrum* nominavit.

II. *Daucus pratensis apii folio:* radice est oblonga, pallide rufescente cortice tecta, sapore & odore pastinacæ, sive Dauci officinarum, superne hirsuta & villosa, ex qua alæ prodeunt, foliis pluribus uni costæ inhærentibus, per ambitum incisis & serratis, forma montani majoris, sed longe minoribus, pallide virentibus: inter quæ caulis pedalis, rarius cubitalis, tenuis, striatus, paucis geniculis distinctus, in ramulos aliquot divisus, exurgit: ramorum extremis, umbellæ candidæ, flosculorum exiguum insident, quibus semen oblongiusculum, nigricans, aromaticum succedit. Hic in pratis humidis Michelsfeldæ provenit.

III. *Daucus Alsaticus:* radice crassa, oblonga, in fibras crassiores divisa, nititur, cujus summo, multa villosa capita, ut in plerisque ferulaceis adposita: unde magnæ foliorum alæ exeunt, foliis multis in plures partes dissectis, uni costæ inhæ-

K 3

renti-

rentibus, ex adverso nascentibus, constantes: inter quæ caulis (modo unus, modo plures) ad viri altitudinem exurgens, subruber, striatus, geniculis aliquot articulatus, in ramos plures, hiq; in alios divisus, ad quorum genicula minores foliorum alæ: extremos ramulos umbellæ satis magnæ flosculorum flavescentium, exornant: quibus semina plana succedunt. Iunio & Iulio floret in dumetis Alsatiæ superioris: eundem copiosissime in Alsatiæ inferioris pratis humidioribus, ut inter Sclestadium & Argentinam fre-

quenter observavimus. Multum similitudinis habet cum Thysselino Plinii Lobelii sive Apio palustri Dodonæi: verum Thysselinum, non ita alte exurgit, & tota stirps lacteo succo abundat. Hic Daucus, sapore est & odore pastinacæ.

☉☉: ☉☉

Scandix Cretica major.

Scandix semine rostrato Italica.

DE SCANDICE.

CAPVT XIV.

I. SCANDIX Cretica major: ex radice oblongiuscula, nonnihil fibrosa, caulis cubitalis, striatus, in plures ramos divisus, & potissimum ad alarum exortum, levissime pilosus, exurgit: foliis ad radicem, pediculis oblongis, Pimpinellæ saxifragiæ minoris æmulis, latiusculis, subrotundis, ex opposito correspondentibus, per ora oblique dissectis, pallide virentibus, una cum pediculis leviter pilosis: at caulem ambientibus & superioribus, instar foliorum Scandicis vulgaris, tenuissime divis: umbellæ parvæ sunt, sparsæ, flores albos, & quam in vulgari majores, sustinentes: quibus succedit semen rostratum, decem, duodecim & pluribus rostris, subasperis, simul junctis, quorum cuilibet apices duo quasi aculei rigidi, præfiguntur. Hæc Patavio primum Scandicis Creticæ nomine missa, dein ex semine in horto nata, cujus descriptionem in Phytopinace sub 4. dein & Matthiolo addita figura, exhibuimus.

II. SCANDIX Cretica minor: ex radice gracili, oblonga, recurva, alba, cauliculi perbreves, aliquando palmares, tenues, tenui lanugine pubes-

centes, in ramulos, paucos breves & graciles divisi prodeunt: quibus umbellæ exiguæ, floribus albis, pusillis, paucis, quinquefoliis (licet aliquando flores corymborum modo densi conspiciantur) veluti stylium cacuminibus insident: his succedunt rostra ut in priori, sed breviora & pauciora (communiter quaterna, quinave in horto observavimus) in apice similiter bipartita, quæ semina sunt. Folia siterantur, non injuncti odoris sunt & saporis aliquo modo Chærefolii vulgaris. Hanc primum ex horto magni Ducis Hetruriæ à Casabona, Anthrisci Plinii nomine; dein ex Creta ab Honorio Belli, accepimus: quam etiamnum in horto colimus, Majori florentem, & Julio semine prægnantem. Hujus in Phytopinace meminimus, & Matthiolo (ubi icon crassior est) addita figura, sub scandice Italica descripsimus, & postmodum Clusius in sua historia, Anthrisci Plinii, & doctiss. Columna, Aniso Marathri Apuli (à suavi odore & sapore, medio inter Anisum & Fœniculum) nomine proposuere.

Hujus varietas à me observata apud Monspe-lienses: nam quæ in saxosis provenit, odore est fœniculi: altera vero, quæ in agris, inodora est.

Caucalis semine aspero flosculis sub-
rubentibus.

DE CAUCALIDE.

CAPVT XV.

I. CAUCALIS nodosa echinato semine, radice oblonga, tenuis, alba, caules emittit binos ternosve rotundos, striatos, asperos, qui in alios brachiantur: quorum alii semipal-

mares, incurvi, alii bipalmes erecti prodeunt, quos folia pastinacæ sylvestris æmula, at breviora & pauciora, multoque tenuius divisa, aspera, ex virore nigricantia, ad singula pene internodia, oblongis pediculis donata, cingunt: flosculi exigui, ex quinque foliolis compositi, subrubentes, vel pallidi, aliquando albi, brevissimis pediculis insident: his capitula parva echinata & conglobata succedunt, in horum qualibet semen unicum continetur. Hanc Iunio mense anno 1578. in horto Patavino collegimus, & in Phytopinae, Caucalidem semine ad caulium nodos echinato, nominavimus; verum & nomine Lappulæ caninæ Cortusi (Lutetia quoque & ex Anglia) missa fuit: cuius figuram Matthiolo adposuimus. De qua doctiss. Fabius Columna: Scandici nulla melius nostro iudicio quadrare videtur, ex nobis observatis hucusque plantis, nisi illa quam doctiss. Caspar Bauhinus, pro Caucalide altera nodoso echinato semine addidit, suo Synonymiis ornato Matthiolo, &c.

Caucalidis semine aspero flosculis subrubentibus, figuram addere visum fuit, cum à Cordo quidem & Thallio, sub Daucidide minore describatur, sed huius icon à nemine proponatur.

II. CAUCALIS tenuifolia montana: radice est crassa, ex qua caulis exurgit pedalis, qui statim ad radicem, in cauliculos palmes, rotundos, leves, dividitur, hique in minores subdividuntur; quorum etiam minutissimis alis ad radicem in tenuissima segmenta, & quæ in caule, in capillacea, dividuntur. Semen parvum est, oblongum, striatum: Iulio Mense florens, in Sabaudia inter Tarentesiam & Monasterium collecta.

*Apium hortenſe maximum.**Apium peregrinum foliis ſubrotundis.*

DE APIO.

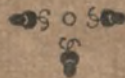
CAPVT XVI.

APIUM hortenſe maximum: ex radice oblonga albida, & pro plantæ magnitudine tenui, folia prodeunt, pediculis palmari- bus, & ſeſquipalmariis, ſtriatis, pallide virentibus, tripartito primum diſiſa, quorum quodlibet rursus tripartitur, ipſæque parti- culæ triplo quadruplo, quam in Petroſelino vulgo dicto maiores, per ambitum inciſæ, pallide virentes: inter hæc caulis cubitalis & ſeſquicubitalis, tenuis, ſtriatus exurgit, in cuius ſummitate folia oblonga, anguſta, minime inciſa, à pictore prætermiſſa. Umbellam habet parvam, albam, exiguis floſculis reſertam, quibus ſemina Petroſelini forma, ſed duplo triplo maiora, guſtu non nihil aromatico donata, ſuccedunt. Nomine A-

pii Anglicani, primum apud nos ſatum. An forte hoc Selino Anguillara opinione 7. intelligendus, quod in univerſa Græcia, poſſimum in Chio & Creta pro Selino habetur. Hoc in Phytopinace deſcripſimus, & in Matthiolo figuram exhibemus.

APIUM peregrinum foliis ſubrotundis, Cluſius ſub Selino peregrino primo deſcripſit: at quia figuram non adpoſuit, eam hic proponimus.

L

DE

SMYRNIUM peregrinum folio oblongo: hujus inferiora folia ex radice prodeuntia, Apii foliis similia sunt, in complures particulas oblongas diuisa, oblongis pediculis donata, per ambitum profundius laciniata, pallide virentia: quæ vero in caule sunt cubitali, striato, non subrotunda, nec duplicia, ut in communi Smyrnio peregrino, sed eorum primum quidem, uncias sex longum, tres latum, per ambitum profundius incisum: superiora vero per quæ caulis ad exortum transit, & simplicia sunt, uncias tres longa, duas circiter lata, & superna quæ leviter crenata sunt, sensim minora sunt: caulis in summo brachiatus, & cuilibet alæ, ramuli quaterni, rarius quini, biunciales insident, festucis aliquot, umbellam exiguum flosculorum luteolorum sustentantes: quibus semen nigrum, subrotundum, succedit: radicem non vidimus. Hoc in horto D. Camerarii crevit, & D. Doldius transmisit.

ANGELICA sylvestris hirsuta inodora: radicem habet crassam & fibrosam, foris pullo cortice testam, intus albam, redivivam & odore medicato: caulem cubitalem, in breues alas brachiatum, parte inferna, paucissimis pilis cinctum, nigrum: folia Angelicæ sylvest. sive Podagrariæ æmula, in alas, modo binas, modo ternas, easque aliquando uncias quatuor longas, tres latas, aliquando vix unciales, diuisa, in ambitu profunde incisa atrovirentia, hirsuta, quarum pediculi hirsutie asperi sunt: umbellam habet parvis floribus albis refertam, quibus semen oblongum nigricans succedit. Hanc ex Lusatia, nomine herbæ Podagrariæ cognatæ, D. Francus misit, cujus in horto Lusatiæ meminit.

☞☞:☞☞

Sphondylium alpinum glabrum.

DE SPHONDYLIO.

CAPVT XIX.

I. **S**PHONDYLIIUM hirsutū foliis angustioribus: hoc à vulgari foliis solum differt: nam cum vulgare foliis sit amplis, plerumq; ex quinque partibus latis subrotundis compositis: hoc folium habet, in lacinias oblongas, angustas, acuminatas, hasque in alias, inordinate tamen divisas, & per marginem crenatas. Hoc in pratis alpinis Rhæticis observavimus: dein ex Lusatia à D. Franco accepimus.

II. **S**PHONDYLIIUM alpinum parvum: ex radice caulis exurgit pedalis, qui in summo in alterum ramulum triunciale, dividitur: quem folia cingunt pallide virentia, longis pediculis donata, quæ in partes tres, vel etiam quinque alias

subrotundas, alias acutas, per marginem crenatas & hirsutas, dividuntur umbella flosculis candidis, latis tamen, summo cauli insidet, quibus semen plenum, latum ac tenue, succedit. Tota planta levissimis pilis pubescit. Ex Austria alpibus, D. Burserus misit.

III. **S**PHONDYLIIUM alpinum glabrum: radice est crassa, eaque alba, caule bicubitali, geniculato: foliis ficulneis, glabris, quæ absque pediculo, palmum longa, duas lata sunt, communiter tripartitis, sed non usque ad pediculum divisas, per marginem crenatis: quorum inferiora pediculis palmaribus, hispidis & subasperis donantur: caulis summo, umbella flosculorum candidorum, sed quam in reliquis speciebus minorum, insidet: semen succedit subrotundum, planum, cujus summitati apex infigitur. Hoc solum in monte Wasserfall & quidem ab anno 1595. usq; ad præsentem annum 1618. Iulio mense & florentem & semine prægnantem, observavimus.

DE LIBANOTIDE.

CAPVT XX.

I. **L**IBANOTIS latifolia, aquilegiæ folio: radice est crassa, fibrosa, cortice inæquali, quasi rugis transversis asperata, fusciq; coloris, testâ, medulla candida, amara, modicum quid Aroma & Aristolochiam sapore redolens: ad cujus caput, pili tanquam veterum foliorum defluxorum fibræ solidiores & nigre: etenim folia, quæ numerosa ex radicis capite longis pediculis emergunt, una parte quasi vaginato exortu (nimirum ea quæ crassiora & latiora sunt, ut & ea, quæ ex caule prodeunt) eundem, tanquam membranacea siliqua circumdant, articulo crassiore, lineaque transversa: quæ crassa sunt, rigida, glabra, viridia & splendentia, subtus candicantia, fibris majoribus subpurpureis transcurrentibus, quæ licet instar foliorum Aquilegiæ dividantur, non tamen omnia in pares lacinias (Aquilegiæ lacinias latiores) fissa sunt: inferiora namque in vegetiore planta, plerumque quinque; folia habent, ex triplici rami divisura, alias tria, tribus pediculis insidentia. Caulis unicus est, cubitos tres quatuorve superans, rotundus, striatus, nodis distinctus, subalbicans, puniceo colore aliquando admixto, in tria, quatuor, vel quinque

L 2

brachia

brachia distributus, quæ umbellam magnam, ex longissimis festucis & floribus albis parvis compositam, sustinent: semen succedit longum, latum, striatum, geminum, puniceum, gustu subamarum, Cumini saporem imitans, aromaticum, modice excalescens, & salivam ciens. Hoc D. Doldius Norinberga ex D. Camerarii horto, nomine Sefeli Æthiopici folio Aquilegiæ misit, cuius Camerari⁹, (sed sine descriptione) in sui horti Catalogo, sub Sefeli Æthiopico altero meminit, & semen odore & sapore aliquantulum Cinnamonum repræsentare scribit.

II. LIBANOTIS latifolia minor semine crispo: hæc à vulgata potissimum foliorum magnitudine & numero, seminisque forma differt: cum in vulgata singulæ foliorum alæ, magna ex parte quina folia habeant, uno extremam alam occupante: at hæc in primis duabus alis, tria tantum, & in media ala, quinque obtinent, per ambitum communiter ferrata, quædam tamen unam alteramve profundam incisuram obtinent: superne atrovirentia, inferne vero subcinericei quodammodo coloris, magnitudine unciam, vel sesquiunciam vix excedentia. Caule cubitali, glabro umbella parva flosculorum alborum insidet, quibus succedit semen breve, subrotundum, eleganter crispatum. Hanc ex Italia D. Neudorfferus, nomine Costi amari semine crispo, attulit.

D. E. C. A. R. V. I.

C A P. V. T. XXI.

CARVI alpinum: planta palmaris est & glabra, ex radice oblongiuscula nigricante, aromatica, folia emittens oblongis pedicu-

lis donata, foliorum Carvi modo, in paulo tamen majora segmenta, divisa, pallide virentia: caulis modo unus, modo duo, tenuis, ad uncias sex exurgens, supra medium nudus, in quinas senasve festucas instar umbellæ abiens, quarum singulæ flosculos aliquot, quasi in capitulum junctos, ex flavo rubescentes, sustinent. In Pyreneis montibus D. Burserus legit.

DE PIMPINELLA.

C A P. V. T. XXII.

PIMPINELLA saxifragia tenuifolia: ex radice oblonga, caulis pedalis viridis, lævis, striatus, geniculatus, statim ad radicem in ramos, & hi in tenues alas divisus, exurgit: folia habet in tenues primum, dein pene capillaceas partes divisa: flosculi exigui, pauci, albicantes, in parva umbella; semen non vidimus, copiose ad lacum Genevensen provenit.

II. PIMPINELLA sanguisorba inodora: hæc à sanguisorba minore vulgata, differt foliis & odore: nam in hac folia longiora sunt, quæ in illa magis rotunda, sunt in hac inodora, in illa odora. Hanc Pimpinellæ minoris.

Hispanicæ nomine, D. Gille-
nius misit.

⚥ (:) ⚥

DE

Seseli palustre lactescens.

DE SESELI.

CAPVT XXIII.

I. **SESELI** montanum Cicutæ folio subhirsutum: ex radice crassa, folia lata, Cicutariæ, vel Myrrhidis Fuchii instar, in multas alas divisa, nigricantia, levissimis pilis, præsertim ipsi pediculis aspersis, subaspera: caule sesquicubitali & altiore, crasso, striato, cavo, nodoso, pilis paucissimis donato, in alas brachiato, foliis paucis, prioribus similibus, sed minoribus cincto: in summitate, umbella magna alba: floribus succedunt semina oblonga, gemella, tenuissimo apice donata, Carvi sapore. Hoc in altissimo monte Wasserfall, æstate florens, inter saxa reperimus.

II. **SESELI** pratense tenuifolium, sive Daucus pratensis tenuifolius: caule est cubitos duos su-

perante, rotundo, striato, nodoso, superne in ramos brachiato: foliis instar Pastinacæ tenuifoliæ sylvestris divisis: umbellam habet ex parvis albis floribus compositam, quib. succedit semen parvum aromaticum, & tota planta pastinacæ odorem refert: in pratis udis Michelfeldæ provenit.

SESELI palustre lactescens: cum Camerarius in suo horto sub Seseli palustri describeret, ejus figuram prætermittam, addere placuit.

DE LIGUSTICO.

CAPVT XXIV.

LIGUSTICUM sive Siler montanum angustifolium: caule est tenui, cubitali, in alas brachiato, quæ umbellam albam parvam sustinent, foliis paucis, in segmenta angusta, oblonga, peucedani instar (sed longe breviora) divis, quæ in alis, fere capillacea: prope oppidum Stain Austriae, D. Burserus legit.

DE FILIPENDULA.

CAPVT XXV.

FILIPENDULA minor: radicem habet rufescentem, in filamenta extenuatam, sed per extrema glandulosam: folia duas tresve uncias longa, semunciam lata, ex segmentis pluribus, tenuissime divis, ambitu serratis composita, veluti Potentillæ, duriora tamen & saturatius virentia, inter quæ cauliculus palmo minor in medio foliolo cinctus, exurgit, aliquando simplex, aliquando in summo bifidus, ovi coma flösculorum albidorum, staminulis præditorum, aliquando quasi in capitulum compactorum, insidet: succedit semen, instar racemi parvi coactum. In asperis circa Monspelium legimus.

DE CRISTA GALLI.

CAPUT XXVI.

I. **CRISTA** Galli umbellata: radice est tenui, parva, caule palmo parum altiore, tenui & erecto: foliis paucis, unciam longis, angustis, per ambitum crenatis: caulis summo flores plures, lutei, quasi in umbella dispositi, triplo majores & latiores, quam in vulgari, quibus

valvula latae membranæ, semen continentes, succedunt. In Castiliæ agris, D. Albinus legit.

II. CRISTA galli angustifolia montana: hæc caule est cubitali, anguloso, foliis oblongis, angustis, acuminatis, margine crenatis, binis sibi ex opposito correspondentibus, ex quorum alis foliola minora prodeunt, & plerumque cauliculus, unam alteramve unciam longus, minutissimis foliolis cinctus: ipse vero caulis, in ramos semipalmares, etiam longiores, dividitur: quibus flores pallidi, eo, quo in vulgari, ordine, sed longe minores insident, quibus valvula, semen latiusculum includentes, succedunt. Hæc in montibus urbi vicinis provenit.

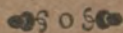
Valeriana alpina prima.

I. VALERIANA palustris major profunde laciniata: hæc è radicibus albis, oblongis, villosis, intricatis & odoratis, plures quam quinquaginta emisit caules, latos, foliis Valerianæ ex uno latere caulis dependentibus, sed multo majoribus, & incisuris profundioribus in aliquibus duplici serie luxuriantibus & propendentibus, vestitis; quæ, ut & radices, odorem Valerianæ vulgaris habent: flores non vidimus. Hæc prope urbem Pudissimam in loco palustri, à D. Franco seniore inventa & eruta.

II. VALERIANA palustris inodora parum laciniata: ex radice fibrosa, leviter Valerianam redolente, folia subrotunda, minime laciniata, pallide virentia, longis pediculis donata, prodeunt: inter quæ caulis cubitum superans, exurgit: quem rara folia, primis, forma & longis pediculis similia, bina ex adverso respondentia, cingunt, quæ aliquando ad modum Valerianæ hortensis, ad exortum in lacinias divisa, inodora sunt: caulis summo, flores quasi in umbella sparsa, pallide rubentes, insident. In palustribus nostris Michelfeldensibus frequens, licet raro cum flore reperiatur, cum in fœnifecio abscindi consueverit.

III. VALERIANA alpina prima: ex radice oblonga, odorata, caulis unus (rarius plures) cubitalis, striatus, prodit: folia ad radicem plura, longis pediculis donata, ex rotunditate acuminata, sinuata, aliquando laciniata & in crenas profundiores divisa, pallide virentia: quæ vero caulem ambiunt, pauca sunt, bina ternave juncta, oblonga, incisa, binis alis pleraque donata: flores in summo caule pallide purpurascens, veluti umbellæ insident, quibus semen exiguum succedit. Iulio mense florentem in monte Wasserfall collegimus, ut in Phytopinace monuimus, quam etiam ex montibus Genevensi, accepimus.

IV. VALE-

Valeriana alpina scrophulariæ
folio.Valeriana peregrina purpu-
rea.

IV. VALERIANA alpina scrophulariæ folio: radice est nigricante, aliquantum torosa nodosave: caule cubitali & sesquicubitali, cavo, striato, viridi (aliquando pluribus) folii senis, septenis, longis pediculis donatis insident, quorum quædam subrotunda, quædam oblonga, quædam leviter sinuata: at quæ caulem cingunt, pauca sunt, scrophulariæ foliis æmula, uncias tres longa, sesquiunciam, vel unciam lata, acuminata, leviter crenata, bina semper juncta: caulibus, in summo, in longas tenues alas brachiatur, quibus flores pallide rubentes, Valerianæ sylvestri similes insident: eodem loco ubi & prior provenit: utraque sub Valeriana montana prima & altera in Phytopinace proposita fuit. Videtur Clusius utramq; una descriptione & figura ex-

pressisse, Valerianæ sylvest. alpinæ primæ latifoliæ nomine.

V. VALERIANA alpina minor planta palma minor, foliis ad radicem, primis quidem parvis, subrotundis, subsequentibus sesquiuncialibus, scabiosæ parvæ instar in lacinias acutas divisis: inter quæ cauliculus unciarum sex exurgit, binis ternisve foliis, in ternas, vel quaternas lacinias angustas divisis, cinctus: in summo, umbella, flosculos purpurascences sustinens: ex montibus Pyrenæis, D. Bursærus attulit.

VI. VALERIANA peregrina purpurea albave: ex radice parva, fibrosa, albicante, caulibus exurgit pedalis, rarius cubitalis, tenellus (ut sæpe in terrâ reclinet) viridis, cavus, striatus, nodosus, & ut plurimum ad singulos nodos in binos ramos divisis, horumque aliqui, in alios breves ramu-

ramulos subdividuntur. Folia habet pallide vi-
rentia, pauca, duas tresve uncias longa, unam, ra-
rius duas, lata, Nardi montanæ similia, ex ad-
verso bina sita, mollia, crassiuscula, quorum su-
periora interdum sinuosa, & ad exortum in cre-
nas divisa, & fere insipida: ramulorum summis
flores inodori, elegantissime purpurei, vel albi,
plures in caput congesti, longiusculi, extrema
parte aperti, & in quinque lacinias divisi, quo-
rum duæ superiores breviores & latiores, infe-
riores tanquam labra pendulæ, & media reli-
quis longior; quibus succedunt vascula oblon-
ga, latiuscula, calices referencia incurva & fibro-
sa, in quibus semen, altero tamen vasculo inclu-
sum, quod crassiusculum, fungosum, nigricans.
Annua est planta, singulis annis serenda, quæ pro
tempore sationis, citius tardiusve in hyemem
usque floret. Sponte quidem in Latio provenire
audio, in loco quodam Siculo dicto (unde Vale-
riana Sicula) & in Sabinis ubi flore albo D. Vor-
stius observavit: utramque & purpureo & albo
flore in horto meo habui. Hanc ante annos vi-
ginti tres D. Paschalis Gallus, Valerianæ Indicæ
Imperati nomine, Patavio misit: dein Nardi
Creticæ nomine, semine à Casabona misso, in
horto Montembelgardiano crevit. Verum no-
biliss. Cortusus, Tripolium esse voluit, cuius opi-
nioni faver icon Tripolii in manuscripto Codice
Dioscoridæo, quem Illust. Pinellus Patavicus in
sua Bibliotheca habebat, In Phytopinace & Mat-

thiolo descriptissimus, & utroque figuram adpo-
suimus: nunc à Clusio Valerianæ Indicæ appel-
latione proponitur.

VII. VALERIANA rubra angustifolia: hæc à Va-
leriana rubra dicta, potissimum foliorum angu-
stia differt, quæ linifoliis angustiora, breviora, in
acumen desinentia, rigidiuscula & pallida, cau-
lem rotundum, nodosum inordinate cingunt:
verum tota planta, altera minor est, & in monte
Baldo collecta.

NARDO CELTICÆ SIMILIS INODORA.
CAPUT XXVIII.

NARDO celticæ similis inodora: radícula est
oblonga, rufescente, capillata, ex qua fo-
lia aliquot oblonga, in latitudinem pau-
latim sese laxantia, longis pedicellis donata, vi-
ridia primum, dein flavescentia exurgunt, inter
quæ cauliculus tenuissimus, palmaris, rarius al-
tior, effertur, circa cujus medium foliola duo ob-
longa, angustissima: cauliculus in pedicellos a-
bit, qui flosculos oblongos, pallidos, ut in Celti-
ca sustinent, qui in semina exigua abeunt. Ino-
dora est: hanc in Baldo & Alpibus Sumano con-
terminis, legimus, & in monte Dratvenstein Au-
striæ D. Burserus collegit, & Valerianæ
alpinæ parvæ latifoliæ nomine,
misit.

— 30 —

LIBER

LIBER QVINTVS.

DE SOLANO.

CAPVT I.

Solanum tuberosum esculentum.

I. **SOLANUM** tuberosum esculentum: caulem habet ad duorum triumve cubitorum, rarius in viri altitudinem exurgentem, crassum, angulosum, striatum, leviter hirsutum, in multos ramos infirmos, in terram, nisi adminiculo sustineantur, procumbentes, brachiatum, ex quorum alis pediculi crassi, angulosi, flores sustinentes, prodeunt. Folia quæ primo nascuntur, Barbareæ similia sunt (quemadmodum figura nostra & Matthiolo & huic libro addita eleganter, cum omnibus plantæ partibus, ex-

primit) ex atro purpurascentia, subhirsuta, cæteris pallide virentibus, absque pediculo, palmum longis, in sex, octo, plures & pauciores partes, ex una costa dependentes, divisas, ex rotunditate oblongis, integris, quibus singulis, duo sextuplo minora interjiciuntur, & semper pars una, quæ septima vel nona, cæteris major, alæ summo additur. Flores elegantes, exterius ex purpura candicantes, interius purpurascentes, vel ex cæruleo purpurascentes (flore pleno in Austria haberi ajunt) deni, duodeni aut plures,

M

alii

alii clausi, pauciores aperti, qui magni malorum insanorum forma, singulari folio constantes, quinquanguli, lineis vel radiis quinque subflavis, vel herbaceis per longum discurrentibus, ex quorum medio staminula rufescentia, vel etiam flava communiter quinque, stylo subviridi prominente, prodeunt: & flores, odorem Tiliæ florum quodammodo referunt. Hos fructus rotundi excipiunt, plures simul quasi ex racemo dependentes, longis pediculis, ut in Solano vulgari, donatis, quorum aliqui parvæ nucis, alii avellanæ magnitudine, alii minores immaturi atrovirentes: maturi atrorubentes, rarius albi & striati, humida & albicâte pulpa pleni, quæ seminibus multis, parvis, planis, subrotundis, Solani somnifici secundi forma, fuscis, conferta est. Radix tuberosa est, aliquando pugni magnitudine, aliquando oblonga, aliquando minima, rarius singularis membri virilis forma, inæqualis, quibusdam vestigiis donata, unde germina anno sequenti emersura sunt, cute fusca aut atrorubente tecta, medulla sive carne firma & alba: & quandoque tuber ex quo planta nascitur, cum eruitur, inane & flaccidum reperitur. Ad caulis exortum, radices plures, fibrosæ, oblongæ, albicantes per terram sparsæ, quandoque in profundum descendentes, cui alia tuberosæ radices adnascuntur, ita ut plantam hyemem versuserutam, ultra quadraginta (alii quinquaginta notarunt) tubera diversæ magnitudinis notaverimus, quas plerique eruunt, ne per hyemem putrescant, & sicco loco, calidiore tamen, alii in vase terra sicca pleno, reponunt, vernalique tempore terræ rursus committunt: ex ramis etiam reclinatis, terraque tectis, Burgundi propagare solent, quo plura tubera acquirant. Florent apud nos in Junio, & sæpe ad Autumnum usque, & à primis pruinis offenditur. Hæc ex Insula Virginea primum in Angliam, inde in Galliam, aliasque regiones delata est.

Hujus radices in Virginea Openanck dici, ejus historiæ autor monet. Petrus Cieca in sua Chronica (& Gomara in sua Indiæ historia generali) Papas locis Quito vicinis vocari scribit: Benzoni, Pape, & Iosepho Acoftæ in hist. Indiæ, Papas: hinc Papas Indorum vel Hispanorum dicitur, Italis Tartuffoli, quo nomine & tubera nominare solent, Germanis Grublingbaum/ id est, tuberum arbor dicitur. ¶ Plantæ hujus cum an-

no 1590. iconem suis coloribus delineatam, à D. Scholtzio, Pappas Hispanorum nomine accepissem, & à nemine descriptam invenirem, in Phytopinace sub Solano tuberoso, & in Matthiolo, sub Solano tuberoso esculento, figura addita, descripsimus, ejusque iconem D. Clusio transmisi-mus. Solanum appellavimus, propter formam aliquam foliorum cum malis aureis: florum, cum malis insanis: fructuum, cum baccis Solani vulgaris: seminum, cum Solanis pene omnibus: denique, propter totius plantæ odorem, quem cum Solanis communem habet.

An veteribus cognita? Pycnocomon Dioscoridis, nobiliss. Cortusus censuit, motus exemplari Dioscoridis manuscripto, cui similis figura adpicta. Et sane notæ florum ac radicum Pycnocomi Dioscoridis, huic Solano conveniunt: floris & seminis non item: Clusius denique in sua historia Arachidnam Theoph. suspicatur, & Papas Peruvianorum vocat.

Indi radicibus panis loco utuntur: quem Chunno vocant: radicem evulsam, solique expositam siccant, siccata in partes diffingunt, ex quibus edulium Chunno nuncupatam, admodum diu durans conficiunt. Papas adhuc vero viridis, interdum quoque vel cocta, vel assata manducatur: hæc Acofta: qui addit, & aliud Papas genus in calidioribus fundis plantari, ex quo fercula, Locro appellata, parant. Sic in Insula Virginea, apud quos in humidis & paludosis locis nascitur, radicibus in aqua, aut aliter coctis, utuntur. Sic nostrates, aliquando Tuberum modo sub cineribus assant, & cuticula ablata, cum pipere comedunt: alii assatas, & mundatas, in taleolas dissecant, & jus pingue cum pipere affundunt & comedunt, ad Venerem excitandam, semen augendum: alii & tabidis utiles volunt, cum bonum alimentum præbeant: non minus quam castaneæ & pastinacæ alunt, & flatulentæ sunt. Relatum mihi, nunc apud Burgundos harum radicum usum interdictum, persuasi earum esum Lepram curare, & Artificos Indicos vocari.

II. SOLANUM racemosum cerasorum forma: vel Cerasa amoris racemosa rubra: ex radice fibrosa, caules exurgunt bicubitales, angulosi, aliquantum hirsuti, in multos ramos late se spargentes divisi, qui infirmi sunt, & nisi ridica sustineantur, in terram procumbunt, succi pleni: ex caul-

lis latere, pediculi tres, quatuorve uncias longi, hispidi, flores sustinentes, prodeunt. Folia habet, in multas lacinias acutas, impari semper numero, Agrimonię foliorum instar divisa & per marginem incisa, aliis foliis minoribus interjectis, pallide virentia, aspera & gravem odorem spirantia. Flores plures, quorum singuli singulis pedicellis insident, luteoli, ex quinque foliis acutis compositi, à calice viridi quinquefolio sustentati, in quorum medio capitulum parvum rufescens, apicibus donatum: quibus fructus succedunt, quasi in racemo dispositi, Ceraforum forma & magnitudine, virides primum, dein per maturitatē rubentes, in quibus, non secus quam in Pomo Amoris, copiosa humida medulla, & semen minutum albicans & planum, continetur. Planta annua est, & singulis annis ferenda, quamvis in horto meo ex deciduo semine renata sit.

III. SOLANUM tryphyllon Brasilianum: ex radice tenui, oblonga, oblique serpente, cauliculus exurgit singularis, glaber, palmum superans, circa quem folia terna, ex uno centro prodeuntia, & in latus sparsa, Solano tetraphyllo similia, latiora tamen, uncias quatuor lata, quinque longa, ex rotunditate acuminata, tenuia, lævia, venosa: supra quæ cauliculus unciarum quatuor assurgit, cui tria alia folia, uncias tres longa, lon-

geque angustiora insident, calicis instar sustentia florem magnum, album, venosum, ex tribus foliis, uncias duas longis, & fere unciam latis, compositam. Hoc in sylvis Brasiliæ apud Tououpinambaultios copiose reperitur, referente Pharmacopœo Gallo, qui una cum aliis D. Bursero communicavit. Ignorans, quid esset, formamque considerans, Solani nomen, propter formam, quam cum Solano tetraphyllo habet, imposuimus.

IV. SOLANUM Mexiocanum Iasminum Indicum dictum flore minore. Hoc à Iasmino rubro, vel Mexiocano majore, quod communiter in hortis colitur, potissimum magnitudine differt, omnibus plantæ partibus minoribus & foliis rotundioribus, existentibus: nam licet majoris flores, ex uno folio, convolvuli florum instar, componantur, attamen radiis discurrentibus, quasi in partes quinque dividuntur: minoris flores, similiter quidem formati sunt, sed totus flos unam partem majoris non adæquat: ita ut hujus quini flores, majoris unum in circumferentia non æquent: præterea staminula quaterna minutissimis apicibus donata, cum stylo paulo longiore, è medio flore emergunt, quæ longiusquam in majore, extra florem producantur:

semen similiter quadruplo minus est.

*Hyoscyamus Creticus luteus major.**Papaver spinosum.*

DE HYOSCYAMO.

CAPVT II.

HYOSCYAMUS Creticus luteus major: caulibus est cubitalibus, robustis, ramosis, rotundis, molli lanugine obsitis: foliis latis, subrotundis, sinuatis, & circumrosis, hirsutis, longiore pediculo donatis: ex quorum alis pediculi lanuginosi exurgunt flores sustinentes, ex calice hirsuto in quinque apices secto, prodeuntes, oblongos, Lamii melysophylli forma, quinquefariam divisos, quorum tria folia superiora, majora & flava, inferiora duo pallidiora, ex quorum medio stamina quina, purpurascencia, apicibus flavescentibus, una cum stylo oblongo ejusdem coloris efferuntur: floribus delapsis, calices indurantur, qui semen minutum subrufum conti-

nent. Ex horto Montembelgardiano, à fratre Ioh. Bauhino primum accepimus, semine à Casabona misso, quemadmodum in Phytopinace monuimus, & in Matthiolo figura addita descriptimus: hanc postmodum Clusius, Hyoscyami Cretici alterius nomine, absque figura proposuisse videtur.

DE PAPAVERE.

CAPVT III.

PAPAVER erraticum Pyrenaicum luteo flore: caule est tenui, pilis exiguis, hinc inde aspersis: foliis teneris, glabris, pallide virentibus instar Caucalidis, vel Apii filiorum in lacinias divisas per marginem incisiss & serratis, quo-

quorum costæ mediæ pili paucissimi adpositi: ex folij ala, pediculus nudus, sex etiam octo uncias longus, prodit, florem simplicem, magnum, quadrifolium, & colore luteū, sustinens: plura non licet, cum hoc siccum, in Pyrenæis, locis tamen udis, natum, D. Burserus artulerit.

II. PAPAVER spinosum; ex radice tenui, oblonga, fibrosa, caulis sesquipalmaris, aliquando altior, ramosus, rotundus, striatus, minimis aculeis donatus, alba medulla plenus, exurgit: folia omnium prima ex semine prodeuntia, oblonga, angusta sunt: subsequencia vero, quemadmodum & ea quæ in caule sunt, papaveris corniculati instar laciniata: non hirsuta, sed mollia & nitida, medium caulem amplectentia, quæ tres, quatuorve uncias longa, duas lata; per margines aculeis flavescentibus & acutissimis armata; parte quidem superna viridia, at nervis, quasi tenui pulvere asperso, albicantibus: parte inferna canescentia & nervis ex minimis aculeis exasperatis. Flos luteus, ex quinque; vel sex, aliquando quatuor foliis compositus, odorem Chelidonii majoris quodammodo referens, ramulorum summis infidet: huic succedit capitulum oblongum, pentagonum, hexagonum, & tetragonum, multis staminibus flavis id ambientibus, quod tenellum summa parte rubescit, maturum vero nigricat, spinis frequentibus & firmis horridum: hoc semine nigro, sextuplo aliorum majore, rotundo, in apicem desinent & elegantissime striato, plenum est. Julio & Augusto floret, & autumnio feri debet, cum planta annua sit.

Semen ex Anglia primum, nomine Figo del inferno, id est, Ficus infernalis, à D. Camerario juniore Norinberga allatum, unde D. Doldius primum anno 1593. & mox nobiliss. Cortusus, Patavio, & plantam & semen transmissere, primusque Papaveris spinosi nomine donavi, uti videre est in Phytopinace, & in Matthiolo, ubi & figura & descriptio proposita est, aliquot annis antequam Clusius, hoc, Papaveris spinosi nomine, in sua historia exhiberet. Tota planta succo flavescente, instar Chelidonii majoris abundat, quam ob causam Glaucium ne sit Dioscoridis, dubitamus: eos enim qui Chelidonium majorem, & eos qui Poma amoris volunt, & eos qui Papaver corniculatum phœniceum, substituant: non probamus. Dioscorides etenim suo Glaucio, folii Papaveris corniculati tribuit, ad-

dens *λεπρώτερα φύλλα*, nitidiora interpretor, qualia sunt Papaveris spinosi, non hirsuta, ut corniculati: addit totum croceo succo madere: quem sane, vel levissimo vulnere copiosum hoc Papaver fundit. Sed de his, in Theatro, Deo volente plenius.

DE ARGEMONE.

CAPVT IV.

ARGEMONE alpina lutea: huic folia sunt, ad radicem parvam, multa, in multifidas tenuesque; alas initar foliorum Scandicis incisæ, viridia & lævia, inter quæ cauliculi bini, terni, palmares, nudi, levissimis pilis vestiti, recta assurgunt, qui florem unicum mediæ magnitudinis, luteum, quadrifolium sustinent: ex floribus umbilico, plurimi apices flavescentes exurgunt: flori capitulum parvum, subrotundum, asperiusculum, semen continens succedit. Hanc in monte Sneberg Austriæ, qua parte ex pago ejusdem nominis perpendiculariter ascenditur, inter saxa D. Burserus reperit.

DE ANEMONE.

CAPVT V.

I. ANEMONE tenuifolia Cretica albo magno flore: foliis est Ranunculi pratensis, vel hortensis repentis, specie trifolia, rarius quinquefolia divisis, per marginem crenatis: caule pedali, rotundo, flores duos vel tres albos, ex sex, vel septem foliis compositos, Papaveris erratici florem magnitudine superantes, sustinente: quibus capitulum, seminibus aliorum Ranunculorum more confarctum, succedit. Hanc delineatam, Patavij natam, Laurentius Rosenavv Germanus Pharmacopæus, una cum aliis anno 1595. transmisit: cujus iconem etiam Phytopinaci addidimus.

II. ANEMONE sylvestris alba minor: ex radice subnigricante, fibrosa, folia subrotunda, unguem vix superantia, longis pediculis villosis donata, terna, quaterna, Ranunculi pratensis modo, tribus usque ad umbilicum incisuris, dein singulis, aliis tribus minoribus laciniata: pallide virentia, mollia & hirsuta exurgunt, inter quæ cauliculus candida lanugine pubescens, unciarum septem altus, in medio duobus foliolis parvis laciniatis cinctus, cujus summo flos unicus, parvus, triplo quam in vulgari minor, quinquefolius, candidus, in cujus medio capitulum exiguum, multis

multis brevissimis subluteis staminibus cinctum insidet. In summa, ab Anemone sylv. alba major, quam tertiam Matthiolus facit, sola magnitudine differre videtur. Hæc prope Herbipolim sponte nascitur.

III. ANEMONE alpina alba major: ex radice nigricante, folia exurgunt acuta, Cicutariæ modo, multis divisuris secta, atrovirentia, & parte prona, secundum venarum ductum, villosa, inter quæ cauliculus tenuis, leviter hirsutus, uncias sex altus, cujus summo flos albus, major quam in ulla Anemone sylvestri, vel etiam Pulsatilla vulgari, ex septem foliis compositus, ex rotunditate in acumen desinentibus, & pluribus in medio staminulis luteis donatus, insidet: an vero tandem hujus, ut & sequentis flos, in plumosi seminis congeriem transeat, non constat.

IV. ANEMONE alpina alba minor: tota planta uncias quatuor non excedit, radiculam habens parvam, nigram, folia longe minora, quam prioris, magisque villosa: cauliculo est biunciali villosa, quem circa medium folia similia amplectuntur, cujus summo flos albus, sex foliis donatus, priore quadruplo minor, multis staminulis luteis præditus, insidet: hæcque ad Anemonem sylvestrem 2. Clusii accedit. Utraque in Austria provenit: illa in Blanckenstein: hæc, in Taurero Rastadiensi, ubi D. Burserus collegit.

DE PULSATILLA.

CAPVT VI.

I. PULSATILLA palustris: hæc foliis est ad radicem in tenuissima & angusta segmenta divisus eorum pediculis hirsutis, inter quæ caulis pedalis, rotundus, rufescens, levi lanugine aspersus, cujus medium folia capillacea acuta cingunt, ipsiusque summo flos unus, villosa capitulo ex capillaceis foliis composito sustentatus, insidet, qui vulgari longe minor, ex foliis sex acutis, violæ nigræ colore compositus, staminibus in medio luteis: capitulum villosa cæsarie comosum, & incanescens, cum semen succedit. Hæc apud nos in pratis udis & paludosis Michelfeldæ provenit: & in hortum translata, cum vulgari, vegetior quidem fit, sed formam & colorem reservat.

II. PULSATILLA apii folio vernalis flore majore: ex radice nigra, lōgiuscula, folia plura, pediculis

oblongis, pilosis donata, crassa, dura, rigida, Apii foliorum instar in quinas lacinias, & hæc in alias divisa, margine piloso, prodeunt: inter quæ cauliculus unciam quatuor, nudus, at hirsutie incanus exurgit, qui florem magnum, trium unciam longum latumque, ex sex foliis compositum, multisque apicibus luteis, ut & duæ sequentes, donatum, sustinet; qui colore variat, aliquando ex albo & subpurpureo mixtus, aliquando intrinsecus albus, extrinsecus subpurpurascens, vernali tempore florens: in sylvis circa Francofurtum ad Oderam, D. Fleissnerus, ut & sequentem, collegit.

III. PULSATILLA apii folio vernalis flore minore: & hæc ex radice crassa, nigra, oblonga, folia crassa, pauca, oblongis pediculis donata, Apii instar, sed in tres tantum lacinias ad umbilicum divisa, quarum quælibet in alias binas, ternasve lacinias, per marginem incisas, secantur, & pilis vix conspicuis donantur: cauliculo villosissimo, uncias duas alto, flos priore media parte minor, & dilute purpurascens insidet: Aprili, foliis plerumque carens, floret.

IV. PULSATILLA apii folio autumnalis: radice est longa, foris nigra, intus candida, foliis ad radicem plurimis, Apii modo in tres tantum lacinias, & has in alias divisas, glabris, inter quæ cauliculus triuncialis, albis pilis villosus, florem præcedenti minorem obsoleti coloris, instar vulgaris, sustinens, qui, & priorum flores, in capitulum hirsutum, quod semen continet, abit. Septembri mense florens, in Lusatia, unde D. Francus misit, reperitur.

V. PULSATILLA, folia Anemones secundæ, vel subrotundo: radix crassa, nigra, aliquot propagines quandoque fundit: ex quibus prodeunt folia, pediculis oblongis hirsutis donata, instar Anemones bulbocastani radice subrotunda, inferne & per marginem levi lanugine candicante, semper in lacinias tres latas, & in hæc in alias bifidas, vel trifidas, minus profundas secta: inter quæ caulis emergit pedalis, subhirsutus, infra medium angustis oblongis foliis (qualia & flori subjiuntur) cinctus, florem subcæruleum, septem foliis donatum, & reliquorum more in pappum abeuntem, sustinens: ex Lusatia à

D. Franco, Pulsatillæ latifoliæ nomine, accepimus.

DE RANUNCULO.

CAPVT VII.

I. RANUNCULUS nemorosus Anemones flore minor: tota planta uncias sex non superat: radícula est tenui, obliqua, cauliculo tenuissimo, triunciali, quem folia, ut in Ranunculo nemoroso albo, in tres lacinias, & hæc in alias, diuisa, sed vix unguem lata, cingunt, ita ut tota planta cum flore, unam vulgaris Ranunculi nemorosi albi laciniam, latitudine non superet: hæc, cauliculus uncialis superat, florem paruum album sex foliorum sustinens. A vulgato nemoroso non distinguerem, nisi hic parvus, copiosissime in editissimo monte ad Curiam Rhetorum, & circa Monspelium fuisset observatus.

II. RANUNCULUS rotundifolius repens echinatus: ad radicem nigricantem, capillaceam, folia sunt rotunda, crenata, uncialia, pediculis longissimis donata, quæ vero in caule, maiora, pleraque, rotunda, etiam in lacinias, sed non usque ad umbilicum, diuisa: caulem habet pedalem, in terram reclinatum & quasi repentem, ac in alios diuisum, circa quem folia pediculis palmaribus donata: flores pallide lutei, paucis ad umbilicum staminibus: flore deciduo, capitulum ex pluribus seminibus rufescentibus subasperis echinatis, simulque congestis compositum, succedit. Tota planta ob pilos asperfos mollis est, atrovirens, & circa Bononiam in agris provenit.

III. RANUNCULUS palustris echinatus: è radice in multas fibras longas capillatas diuisa, prodeunt folia glabra, atrovirentia, longis pediculis donata, communiter unguem pollicis lata, pampini fere diuisura & in ambitu incisa, in caule tamen latiora & profundius laciniata: ramis est recurvis, aliquando pedalibus, & in alios breviores, hique adhuc in minores, diuisis: aliquando tamen tota planta uncias quatuor non excedit, & tunc ramuli plures à radice, duas, tresve uncias non superantes exurgunt, quorum extremitatibus flores pallide lutei, quinquefolii insident: singulis succedit capitulum ex seminibus compressis, echinatis tuberculis obsitis, in apicem recurvum acutum desinentibus, pluribus, paucioribus, aliquando duodecim simul junctis, compositum.

Locis humidis & aquosis Monspeuli gau-

det. Hujus licet adversaria sub Ranunculo palustri rotundiore folio semine echinato obiter meminere, attamen quia cum Ranunculo palustri rotundifolio lævi confundunt, ut in Phytopinace monuimus, integram veramque descriptionem proponere voluimus: hunc videtur Clusius in postrema sua historia, nomine Ranunculi Apuleii, figura minus fideliter expressum, exhibere.

IV. RANUNCULUS grumosa radice folio ranunculi bulbosi: ex radice alba, grumosa, veluti ex parvis bulbis, sed firmiter compactis, composita, fibris oblongis intermixtis folia: Ranunculi vulgaris radice verticelli foliis similia, subrotunda, sed profundius dissecta, oblongis pediculis donata, levissime pilosa, prodeunt: inter quæ caulis pedalis, hirsutus, rarius in ramos diuisus effertur, quem folia in angustos lobos secta bis cingunt, cujus summo flos luteus, aliorum forma insidet: cui capitulum, brevissimis aculeis armatum succedit. Hic Ranunculus agris Bononiens. familiaris est, & à D. Agerio collectus. Hujus etiam meminimus in Phytopinace, sub Ranunculo racemosa radice Ioh. Bauhini, qui in montibus Bononiensibus reperit. An hunc intelligit Anguillara opin. ii. dum meminit Ranunculi circa Sebenicum Dalmatiæ oppidum, radicibus Chelidoniæ minoris, qui polyanthos sit: de quo & Camerarius in suo horto, sub Ranunculo pleno flore luteo repente majore?

V. RANUNCULUS geranii tuberosi folio: radice est fibrosa, caulibus multis cubitalibus, viridibus, striatis & ramosis: foliis à radice absque pediculis palmaribus, uncias sex longis latisque superne atrovirentibus, foliorum Geranii tuberosi instar in multas lacinias, sed longiores & latiores ad pediculum diuisis, & rursus in alias scissis: at in caulis summitate, in segmenta graminea partitis: flores in ramulorum summis: plures, parvi, lutei, multis in medio staminibus, quibus capitulum paruum rotundum cum seminio succedit. Non longe Patavio in Arqua, ubi Petrarchæ sepultura, anno 1578. legimus,

quem nobiliss. Cortusus Batrachium verum nomina-

vit.

Ranunculus montanus subhirsutus
latifolius.

VI. *RANUNCULUS montanus subhirsutus latifolius*: ex radice oblonga, fibrosa, folia prima Germanio columbino similia, subnigricantia, mollia, in tres primum lacinias ad pediculum divisa, & hæc in alias tres, hæque in alias secta, pediculis palmaribus, subhirsutis donata prodeunt, quorum tamen superiora latiora & acutiora: inter quæ caulis sesquicubitalis, cavus, striatus, pene glaber, in ramos brachiatus, effertur: quibus flores parvi, pallide lutei, quinquefolii insident; his semina, in capitulum congesta, succedunt. Hic in humidis montis Mutetæ provenit.

VII. *RANUNCULUS montanus lanuginosus* foliis ranunculi pratensis repentis: radicem habet fibrosam, rufescentem, à qua, cum caule tenui, cubitali, lanuginoso, superne in alas diviso, prodeunt folia pallide virentia, tactu mollia, pediculis palmaribus, lanuginosis, donata, instar Ra-

nunculi pratensis repentis, in tres primum lacinias, oblongis pedicellis donatas, & hæc in alias acutas, per marginem crenatas, divisa, flos aureus, quinquefolius, priore major est. In altissimis montibus, ut in Belken Marchionatus, reperitur.

VIII. *RANUNCULUS saxatilis* magno flore: radix ex oblongis fibris capillaribus composita est: folia habet ad radicem plura, oblongis pedicellis nonnihil lanuginosis donata, unguem vix lata, in tres parvas lacinias, & hæc in binas, vel ternas acutas divisa: inter quæ cauliculus palmo minor; tenuis, lanuginosus, cujus summo flos magnus, aureus, splendens, quinquefolius, multis in medio staminibus rufescentibus, insidet. Circa Monspelium in saxosis crevit.

IX. *RANUNCULUS saxatilis* foliis subrotundis: radix in fibras oblongas, capillaceas abit: folia per terram sparsa, subhirsuta, crassa, pedicellis uncialibus donata, vix unguem lata, in petiola parva, subrotunda, & hæc in alia dividuntur: cauliculus tenuis, lanuginosus, sex unciarum, ad exortum statim dividitur: flos luteus, quinquefolius, multis staminibus donatus. Eodem quo prior loco reperitur.

X. *RANUNCULUS minimus saxatilis hirsutus*: radice est pusilla, capillari, circa quam foliola plurima, in tres lacinias subrotundas, & per marginem incisas, divisa, longis pedicellis hirsutis donata: inter quæ cauliculus, duarum triumve unciarum hirsutus exurgit, florem luteum, aliorum Ranunculorum similem, multis in medio croceis staminibus, sustinet: cui capitulum parvum, ut in aliis succedit. Non longe Monspelio, ad Lattes, provenit.

XI. *RANUNCULUS villosissimus* Monspeliacus: radice est fibrosa, rufescente, foliis ex ea prodeuntibus crassis, villosis, parvis, in lacinias primum ternas, alias subrotundas, alias acutas, & hæc in alias incisas & per marginem crenatis: quæ vero in caule sunt, in oblongas & acutas, & quasi aculeo armatas lacinias, sed longitudine impares, dividuntur: inter quæ caulis palmaris, in breves alas brachiatus, quibus singulis, folium in plures lacinias divisum, subjicitur: flos aliorum Ranunculorum forma, mediæ magnitudinis, lutei coloris est. Tota planta ob pilos rufescentes, molles, villosa & rufescens est, &

Monspessuli in saxosis reperitur.

DE

DE DORONICO.

Hic in Alpibus solum reperitur, ut in monte Fracto, Spligel Rhætorum & in Pyrenæis.

CAPVT VIII.

DORONICVM Helveticum incanum: ex radice geniculata, & quasi squamata, caulibus emergit pedalis, rotundus, incanus, cui flos magnus luteus, folijs aureis longiusculis non crenatis discum cingentibus, qui tandem in papum abit cum semine aliorum simili: folijs est crassis, ad radicem aliquibus subrotundis, alijs ex rotunditate oblongatis, in ambitu dentatis & ferratis, parte inferiore una cum pediculis ob incanam lanuginem mollibus, superne vero pallide virentibus & nervo albicante: quæ vero caulem ambiunt, longa sunt, angusta & acuminata, acris & amari saporis: ex Helveticis alpibus D. Burserus attulit.

II. DORONICVM Helveticum humile crassis folijs: planta palmaris est, folijs crassis & densis, superne atrovirentibus, inferne pallidis, nonnihil hirsutis, primis quidem ex rotunditate oblongis, per ambitum crenatis, pediculi basi caulem ambientibus, subsequenter vero, uncias sex longis, sesquiunciam latis, quorum superiora pediculis carent: caule est brevi, hirsuto, in ramulos biunciales diviso, quorum singuli florem luteum, mediæ magnitudinis, sustinent. Julio mense in Valesianorum jugis (auff der Gemme vocant) floret, ubi D. Fleisslerus eruit.

DE ELLEBORO.

CAPVT IX.

ELEBORVS niger Saniculæ folio minor: radices nigrae subsunt, & ab vno exiguo capitulo fibræ quam plures tenues descendunt: folia, quæ oblongis pediculis donata, subrotunda sunt, vnguem pollicis lata, in septem lacinias breves & angustas, ad umbilicum usque divisa, per margines crenata, in caule vero, brevissimis pedicellis tenuissimè fissæ: inter quæ cauliculi bini, terni, tenuissimi, palmares, & glabri exurgunt, uno alterove folio vestiti: aliquando in summo, pedicelli ad latera prodeunt, qui flosculos complures simul farctos, candidos, quasi in muscario junctos, sustinent. In summa, veratrum nigrum Dodonæi, sive Astrantiam nigram Lobelij, per omnia refert, solaq; magnitudine differt.

DE GENTIANELLA.

CAPVT X.

GENTIANELLA alpina latifolia magno flore: ad radicem nigricantem, fibrosam, folia humi sparsa, quaterna, quinave subrotunda, crassa, plantaginis, vel Calthæ alpinæ forma, unciam lata, duas longa: inter quæ cauliculus uncias quatuor altus uno alterove folio donatus, cui utriculus infidet, unicum florem oblongum, cæruleum, calathio similem sustinens: cujus calicis utrinq; folium oblongum adponitur: ex Helvetiæ alpinis habemus.

II. GENTIANELLA omnium minima: ex radícula oblonga, tenui, albicante, foliola oblonga, angusta, viridia, plurima simul instar cespitis conjuncta, prodeunt; inter quæ pedicelli brevissimi (tota enim planta, radice excepta, unciam non excedit) quibus singulis flosculus, pro plantulæ ratione magnus, pallide cæruleis, staminulis donatus, caliculo inclusus, infidet; hæc nisi summe amara esset, Muscus aliquis floridus censeretur: in summis Alpium Helveticarum jugis reperitur.

DE PLANTAGINE.

CAPVT XI.

PLANGAGO maxima tota glabra: ex radice nigricante, fibrosa, folia sex, septem, octo, glabra, carnosa, & nervosa, uncias sex longa, quatuor lata, pediculis pene palmaribus, initio rubentibus donata, prodeunt: inter quæ pediculi nudi tres, quatuor, quinque bicubitales, atrovirentes, rotundi, striati, spicam pedalem sustinentes, exurgunt: circa Monspelium reperitur.

Reperitur quoque folijs laciniatis, tenuibus, glabris, pedalis, uncias sex latis, caule etiam superante, & ad spicæ exortum, folia habente.

II. PLANTAGO quinquenervia caulium summitate foliosa: hæc à vulgari in eo differt, quod cauliculi spicam florum sustinentes, in caulem palmarem excrescunt, in cujus summitate, folia plura, eo modo quo ad radicem disposita: spicis,

N

non

non oblongis, sed rotundis, brevissimis pediculis lanuginosis insidentibus.

Reperitur etiam quinquenervia vulgaris, spicis bifidis: vel loco spicarum, sunt capita mire variantia, à pediculis nudis sustentata, quorum quædam ex infima spicæ parte, utrinque unum capitulum obtrinent, alia pluribus capitulis, utrinque spicæ circumjectis, donantur.

III. *PLANTAGO* trinervia angustissimo folio: radice est tenui, fibrosa, albicante; folijs aliquando palmaribus, aliquando uncias quinque longis, strictissimis, atrovirentibus, tribus nervis distinctis, per marginem potissimum, pediculis pilosis: inter quæ cauliculi plures exurgunt, alij cubitales, alij pedales, alij palmares, aliquando triunciales, ad exortum aliquando villosi, glabri nonnunquam, quibus spicæ breves, oblongæ & subrotundæ insident. Hanc sæpius ad vias, maxime ad rudera, notavimus.

IV. *PLANTAGO* angustifolia paniculis lagopi: ex radice oblonga, fibris oblongis capillata & rufescente, cauliculi plurimi, aliquando supra viginti, nudi, leviter hirsuti, rotundi, recurvi, altitudine impares, alij palmam excedentes, semipalmares, alij duas tresve uncias non superantes, prodeunt, qui capitulum lagopi forma, modo longum, modo breve, molle, rufescens sustinent: ad latera flosculi parvi, rufescentes, tenuissimis pedicellis insidentes conspiciuntur, quibus semen minutissimum succedit: folia habet plura, nervosa, uncias quatuor longa, uncia angustiora, hispida, & in exquisitissimum apicem desinentia. Hæc copiose in agris Nemausensibus provenit.

Hæc aliquando ita parva, ut uncias tres non superet, magis villosa, & capitulis minimis rotundis donata.

DE HOLOSTIO SIVE LEONTOPODIO
CRETICO.

CAPVT XII.

HOLOSTIVM sive Leontopodium Creticum: ex radice rufescente & quasi squamata, paulatim gracilescente, & in fibras divisa, folia viginti, etiam plura, palmaria, angusta, nervis tribus per longitudinem discurrentibus distincta, & hirsutie subaspera, prodeunt: inter quæ pedicelli plures, molli rufescente lanugine pubescentes, duarum triumve unciarum conspiciuntur, quibus singulis capitulum crassiusculum, rufescens insidet: flosculi albicantes, umbilico nigricante præditi, quandam foraminum speciem præbent: at in senescente, & arescente planta, pediculi crassiores & rigidi facti, una cum capitulo terram versus, ad radice caput adeo curvantur, ut pedem leoninum quodam modo referant. Hoc in Creta provenit, & Patavio à Laurentio Rosenavv Pharmacopæo, Leontopodij Cretici & Catanances Cortusi nomine: dein pro Holostio minore, ab Imperato Neapoli accepti, & ante viginti & aliquot annos descriptionem, figura addita, in Phytopinace proposuimus: postmodum & Clusius Leontopodij Cretici nomine, exhibuit.

DE CORONOPPO.

CAPVT XIII.

CORONOPVS maritimus minimus: radícula est longa, capillari, foliolis multis per terram sparsis, in lacinias tenues instar foliorum Scabiosæ minoris sive Stœbes divisissimis: inter quæ plures pedicelli recurvi, unciales, thyrsulos parvos spicatos & hirsutos sustinentes, flosculis minutissimis donatos: tota planta hirsuta est: hanc D. Gillenius misit.

Pſyllium minus.

DE PſYLLIO.

CAPVT XIV.

I. PſYLLIVM Indicum folijs crenatis: radice est oblonga, tenui, fibris capillata: caule circa radicem lignoso & rufescente, rotundo, subaspero, pedali, in frequentes ac foliosos ramulos diviso, qui capitula plura, singula singulis pedicellis infidentia, sæpius dena, duodena, squamata sustinent, è quibus flosculi pusilli, pallide lutei, lanuginosi relucens: semen nigricans, parvum, splendens, succedit: folia habet oblonga angusta, acuta, crenata, instar foliorum Coronopi, nonnihil laciniata, hirsuta: ex semine Pſyllij Indici nomine sato, in horto aliquoties Julio florens, enatum. Et hoc Dioscoridis Pſyllium censemus.

II. PſYLLIVM minus: huic radix est tenuis,

oblonga, subalbida, fibris paucis capillata: ramuli semipalmares, rotundi, tenues, rufescentes, in terram reclinati, in summo in minores divisi: folijs brevibus angustis, binis sibi ex opposito respondentibus, quæ alis subjiciuntur, aliquando ternis, nonnunquam quinis simul junctis: ramulorum fastigijs, capitula squamata infident, quibus utrinque foliolum unum (aliquando plura & impari longitudine) parvum recurvum & per maturitatem rigidum subjicitur: flosculos habet pusillos, albos, pedicellis inhaerentes, quibus semen longe vulgari minus, subnigrum relucens, succedit. Augusto florens in horto collegimus, semine Patavio ex nobiliss. Bembi horto, Gottne rubri & albi nomine misso: sic & Alpinus, Gottne rubrum nominavit, differentiam inter Gottne rubrum & Gottne album (hoc enim Holostij species est) faciens. Idem & Borrio rubro nomine, à Sprengero Heidelbergæ accepimus.

DE LIMONIO.

CAPVT XV.

I. LIMONIVM maritimum minus foliolis cordatis: ad radicem crassam, lignosam, rufescentem parumque fibrosam, folia plurima, densa, carnosæ, lævia, subrotunda, per terram instar cespidis sparguntur, in quibusdam plantis obtusa, nulloque mucrone prædita: in alijs, in summo sinum habentia & cordis formam referentia: inter quæ cauliculi plures, inæquales, trium, quatuor, etiam sex unciarum teretes nudi, prodeunt, in plurimos breves & recurvos ramulos divisi, flosculis frequentibus parvis, pallide rubentibus onusti. Hoc in littore maritimo, ut, circa Mafsiliam & Louornum, reperitur.

II. LIMONIVM maritimum minimum: tota plantula uncias quatuor vix excedit: nam ad radiculam oblongam, rufescentem, in summo divisa, foliola minima, subrotunda, crassa, instar Sedi compacta, inter quæ cauliculi unciales, paucos flosculos pallide rubentes, vel subcæruleos sustinentes, exurgunt. Hoc in Insula quadam non longe Mafsilia, provenit. De alijs Limonij differentijs, in Theatro agetur.

DE BISTORTA.

CAPVT XVI.

BISTORTA alpina maxima: ex radice quadruplo quam in vulgari maiore, contorta, geniculata, fibris capillata, foris nigricante, intus alba, caules bicubitales, nodosi, striati, majori ex parte nudi exurgunt, quorum quaelibet spicam florum subpurpureorum, unciam quatuor sustinet: folia habet oblonga, in acumen desinentia, venosa, superne virentia, inferne caesia, vel etiam incana: quorum quaedam ad cubiti altitudinem accedunt, sed angusta, uncias tres lata. In altissimis Silesiorum montibus reperitur, ut in Sudetorum jugis, velut ad Gigantæum, Albis fontes Schneegruben.

DE PYROLA.

CAPVT XVII.

PYROLA Alfine flore duplex est. Europæa & Americana, utraque maior & minor est: nullius hæcenus figura posita fuit: Europæam tamen, primus Val. Cordus in obser. sylv. sub herba trientali proposuit; dein Iohannes Thalius, in sua Harcynia Saxothuringica, sub Alsinanthemo descripsit: & Johan. Francus in horto Lusatiæ, nomine herbæ pusillæ trientalis, & tandem Casp. Schvenckfeldus, in suo Catalogo plantarum Silesiæ, Alsinem alpinam nominavit: nulla differentia ostensa, Alsinanthemi majoris & minoris nomine, à D. Sigfrido Helmaftadio: Pyrolæ Bohemicæ majoris & minoris, à D. Doldio: minorem vero, nomine Anonymi Betulæ folio, in betuletis Scotiæ natam, D. Cargillus, ex Scotia misit. Hujus descriptionem, à prædictis propositam, præterire, & Brasilianam maiorem describere, in præsens lubet.

Pyrola alfine flore major.

PYROLA Alfine flore Brasiliana: ex radícula alba, tenui, capillata, cauliculus effertur singularis, tenuis, lævis, sex, septemve unciam, inferiore parte nudus, circa medium duobus foliis parvis sibi oppositis donatus, superius vero foliis sex vel septem per abitum cinctus: quæ magnitudine imparia sunt, aliquibus uncias duas, alijs unam longis, unciam vel semunciam latis, Plantaginis quinquenerviæ forma (cum & per hujus folia quinque nervi discurrant) sed glabra, tenera & viridia, in acumen fastigiata, ex quorum medio pedicellus tenuis, uncialis exurgit, florem singularem, pallide luteum, ungui pollicis æqualem, quadrifolium, striatum, cujus folia (stellæ modo disposita) lateralia, alijs duobus latiora sunt: ad floris umbilicum, staminula plura exigua, rufescentia occurrunt.

Hæc in Brasilia apud Tououpinambaultios reper-

reperita est, & ab Europæa, potissimum folijs quinquenerviis differt, cum per Europææ, tam majoris quam minoris folium medium, unicus nervus feratur, à quo fibræ per latera sparguntur: dein flore quintuplo majore: At minor Brasili-ana, ab Europæa minore, solum foliorum magnitudine, quæ in Brasiliana longiora, angustioraq; sunt, differt.

DE POTAMOGETO.

CAPVT XVIII.

I. POTAMOGETON racemosum angustifoli-um: radice est capillacea, rufescente, cauliculis tenuissimis, palmaribus, in aqua fluitantibus, folijs angustis, longis, binis ex opposito respondentibus: aliquibus in ambitu leviter sinuatis, aliquibus minime sinuosis: petiolo tenui, brevisque, flosculi pusilli, uvæ in morem congesti insident, quibus granula aculeata, simul juncta succedunt. Hoc prope Monspelium, ad molidinum in aqua fluitans reperitur: idem tribuli aquatici minoris nomine, D. Francus ex Lusatia misit.

II. POTAMOGETON gramineum ramosum: ex cauliculo pedali, etiam cubitali, tenuissimo, rotundo, albicante, in plures alas brachiato, folia graminea, oblonga, atrovirentia, non alternatim, sed multum ad invicem dissita, prodeunt, quæ in alia folio, fere capillacea, abeunt, nihilominus tamen ex primi folij ala, cauliculus in similia folia abiens, exurgit: in extremo caulis, pediculus triuncialis, flosculos minutos, & granula sub sequentia minuta & subaspera, non racemi modo, sed magis, & velut in spica, dispersa, sustinet. Hoc in paludibus Austriæ fluitans, Fontilapathi graminei nomine, D. Burserus misit.

III. POTAMOGETON minimum capillaceo folio: hoc parvum est capillaceo & caule & foliolis oblongis, inordinate dispositis, pallide virentibus: in summo, pedicello parvo, modo uno, modo duobus, capitulum minimum & acuminatum, prioris tamen forma, quod minutissimo flosculo pallidulo successit, sustinens, quorum aliud expansum, aliud quasi vesiculæ foliaceæ in acumen desinentis, inclusum est. Hoc cum sequenti, Monspelio D. Burserus attulit.

IV. POTAMOGETON capillaceum, capitulis ad alas trifidis: hoc cauliculo est palmari, pilo

non crassiore, ramoso, articulado, ad quemlibet articulum, folia bina, oblonga, quovis pilo tenuiora, ex adverso respondentia: quorum alis, minutissimi flosculi palliduli insident, qui juncti, nodulum quasi referunt, quo maturato, nodulus sive capitulum, ex tribus portiunculis semicircularibus in apicem abeuntibus & rufescentibus compositum, conspicitur: nihilominus tamen, ex priorum foliorum alis, pedicellus exurgit, qui in tria, etiam plura foliola absimitur, similisq; in medio nodulus adponitur; in summitate namq; capitulum nullum est.

DE SERPENTARIA.

CAPVT XIX.

SERPENTARIA triphylla Brasiliana: hanc integram describere non licet, siquidem solum caulis portio cum folio & flore ad manus sit: quare ex caule rufescente, striato, exurgit, folij pediculus palmaris, & lævis, in cujus summo folium tenue, albide virens, fibrosum, subrotundum, trifidum, in exquisitum apicem desinens, duabus partibus inferioribus, & quidem inferne sinum obrinens, quorum quodlibet uncias binas cum dimidia latum, longitudine vero uncias quatuor superat: flos serpentariæ majoris forma, similiter pediculo triunciali donatus, longitudine unciarum quinque, latitudine sesquiuncialis, atrorubens, striatus, venis albicantibus per medium, maxime extrinsecus, excurrentibus: pistillo nigricante, oblongo, in summo bifido. Ex Tououpinambault Brasiliæ anno 1614. allata.

DE TVSSILAGINE.

CAPVT XX.

TVSSILAGO alpina folio oblongo: ex radice nigricante, minimi digiti crassitie, plurimis fibris donata, caulis exurgit cubitalis, hirsutus, rufescens, striatus & asper: folijs ad radicem quinque, senis, longis pediculis donatis, oblongis, nigricantibus, duris, hirsutis & asperis, per marginem crenatis, & imparis longitudinis: at in caule binis, ternisve angustioribus: cujus summo, aliquando in ramos diviso, flos muscosus, luteus, satis magnus insidet, qui tandem in papum evanescit. In Helvetiorum alpebus & Baldo (sed angustioribus folijs) provenit.

DE CACALIA ET LAPPA.

CAPVT XXI.

CACALIA tomentosa: folia habet Tussilaginis folijs majora, figura instar Personatae oblonga, in ambitu serrata, nonnunquam sinuata, superne ex virore nigricantia, venistamen, in cana lanugine albicantibus, percurrentibus: inferne, propter densam & mollissimam lanuginem qua pubescunt, candidissimis: quorum pedicelli oblongi, striati, non secus ac folia, lanu-

ginosi: de floribus nil constat, cum solum folia aliquot D. Paschalis ad nos miserit, in Sumano monte prope Vincentiam collecta: eandem circa Thermas Fabarias, sed floribus, cauleq; carentem, postea observavimus.

LAPPA rosea: hæc à vulgata differt capite: nam circa floris capitulum, folia plura, veluti in Plantagine rosea, dense stipata, junguntur, quæ singula in mollem aculeum desinunt: hæc apud

Lipsenses frequenter reperitur: unde à D. Jungermanno acceptimus.

LIBER SEXTVS.

DE LEUCOIO.

CAPVT I.

I. LEUCOIVM luteum magno flore: hoc à vulgari Leucoio luteo Keiri dicto, differt magnitudine & colore, quia parvum fruticem, valde ramosum & totum virentem refert: folijs est majoribus, viridibus, splendentibus: floribus quadrifolijs magnis, ita ut hujus folium, vulgaris totum florem pene adæquet, odoratissimis, intensiorisq; lutei coloris: siliquis copiosis, semen minutum, planum rufum continentibus. Hoc Majo mense & majore æstatis parte floret, pertenuis est, & frigoris patiens, cujus semen Leucoij lutei Hispanici nomine missum est.

II. LEUCOIVM luteum serrato folio: hoc à præcedente folijs potissimum discrepat, quæ duplo pene longiora, angusta, per latera crenis asperis serrata, & in aculeum finientia, quæ similiter crassa, sed pallide virentia, mollia, quia parte inferna quasi lanugo aspersa est: flores lutei sunt & magni. Hoc D. Doldius Norinberga misit.

III. LEUCOIVM luteum sylvestre hieracifolium: hoc circa radicem crassiusculam, albicantem, in oblongas fibras capillatas abeuntem, folia plura habet per terram sparsa, eaque oblonga, angusta, subaspera, sinuosa & per æstatem in planta luxuriante Hieracij instar sinuata, quæ circa caulem pedalem, striatum nonnihil incanum alternatim disposita, oblonga, latiuscula, ut in Keiri vulgari pallide virentia, ob raras crenas

inæqualia tactuq; ob levissimam hirsutiem aspera: caulis major pars floridus est, flores lutei sunt, quadrifolij, Keiri floribus minores oblongis pediculis donati, quibus siliquæ triunciales stricissimæ, in summo utrinq; parum reflexæ, succedunt: hoc in sylvis prope Neustadium Harcyniæ reperitur, unde D. Furerus misit.

IV. LEUCOIVM album odoratissimum folio viridi: radice est multifida, caule viridi, ramoso, aliquando minimi digiti crassitie: folijs viridibus splendentibus, crassis, Keiri folijs forma respondentibus: floribus albis, quadrifolijs, suaviter admodum & quidem vesperi Hesperidum modo, olentibus, cujus nomine nostrates, Βίσημ Νάγεσιν/ id est, moscum redolentes garyophyllos vocant: quibus siliquæ longæ, crassiusculæ, virides, duplicem planorum seminum ordinem, membrana intercurrente, continentes, quod Leucoij albi Cretici nomine primo accepimus. Hoc per aliquot annos durat, si hyeme in cella asservetur.

V. LEUCOIVM minimum Creticum: cauliculo est palma minore, viridi, striato, levissimis tamen pilis aspersis: foliolis subrotundis, pallide virentibus, longis pediculis donatis, aliquando binis ex opposito, alijs alternatim sitis: cauliculi summum in duos pedicellos abit, qui flosculum oblongum, cæruleum, quadrifolium, modo unum,

unum, modo duos, sustinent. Hoc ex horto nobiliss. Contareni, D. Leritzius attulit.

V. *LEVCOIVM* maritimum minimum: radiculam habet tenuissimam, oblongam, albam, ad quam foliola minima quina, senave, subrotunda & pallida: cauliculis sesquiuncialis, rufescens, quinis, senis, foliolis oblongis, obtusis, hirsutis subcanis, alternatim dispositis, cingitur: flosculum unum vel alterum subcæreuleum, cauliculus & pedicellus hirsutus sustinet. Hoc in littore maris prope Terracinum reperitur.

DE *HESPERIDE*.

CAPVT II.

I. *HESPERIS* sylvestris flore parvo: caule est cubitali, viridi, striato, nodoso, multis alis fere palmaribus, donato & concavo: folijs quam in vulgari acutioribus, in ambitu profundius serratis, viridibus, subhirsutis & minus vulgari asperis: floribus plurimis, subcæreuleis, quadrifolijs parvis, ita ut hujus flos integer vix vulgari foliolum adæquet, quib. siliquæ strictissime succedunt. Hæc, circa Monspelium in horto Dei, ad aggeres aquarum, à D. Bursero collecta fuit.

II. *HESPERIS* sylvestris Hieracij folijs hirsuta: tota planta hirsuta est, caulem habens pedalem, angulosum, hirsutum, pallide virentem, in summo in ramos aliquot alternatim dispositos divisum: folia Hieracinis instar laciniata & sinuata, oblonga, angusta, acuminata, crassa, hirsutis aspera, quorum superiora pediculis carent: flores in calicibus hirsutis rubri, magnitudine Hesperidis vulgaris flores æquantes: quibus similes siliquæ, semen continentes succedunt. In saxosis humidis Provinciæ, D. Burserus legit.

DE *SAPONARIA*.

CAPVT III.

SAPONARIA concava Anglica: planta est elegans, radicibus fuscis, crassis, longis, lentis, repentibus fibellis paucissimis adherentibus: unde caules exurgunt cubitales, rotundi, striati, glabri & albi, geniculis distincti, in terram reclinati, & concavi: circa quos folia viridia, glabra, subrotunda, nervosa, uncias duas lata, paulo longiora, rarius ex singulis geniculis bina, sed ex quolibet geniculo unum tantum, nullo certo ordine vel numero nascitur, quod antequam expandatur, fistulæ instar caulem complectitur: flores in summo caulicorum, ex superiorum foliorum sinu, tenerimis pedicellis subnixi, ex cali-

culis oblongis nonnihil hispidis prodeunt, Saponariæ vulgaris forma, ex quinque folijs per oras crenatis, commissi, qui colore albi sunt, levi carneo colore asperso, in quorum medio staminula quædam exigua: semen non vidimus.

Hæc æstate media floret in Anglia, quæ in Comitatu Northampton, in nemore quodam Spiannie dicto, à D. Gerardo Chirurgo Londinensi reperta, Gentiana concava nominata, & Londino à D. Listero, una cum figura suis coloribus illustrata, missa fuit.

DE *LYCHNIDE*.

CAPVT IV.

I. *LYCHNIS* auriculæ ursi facie: hanc in Phytopinace sub Lychnide viscosa Cretica exhibuimus, cujus hæc perfecta descriptio est: radice est alba, longa, & fibrosa, folijs ad radicem pluribus, etiam viginti numero, per terram sparsis, incanis, lanuginosis, Auriculæ ursi folijs forma & crassitie similibus, uncias tres, etiam quatuor longis: quæ ex longissimo & latiusculo pediculo sensim rotundam figuram acquirunt & rarius unguem latitudine superant: caulem habet sesquicubitalem, ramosum, rotundum, hirsutum, firmum, in summo lento succo glutinosum: flores ex viridi flavescentes, plures, quasi in umbella congesti, quinquefolij & bifidi: quibus caliculi parvi, semen minutum nigricans continentes, succedunt. Hanc à Joh. Bauhino, Viscaginis auriculæ ursi facie Candia, quo nomine semen à Casabona Florentia acceperat, primum habui: dein Lychnides auriculæ ursi facie: & hanc postmodum Clusius, Lychnidis sylv. latifoliæ nomine, exhibuit.

II. *LYCHNIS* syl. minima exiguo flore: ex radice oblonga, tenui, cauliculus rotundus, rufescens geniculatus, trium quatuorve unciarum, in alas minimas brachiatus exurgit, foliolis binis exiguis, acutis, ad quemlibet geniculum & alam & ex qualibet ala, pedicelli oblongi, angustissimi, rigidi, quib. flosculus purpurascens, ex quinque foliolis, singulis cordis formam referentibus, compositus insidet. Hæc circa Monspelium, in pede montis qui est prope Boutonet copiose reperitur, quam Centaurium minimum appellabant. Verum ante quadriennium eandem, sed palmum superantem, & Florentiæ ad agrorum margines natam, Tunicæ peculiaris nomine, à D. Burf. accepimus.

DE

DE CARYOPHYLLO.

CAPVT V.

I. **CARYOPHYLLVS** arborefcens Creticus: ex radice crassa, alba, dura, & lignosa, caules cubitum superantes exurgunt, albi, rotundi, læves, geniculati, lignosi, in alas brachiati: folia habet ad radicem plura, longa, angusta, in acutum mucronem desinentia, pallide virentia, in caule paucissima: flores, è calicibus viridibus, tenuissimis & acutissimis foliolis cinctis quinquefolij, eleganter, sed non profunde, fimbriati, ex diluta purpura rubentes, prodeunt: ex quorum medio staminula plura breviaque prominent: semen vero paleaceum in cauliculis continetur. Ex semine Cretico, in horto Montembelgardiano velut in arbusculam excrevit.

II. **CARYOPHYLLVS** sylvestris repens multiflorus: ex radice crassa, lignosa, subfusca, cauliculi plurimi, etiam quandoq; supra triginta, trium quatuorve unciarum, tenues, partim in terram reflexi, partim erecti, paucis foliolis cincti, quæ circa radicem plura, brevissima, angustissima, dura, mucronata, viridia: quibus singulis flos, modo unus, sæpe duo simul caliculis ad exortum junctis, quinquefolij aliorum forma, pallide rubentes insident. In saxosis circa Monspelium provenit.

III. **CARYOPHYLLVS** sylvestris biflorus: ex radice parva, folia pauca angustissima, ut prioris, sed multo longiora, exurgunt, & inter hæc cauliculus tenuis, plus minus palmum altus, in summitate in duos pediculos semper distinctus, quorum singuli florem magnum, Caryophylleo syl. vulgatissimo multo maiorem, quinquefolium, leviter laciniatum colore pallide rubentem sustinet. Circa Genevam D. Cherlerus collegit.

IV. **CARYOPHYLLVS** pumilus latifolius: à radice cauliculus, statim in duos ramulos sex uncias altos, tenues, rotundos divisus prodit, cui ad radicem folia brevia, latiuscula, in ramulis longiora, mollia & pallida, binis sibi invicem ad geniculos respondentibus: cuilibet ramulo, flos unus, priore multo minor, pallide purpurascens, magisq; albens ex brevi calice prodiens, insidet: ex Austria D. Burserus misit.

V. **CARYOPHYLLVS** holostius alpinus latifolius: ad radicem tenuem, albicantem, fibrosam & repentem, cauliculi aliquot in terram reclina-

ti, hirsuti, trium, quatuorve unciarum, folijs parvis, subrotundis, latis binis, sibi invicem respondentibus, hirsutis, & crassis cincti: ex alarum sinu, pediculi instar ramuli exurgunt, singuli florem unum, calici viridi primo inclusum, dein quinquefolium magnum & album sustinent, cui capitulum oblongum, semen continens succedit. Hic in Valesianorum alpidibus, loco Gemme dicto, & circa Fabarias reperitur.

VI. **CARYOPHYLLVS** holostius alpinus angustifolius purpurascens: & hic radícula est repente, cauliculo tenui, triunciali, leviter hirsuto, circa quem foliola parva, oblonga, acuminata, bina sibi opposita: flores in summo bini, terni, prioribus minores, purpurascens, stellæ in modum dispositi, calicis foliolis viridibus alternatim velut intercedentibus: ex Pyrenæis Hispanicis, D. Burserus attulit.

VII. **CARYOPHYLLVS** holostius alpinus gramineus, radiculam habet exiguam, caulem palmarem, exilem, rotundum, geniculatum, pilis levissimis donatum, circa medium in ramulos & hi in alios brachiatum: folia ad radicem pauca, ad geniculum bina ex opposito respondentia, atrovirentia, angustissima, unciam longa; flosculi albi quinquefolij, ex calice prodeuntes, singuli, singulis pedicellis insident: quibus exiguum capitulum, minuto semine refertum, succedit. In alpidibus provenit: in Austriæ monte Taurero, D. Burserus legit.

VIII. **CARYOPHYLLVS** holostius montanus angustifolius albus: & hic cauliculo est tenui, geniculato, rufescente, glabro, trium quatuorve unciarum: folijs oblongis, angustis, glabris cincto, floribus albis quinquefolijs, & prædicto quinto multo minoribus. In horto Dei, D. Burserus legit.

IX. **CARYOPHYLLVS** holostius tomentosus latifolius: ex radice tenui & repente, caulis tenuis, rotundus, geniculatus, in terram reclinatus prodit, qui statim in ramulos plures palmares, semipalmares, etiam minores subdividitur; quos folia oblonga, latiuscula, quædam subrotunda, ob lanuginem aspersam mollia & alba, bina & opposito respondentia, cingunt: flos non est conspectus: Hunc ex horto Pisano & quidem secundo, primum opera D. Wolfhardi Ocymoides tomentosi nomine, accepimus.

X. **CARYOPHYLLVS** holostius tomentosus angustifo-

gustifolius: hic cauliculis est palmo minoribus, erectis, tenuibus, rotundis & parte infera geniculatis, superiore parte nudis & pene glabris, qui statim in ramulos brevissimos, ex alarum sinu, ex adverso sitos, dividuntur: folia habet oblongiuscula, angustissima, reflexa, ob tomentum mollia & ex viridi albicantia: cauliculus in tres pedicellos, binis foliis sustentatos, eosque oblongos, sed longitudine impares, ab it, qui singuli calicem viridem sustinent, cui flos unus, isque albus & quinquefolius insidet: hunc in Granada, ad radicem montis copiose D. Albinus observavit.

Caryophyllus arvensis glaber minimus.

XI. CARYOPHYLLUS arvensis glaber minimus: ex radice capillacea rufescente, cauliculus unus vel alter, tenuissimus, geniculatus, pedalis pro-

dit, in summo valde ramosus, ramulis capillo tenuioribus, quorum singuli, singulos flosculos albos, minutissimos, in duos apices abeuntes sustinent: folia habet pauca, longa, angusta. Variat magnitudine, nam & semipalmaris est, paucissimis, capillaceis, brevioribusque foliolis. Illum ex Euganeis collibus habemus: hunc vero Monspelio: & hoc adhuc minus ex sylvis prope thermas Wisbadenses infra Moguntiam.

XII. CARYOPHYLLUS saxatilis ericæfolius umbellatis corymbis: ex radice tenui, contorta, lignosa & reclinata, cauliculi plures, geniculati, rufescentes, semipalmares, attolluntur: ad quorum exortum foliola brevia, angusta, ericæ similia & ad genicula bina brevissima & rigidiuscula: cauliculorum summitatibus, veluti umbellæ ex corymbis compositæ insident, unde flores candidi, ex quatuor, aliquando quinque foliolis constantes, prodeunt. Hic in Galliæ provincia locis saxosis, in monte edito prope Vigan reperitur.

XIII. CARYOPHYLLUS saxatilis ericæfolius ramosus repens: hic instar musci elevati per terram repens, ex radice caulem lignosum emittit, in ramos plures, & hos in alios subdivisum, quos folia exigua ericæ foliis similia cingunt: quorum summitatibus flores copiosi, nivei, magni, elegantissimo spectaculo insident: ex Pyrenæis D. Burserus attulit.

Hunc floribus rubris, sed maioribus, foliisque ad cauliculos longioribus & latioribus, ex Hispania habemus. Uterq; à Caryophyllo muscoso, sive musco florido, diversus est.

XIV. CARYOPHYLLUS saxatilis siliquosus: è saxorū fissuris in Hircyniæ promontoriis, planta perennis erumpit, foliolis ad radicem pluribus, bellidis forma, sed multo minoribus, oblongis pediculis donatis, tenuibus, pallide virentibus, inter quæ cauliculi tenues, læves, palmares, in oblongos ramulos divisi, foliis paucis, longis, angustis cincti, prodeunt: ramulorum summis flores candidi, quadrifolii insident, quibus siliquæ strictissimæ, minutissimum semen rufescens continentes, succedunt. Gypsophyti siliquosi nomine, D. Furerus communicavit.

DE ANTIRRHINO.

CAPVT VI.

ANTIRRHINUM saxatile folio serpilli: radice est parua, ramis multis, reflexis, tenuibus, leviter hirsutis: foliis Serpilli vulgaris forma, sed minoribus: floribus rubris, aliquando pallide cæruleis, pedicellis oblongiusculis insidentibus, forma & magnitudine una cum capitulo succedente, Antirrhino arvensi minori similibus. Massiliæ in saxosis provenit.

DE LINARIA.

CAPVT VII.

Linaria bellidis folio.

I. LINARIA latifolia Dalmatica magno flore: caulibus est lignosis, rotundis, firmis, cubitum superantibus, in ramos brachiatis, quos folia, præsertim inferiora, unciam lata,

duas longa, pediculis carentia, in apicem acutissimum desinentia, nullo ordine servato, ambiunt: flores habet Linariæ vulgaris florib. forma similes, sed triplo imò quadruplo maiores, ex luteo rufescentes, aureosve, quibus vascula ut in aliis succedunt. Hanc anno 1594. in horto Montembelgardiacocollegimus, enatam ex semine à Casabona Florentia misso, nomine Linariæ maximæ Dalmaticæ lauri foliis: eandem quoque nomine Linariæ perennis fruticantis Creticæ accepimus.

II. LINARIA Americana parvo flore: ex radice, caules plures sesquicubitales, rotundi, læves, rufescentes, in ramos plures divisi, exurgunt, quos folia triplo quam in priori angustiora, in exquisitum apicem desinentia, atrovirentia, alternatim nulloque ordine disposita, cingunt: floribus est aureis, hisque longe quam in vulgata minoribus. Hæc an. 1601. Argentinae, in horto D. Saltzmanni crevit.

III. LINARIA latifolia triphylla: caulibus est viridibus, rotundis, striatis, glabris, sesquipalmaribus, in summo brachiatis: foliis ut in Linaria Valentina Clusii, terno, & adversis inter se petiolis ordine adhærentibus, dispositis, quolibet folio uncia latiore & duabus longiore, tenui, ex glauco virescente, venisternis, ut in plantagine per longitudinem discurrentibus: at in caulibus summo, modo terna, modo bina, modo sine ordine sita sunt: extremo ramo veluti spica oblonga florum Linariæ vulgaris similiorum rictu flavo, calcarum vero pallide cæruleo. Hanc Linariæ latifoliæ Valentini Clusij nomine D. Doldius misit, cujus in Phytopinace sub Linaria meminimus. An hæc Linaria Cretica latifolia Clusii, in sua historia?

IV. LINARIA capillaceo folio erecta flore odorato: hæc caulibus est cubitalibus, rotundis, ramosis: foliis plurimis, capillaceis, nulloque ordine dispositis: floribus parvis ex cæruleo, alboque mixtis, cujus rictum linea flavescens distinguit, suavem & subtilem odorem spirantibus: quibus capitula Lino fere similia, minutum semen in pericarpis continentia, succedunt. Planta perennis est, Monspeßuli sponte proveniens: nonnunquam ibidem in muris reperitur: flore vario, coloribus ex albo, cæruleo & luteo mixtis.

In hortis, cultura omnibus sui partibus major est, duos cubitos superans, & quidè duplex, alteri flo-

et flos odoratior, alteri inodorus: quæ ex radice repente & perenni mire se propagat.

V. LINARIA arvensis cærulea erecta: hæc radice est exili, capillacea, cauliculis palmaribus, foliis capillaceis, sed rarioribus & brevioribus, quam in priore: floribus parvis, violaceis, lini capitulis exiguo semine refertis. Hæc in agris Lusitaniæ flore est cæruleo: at Monspeffuli in arvis ad montem Cetum violaceis reperitur.

VI. LINARIÆ aureæ affinis: caule est cubitali, rotundo, lignoso, in ramulos brachiato, quorum summitatibus flores lutei, Senetionis majoris forma, & similiter in pappum abeuntes, insident: folia oblonga, angusta, Kali majoris cochleato semine, foliis & forma & modo dispositis (sed densiora) habet. In Aragoniæ locis defertis, D. Albinus collegit.

LINARIAM bellidis folio, à C. Clusio, Lobelio & aliis sub Linaria odorata, descriptam, sed non recte icone expressam, cum calcaribus careat, figuram veram adponere visum fuit.

DE LINO.

CAPVT VIII.

I. LINUM frutescens subflavum: fruticosum est, caulibus cubitalibus, tenuibus, levibus & ramosis: foliis angustis, brevibus, sine ordine dispositis: floribus in summis cauliculis multis & magnis, subflavis, quinquefoliis, totidem in medio staminibus. Hoc in Granada D. Albinus legit.

II. LINUM sylvestre cæruleum folio acuto: caule est pedali, rotundo, lignoso, statim ad exitum in ramos palmares diviso, quos folia atrovirentia, basi latiore alternatim cingunt, & in

exquisitissimum, & veluti aculeatum mucronem desinunt: ramorum summitatibus, cauliculi multi quasi in umbella dispositi, caules aliquot apicibus donatos sustinent, è quibus flores magni, cærulei, quinquefolii, in medio staminibus donati, prodeunt, quibus vascula subrotunda succedunt. Hoc in saxosis Provinciæ, non longe Massilia provenit.

III. LINUM minimum stellatum: tota plantula duarum, rarius trium unciarum est, radícula capilli instar tenui, albicante, cauliculo uno vel altero tenuissimo, foliolis brevibus, in exquisitissimum parvumque apicem desinentibus: inter quæ flosculi parvi, pallide virentes, stellati, ex quinque radiolis, exiguum circulum veluti umbonem cingentibus, compositi. Hoc Monspeffuli in Gramuntio & Boutoneto provenit, & ab aliis lingua avis minor, ab aliis Passerina minor saxatilis, dicebatur.

DE HYSSOPO, HYSSOPI FOLIA, SIVE

Gratiola minore, & Thymo.

CAPVT XI.

HYSSOPUS latifolius: caulibus est lignosis, rufescentibus, striatis: foliis triplo quam in vulgari latioribus, striatis: foliis triplo quam in vulgari latioribus, obtusis, in reliquis cum vulgato conveniens. Londino D. Cargillus misit.

2. Addidit & alium, à vulgato solum foliorum colore diversum, qui in hoc atrovirens, in illo vero pallide luteus.

3. Sic & tertium hirsutum, cujus caules & folia, molli lanugine pubescunt.

Hyssopifolia five Gratiola minor.

HYSSOPIFOLIA five Gratiola minor: ex radice modo crassiore, modo tenuiore, ac fibrosa albida; caulis exurgit cubitalis, in plures ramulos divisus; subrufus, rotundus; striatus, quem folia Polygoni masculæ æmula cingunt, pallide virentia, alternatim disposita, & pediculis carentia: ex quorum alis flores singuli, oblongis cauliculis inclusi, eleganter cærulei quadrifolii: hos sequuntur vascula oblonga, semina minuta subfusca continentia. Hæc omnis odoris experta est, & pene insipida, licet aliqui nitrosum, alii subdulcem saporem in ea notarint.

Variat foliis: altera est latioribus, quæ altius exurgit: altera angustioribus & oblongis, quæ vix palmaris, Iunio mense florent. Florib. item; nam ex Hispania habemus, quæ flores habet oblongos, forma Gratiolæ vulgari similes, qui saturatoris coloris cærulei sunt. Locis humidis & uliginosis nascitur, quamprimum in paludibus

Patavinis & ad portam S. Iustinae & quidem latioribus foliis, legimus: dein circa Monspelium in rivulis, ubi Anagallidem aquaticam vocabant: tum in Alsatia non longe Mülhusio, item locis udis: quæ vero foliis angustioribus est, Möspessuli, ad lucum Gramuntium provenit. Hanc videtur notasse Cordus in observ. Grasse Poley & Gesn. libel. de coll. stirp. Gratiolæ minoris nomine. Camerarius, qui in Franconia observavit: Hyssopoidem nominavit, & in Hassia, Halimum aquaticum vocari monet: in Phytopinace sub Hyssopifolia Ioh. Bauhini, & in Matthiolo emaculato sub Gratiola minore, figura addita (quam hætenus nullus exhibuit) proposuimus.

THYMUM inodorum: suffrutex est, ob lævem lanuginem, qua pubescit, incanus, caule lignoso, cortice incano, rugoso, vestito, qui in plures ramos palmo minores, recurvos, hique in alios & velut in orbem dispositos, dividitur: quos per intervalla folia brevissima, angustissima, plura simul juncta, inodora & pene insipida, sed altringendi vi prædita, cingunt: caulicorum summis flores purpurei, forma & dispositione Thymi vulgaris floribus similes, insident. Hoc in regno Valentia, locis arenosis in litore ad Alicanta, copiose provenit, D. Albino referente.

DE SERPILLO ET POLIO.

CAPUT X.

SERPILLUM latifolium hirsutum: tota planta sob mollem lanuginem, qua pubescit, præsertim caulibus, incana est: cauliculis donatur frequentibus, tenuibus, longis, recurvis: qui foliis subrotundis, pediculis oblongis, binis ex adverso nascentibus, cinguntur: caulicorum summis capitula flosculorum purpurascantium, ut in vulgari, insident. Hoc sæpius locis aridioribus apud nos reperitur.

POLIUM latifolium incanum Creticum: & hæc planta tota, tomento albo, molli, testæ est, habens caules pedales, rotundos, in ramos palmares, hosque in breviores subdivisos, quos folia subrotunda crenata, instar Alfinæ hederulæ folio, vel Chamedrys, crassa, rugosa, bina ex adverso nascentia, inferne candida, superne ex viridi flavescentia, quæ masticata pene insipida (in sicca planta) & non secus ac si tomentum dentibus contereretur sensum præbent: flores non vidimus. Hoc ex Creta ab Honorio Belli, nomine Polii platiphylli Cydoniensis, accepimus.

DE

Ocimum latifolium maculatum.

DE PULEGIO ET ORIGANO.

CAPVT XI.

PULEGIUM foliis nummulariæ: ex horto Paravino D. Heyl ante undecim annos attulit, hujus ramum tenuem, palmarem, quasi geniculatum, quem folia & singulis geniculis bina, tenuia, intar Nummulariæ rotunda, sed sextuplo minora, pedicellis donata, & ex adverso sibi respondentia, cingunt, & floribus ex albocæruleis, caulem verticillatim ambientibus, subjiciuntur. Hoc odore vulgari multo est gratiore.

ORIGANUM sylvestre humile: ex radice lignosa, rufescente, fibrosa, cauliculus communiter unus, rotundus, rufus & asper, unciarum sex vel septem, exurgit: qui in summo in ramulos plures dividuntur, hique flores, umbellæ forma ex cæruleo purpureoque mixtos, sustinent: folia habet parva oblonga, subhirsuta, compacta &

inordinate disposita, potissimum cauliculi partem summam ambientia, vulgaris Origani odore. Hoc circa Aureliam Gallorum copiose reperitur.

OCIMUM latifolium maculatum, sub latifolio à Cæsalpino, Basilici Indici vel potius Hispani nomine, à Camerario exhibitum: cum ejus figuram hætenus apud Herbarios non viderim, non abs re fore judicavi, si his adderetur.

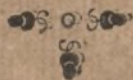
DE MENTHA ET CALAMENTHA.

CAPVT XII.

I. MENTHA rotundifolia minor, seu flore globoso: caule est pedali, anguloso, rufescente, hirsuto, aliquando incana lanugine cincto: quem folia ex rotunditate oblongata, mollia, hirsuta, per marginem crenata, subtus incana, superne atrovirentia, bina semper sibi mutuo opposita, ambiunt: ex foliorum alis, nonnunquam ramuli prodeunt, quibus flores, veluti in capitulum globosum collecti, purpurascens insident: tota planta gravis, odoris est. In scrobibus humentibus & riguis, secus fossas aquarum reperitur.

II. MENTHA radice geniculata: ex radice modice crassa, geniculata, fibris distincta, caulis exurgit cubitalis, quadratus, tactu aliquantum, asper, quem folia oblonga, Menthæ spicatae similia, parique modo disposita, mollia, nigricantia, nonnihil rugosa, in ambitu serrata, ambiunt: flores habet in spica oblonga, galericulatos, ut in Mentha Cattaria, dilute purpurascens: quibus vascula succedunt, semen rotundum, quod tritum aromatici odoris est, ut & tota planta continens. Hanc & Menthæ tuberosæ &

Neperæ angustifoliæ odoratæ nomine, accepimus.

III. MENC-

Mentha Cattaria minor.

III. MENTHA Cattaria minor: caulem habet cubitalem, quadrangulum, geniculatū, in multos ramos, & hos in alios, divisum: quos folia oblonga acuminata, in profundas crenas veluti lacinias divisa, odore quam in vulgari vehementiore quidem, sed suaviore, ramulorum extremis flores pallidi, vulgaris forma insident, quibus calices exigui, semen nigrum subrotundum continent, succedunt: quod Iunio & Iulio, in horto floruit, semine Patavio ex horto Bembiano, Nepetellæ nomine missio. Hanc à Cattaria tenuifolia Clusii, quæ folia habet angusta, leviterque crenata, totaq; incana est, diversam facimus, utriusque figuram in Theatro exhibituri.

IV. MENTHA Cattaria minor alpina: hæc caule est pedali, anguloso, rufescente & ramoso: foliis priore quadruplo minoribus, Nepetæ vulgaris forma respondentibus, quasi triangulis, subcanis, serratis, floribus pallidis, galericulatis, ve-

luti in spica dispositis & prioribus similibus. Hæc in montosis circa Neapolim Italiæ provenit, unde semen Nepetæ alpinæ nomine, ab Imperato accepimus.

CALAMENTA vulgaris flore exiguo: caules habet pedales, angulosos, lanugine asperfos, & veluti geniculatos, unde folia bina, subrotunda, atrovirentia, hirsuta, sibi mutuo opposita prodeunt, ex quorum alis, majore caulis parte, pedicelli gemini, hirsuti efferuntur, flosculos minutos, vulgaris forma similes & colore nonnihil purpurascens, sustinentes: quibus semen exiguum nigricans succedit. Hæc in Sabaudia inter monasterium & Ayme, locis acclivibus, Iulio florens, collecta.

DE MARRUBIO.

CAPVT XII.

I. MARRUBIUM palustre hirsutum tenuius laciniatum: caulem habet cubitalem, quadrangulum, leviter hirsutum, quem folia dura, hirsuta incana & aspera, Scabiosæ montanæ calidarum regionum modo, ad costam mediam, in plures oblongas, angustas, acuminatas, & crenatas lacinias divisa, ambiunt: flores parvi, albicantes, ex calicibus asperiusculis prodeuntes, caulem verticillatim, ut in Marrubio palustri vulgari glabro, cingunt. Hoc locis humidioribus in Austria reperitur, unde Sideritidis 2. Matthioli nomine, accepimus.

II. MARRUBIUM album villosum: cauliculos edit pedales, lignosos, rotundos, albos, villosos, in ramulos divisos: folia sunt subrotunda, parva, crassa, per ambitum crenata, ob tomentum album inferius adpositum, Gnaphalii instar mollia superius rugosa & nigricantia: flosculi, ut in vulgari, caulem verticillatim ambiunt. Hoc in agris Lutetianis collegimus.

III. MARRUBIUM album crispum: & hoc cauliculis est lignosis, rotundis, albis, sed foliis minoribus, crispis, crenatis, utraque parte cinereis, nec ita tomentosis: flosculi subcandidi in pungentibus conceptaculis caulem per intervalla verticillatim ambiunt. Hoc à D. Neudorffero accepimus.

DE LAMIO.

CAPVT XIV.

LAMIUM peregrinum Scutellaria dictū: radice esturticæ simili, flavescente, obliqua & fibrosa,

brofa, à qua primo vere exurgit caulis singularis, rectus, quadratus, genicular⁹, hirsutus, & cubitalis, quem folia ambiunt, per genicula bina, oblonga, hirsutie levi incana & mollia, profunde incisa, obscure virentia, petiolis oblongis, hirsutis, & mollibus, donata: ad quorum exortu, circa caulis medium, utrinq; ramuli palmares prodeunt: in quorum, ut & caulis summo, folia angusta, parva, acuminata, non serrata, floribus subjiuntur: flores in oblonga spica, ut in Horminio luteo dispositi, purpurei sunt, rarius albi, oblongi, Lamii modo galericulati, erecti, longa cervice donati, aliquando bini, aliquando etiam simplices, ex uno pericarpio, galeam militarem imitante, producuntur: floribus delapsis, semina quatuor rotunda, dura, verrucosa, observantur. Hoc in Calabria, potissimum, montosis copiose provenire D. Vorstius significavit: in Campoclarensum collibus, & Equicolum montibus, sylvestris, locis humentibus, & saxosis D. Columna notavit. Ex horto Patavino Scutellariae nomine primo habuimus, & in Phytopin. sub Teucrio simili Scutellaria (quia tunc summitas tantum fuerat conspecta) descripsimus: & quia vulgo in Calabria, Scutellariam dici, D. Vorstius monuerat, qui tamen ad Horminum aliquod sylvestre referendum putabat. At postmodum doctiss. Columna, qui medium inter Horminum & Lamium censuit, à singulari & privata fruct⁹ five pericarpii forma, militaris galeae iconem exprimente, Cassidam appellavit: quia hujus fructus rotundi sunt & compressi, hirsutie crassa, asperginosa, viscosa & odora, manus inficiente, dum virent, obstiti: quorum pars anterior in acutum producit, fissuram habens oris speciei, & desuper veluti in fronte limbū elevatum sui proportionem magnū, elatū veluti diadema, aut crista obliqua, qua ornari videtur, ut in militum galeis.

DE SIDERITIDE.

CAPVT XV.

SIDERITIS foliis oblongis glabris caules habet quadrangulos, cubitales, velut geniculatos, in quorum summitate rarissimi pili conspiciuntur: folia tenuia, pallide virentia, penitus glabra, bina semper ex adverso nascentia, quorum inferiora, tres uncias longa, unam lata, minimeq; serrata sunt: flores, forma quidem Sideritidis vulgarissimae floribus respondent, sed longiores & majores, galeati & albi, è calicibus asperiusculis prodeuntes, ad foliorum exortum, ab

imo fere ad summum caulem verticillatim ambiunt: quibus semen parvum, nigrum, inaequale, in vasculis plantaginis, succedit. Hanc Heidelbergae Sprengerus senior, ex horto suo misit.

II. SIDERITIS alsine trixaginis folio: haec radicem habet parvam, fibris capillatam: caulem pedalem, quadrangulum, subhirsutum, qui mox ad exortum in ramos dispergitur, hiq; in alios, in terram reclinatos, quemadmodum in Alsine trixaginis folio, qua tamen multo major est: folia habet rara, dictae Alsines forma, per ambitum serrata, sed majora: ad foliorum exortum, flores subcaerulei, oblongi, è calicibus asperiusculis prodeunt, quibus semen parvum subrotundum succedit. Haec circa Argentinam reperitur.

DE EUPHRASIA.

CAPVT XVI.

EUPHRASIA lutea radice squamata: radice est velut bulbosa, alba, ex quatuor crassiusculis squamis coagmentata, caule pedali, aliquando palmari, laevi, cavo, ramoso; ramulis ex alarum cavis prodeuntibus: quem folia bina, petiolis carentia, basi sua situ adverso cingunt, Alsine trixaginis foliis forma similia, sed acutiora: flores lutei, Euphrasiae floribus respondent: quibus succedit semen nigrum, rotundū, in apicē exiguum desinens, quod geminum parvo petiolo insidet. Haec montosis asperis & humidis gaudet: hancq; primum an. 1606. ex Bienenfium Helvetior. alpebus habuimus: dein, non longe ab Einsidlen: tum ex Pyrenaeis: tandem D. Burserus ex superiore Austria, ex Blauenstein prope oppidum Hallstadt natam, transmisit.

II. EUPHRASIA purpurea minor: radicem habet lignosam, parvam, nigricantem, in tenues fibras divisam: caulem palmarem (altiore non vidimus, sed minorem duarum triumve unciarum) quadratum, rubentem, leviter hirsutum, aliquando simplicem, aliquando statim ad exortum in duos, rarius plures, parvos ramulos divisum, quae folia pauca, crassa, hirsuta, rotunda fere & bina, in crenas profundas, inferiora quidem quam minora, in ternas, superiora v. in quinas fenasve divisa, sua basi cingunt: flores è foliorum sinu, aliquando à medio caule, aliquando tanquam ex spica comae, ex utriculis, velut oblongo calice, prodeunt bini, galericulati, purpurascens (cādidos aliqui notarunt) quibus semen oblongū, angulosum, candicans in utriculis succedit. Haec in

in pratis collium Italiae frequens est, ita ut quibusdam locis, tapetem purpureum humum ornare videatur: hæc in via Romana, etiam Romæ in monte Testaceo provenit: passim etiam in Castilia, maxime circa Escorial, reperitur. Amara est, & monente doctissimo Columna à pharmacopæis pro Euphrasia altera Matthioli usurpatur. Hanc cum primum collegissemus, Brunellam Italicam nominavimus, hocq; nomine ante viginti quatuor annos in Phytopinace descripsimus: Ulysses Aldroand. Euphrasie speciem, ostendenti nominavit: & Columna, Eufragium tertiam sive mediam vocat.

DE MELAMPTRO.

CAPVT XVII.

Scrophularia flore luteo.

MELAMPYRUM luteum linariae folio: radice est candida, fibrosa, caule pedali, rotundo, atrorubente, in ramos plures palmo minores, matremque superantes, non ta-

men æquali & contrario situ positos, diviso: folia sunt oblonga, linariae foliis angustiora, ex quorū sinu folia alia breviora & angustiora prodeunt: in caulis summo, spica oblonga, ex pinnatis cristatisve & ob crenas exasperatis ac subrotundis foliis composita, unde flores pallide lutei, oblongi, concavi, hiantes, antrorsum exprorecti, prodeunt: semen in siliquis foliaceis oblongum, nigricans continetur. In sylvis nostris montosis, & in Muteto monte, Majo Iunioq; florens reperitur. Linopyron forte dici posset.

DE SCROPHULARIA.

CAPVT XVIII.

I. SCROPHULARIA flore luteo: ex radice crassa, nigra, fibrosa scrophylis carēte, caules plures exurgunt cubitales & sesquicubitales, quadranguli, subrubentes, leviter hirsuti, mollive lanugine pubescentes & cani: folia habet ad radicem per terram sparsa, uncias quinque vel sex longa, similiterque lata, subrotunda, ob pilos brevissimos asperfos, mollia, longissimis pediculis donata, & profunde crenata: at quæ caulem cingunt minora sunt, binis semper ex opposito respondentibus: ex foliorum sinibus, ab imo fere ad summum, utrinque prodit pediculus unus, uncias tres longus, lævis & nudus, qui in alios breviores subdividitur, uno alterove brevi folio divisioni subiecto: his, quasi corymbi plures insident, ex quibus singulis flos orbiculatus, luteus, in breves lacinias divisus, una cum staminibus aliquot oblongis prodit: capitula subrotunda, Scrophulariæ vulgaris majora acuminata succedunt, quorum acumini filamentum capreoli instar insidet, & hic semina minuta nigra includuntur, Majo & Iunio floruit, semen Autumno maturuit. Hanc à D. Doldio primum accepimus, & velut indiā censentes, breviter in Phytopinace, & Matthiolo, figura addita, descripsimus: nunc vero plenius, cum eam annis aliquot in horto coluerimus: quam postmodum doctissim. Columna Scrophulariæ montanæ maximæ nomine descripsit & in valle Campoclarensum atque etiam supra Matesium umbrosis Septentrionalibus nivosis invenit, & à C. Clusio in Pannonicis, pro Lamio Pannonico descriptum censet: sane, notæ aliquot à Clusio Lamio suo Pannonico 2. exotico tributæ, nostræ conveniunt: non desunt tamen, quæ in nostra observare non est (ut nec figura cum nostra convenit)

nisi forte cultura, varietatem hanc caufarit, quamvis & ipse solum in horto observarit.

II. SCROPHULARIA foliis laciniatis: hæc caule est crasso, striato, subrubente, & lævi: foliis atrovirentibus, lævibus, tenuibus, longis pediculis donatis, inferiorib. palmaribus, instar foliorum Raphani, in lacinias quinque oblongas crenatas divisas, ex quorum finibus folia minora, etiam laciniata prodeunt: at folia in caulis summitate non vidimus: flore est magno, elegantissimo, croceo inferiore parte galerae, intrinsecus rubro: plura non licet, quia solum rimum, nomine Scrophulariae Hispanicae non scriptae, à D. Gillenio Cassellis accepimus: An forte Scrophularia Indica, cujus capitula quadruplo majore esse, quam in vulgari, in Phytopinace monuimus.

DE PSEUDOSTACHYDE.

CAPVT XIX.

I. PSEUDOSTACHYS Cretica: è radice lignosa, caules quadrati, cubitales, tomento albo vestiti exeunt: folia cinericea, molliter hirsuta, oblonga, quæ ad radicem una cum pediculo oblongo palmum superant, latitudine unciam non æquantia, pene inodora, vel saltem odore aliis suaviore: at quæ floribus subjiuntur & caulem ambiunt, brevia sunt & angusta, pediculis carentia, è singulis articulis bina sibi mutuo opposita, duriuscula: flores purpurei, ex verticillis aculeatis caulem cingentibus, prodeunt: semen rotundum est & nigricans. Hæc pro Marrubio Cretico sata fuit.

II. PSEUDOSTACHYS alpina: à radice dura, rufescente, in fibras crassas & longas divisa, folia plura, hirsuta prodeunt, Hormino similia, sed tenuiora, uncias tres lata, quatuor longa, longis pediculis, molli lanugine albicantibus, donata, per ambitum crenata, non nihil odorem gravem spirantia, inter quæ caules sesquicubitales, quadranguli, cannulati, geniculis distincti & hirsuti, efferuntur, qui foliis rugosis, asperis, prioribus longioribus circumdantur: ad quorum exortum, sæpe utrinque ramulus unus semipalmaris, etiam palmaris egreditur: flores circa summa genicula verticillati, galericulati, ex albo rubentes, ex utriculis asperiusculis, in quibus semen rotundum nigrum continetur, prodeunt.

Hanc Julio mense florentem in altissimo monte Wasserfall dicto, aliquoties observavimus.

Eandem, cubitos duos superantem, foliis multo majoribus, minime gravi odore molestam (quæ culturae adscribimus) Marrubii nomine, ex horto Friderici Meyeri Argentina accepimus.

DE SALVIA.

CAPVT XX.

I. SALVIA folio serrato: hæc à vulgari foliis Spotissimum differt, quæ in hac latiora, rotundiora, tenuiora, manifestis per marginem ferris donata, & suaviori odore prædita: quædam etiam uncias quatuor longa, tres vero lata: in reliquis cum vulgari convenit: hanc D. Cargillus ex Anglia misit.

II. SALVIA folio subrotundo: hæc caule est etiam quadrato, villosa, foliis rotundis, ad Violariæ, vel Aristolochiæ rotundæ folia accedentibus, at in acumen finientibus, scabris, vulgari magis candicantibus, & tenuibus: quam Schmalcaldio à pharmacopæo accepimus.

III. SALVIA lanuginosa angustifolia: caule est rotundo, crasso, lignoso, ob candidam lanuginem, molli, cubitali, ramoso: foliis candidis, angustis, brevibus, semunciam latis, duas longis, densis & scabris, odore Tanaceri: floribus in caulis summo quasi in spica, Lamii floribus similibus, purpurascens, è quorum medio stamina oblonga efferuntur: hanc D. Neudorfferus communicavit.

DE SCORODOTI.

CAPVT XXI.

SCORODOTIS Cretica: radicem habet magnā sperennem, caule quadrangulum, striatum, villosum: folia per terram in orbem sparsa, alba sunt, tomentosa, subrotunda, rugosa, crassa, Mentastro similia, per ambitum serrata, flores verticillati, pallidi, Stachydis forma, quibus vascula, semen nigrum, rotundum, includentia, succedunt. Hanc ab Honorio Belli ex Creta, unā cum seminibus Scorodoniæ Creticæ nomine accepimus, & sub Stachyde Cretica in Phytopinace descripsimus: sed cum in horto ex semine enatam diligentius perpendissemus, & in vi-
rente, ut in Scordio, Allii odorem notassemus,

ad Scordorim Plinii accedere censuimus: cujus nomine in Creta, apud quos ubiq; inter saxa, secus vias, & ad agrorum margines provenit, Seplassia-rij pro Scordio promiscue utuntur, monente Bello, & Pona in suo Baldo referente.

DE HORMINO.

CAPVT XXII.

Horminum Syriacum.

HORMINUM Syriacum: planta est Sclareae forma, caulibus cubitum superantibus, quadrangulis, levissime hirsutis, in alas divisus: foliis inferioribus palmum longis, latis, subasperis, sinuosis, superioribus angustis, oblongis, laevioribus; flores albi sunt, galericulati, florum Sclareae forma: semen vasculis inclusum, parvum est & compressum, rubris costis donatum, cinereū, nigris lineis sine ordine conspersum, quod sub lingua ut Ocymi semen lentescit, & inodorum est. At planta, quae facile ex semine nascitur, cum flores producit, odore quam Colis Iovis gratiore est,

& Ocymum nonnihil æmulatur. Hujus semen Bisarmar nomine D. Bernhardus Paludanus, cum Patavium ex Syria anno 1378. rediisset, communicavit. Bisennas Camerarius in suo horto nominavit: at sunt qui Aman quoque vocitent.

II. HORMINUM angustifolium laciniatum: caule est quadrato, pedali, hirsuto, rarius ramoso: foliis paucis, nonnihil hirsutis, pollicem latis, uncias tres longis, aliquando sinuosis, aliquando, potissimum inferioribus, in profundas lacinias divisus: floribus albis, parvis, verticillatim caulem ambientibus, spicam oblongam & inflexam efformantibus quibus decidentibus, semen nigrum succedit. Hoc Monspefuli, foliis Scolopendriae modo divisus, legimus: at Helmstadio, Hormini Creatici albi nomine, D. Sigfridus misit.

III. HORMINUM minus album Betonicae facie: ex radice lignosa, fibrosa, nigricante, cauliculus unus, aliquando geminus, palmo minor, rotundus, villosus oritur: foliis est paucis, ad radicem rotundis, crassis, lanuginosis, crenatis & longis pediculis donatis: in caulis medio bina, Betonicae foliis æmula, sed crassiora & breviora, basi caulem ambientia, & capitulo duo minima subijciuntur: fibres sunt albi, Betonicae forma velut in spica congesti: In montibus Pyrenæis Hispaniam versus, D. Burserus legit.

DE VERBASCO.

CAPVT XXIII.

VERBASCO foliis rotundis flore blattariae: caulibus est cubitalibus, viridibus, rotundis, striatis, leviter villosis, nec ramosis: foliis inferioribus oblongis, reliquis omnibus subrotundis, parvis, caulem basi sua alternatim amplexantibus, inferne incanis, superne nigricantibus, ad quorum fere singulorum exortum, duo minora adjiciuntur, ex quorum sinu pediculi, unus, duo, tres, rarius quatuor, prodeunt, quibus singulis, flos unicus, luteus, parvus, ex quinque foliis compositus insidet, cujus medio, stamina aliquot purpurea, quasi ex caliculo, ut in Blattaria, emergentia insident: huic vasculum, semen minutum, rotundum continens succedit. Hoc in horto

Ioh. Haintzmanni Pharmacopæi nostri defuncti crevit.

DE

DE ÆTHIOPIDE.

CAPVT XXIV.

ÆTHIOPIS laciniato folio: hæc foliis est pedem longis, uncias quinque vel sex latis, in acumen desinentibus, mollibus, alba lanugine pubescentibus, in multas lacinias profundas, acutatas, easque crenatas divisas, per terram sparsas: caule quadrangulo, lanuginoso, in ramulos distributo: quem folia parva basi sua complectuntur: flores candidi, per intervalla ordine digesti, Lamij floribus forma & magnitudine similes: semen rotundum, nigrum, geminum, in pericarpio continetur: ante plures annos in horto coluimus.

DE SANICULA MONTANA.

CAPVT XXV.

I. SANICULA montana minor: radice est crassiuscula, multis fibris capillaribus donata, & à lateribus propagines agente, foliis per terram sparsis ex rotunditate oblongis per ambitum incisissimis, aliquantulum hirsutis: inter quæ cauliculi (sæpius unus) semipalmares, etiam minores, rarius altiores, nullis, vel certe paucis pilis cincti, in summitate in exiguos ramulos divisi: singulis ramis flosculi albi, quinquefolii, punctati, staminibus in medio insident: quibus capitulum, exiguo nigroque semine pleum, succedit. Variat: nam vel folia magna, subrotunda, vel parva & oblonga

existunt: in Helvetiorum alpihus provenit, An apud Clusium, Saniculæ montanæ alterius speciei secunda.

III SANICULA alpina minima pilosa: plantula est duarum circiter unciarum, radiculam habens exiguam, ramulos unciales per terram sparsos, foliola breviter, angusta, incana, nonnihil pilosa, plura, stellæ in modum disposita: flosculi sunt oblongi, lutei, pro ratione plantæ magni, qui singuli singulis pedicellis, minutissimis, è fimbriato obtusiore calice prodeuntes insident. Hæc in summitate Ventosi montis & Pyrenæis reperitur.

DE DIGITALI.

CAPVT XXVI.

DIGITALIS angustifolia luteo parvo flore: huic folia sunt angusta, unciam lata, binas ternasve longa, utraque parte virore splendentia: caulem habet simplicem, cubitalem, rectum, rotundum, lævem, à medio sursum versus floribus compluribus ornatum, qui ab una caulis parte supra se invicem dispositi, deorsum pendunt, lutei, oblongi, concavi, forma Campanulam, vel Dactyliothecam, referentes, ore diviso, per margines hirsuto, staminibus intus luteis: quos vascula rotunda, in pilum desinentia, semen exiguum continentia, succedunt: hæc in monte Baldo provenit, & an ad Ephemerum Dioscoridis referri possit, considerandum.

LIBER SEPTIMVS.

DE LYSIMACHIA.

CAPVT I.

LYSIMACHIA hirsuta siliquosa parvo flore: hæc duplex est, major & minor. Major caule est bicubitali, rotundo, hirsuto, conuexo, in ramos brachiato: foliis oblongis, angustis, leviter crenatis, hirsutis, lanugine incanis & mollibus: in summis virgis, siliquæ strictissimæ & longæ, quarum extremitatibus flores purpurei, parvi & quadrifolij insident: at in ipsis siliquis, semina exigua, subrufa, candida lanugine implicata, continentur. Apud nos in arenosis ad Wiesam, æstate floret.

II. Minor, ex radice tenui, fibrosa, caulem unum vel alterum, pedalem, lanuginosum protrudit, foliaq; caulis, foliorum & siliquarum breuitate, à priore differt: quam & in Italia legimus.

III. LYSIMACHIA Chamænerion dicta alpina: ex radice fibrosa, cauliculi rotundi, superne albicantes, palmares, nonnunquam pedales exurgunt, foliis duplicibus cincti: aliis Rorismarini forma, sed brevioribus & angustioribus, nullo ordine dispositis: aliis brevissimis, iisq; vel prædictis interjectis, vel ex eorum sinu prodeuntibus: cauliculorum summis, flores, longis pedicellis subcæruleis, vel candicantibus insident, elegantes, purpureo cærulei, vel albo cærulei, quadrifolij, satis magni, quibus foliola quatuor brevia & viridia, subjiuntur, & ex eorum medio stamina aliquot exurgunt: siliquæ longæ, angustæ, semen minutum cum lanugine continent, succedunt. In alpiis Helveticorum provenit.

DE VERONICA.

CAPVT II.

VERONICA alpina bellidis folio hirsuta: radice est per terram transversim repente, fibris oblongis nigricantibus donata:

cauliculo semipalmari, vel paulo altiore, tenui, hirsuto, duro, flexili, reclinato: cujus folia ad radicem plura, Bellidis cæruleæ foliis forma respondent, parva, subrotunda, atrovirentia, hirsuta & crassa, in cauliculo pauca, binis ex opposito sitis: cauliculorum summitatibus flosculi cærulei, quasi in umbella, ex parvis hirsutis caliculis prodeuntes, quaternis, quinifve foliolis & staminulis binis cum stylo compositi, insident: semen vero in vasculis brevibus compressis, ex medio veluti umbone stylo prodeunte, continetur: Hanc in Helvetiorum alpiis reperimus.

Eandem, sed minorem, sine nomine, F. Greg. de Regio Capuccinus, ex montibus Tyrolensibus, ut & D. Burserus majorem, ex Pyrenæis, misit.

DE TEUCRIO.

CAPVT III.

TEUCRUM alpinum inodorum magno flore: radice alba, oblonga & capillacea, per terræ superficiem repit: cauliculos aliquot habet, lignosos, rufescentes, hirsutos, nonnunquam in alas divisos, semipalmares & in terram reclinautos, foliis subrotundis, parvis, quorum maximum, ne minimi digiti unguem adæquat, hirsutis, rugosis, & crenatis; foliis salviæ sylvestris superioribus forma respondentibus, cinctos: in cauliculorum summitatibus, flores quasi in spicam congesti, qui magni, purpureo cærulei, galeculati: semen non vidimus. Ex monte majore S. Bernhardi, & Augusta vale.

Helvetiorum, D. Burserus attulit.

Chamædrys spinosa.

DE CHAMÆDRY.

CAPVT. IV.

I. CHAMÆDRYS spinosa: planta est palmaris & sesqui palmaris, rarissime cubitalis, molli lanugine incana & hirsuta: cauliculis quadratis, geniculatis, virgultis hinc inde sparsis: foliis oblongis, subrotundis, aliquibus laciniatis, at plerisque leviter serratis, summis tamen integris: flores ex caliculis lanuginosis, Chamædryos forma, ex flavo rufescentes, ex foliorum alis prodeunt, unde & aculei bini, aliquando plures, modo breviores, modo longiores, exurgunt: aliquando ex geniculis unum virgultum prodit, cujus summitati spina subtilissima insidet: semen rotundum, subnigrum, caliculis inclusum, floribus succedit. Patavio ex horto Bembiano accepimus, in Phytopinace & Matthiolo descripsimus.

II. CHAMÆDRYS Austriaca foliis tenuissimis laciniatis: caule est lignoso, rotundo, hispito, pedalis in ramos brachiato, foliis nonnihil pilosis & rigidiusculis, in angustas lacinias divisis: floribus subcæruleis, in spica oblonga dispositis, quos capitula subrotunda, bifida, seminum minutissimorum conceptacula sequuntur. Ex Austria D. Agerius attulit.

III. CHAMÆDRYS Hispanica, foliis tenuissime divisis: hæc caule est priore multo teneriore, rotundo, leviter piloso, geniculis pluribus distincto: foliis brevioribus angustiusque divisis, & ad singula caulis genicula, junctis; at cauliculus in tenuissimorum & parvorum foliorum quasi cespitem absumitur, & ad summum geniculum, in duos pedicellos triunciales, foliis nudos, dividitur: quibus flosculi parvi, stylo oblongo donati, insident: plura non licet: ex Hispania D. Albinus attulit.

IV. CHAMÆDRYS alpina minima hirsuta: ex radícula capillacea, ramulus tenuissimus (modo bini ternive) duarum triumve ad summum unciarum, prodit: foliola ad radicem exigua, subrotunda, hirsuta, crenata & crassiuscula, in ramulis nulla, qui in pedicellos absumuntur, hique singuli flosculum cæruleum sustinent: ex cujus medio stylus muscæ proboscidi fere similis, prominet: vascula exigua plana & compressa, ut in Chamædry sylvestri, floribus succedunt. In jugis alpium Helveticarum & Tyrolensium, ut & Baldi summitatibus reperitur.

V. CHAMÆDRYS spuria minor angustifolia: hæc radice est nigricante, lignosa & fibrosa: ramulis plurimis in terram reflexis, palmaribus, rotundis, rufescentibus, nonnihil pilosis, rigidis, duris, & in ramulos plures subdivisis: foliis ad radicem nonnunquam oblongis, latiusculis, obtusis, minime crenatis: reliquis vero ad cauliculos brevibus, angustis, crenatis & in apicem desinentibus: flores habet copiosos, in spica oblonga dispositos modo pallide cæruleos, quadrifolios, staminulis & stylo donatos: quibus ut sylvestri, semen minutum in parvis thecis succedit.

Æstate floret in agris nostris siccioribus & incultis, copiose circa Balneum Brugglingen occurrit.

531

D E

D E

DE ALSINE.

CAPVT V.

I. ALSINE palustris minor serpillifolia : radiculam habet parvam, capillarem, cauliculum nodosum reflexum : à quo fibrę exiguę ut in Serpillo prodeunt, terrę figurantur : hic in cauliculos plures, oblongos, repentes, divisus, foliis serpilli forma, sed multo minoribus, & quidem binis contrario situ vestiuntur : foliorum aliis parvi flosculi insident, quibus vasculum utrinque unum eo quo in Glauce modo, semen minutum continens, succedit. Hęc locis palustribus provenit.

II. ALSINE palustris minor folio oblongo : & hęc radice est tenui, oblonga, capillaceis fibris prædita, cauliculis frequentibus, tenuibus, humifusis, & subinde ad internodia fibris sese firman- tibus : foliis oblongis, angustis, pallidis, binis ex adverso nascentibus : flosculis parvis, racemi modo junctis & tenuissimis pedicellis insidentibus, quibus semen minutum succedit. Hanc Portulacę aquaticę nomine, D. Sigfridus Helmsta- dio misit.

III. ALSINE alpina glabra : ex radice albida, ob- longa, fibris capillata, cauliculi plures, iiq; pal- mares, tenues, læves, rotundi & geniculati, in ra- mulos aliquot, hique in alios divisi, prodeunt : qui foliis pallide virentibus, Lini forma, sed bre- vioribus & acutis, binis ex adverso sitis, cingun- tur : flores plures albi, staminibus aliquot donati, pedicellis insidentes, ex caliculis prodeunt, ca- pitulis minuto semine refertis, succedentibus. Hęc locis saxosis humidis gaudet, quod copiose circa balneum Sultzbergenſe in Marchionatu superiore observavimus : verum ex Rhetorum alpibus monte Spliegel, radice lignosiore, totaq; planta omnibus partibus minore & semipalma- ri, habemus.

IV. ALSINE alpina junceo folio : planta est ad palmi altitudinē accedens, cujus cauliculus sta- tim à radice in duos, hiq; in alios ramulos bre- viores dividuntur, inter quos unus vel alter se- mipalmaris, exurgit, in summitate florum unū sustinens vel is uno alterove pediculo donatur, & cuilibet unus, isq; albus, quinq; folius, satis magnus, ex calice prodiens, insidet : foliis est ca- pillaceis, viridib; rigidis & inordinate disposi-

tis. Hęc Iulio florens in Helveticis & Gene- venſium montibus reperitur.

V. ALSINE minor Androfoces alterius Mar- thioli facie : radiculam habet oblongam, tenuem, rufescentem, circa quam foliola multa per ter- ram sparsa, parva, oblonga, oris crenatis, inter quę cauliculi plures, nudi, nonnihil pilosi, inæ- quales, duas, tres, etiā quatuor uncias alti, sum- mo fastigio quasi umbella, ex octo, decem, duo- decim pedicellis composita, insidet : quorum singuli flosculum parvum album ex pericarpio prodeunt, sustinet. In arenosis provenit; pro- pe pagum Marſerſen quarto ab urbe Herbipoli miliari, D. Burſerus, collegit.

VI. ALSINE verna Androfoces capitulis : plan- tula est subhirsuta unciarum trium, ad cujus ra- diculam simplicem & brevem, foliola Burſę pa- ſtoris minimæ loculo oblongo, dictæ similima, orbicularim per terram sparsa sunt : ramulos ha- bet tenuissimos, biunciales, nudos, reflexos, circa quorum medium quasi corolla quinq; minutif- simorum foliolorum, unde pedicelli quaterni, aut plures emergunt, & singuli caliculum exi- guum, quinq; apicib; donatum, è cujus meditul- lio flosculus parvus albus emergit : hęc plani- tiei Northusanæ alumna, D. Furero monente.

VII. ALSINE alpina minima glabra : plantula est flosculis elegantissimis placens, ex cujus radi- ce rufescente, in fibras oblongas abeunte cauli- culi plures in terram reclinati, foliolis multis prioribus similibus, sed glabris vestiti, prodeunt, ex quibus pedicelli unciales, rarius triunciales, nudi efferuntur, qui in summo in duos, tres, & plures petiolos dividuntur, & singuli flosculum elegantem, stellatum, quadrifolium, punctulis insignitum, album vel etiam purpurascens, ex caliculo emergentem, sustinent. In Helvetio- rum montibus, ut monte Fracto & ad Thermas Fabarias, æstate florens, reperitur.

VIII. ALSINE nodosa Germanica : ad radicem fibrosam, albam, folia plura, oblongiuscula, pilo tenuiora & viridia, aliquando velut cespitem constituentia : cauliculi tenuissimi sunt, glabri, modo erecti, modo reclinati : aliquando palma- res, nonnunquam vix duarum, triumve uncia- rum, geniculati, vel nodosi : ad quemlibet nodū, foliola exigua, unde & ramuli prodeunt, in quo- rum summitatibus flosculi plures, albi, quin- que-

quefolii, ab aliis quinq; foliolis viridibus sustentati, singuli singulis pedicellis insident. Hæc cum in arenosis proveniat, ab aliquibus Arenaria vocatur, quo nomine etiam ex Scotia, D. Cargillus: ex Lusatia, sine nomine, D. Francus misit.

IX. ALSINE Spergulæ facie, sive Spergula minor subcæruleo flosculo: radice nititur oblonga, simplici, parum capillata & albicante: cauliculis est multis, uncias tres quatuorve longis, in terram reflexis, geniculatis: geniculis singulis, bina foliola brevia, incana, lata basi undiq; cingentia, adponuntur: ex quorum sinu folia alia oblonga, angusta, viridia, incerto numero prodeunt, ut & pedicelli, quibus singulis, singuli flores subcærulei, vel purpureocærulei, aliquando striati, insident: quibus, ut in Spergula, vascula orbiculata minutum semen continentia, succedunt. Apud nos ad semitas reperitur, maxime inter novam domum & arcem Ottingen.

DE ANAGALLIDE.

CAPVT VI.

ANAGALLIS aquatica angustifolia scutellata: radicem habet rufam, per terram repentem & fibrosam: caules cubitales, striatos, læves, geniculatos: folia ad singula genicula semper bina, pediculis carentia, situ ad verso sita, angustissima, acuminata, duas tresve uncias lata: ex foliorum pene omnium sinu, pediculi prodeunt palmares, etiam breviores, sursum spectantes & capreolorum modo se intorquentes, quibus utrinq; pedicelli, alii absq; ordine adpositi, qui flosculos parvos. Asine forma trifolios ex albo purpurascens sustinent: his thecæ sive scutellæ geminæ, ex quarum medio filamentum prodit, semen continentes, succedunt. In locis paludosis & fossulis Helvetiæ, Lusatiae: sic circa Francofurtum ad Oderam, Viennam quoque reperitur.

DE ECHIO.

CAPVT VII.

ECHIUM Hispanicum flore calcarati donato: radicem habet lignosam, fibrosam, corrice: ad rufum vergente testam, à qua cauliculi plures, alii palmares, alii breviores, rotundi, non-

nihil villosi humum versus reclinati prodeunt, qui foliis rarioribus, brevibus Veronicæ alpinæ similib. crassiusculis & asperiusculis cinguntur: flores in cauliculorum summis cærulei, oblongi, cavi, calcare ut Linaria donati, ex hirsuto brevique calice prodeunt, ex uno folio compositi, at in summitate in lacinias quaternas divisi, quibus delapsis in conceptaculis semen oblongiusculum, durum, rugosum, ut in Echio vulgari, succedit. Hoc in Granadæ montibus, D. Albinus collegit.

II. ECHIUM Scorpioides minus flosculis luteis: hoc cauliculis est tenuibus, reflexis, hirsutis & semipalmaribus, foliis paucis & quidem inferioribus oblongis longoque pediculo donatis, pilosis: cauliculorum fastigia, una cum florum rudimentis, caudæ scorpionum instar recurvantur, hisque sensim sese explicantibus, flosculi exigui, lutei, aureive, quinque folii, sese offerunt. Monspelii in muris humidis horti Dei, D. Burserus legit.

DE CYNOGLOSSO.

CAPVT VIII.

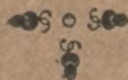
CYNOGLOSSUM sempervirens: caulem habet cinæqualem, striatum, levi hirsutie asperum, cavum, cubitoque altiore: folia, quæ non incana, sed semper atrovirentia, acuminata, palmum longa, unciam vel sesquiunciam lata, parte superna lævia, inferiore aspera, nervo satis crasso, per longitudinem æqualiter delato, basi caulem ambiunt: & ex eorum alis, rami palmares, & longiores exurgunt, quorum summum fastigium, Heliotropii majoris instar reflectitur & sustinet flores, forma vulgaris similes, sed minores & rubentes, staminulis donatos: quibus lappulæ vulgaris similes, semen, ex quo deciduo se propagat, continentes, succedunt. Tota planta canitie sive albedine & odore gravi. (quæ in vulgari) destituitur: Aprili & Majo floret: in montibus umbrosis Alsatiæ Lotharingiam versus, ut circa Rappersvivilam & circa Masmunster frater p.m. Joh. Bauhinus reperit, in hortum Montembelgardiacum ante annos 26. transtulit.

*Consolida media alpina.**Bellis alpina major rigido folio.*

DE CONSOLIDA MEDIA.

CAPUT X.

CONSOLIDA media alpina: radice est fibrosa, caule pedali, quadrato, striato, leviter hirsuto, inani, foliis paucis, oblongis, longoque pediculo donatis, angustis, crassis, asperis, per ambitum crenatis, binis caulem ambientibus, & ex adverso respondentibus: flores cærulei veluti in spica, caulis summo insident: in Baldo monte Italiae reperitur.

DE BELLIDE.

CAPUT XI.

I. BELLIS alpina major rigido folio: ex radice nigra, repete, ab una parte fibras spargere, & lignosa, caulis rotundus, striatus, cubito altior exurgit, circa que folia pediculis carentia, quinque vel sex uncias longa, vix unciam lata, rigida, partim obtusa, partim ex rotunditate acuminata, per circumferentiam profunde crenata, nulloque ordine disposita: in caulis summo flos unicus, Bellidis vulgaris majoris flore major, medio luteus, foliis albis discum cingentibus, cui semen oblongum, ut in vulgari, succedit: in monte Baldo provenit.

II. BELLIS alpina minor: ex radice cauliculus unus, vel alter levis, semipalmaris incurvatus prodeit, que cingunt folia rigidiuscula, angusta, brevia, per

Bellis montana major folio acuto.

per ambitum profundis & asperiusculis crenis donata: cauliculo summo, flos unicus, magnus, disco luteo, aliquando purpurascēte, foliis albis multis cincto, insidet. In alpibus Helvetiorum provenit, ut in Valesia supra Gemme, & supra Thermas Fabarias: aliquando tota plantula, vix uncias duas, superat.

III. *BELLIS montana* major folio acuto: hæc cauliculo est Bellide prima brevior, foliis brevioribus, duplo triplo angustioribus, levius crenatis, nec rigidis, in acumen exquisitum desinentibus, flore primæ simili, sed minore: in montibus Euganeis collecta.

IV. *BELLIS montana* folio obtuso crenato, radicem habet lignosam, fibrosam, caulem unum, tenuem levem & pedalem, folia angusta, longissimis pediculis donata, per marginem crenata, obtusa, in tres apices desinentia; in caulis sum-

mo flos unicus, parvus, disco luteo & foliolis albis eum cingentibus. Monspessuli versus Vigan.

V. *BELLIS maritima* foliis Agerati: plantula est palmo minor, ad cujus radicem parvam, albam, cauliculus pilis levissimis aspersus, in binos ternosve tenuissimos ramulos dividitur, quorum unus sex, alii tres uncias non excedunt; ad quorum partem inferiorem pauca & parva foliola, Agerati foliorum instar, per margines crenata, superiore & majore caulicorum parte foliis carente; singulis unicum florem, qui parvus, disco viridi, foliolis albis ultra viginti cincto, sustentibus. Hæc copiose in insulis Stechadibus in arenosis provenit, unde D. Burserus attulit.

BELLIS spinosa duplex est: alia folio Agerati, quam Lobelius in parte secunda adversariorum descripsit: alia forma Bellidis cæruleæ, cujus descriptionem subjiciemus.

VI. *BELLIS spinosa* flore globoso: hæc tota fere facie Bellidem cæruleam, Globulariam dictam refert, cujus ad radicem folia plura sunt, parva, rigida, crenata, & cuilibet crenæ aculeus insidet: cauliculo est palmari atrovirente, quem folia oblonga, angusta, non crenata, sed in aculeum abeuntia, inordinate basi sua vestiunt, cujus summitati capitulum rotundum, cæruleum, Globulariæ capitulo majus, multis flosculis ut in succisa hirsutum: hanc copiose, pluribus simul cespitem constituentibus, in Granadæ montibus, D. Albinus observavit.

VII. *BELLIS hortensis* pediculo folioso: hæc à communi hortensi in eo tantum differt, quod pediculus, qui leviter hirsutus, foliolis oblongis, subrotundis, duobus, aut tribus longe distantibus, cingatur, & flori folia quina subjiciantur: in hortis reperi-

33 0 50

Q

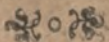
DE

Gnaphalium roseum.*Gnaphalium roseum hortense*.

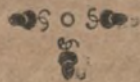
DE GNAPHALIQ.

CAPUT XII.

I. *GNAPHALIUM roseum*: plantula est exigua, tomentosa, incana, vix unciam superans: radícula simplici, capillacea, rufescente, cauliculo semunciali, parvis tomentosis & conglobatis foliis donato, flosculo roseo, disco flavesciente. Monspeßuli ad pedem montis Ceris & Massiliæ in saxosis reperitur.

II. *GNAPHALIUM roseum hortense*: ex semine minuto, in horto provenit planta tota incana, tomento molli, radice tenui, capillacea, quatuor unciarum, ex qua aliquando plures, quandoque pauciores ramuli triunciales, reclinati, foliis subrotundis cincti, quorum summitatibus flos rosæ modo expansus, disco luteo, etiam aureo, foliolis ut in ramulis undique sustentatus, elegantissimo spectaculo insidet.

Helichryson Orientale.

DE HELICHRYSO.

CAPVT XIII.

HELICHRYSO Orientale: caule est rotundo, lanuginoso, pedali, foliis oblongis, angustis, lanuginosis & ob tomentum crassis & incanis, iisque ad radicem oblongam, nigricante cortice testam, pluribus: caulis in summo in plures pediculos unciales, incanos divitur: quibus singulis flos rotundus, rarius oblongus, quasi ex plurimis squamis compositus, quintuplo quam in vulgari, quæ Stæchys citrina dicitur, major, flavus & splendens. An hæc Chrysocome Dioscoridis l. 4. c. 55. & Plin. lib. 21. c. 5. Chrysites, nostro enim corymbi auri fulgore splendent: quod Comæ aureæ primum, dein ex Creta ab Honorio Belli, Elichrysi Orientalis nomine, accepimus. Simile, sed caule cubitali, foliisque latiori-

Helichryso syl. similis.

bus, minusque lanuginosis, umbella multo latioribus, floribusque minoribus & pallidioribus, Helichrysi Cretici appellatione, ex horto nobiliss. Contareni habemus.

HELICHRYSO sylvestri flore oblongo similis: caule est sesquipalmari, rotundo, lanugine candidissima vestito, in ramulos aliquot inæquales, palmo breviores brachiato: foliis Stæchadi citrinæ alterius inodoræ similibus, latioribus tamen, aliquibus leviter sinuatis, sesquiuncialibus, inferne incanis & tomentosis, superne virentibus: ramuli in pediculos tenues, nudos, uncias quatuor longos, abeunt; quorum summitatibus capitulum unicum, squamosum, cum flore insidet, qui in pappum brevem, ut in Elichryso sylvestri angustifolio, abit. In montibus Italiæ prope Terracinum, provenit.

DE CONYZA.

CAPVT XIV.

I. **C**ONYZA cærulea alpina major: hæc ex radice lignosa, rufescente, caulem crassum, pilis asperum, palmarem, mox in ternos ramulos, & horum aliqui in pediculos divisum, protrudit: circa quem folia pauca, hirsuta & aspera, crassa, uncias tres, quatuorve longa, uncia angustiora, nervis aliquot distincta: singulis pediculis flos unicus, cæruleus, Conyzæ cæruleæ vulgari similis, & similiter in pappum evanescentes: hæc in monte S. Bernhardi provenit.

II. **C**ONYZA cærulea alpina minor: plantula est semipalmaris, aliquando minor, lævis, rarus, nonnihil pilosa, radice nigricante, fibrosa, cauliculo rotundo, tenui, unicum florem cæruleum, illius quidem flori forma similem, sed triplo minorem, multis apicibus donatum, & in pappum abeuntem, sustinente: foliola habet ad radicem plura, angusta, triuncialia, pediculis donata, pallide virentia; at quæ caulem basi sua cingunt, breviora sunt: hæc in monte Gotthardo reperitur.

III. **C**ONYZA aquatica Asteris flore aureo: caule est cubitali, rotundo, hirsuto, geniculato, in plures ramos brachiato, qui foliis tres, quatuorve uncias longis, semunciam latis, villosis, per

marginem & hispidis, & crenis rigidioribus exasperatis, cingitur: flores magni Asteris forma, aurei, singuli singulis pediculis insident, discum enim aureum folia plurime, & angustissima aurei coloris cingunt, at aliorum more in pappum avolant. Hanc in Valesia prope Sedunum ad aquas, D. Burserus legit: non tamen Conyza palustris serratifolia, quam alii consolidam palustrem vocant, censenda est.

DE ASTERE.

CAPVT XV.

ASTER hirsutus Austriacus cæruleus magno flore: caule est rotundo, hirsutie aspero, pedali, in unum alterumve ramum brachiato, foliis latis, subrotundis, per marginem nonnihil exasperatis & in apicem rigidioribus desinentibus, rigidis, crassis, hirsutie levi exasperatis & scabris, cincto: cujus summo flos magnus insidet, ejusque orbem pallidum, folia multastenuia, oblonga, pallide cærulea, ambiunt, qui maturus similiter in pappum abit. Hic licet in Austria circa Cremsam reperiatur, attamen cum Astore montano cæruleo magno flore, qui etiam in Austriacarum alpium jugis (imo & Helvetiarum, ut in Iura) oritur, confundi non debet.

Verbena nodiflora.

DE VERBENA.

CAPVT XVI.

VERBENA nodiflora: ex radice tenui, fibris capillata, caulis tenuis, quadratus, geniculatus, glaber, in terram reflexus & sesquipedalis, prodeit, quem folia, ad geniculum bina, aduerso situ, ungue non multum longiora, per extremum crenata & acuminata, cingunt: ex quo libet pene geniculo, & ramulus foliis aliquot cinctus, & pedicellus nudus, duas tresve uncias longus, exurgit: hicque capitulum subrotundum squamiatum sustinet, unde flosculi Verbenæ vulgari similes exeunt, semenque paruum, ut in vulgari, succedit. Hanc Neapoli una cum semine, ab Imperato accepimus.

DE SCABIOSA.

CAPVT XVII.

I. SCABIOSA peregrina rubra: ex radice annua, caulis bicubitalis, ramosus, parte inferiore leviter hirsutus exurgit: folia tenuia, ad radicem Rapæ forma laciniata, subrotunda, longis pediculis subhirsutis donata, & per ambitum serrata, ad ramulos superiores, oblonga, angusta & integra: pediculis pedalibus & palmariibus lævibus & maiore parte nudis, & quidem singulis flos unicus atrorubens, Scabiosæ globulariæ majoris forma, oblongis filamentis puncto albo notatis, donatus, suavis odoris, insidet: huic capitulum oblongum, rufum, oblongis filamentis, ut in Caryophyllata vulgari exasperatum, & semen stellatum succedit. Hæc ex semine Scabiosæ Hispanicæ rubræ nomine misso (ut in Phytopinace monuimus) æstate in horto floruit: & à Clusio Scabiosa Indica nominatur.

Hanc, sed foliis in tenuiores lacinias dissectis, floreque minore & nigro, ex horto Patavino, D. Peckius, nomine Scabiosæ nigræ odore Ziberthi, attulit.

II. SCABIOSA folio Sinapi sylvestris: caule est cubitali, striato, in ramos palmo longiores brachiato, qui ex foliorum alis, ubi pili paucissimi, prodeunt: foliis glabris, forma Sinapi sylvestris modo, ad nervum usque laciniatis, & sparsim crenatis, inferiorib. subrotundis: flores rubentes, mediæ magnitudinis, & singuli cauliculorum summis insident. Neapoli ex horto Imperati habemus.

III. SCA

Scabiosa prolifera.

III. SCABIOSA prolifera foliis Gingidij: Scabiosa prolifera duplex est: altera foliis in latiores lacinias divisâ Lobelio & Clusio proposita: cujus figura addita, de qua sermo non est. Altera foliis est tenuius incisâ, ad modum foliorum Gingidij, quod Visnaga dicitur: quæ caule est cubitali, viridi, striato, geniculato, folia utrinq; ad geniculum triuncialia, ex quorum alis ramu-

li aliquot trium quatuorve unciarum, exurgunt: at major caulis pars, nudus & nonnihil asper est, cujus summo, flos purpureocæruleus insidet, & ad hujus latera plures cauliculi modo unciales, modo palmares & glabri, minores quidem in orbem funduntur, at majores florem superantes eriguntur, singulis flosculum ejusdem coloris, ex filamentis compositum, sustinentibus; quibus folia fœniculacea subjiciuntur: semina aliorum modo succedunt. Utramque D. Doldius Norinberga misit: illa tamé, Patavij inter dumeta, circa Thermas D. Virginis, etiam observata.

IV. SCABIOSA montana dentis leonis folio: caule est sesquipedali, viridi, rotundo, striato, levi & cavo, superiore parte nudo: foliis latiore basi caulem amplexantib. paucis, lævibus, crassâ, inferioribus obtusis, & parum crenatis: superioribus ad modum foliorum dentis leonis, in binas ternasve lacinias divisâ & acuminatis, per oras crenatis, uncias sex longis, & duas circa folii medium latis, per quod nervus excurrit: caulibus summum, quem duo folia, fere ut in Dipsaco complectuntur, flores aliquot subcærulei, pedicellis hirsutis, inæqualibus insidentes, exornant. Hæc Monspeßuli, in monte Calcaris reperitur.

V. SCABIOSA stellata minima: plantula est, trium quatuorve unciarum, levi hirsutie canescens, radícula simplici, cauliculo ut & foliis biuncialibus, angustis, in parvas & profundas lacinias divisâ: cauliculi summo, capitulum rotundum, ex cauliculis paleaceis compositum, insidet, flores subcæruleos, parvos continens, quibus exiccatâ in cauliculorum medio stella parva conspicitur, à qua filamenta capillacea, oblonga, rufa, quinque numero extra cauliculum producantur. Hanc in Provincia locis incultis observavimus, & à Scabiosa minore Hispanica Clusij, quam in litore Veneto notavimus, diversam facimus.

Scabiosa argentea angustifolia.

VI. SCABIOSA argentea angustifolia: ex radice lignosa, caules bini, terni, sesquipalmares, rotundi, incani, parum reflexi, exurgunt: circa radicem folia quatuor aut quinque unciarum longa, angusta, graminea, albicantia, & argenti colorem referentia, inordinate disposita, in superna caulis parte nulla: caulis unicum discum orbiculatum planum, molli lanugine incanum sustinet, qui plures flores cæruleos, vel pallidos, aliarum forma continet: quibus cauliculi membranacei, etiam stellati cum staminib. sed quam in priore brevioribus, semen continent, succedunt. In monte Sumano prope Vicentiam provenit.

DE IACEA.

CAPVT XVIII.

I. IACEA nigra angustifolia, vel Lithospermi arvensis, foliis: radice est nigricante, in fibras

aliquot divisa, caule pedali, rarius cubitali, rotundo, aspero, in alas inæquales diviso: quem folia incana, angusta, brevina, rigidiuscula & aspera, Anchusæ sive Lithospermi arvensis similia, alternatim sua basi cingunt: cauliculorum summis capitulum squamatum, & nonnihil asperum, aliarum Iacearum forma, sed minus, insidet, ex quo flos multis exiguis, oblongis foliolis, pallide rubentibus, vel ex purpura candicantibus, prodit, cui semen exiguum, nigrum succedit. Hanc passim Monspeffuli & Paravii observavimus.

2. Huic & altera similis, sed caule molli tomento vestito, & foliis incanis, mollibus & longioribus.

II. IACEA integrifolia humilis: hæc cauliculis est pedalibus, rotundis, alba lanugine hispida & terram versus reflexis: foliis unciam latis, duas longis, nec laciniatis, nec crenatis, sed integris, lanugine, præsertim per marginem, pubescentibus & subasperis, basi sua cauliculum ambientibus; in cujus summo, capitulum ex multis squamis imbricatim dispositis, constans: ex quo flos Iaceæ vulgari similis, subpurpurascens, ex foliolis oblongis, in filamenta aliquot divisis, compositus, prodit. In Austria ad S. Hippolytum provenit, unde Iaceæ Austriacæ repentis nomine, D. Burserus misit.

III. IACEA capite longis aculeis spinoso: tota planta subincana, brevibus & rigidulis pilis hirsuta: radicem habet fibris crassioribus implexam, fragilem, candidam, sed membrana subfusa rectam: caulem cubito altiore, rotundum, incanum, asperum, in ramulos inæquales divisum: folia prima & tenella, pilis densioribus albidioribus, mollioribusque stipantur, reliqua vero oblonga, uncias duas lata, crassa, rigida, per ambitum profundius crenata, nonnunquam ad pediculum laciniata, per quæ fibræ crassiores albæ ranscunt: caulis summitati, capitulum squamosum ex pluribus squamis, etiam triginta numero compositum, & in conum pini æmulum compactum, insidet, quarum apices in spinas oblongas, rectas, subflavas & rigidas desinunt, & squamarum ora, firmis pilis albescentibus, tanquæ setis undiq; circumdata sunt: inter quas flos multis foliis oblongis, laciniatis & candicantibus emergit, cui semen Cnico simile, sed vulga-

vulgari majus, succedit. Hæc à lacea montana echinato capite Clusii diversa est, & à D. Doldio missa fuit.

IV. IACEA laciniato Sonchi folio, sive Iacea latifolia purpurea capitulo spinoso: radice est recta, fragili, fibrosa, membrana subfusca testæ, & si plures caules protrudat, brachiata, sapore sub-austriusculo, ex insipido ad amariuscum tendente: caulis ut plurimum rectus, hirsutus, brevibus, densisque villis seu lanugine, potissimum parte inferiore, refertus, qui ob capitulorum gravitatem, humum versus reflectitur, & in summo in aliquot ramulos dividitur. Folia primum prodeuntia variant, sunt enim rotunda, oblongo pediculo donata, dein magis magisque sinuata, tandem vero in lacinias (quæ ad exortum inferiorum minora sunt) inæquales dividuntur: sunt etiam rigida & dura, adeo ut complicata cum quodam pene crepitu frangantur, brevissima & duriuscula lanugine, potissimum superiora & ad exortum, testæ. Cauliculorum summis capitula spinosa, ex squamis compacta, initio viridia, mox ad apicem purpurascentia, insident: ex squamis spinæ septem pulchro ordine, stellam dimidiatam referentes, exeunt, quarum media cæteris latior & longior, in minuto capitulo rubens, paulo post vero pallens. Flos ex capitulo tarde prorumpit, qui elegantis purpuræ & inodorus, cujus filiola fistulæ sunt oblongæ, superius amplo & laciniato rictu præditæ, inferius angustæ, quæ ad exortum coloris albi, sed paulatim versus fastigium in rubrum sese mutante: omnes autem stamina clavata sustinent, clava ex purpureo seu violaceo prorsus nigricante, in summo alba puncta habente, & staminum pediculis, ubi ex fistula prorumpunt albis existentibus. Semen, Cyani semen refert, oblongum, angustum, & cinereum est. Hanc Centaurii marini nomine, D. Doldius misit.

Eandem sed palmo minorem, foliis parvis, rigidis, parum laciniatis, & per marginem crenis rigidis exasperatis, Cyani marini nomine, à D. Neudorffero ex Italia habemus.

V. IACEA montana incana aspera capitulis hispidis: radice est lignosa, in longas fibras divisa & rufescente: cauliculo palmari, rotundo, lanuginoso: foliis asperis, ad radicem pluribus, incanis hispidis, parum laciniatis, angustis, uncias quatuor longis, reliquis vero, in profundas

Iacea montana candidissima.

& rigidas crenas divisas, basique sua caulem amplexantibus; qui aliquando in ramulos dividitur, quorum singuli capitulum parvum, ex squamis hispidis compositum, sustinent, earum enim cuspides exterius reflexæ, in tenuissima filamenta desinunt: flores vulgari similes, sed multo minores. Monspeffuli in monte Calcaris provenit.

VI. IACEA montana incana laciniata capitulo hispido: ex radice caulis palmo major, rotundus, molli lanugine canescens, exurgit, circa quem folia pediculis oblongis incanis donata, laciniata & subrotunda, tactuque mollia: capitulum parvum & priori simile, eodemque in loco proveniens.

VII. IACEA montana candidissima Stæbe foliis: hæc ex radice crassa lignosa, caulem profert palmarem, nonnunquã cubitalẽ, angulosum, striatũ, molli & incana lanugine vestitũ: folia habet ad radicem multa per terram sparsa, palmaria lata,

lata, Stæbes instar laciniata, molli lanugine incana & superiora molli tomento, quasi farina aspersa, mollia & alba sunt: cauliculis summis flores singuli laceæ vulgari similes insident, qui ex capitulis squarrosis prodeunt: in montibus prope Capuam provenit.

VIII. IACEA tomentosa capitulo spinoso: tota planta, quasi farina aspersa floret, albescit, & à radice, caulis pede minor, statim in alas plures divisus, exurgit: folia habet brevia, angusta, in petiola tria, quina, septena, subrotunda divisa: cauliculis, capitula parva, ex squamis multis in aculeos acutos & rufescentes abeuntibus, composita: flos non fuit conspectus: in Murena Hispaniæ, D. Albinus legit.

IX. IACEA Babylonica: ex horto clariss. Contareni, hoc nomine folium accepimus, quod primo intuitu Acanthium aliquod referre videtur: hoc longitudine cubitum æquat: in medio latitudine palmum superat, nonnihil incanum, tactu asperum, cujus tota circumferentia veluti minimis aculeis exasperatur: ad exortum lacinias acutas trium quatuorve unciarum longas, obtinet: hinc ex rotunditate sensim angustatur & in apicem abit, cujus summo brevissimus aculeus insidet: per ipsius medium, costa elevata, nonnihil hispida fertur, à qua plures nervi in latera excurrunt. Plura non licet.

TRAGOPOGON.

CAPVT XIX.

I. TRAGOPOGON folio sinuato: radice est oblonga, lacteo succo manante, caule gracili, striato, pedalis altitudinis, raris foliis alternatim septo, quæ oblonga: non multum palmo breviora, at angusta, sinibus brevioribus, & quasi ferratis exasperata, pallideque virentia: caulis summo flos insidet pallide luteus, magnus, Tragopogo vulgari similis, ex calice magno apicibus acutis donato prodiens, quo marcido, semen oblongum, in materia villosa alba latrans, succedit: Monspessuli legimus.

II. TRAGOPOGON tenuissime laciniatum: radice est oblonga, crassiuscula, fibris carente, rufescente & lacte turgente: ad quam folia plura oblonga, angustissima, acuminata, & in plures angustissimas lacinias divisa: caule est cubito non multum brevior rotundo, lævi, striato, nonnihil folioso, in alatos brachiato: singulis flos unus, magnus & pallidus insidet, cui semen oblongum,

scabrum, crista pilosa in summo præditum, & calici oblongo inclusum, succedit. Et hoc Monspessuli observavimus.

PERFOLIATA.

CAPVT XX.

I. PERFOLIATA alpina latifolia minor: radice est unica, rufescente, paucissimis fibris capillata: cujus caulis gracilis, teres, glaber, cavus, cubito altior, in ramulos, quasi in umbella dispositos distribuitur, quem folia glabra, venosa, sesquiunciam lata, Vaccariæ foliis similia basi lata medium amplectuntur: in cauliculis fastigiis umbellæ, una cum foliis exiguis, flosculis tenuibus subluteis, quibus semen oblongiusculum, nigricans, angulosum, succedit. Hæc in Helvetiorum alpibus reperitur.

II. PERFOLIATA alpina angustifolia major, si ve folio anguloso: radicem habet unicam, oblongam, rotundam, crassam, nigricante cortice testam, minime capillatam, ex qua prodeunt folia plura, pallide virentia, glabra, pedem longa, unciam vel sesquiunciam lata, longis pediculis donata: at folia caulem amplectentia angulosa sunt & acuminata, rarius bina, hederæ modo angulosa ex opposito sita: caulis rotundus est, teres, glaber, cavus, sesquicubitalis, quasi foliorum basin penetrans: cujus summo quina folia, lata, in orbem disposita insident, eo modo quo in Tithymalo, unde pediculi seni, septeni, longitudine impares prodeunt, quibus una cum foliis parvis, rotundis, flores parvi ex luteo rufescentes insident: Semen non vidimus: in Pyrenæis, non longe Narbona, D. Burserus legit.

III. PERFOLIATA alpina angustifolia media: hæc à præcedenti sola magnitudine & foliorum angustia differt, quæ pro Perfoliata longifolia Dalechampii, in historia Lugdunensi picta videtur, & ex monte Gotthardo habemus.

IV. PERFOLIATA alpina angustifolia minor: hæc radice est rufescente, ad quam folia multa, atrovirentia, graminea, semipalmaria: caulem habet unum, aliquando geminum, pedalem, rotundum, glabrum, quem folia pauca acuminata, basi sua latiore ambiunt, in cujus summitate veluti umbella, ut in vulgari Perfoliata, ex qua ramuli emergunt, flores rufescentes, cum seminibus sustinentes. Hanc ex Sumano monte, & Valesianorum alpibus, habemus. Verum cum Perfoliata alpina gramineo folio, si ve Bupleuro angustifolia

R

gusti-

gustifolio alpino, quod in Baldo provenit, confundi non debet.

CENTAURIUM.

CAPVT XXI.

V. *PERFOLIATA* alpina angustifolia minima: plantula est semipalmaris, inter *Perfoliatam* & *Bupleuron* media, radice tenui rufescente & serpente, fibris capillaceis terræ affixa: ex qua folia oblonga, angustissima, pluribus lobis progerminant: inter quæ cauliculi efferuntur tenuissimi, glabri, uncias quatuor alti, in ramulos binos & hi in minores quasi ex umbella minima prodeuntes, divisi; quos folium unum vel alterum basi latiore cingit, & flosculi exigui flavi insident. In summis Pyrenæorum jugis reperitur.

VI. *PERFOLIATA* minor ramis inflexis: hæc foliis est vulgari paulo longioribus: brevioribus ramen quam in montana, caulem habet racemosum reclinatum, & velut per terram sparsum, flores luteos: annua est instar vulgaris sive arvensis, in quo ab alpina differt: hanc apud Ioan. Bauhinum fratrem p.m. vidimus, quam ex horto Stutgardiano habuit.

Centaureum minus spicatum album.

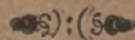
CENTAURIUM minus spicatum album: ex radice parva, alba, fibrosa, caulis exurgit, mox in duos palmares & semipalmares striatos, hique in alios divisi: folia sunt parva, pediculis carentia, quorum prima lata, subrotunda, superiora angusta, acuminata, quandoque bina ad verso situ caulem amplexantia: flores oblongi, albi, ab imo sursum per caulem sparsi, singuli, ut plurimum, ex una caulis parte sibi invicem succedentes, ex cauliculis foliosis prodeunt, ea forma qua non patentes in figura exprimuntur, patentes enim sculptor non recte expressit: his siliquæ, ut in vulgari, semen minutum continentes, succedunt. In montibus Euganeis Patavinorum, & hinc inde circa Monspelium reperitur, ut in nostro Matthiolo monuimus.

ASCYRON ET HYPERICUM.

CAPVT XXII.

ASCYRON magno flore: hoc *Ascyro* vulgari, sive *Hyperico* dumetorum simile, caule sesquicubitali, rotundo, glabro, rufescente, quem folia pallide virentia & inferne albidiora, unciam longa, semunciam lata, subrotunda, bina semper situ ad verso cingunt: in caulis summo, flores calice viridi sustentati, pallide lutei, magni, quintuplo vulgari majores, ex quinque foliis uncialibus compositi, è quorum umbilico staminula plura, flava, velut puncto notata, exurgunt: siliquas & semina non vidimus. In Pyrenæis D. Burserus hoc, quemadmodum & subsequens, legit.

HYPERICUM numulariæ folio: radicem habet oblongam, tenuem, paucis fibellis capillatam, ex qua cauliculi tenues, rufescentes, palmares efferuntur, quos folia parva, rotunda, nummo similia, bina ad verso situ & æquali distantia locata cingunt, quæ superne atrovirentia, inferius alba, aliquando punctis vel maculis rubris notata, conspiciuntur: cauliculorum summis flores pallide lutei satis magni, plurimis staminulis donati, insident.

POLYGONUM.

CAPVT XXIII.

I. POLYGONUM saxatile: hujus radix tenuis, lignosa tamen, fibris capillata & alba est: ramulis multis oblongis & crebro geniculatis serpit: circa quos folia subrotunda, unci- am longa, semunciam lata, superne virentia, at inferius albicantia, quasi polline aspersa, quæ sensim minora redduntur: à geniculis flosculi exigui, ut in vulgari, pallide rubentes exeunt, quos semina triangularia sequuntur. Hoc inter saxorum fissuras, ad arcium editissimarum radices, ut in petris arcis Waldenburgensis Basileensium, & in vicinis observavimus.

II. POLYGONUM Creticum thymi folio: herba est supina, humique procumbens, cauliculis, sive viticulis, palmaribus, ramosis, hinc inde sparsis: flosculis parvis albicantibus, pluribus simul quasi in nodo junctis, quibus foliolum Thymi forma, modo unum, modo bina, ternave, magnitudine imparia adponuntur: semen pusillum ac copiosum succedit. Hoc Polygoni Cretici nomine, D. Gillenius misit.

III. POLYGONUM littoreum minus flosculis spadiceo albicantibus: ex radícula candicante, tenui, oblongiuscula, prodeunt viticuli plurimi, tenerrimi, per terram sparsi, ramosi & dodrantales, foliolis oblongis, angustis & albicantibus alternatim cincti, ad radicem vero longioribus & biuncialibus: viticulorum summitatibus flosculi plures minutissimi, intus albi, foris spadicei insident, quibus semina minutissima & copiosissima, ut singuli coliculi eo turgeant, succedunt: hinc ad Millegranum referri potest. Hoc apud nos, in arenosis ad Wiesam flumen, autumno florens reperitur, quod Polygoni *ποικίλον θέμυ* nomine, Northusio, apud quos in sabulosis reperitur, D. Furerus misit: idem, sed sine nomine, ex inferiore Lusatia, ubi locis arenosis, in ripa fluminis Nissæ provenit, à D. Franco accepimus.

IV. POLYGONUM minus lentifolium: plantula est tota virens, parva, supina, humiq; procumbens, ex cujus radice simplici, in altum descendente, cauliculi plures, impares longitudine, crebris internodiis geniculati, exiguis foliis subrotundis, lenticularibus adnatis, prodeunt: flosculi in cauliculorum summis minimi, albican-

tes, vel pallide virentes plures simul juncti & semen pusillum observatur.

Cum Anthyllide Valentina Clusij, quæ tota subrubens est, longe minoribus foliis, & copiosioribus flosculis ex albo purpurascens, iisque non solum in cauliculorum summis sitis, confundi non debet. Hoc in Hispaniæ montibus prope Escorial D. Albinus invenit: quod tamen ante annos triginta novem Monspeffuli in incultis, sed aliquantum minus, collegimus.

DE SEDO.

CAPVT XXIV.

I. SEDUM tridactylites alpinum majus: radicem habet tenuem capillaceam, cauliculū semipalmarem, purpurascens, nonnihil pilosum, in ramulos plures tenues & fragiles divisum: folia ad radicem tenuia & mollia, lata (in ramulis minuta) in tres lacinias primum, & in alias, divisa: flores in ramulorum summis albi, quinquefolii, totidem staminibus donati, quibus capitula subrotunda, longiuscula, minutissimum semen continentia, succedunt. Hoc ex Baldo habemus, & saxifragæ albæ petreæ nomine, Pona in suo Baldo exhibuit: idem præterito anno D. Furerus, nomine Dactyliobotani sive Saxifragæ petreæ sempervirentis misit, quod in ea Hircyniæ parte, qua Buda fluvius officinas Rubelandicas alluit, totos scopulos obvolvere scribit.

2. Simile, sed foliis latioribus, & in ternas primum profundas lacinias divisis, & in his in minora & tenuiora segmenta sectis: caulibus pedalis, floribus pallide luteis, in humidis montium Pyrenæorum natum, habemus.

3. Aliud cauliculo rotundo, semipalmari, pilis levissimis aspersis, foliis parvis, crassiusculis & eo modo quo folia Sedi tridactylidis in testis provenientis, incisa sunt, etiam divisis, totumq; cauliculum alternatim basi sua cingentibus, qui in summitate in ramulos dividitur, & singuli flosculus candidum, sed minorem sustinent, capitulaq; ut in præcedenti, succedunt. Sedi dactyli nomine, ex Taurero Austriæ, D. Burserus misit.

II. SEDUM tridactylites alpinum minus: ad radicem parvam, repentem & nigricantem, folia plura exigua, viridia, simul còpacta, superne in cre- nas profundas, binas, communiter ternas, rarius plur.

plures, diviso: ex quorum medio, cauliculus unus vel alter, tenuis, aliquando divisus, paucis & exiguis foliolis cinctus, trium quatuorve unciarum exurgit, cui flosculi terni, quaternive pallidi, quinquefolii, multis staminibus donati, singuli singulis pedicellis insident: hic calices parvi, semen minutum continentes, succedunt. Hoc in monte Lupi & Calcaris, in eorundem rupibus collegimus: ex humidis Gotthardi montis & Pyrenæis quoque habemus.

III. *SEDUM montanum* ericoides: ramis est palmaribus, lentis, flexibilibus, dense geniculatis, per terram sparsis, quos folia breviter, crassiuscula, Ericæ forma, vestiunt, & hi in plures alios, duarum triumve unciarum, & etiam breviores dividuntur, hique foliola frequentia, sibi fere incumbentia & rotundiora habent: in singulorum summitatibus velut ex squamoso calice flos factis magnus purpurascens, ex quatuor aliquando quinque foliis, & aliquot in medio staminibus compositus, insidet: quid floribus succedat, non constat. Hoc ex horto Dei dicto, habemus: & cum Lobelii *Sedo* minimo arborecente vermiculato, plurimum affinitatis habet.

IV. *SEDUM alpinum* ericoides cæruleum: ex præruptis jugis, ac saxis humidis propendet, radicem habens oblongam, fibrosam, rufam, ramos plures, foliolis quam in priore brevioribus, crassius, cinereis, velut in Sanamunda 2. Clusii, sive *Erica Alexandrina* compactis, cinctos: singulis cauliculis uncialibus, foliaceis, flos magnus, cæruleus, quadrifolius, aliquot staminibus brevibus donatus, insidet. Hoc, cum ann. 1579. Martio mense, per Rhetia alpes iter faceremus, è rupibus, ob aquam defluentem humidis, instar *Cymbalariae* dependens, florensque collegimus, quod florum eleganti colore cæruleo, oculos nostros valde reficiebat.

Idem in Gotthardi summitatibus: & in Valesia ad thermas Leccenses supra Gemme reperitur: quod à priore differt potissimum foliorum exilitate, & colore florum: item & colore & magnitudine.

V. *SEDUM saxatile* hirsutum purpureum: plantula est triuncialis, radice capillacea, cauliculus tenni, leviter piloso, cujus summitas in breves ramulos dividitur, qui singuli florem purpureum sustinent: foliola ad radicem plura, hirsuta, lente minora. Hoc, ut & subsequens, ex Pyrenæis D. Burserus attulit.

VI. *SEDUM saxatile* atrorubentibus floribus: hoc, tres quatuorve uncias non excedit, habens radiculam exilem, longiusculam, unum alterumve cauliculum biunciale, foliolis paucis exiguis, longiusculis, alternatim vestitum, flosculos atrorubentes, quasi in umbella dispositos, sustententem. Hoc etiam in Gotthardo nonnihil altius excrescit.

VII. *SEDUM saxatile* variegato flore: radice est capillacea, cauliculis plurimis, tenuibus, biuncialibus, per terram repentibus & fibellis capillaribus terræ adhærentibus: foliolis multis, pallide virentibus, subrotundi, lente minoribus, vestiti: ex ramulorum summis, pedicelli plures capillacei, oblongi, exurgunt, singuli flore quadrifolium, varium, album, purpureum & atrorubentem eleganti spectaculo sustentent, cum plantula hæc cespitis muscique instar saxa exornet. Hoc inter Valesiam & Augustam vallem, in monte Gletschberg dicto, qui toto pene anno nivofus est, copiose provenit.

VIII. *SEDUM alpinum* foliolis crenatis asperis: radice est capillacea repente, cauliculis tenuissimis, semipalmaribus, etiam brevioribus, rariis palmaribus, in summo in ramulos aliquot sectis: folia habet longiuscula, angusta, acuminata, crenis utrinque exasperata, & parte averfa candicantia; flores quadrifolii, purpurascens & staminibus donati, cauliculis sustentatur, quibus capitulum subrotundum, membranaceum, apice donatum, minutulum semen continens, succedit. Hoc Julio mense floret, in ascensu montis S. Bernhardi majoris & Gotthardo. An forte Gesnerus lib. de hortis Germaniæ, hoc intellexit, dum scribit *Sedum* quoddam esse, cujus folia marginibus asperis, branchias piscium referunt?

IX. *SEDUM arvense* flore rubente: radice est lignosa, fibris capillata, cauliculis aliquot palmaribus, rotundis, rugoso rufescente cortice tectis, qui in ternas, quandoque plures ramulos (quorum aliqui recurvantur) dividuntur: hos folia longiuscula, angusta, succulenta, sine ordine ambiunt: ramulis superioribus flores plures, vulgari *Sedi* floribus similes, sed rubentes insident, semenque vulgari simile succedit. Hoc non longe ab urbe, in agris Huningen. autumnum jam exiccatum reperitur: quod etiam in agris argillofis ad

Pyrenæos, sed minus, reperitur.

DE

DE COTyledone.

CAPVT XXV.

COTyledon minor foliis subrotundis serratis: radix subest tenuis, fibrosa, fusca, circa quam folia multa, semi ungue minora, non ut in altero oblongis ligulis similia, sed subrotunda, margine crenato, crassiuscula, candicantia & nonnihil adstringentia: è quorum medio caulis semipalmaris, quandoque palmaris, subasper, minimis & paucis foliis cinctus, assurgit: in cuius summo, pedicelli, flores, multoquam in secunda minores, ex quinque quandoq; etiam sex foliis & mediis apicibus compositos, sustinentes, qui albi, aliquando rubentibus punctis aspersi, nonnunquam extrinsecus lineis ternis foliola floris percurrentibus, ita ut flores pallide purpurascens appareant: his capitula exigua, nigrum semen continentia, sequuntur. In Helvetiorum alpibus, ipsis faxis ac scopulis adheret; Iunio & Iulio floret: at ea quæ flore est pallide purpurascens, apud Monspelienfes, in horto Dei collecta fuit.

DE KALI.

CAPVT XXVI.

I. KALI minus villosum: radice est oblonga, fibrosa, nigricante, caule pedali, inæquali, ramoso, foliis pluribus, angustioribus, mollibus & villosis, inter quæ unum, quod cæteris subijcitur, longius est, quemadmodum etiam in Tragio observare est: in cauliculis summis, capitula parva, florem minutum continentia: semen non observavimus. Hoc, cum figura Kali albi Dodonæi, melius convenit, quam Kali minus Lobelii. Tota planta falsa est, & non longe Monspelio à Perault, qua ad mare itur, legimus: quamvis idem, nomine Kali hirsuti foliis Spergulæ, ex Italia, à D. Neudorf. habeamus.

II. KALI folio gramineo: ex radice oblonga, exiguis capillaceis fibris donata, caulis pallide virescens, rotundus, incurvus, pedalis, in varios & plures ramos quadrunciales, tenues & fragiles, inordinate dispositos, brachiatus exurgit: quos folia oblongiuscula, angustissima alternatim disposita cingunt, quib. singulis, singuli noduli exigui florum & seminum, ut in Kali mino-

re Lobelii adhærentes, adponuntur. Ex Salinis Saxonice siccum, D. Jungermannus transmisit: & ad Anthylloidem Thalii accedere videtur.

DE TELEPHIO.

CAPVT XXVII.

TELEPHIUM purpureum minus: hoc à radice nodosa, & aliquot veluti minimis naps constante, multisque fibris prædita, cauliculum unum vel alterum rotundum, semipalmarem, fragilem ac succulentum promit: quem folia crassiuscula, succulenta, parva, in ambitu crenata, sine ordine ambiunt: flosculi quinquefolii, purpurei, velut umbellæ insident: quibus capitula pentagona, minutissimum semen scobis instar continentia; succedunt. In editissimo monte Brisoæ, Belchen dicto, locis humidis Iulio florens, collectum.

DE TITHYMALLO.

CAPVT XXIX.

I. TITHYMALLUS incanus hirsutus; caules pedales, rotundos, rufescentes, profert, foliis incanis & hirsutis, Myrsenitis legitimi forma, confuso ordine vestitis, in summitate in virgulas divisi, quibus, ut in Myrsinite, flores & capitula triangula, semina continentia, insident. Hunc ex Italia D. Neudorfferus attulit.

II. TITHYMALLUS sive Esula exigua foliis obtusis: radice est exili, oblongiuscula, capillata, cauliculis pluribus ad terram resupinatis, aliquantulum repentibus, biuncialibus, triuncialibus, aliis palmo minoribus, rotundis, lacteo succo turgentibus, qui foliolis oblongis, angustis, sed semper in summo obrutis & velut abscissis, inordinate vestiuntur: hic in agris Patavinis & Massiliensibus, reperitur.

III. TITHYMALLUS exiguus saxatilis: radiculam habet capilli modo tenuem, longiusculam, cauliculos tenues, unciales & biunciales, angustissimis & brevibus foliolis cinctos, flosculos exiguos, rubentes: circa Monspelium locis asperis provenit.

LIBER OCTAVUS.

DE CONVULVULO.

CAPVT I.

I. **CONVOLVULUS** purpureus folio rotundo : caules prælongos, teneros, viticulosos, paucis pilis exasperatos, vicinis perticis circumvolutos, promit: folia habet longis pediculis subasperis donata, quæ lata sunt, angulis carentia & nonnihil hirsuta, præsertim superiora: flores oblongi, ex calicibus hirsutis instar Campanulæ sive Smilacis lævis ex cæruleo purpurei sunt, quibus succedit semen nigrum, semicirculare & angulosum, capitulo membranaceo inclusum, quod semine Campanulæ cæruleæ multo minus est. Hic sub æstatis finem floret. An ad Nil Avicennæ quoque referri potest?

II. **CONVOLVULUS** peregrinus cæruleus folio oblongo: radice est singulari, oblonga, rufescente, ex qua caules multi, tenues, pedales, interdum cubitales, flexiles, ramosi, levissimis pilis pubescentes prodeunt: quos folia oblonga, inferiora quidem, uncias tres, quatuorve longa, vix unciam lata, inordinate vestiunt, quæ sensim minora redduntur, & per marginem leviter hirsuta sunt: ex omnium fere foliorum sinu, pedicelli tenuissimi, oblongi exurgunt, quibus singulis flos cæruleus ad exortum pallidus, Campanulæ forma, unico folio constans, & ex cauliculo prodiens, insidet: floribus succedunt capitula membranacea parva, quibus semina parva, nigra includuntur. Planta sane ob florum copiam elegantissima, & quæ ob cauliculorum flexibilitatem fulciri debet. Hic in horto meo ex semine, Campanulæ cæruleæ nomine accepto, sæpius crevit.

III. **CONVOLVULUS** foliis laciniatis, vel quinquefolius; viticulis est tenuibus, geniculatis, lævibus: ex quolibet geniculo folium, longo tenuissimo pedicello donatum, prodit, quod in quinque lacinias angustas longiusculas dividitur, & quandoque inferior una alterave bipartitur, & cuilibet laciniæ, tenuissimus mollisque aculeus insidet. Supra folii exortum, pedicellus æque tenuis, duarum triumve unciarum longus & nu-

Convolvulus quinquefolius.

du exurgens, florem magnum purpureocæruleum, aliorum Convolvulorum forma, sustinet. Semen non conspectum, cum solum hujus rami, Convolvuli Ægyptiaci nomine, à nobis. Cortuso Patavio ante viginti annos acceperimus.

DE BRYONIA.

CAPVT II.

I. BRYONIA Cretica maculata: radice est longa, alte descendente, sed ad vulgaris magnitudinem non accedente, fusco cortice recta; ex qua longa & tenuia sarmenta prodeunt, quæ ambiunt folia aspera (qualis & tota planta) ad similitudinem vitium, aut Bryoniæ vulgaris diuisa, sed minora, viridia, albis striis per medium discurrentibus, vel maculis albis notata, quibus capreoli ut in vite adduntur. Flores habet pallidos, quinquefolios, striatos, vulgaris Bryoniæ floribus maiores, ex longis pediculis propendentes: cuilibet flori, fructus succedit semicircularis, superne in partes duas diuisus, viridis primum, at per maturitatem ruber, semina duo continens, quare Dicoccos appellari potest. Hæc in Creta frequens est, unde semen à D. Honorio Belli accepimus, & in D. Zvingeri hortu (quia tum hortum colere intermiseramus) sevimus.

II. BRYONIA sylvestris baccifera: radicem habet magnam, crassam, longam, succo glutinoso plenam: caules vero sarmentorum vitis instar longos, lignosos, angulos, quib. se. (licet capreolis careat) crebris circumvolutionibus vicinis fruticibus circumvoluit: folia hederacea, Smilacis lævis similia, magis tamen sinuata, tenuia, splendentia, & nervosa, longissimis pediculis donata: flores albi sunt, muscosis ad cuiuslibet folii exortum, in viticulis maxime superioribus, pedicellus brevis ex caule exurgit, qui baccam unicam ceraso minorem, virentem primum, at per maturitatem rubentem sustinet: cui semina satis magna, rotunda, nigraque quaterna, quinaue includuntur. Provenit in sylvis circa pagum Huningen, Iunio florens: at baccæ Septembris sine maturæ sunt.

Hæc à communi Bryonia sylvestri, quæ Tamus dicitur, potissimum in his differt, quod communis florem minorem habeat, racemosa sit: hæc vero flore sit maiore & baccifera.

III. BRYONIA Mechoacana nigricans: radice est Mechoacæ simili, sed cortice nigricante vestita, interius rufescens, quæ tessulatim incisa rotunda, magnitudine & figura calculo aleatorio respondens, ex India Chelapæ sive Celapæ nomine ante annos undecim allata fuit.

Ab Alexandrinis & Massiliensibus, Jalapium vel Gelapio vocitatur: & à Massiliensibus, Mechoaca nigra vel mas existimatur.

Gustu est non ingrato, & gummoso, & ob copiosam gummositatem, si carbonibus, vel igni admoveatur, flammam concipit. Facultate, vulgarem sive albam Mechoacam, superat: nam ob gummi copiosum, fortius humores serosos purgat, cum imi ventris levi dolore, & præcipue viscera, hepar & ventriculum roborat. Quare: drachmæ unius pondere exhibetur tuto, & sine fastidio opus suum exequitur. Sunt qui ea indosi, cum aqua Cichoreæ, aut simili stillaticia, seu jure, actu frigidis, tribus horis ante prandium, ægris propinent.

DE CLEMATIDE.

CAPVT III.

I. CLEMATIS maritima repens: hæc cauliculos habet sarmentosos, geniculatos & striatos, cubitales, atrovirente cortice vestitos: folia Flammulæ erectæ instar oblonga, acuminata, nervosa, rigida, sed angustiora, quod communiter tria uni pediculo, qui velut in capreolum abit, insident, & quædam per circumferentiam nonnihil crenata, quæ vero in summo caule floribus subjiciuntur, angustissima sunt: flores albi sunt, multis staminibus villosis albis, meditullium occupantibus, longis pediculis sustentati: quibus semina plana, subrotunda, rufescentia, ut in Flammula erecta, sed minora, bina, ternave juncta, singulis capreolo plumoso, veluti incana crista donatis, succedunt: hæc acria sunt quemadmodum & tota planta. In maris Adriatici littoribus, ut in Venetorum Insula Lio & Litzefusina, suis sarmentis repentem observavim⁹.

II. CLEMATIS alpina Geranifolia: ex radice sarmentosa & perenni, caules plures lenti, lignosi, quandoque rufescente cortice testati, duos tresve cubitos alti, exurgunt, qui æqualiter bipartiti, in latera dividuntur: quibus singulis folia, crebris & profundis divisiuris incisa, trigemina, coherencia, ut in Anemone geranifolia, insident; flores singuli, singulis pediculis longissimis ac tenuissimis insident, qui coloris cærulei albicantis, aut obscure purpurascantis, ex quatuor foliis oblongis, mucronatis, nervosis, crucis in modum dispositis, & nonnihil lanuginosis, in cujus medio folia, plura, breviora

viora, quæ quasi acervulum capillaceorum filamentorum alborum ambiunt: semen non vidimus. Hanc in altioribus Baldi rupibus enatam, & Clematidem cruciatam à Jungermanno appellatam, ante annos viginti sex, & ante bienium elegantiorē & majorem, ex Austriæ montibus, ubi frequens est, à D. Bursero accepimus.

DE NUMMULARIA.

CAPUT IV.

Nummularia flore purpurascēte.

NUMMULARIA flore purpurascēte: hæc, eo quo Nummularia vulgaris modo, serpit, radicem habens tenuem, capillaceam, à qua coliculi multi, tenues, palmo minores emergunt, quos utrinque folia vulgaris forma, prope modum rotunda sed parva, & plus quam decuplo minora, quorum nonnulla leviter sinuata:

horum sinu pediculi tenues oblongi, prodeunt, quorum singuli florem purpurascētem, parvum, oblongum, quinquefolium, staminulis in medio brevibus, sustinent: his capitulum parvum, apice donatum, minutissimum semen continens, succedit. Hæc in humidis Monspeliensium prope Castelnovum provenit.

DE POLYGONATO ET LILIO

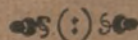
convallium.

CAPUT V.

I. POLYGONATUM latifolium minus, flore majore: ex radice albicantis, subrotundæ & fibrosæ medio, cauliculus unicus, fere pedalis, striatus, nec admodum inflexus exurgit: qui foliis, ut in vulgari dispositis, firmioribus tamen, vestitur: ex singulis alarum sinibus, flores singuli, magni, albi, inodori, brevibus & quidem singulis pediculis insidentes, ab una caulis parte propendent, quibus baccae succedunt, quæ per maturitatem cæsum colorem acquirunt, & semen osseum, durum continent. Apud nos in monte Crentzacho copiose provenit.

II. POLYGONATUM latifolium perfoliatum Brasilianum: hoc caule est bicubitali, striato, folia perfoliatæ modo transeunte: foliis pallide virentibus, tenuibus, nervosis, uncias duas latis, quatuor longis: flore magno, albo, ex foliis quinque angustis, binas uncias longis composito, qui ex longo tenuissimo pediculo dependet: fructum non vidimus. Hoc in Brasilia apud Toupinambaultios crevit, & D. Burserus communicavit.

LILIUM CONVALLIUM latifolium: radicibus est tenuibus, longis, repentibus: caule pedali, foliis ternis, viridibus, nervosis, subrotundis, lævibus, palmaribus, uncias quatuor latis, basi sua caulem, fistulæ modo ambientibus: floribus magnis, albis, rotundis hiantibus, reflexis, & odoratis, quibus fructus rotundus, rubeus, semen durum continens, succedit. In hortis quibusdam colitur.

DE CHELIDONIA ROTUNDIFOLIA.

Malva folio vario.

CAPVT VI.

CHELIDONIA rotundifolia maior: hujus radix fibrosa est, quibus aliquot oblongi testiculi adherent: foliis est subrotundis, crassis, lævibus, ad foliorum Afari magnitudinem accedentibus, sed nonnihil quandoque sinuatis, pediculis semipalmaribus donatis & humi procumbentibus: cauliculo palmo minore, flos insidet, calice triphylo membranoso sustentatus, qui pallide luteus, magnus, vulgari quadruplo maior, qui ex quinque vel sex foliis, quorum singuli ad medium fissi sunt, componitur, & ad ejus umbilicum stamina plura rufescentia, conspiciuntur: capitulum cum semine non vidimus. Monspeffuli locis humidis provenit.

DE MALVA.

CAPVT VII.

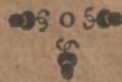
I. MALVA folio ficus: hujus folia sunt nigricantia, aspera & crassa, quorum prima, modo in tres, modo in quinque lacinias inæquales dividuntur: quædam in lacinias quinque profunde secta, sine ordine sinuata, & per marginem crenata sunt, quorum lacinie aliquæ palmares existunt, & pediculis longissimis & pilosis donantur. Scapum sive caulem simplicem aliquot cubitorum habet: flores & semina non vidimus, quia ante tempus. Argentinæ in horto Friderici Meyeri, ante annos viginti legimus.

II. MALVA folio vario: radice est alba fibrosa, caule rotundo, cubitali, in plures ramos brachiato, quem folia cingunt pallide virentia, inferne candicantia, crassiuscula & nonnihil lanuginosa, sed figuræ, in eodem ramulo, diversæ; quorum quædam Bryoniæ forma, quædam acuminata, duabus alis donata, quædam subrotunda, ungue minora, omnia tamen in ambitu serrata: flores quinquefolii purpurascens, staminibus in umbilico pallidis, pedicellis oblongis insident: semen in capitulis foliaceis semicirculare succedit. Argentina D. Saltzmannus misit.

III. MALVA Americana: radicem habet oblongam, albam, fibrosam, caulem angulosum, striatum, lanugine levi obsitum: folia viridia, tenuia,

plerunque semicircularia, uncias duas longa, tres lata, superne angulosa seu sinuata, per ambitum leviter crenata, pediculis palmaribus, hirsutis donata, flores albidi una cum semine. Malvæ syl. pumilæ similes sunt. Hanc ante annos octodecim in horto D. Saltzmanni, Argentinæ, collegimus.

I. **A**LTHÆA Bryoniæ folio: caule est cubito altiore, rotundo, lanuginoso, albo; foliis Bryoniæ similibus, in quinque lacinias ut plurimum divisis, palmaribus & aliis multo minoribus, crassis, nervosis, lanugine nonnihil asperis, parte inferna canescentibus & longis pediculis insidentibus: flores habet purpureo-cæruleos, quinquefolios, superne semilunatos, staminibus rufescentibus donatos, quibus singulis capitulum foliaceum, planum, semen Althææ simile continens, succedit. Hanc in horto aluimus, quam tamen prius Althææ arborescentis sempervirentis nomine, D. Doldius: dein Althææ Americanæ, D. Sprengerus, Heidelbergæ, misit.

D E G E R A N I O.

C A P V T I X.

I. **G**ERANIUM malacoides minus: plantula est duarum unciarum, in terram reclinata, radícula longiuscula, exigua, foliolis malacoidi majori similibus, sed minimis, elegantè incisfis & longis pedicellis insidentibus: flosculos parvos cæruleos habet, quibus capitulum rostro tenuissimo longiusculo donatū succedit. In agris circa Rhotomagum reperitur.

II. GERANIUM columbinum tenuius laciniatum: radicem habet oblongam, tenuem, fibrosam, rufescentem; ex qua cauliculi plures, palmares, rotundi, hirsutis nonnihil asperi & reclinati prodeunt: folia, quæ unguem vix superant, rotunda sunt, in lacinias quatuor primum, & hæc in alias divisa, & longis pediculis hirsutis prædita: ad cauliculorum latera, flosculi communiter bini, singuli singulis pedicellis insident, parvi, cærulei, quibus capitula parva rostrata, sive utriculi tumentes rostrati succedunt, & ubi semen maturuit, utrinque cum utriculorum mucronibus, quasi capreolo insidens, modo geminum, modo ternum, ad rostri apicem, quod adhuc supereminet, reflectitur, quod in aliis quibusdam Geraniis etiam observavimus. Hoc Monspeßuli in sylvestribus reperitur.

III. GERANIUM cicutæ folio acu longissima:

caulibus est bicubitalibus, hirsutis, asperis, angulosis: in varios ramos brachiatis: foliis Geranii moschati sive Cicutæ modo divisis: floribus subpurpureis, vel violaceis, quinquefoliis; cuilibet acus uncias quinque longa, hirsuta, succedit, quæ ex utriculo hirsuto quinquefolio, apicibus donato, semen continente, prodit, quod per maturitatem exilit, & cum utriculorum mucronibus sursum primum, dein deorsum, alioque modo circumvolvitur. Hoc Monspeßuli legimus: in Valesia etiam reperitur.

D E A L C H I M I L L A.

C A P V T X.

ALCHIMILLA alpina quinquefolia: radicem habet oblongam, nigricantem, fibras plures de se mittentem, ex qua folia aliquot parva, longis pediculis donata & glabra prodeunt, quæ in quinque lacinias ad pediculum, hæc in profundas crenas dividuntur, inter quæ pediculi bini, ternive, tenues, glabri, trium, quatuorve unciarum longi, reclinati: quorum summitatibus flosculi vulgari Alchimillæ forma & colore similes, trifolii, pallidi ac herbacei, singuli singulis minimis pedicellis donati: quasi umbellæ insident. In monte S. Bernhardi majoris & Gotthardo, locis humidioribus, Augusto florens, reperitur.

D E C A N N A B I N A.

C A P V T X I.

CANNABINÆ aquaticæ similis capitulis nutantibus: radicibus est fibrosis, Ellebori nigri similibus, caulibus pluribus, cubitalibus, hirsutis, in varios ramos scissis: ad singulos ramos folium unum longum, latum, quandoque serratum, pilosum: ramuli juxta florem pulchre contorquentur, folia plura habet satis longa, stellæ instar disposita, in quorum medio flos deorsum nutans, ex multis veluti squamis compositus, in cujus medio multi apices lutei: semen ut in Cannabina aquatica. Hanc in humidis Michelsfeldensium inveni-

mus.

DE CARYOPHYLLATA.

CAPVT XII.

CARYOPHYLLATA alpina minor: radicem habet crassam, oblongam, repentem, fibris donatam & cortice purpurascens testam: folia crassa, hispida, in lacinias divisa, in ambitu serrata: inter quæ caulis unus vel alter, rotundus, hispidus, paucis foliis vestitus, palmo minor: cuius summitati flos unicus satis magnus, aureus, cum exiccatur rufescens, quinquefolius, multis staminibus donatus: cui villosa congeries cum semine succedit. Hæc in summitatibus Baldi collecta.

DE PÆONIA.

CAPVT XIII.

PÆONIA flore pallido hirsuto: huic ex radice aliarum simili, caules angulosi, læves, exurgunt: folia, quorum pediculi non nihil pilosi sunt, in ternas lacinias, & harum una rarius in binas divisa, mucronata, inferne brevi lanugine pubescentia & candicantia, superne virentia quidem, sed non splendentia, multis venis à medio nervo in latera excurrentibus: caules singuli florem unicum, reliquis minorem pallescentem, ochrice colore, simplici octo foliorum serie constantem, multis staminibus albis præditum, sustinent. In quibusdam hortis observavimus.

DE QUINQUEFOLIO.

CAPVT XIV.

I. **Q**UINQUEFOLIUM album majus: radice est crassiuscula, rufa, foliis in quinque lacinias subrotundas usque ad pediculum divisus, in ambitu serratis, paucissimis & brevissimis pilis aspersis, longissimis & hirsutis pediculis insidentibus. inter quæ caulis paucis pediculis, angulosus, paucis pilis donatus, foliis vestitus, exurgit, & in ramulos binos, & hi in summo in plures alios dividuntur: quorum singulis flos albus, satis magnus insidet, qui ex foliis quinque in summo divisus, compositus est: in cuius medio, veluti parvus pappus, unde plura stami-

nula rufescentia efferuntur. Hoc in mœniis urbis Wallstatt Helvetiorum, collectum.

II. **Q**UINQUEFOLIUM album minus: radice est nigricante parva, cauliculis pilosis, erectis, palmo minoribus, in summo divisus: foliis unguem latis, in quinque lacinias, extremis oris serratis, divisus, & brevibus pedicellis insidentibus: floribus est prioris Quinquefolii similibus, sed minoribus. Hoc in saxosis circa Curiam Rhætorum reperitur.

III. **Q**UINQUEFOLIUM montanum luteum erectum hirsutum: ex radice nigricante cauliculi & folia exurgunt: cauliculi quidem tenuissimi & sesquipalmes, in summo multifidi, & molli lanugine pubescentes: folia inferiora, longissimis pediculis donata, in septem (at quæ in caule in quinque) lacinias profundas, diversæ longitudinis, per oras serratas, pilisque donatas dividuntur: quæ parte inferna, ut in vulgari rufescent, capitillum incana sunt, non tamen splendent: flores habet parvos, aureos, quinquefolios, multis brevibus & croceis staminibus donatos, quibus capitulum aliorum more, semen minutum continens, succedit. In montis Crenzacen- sis ad patibulum ascensu, provenit.

IV. **Q**UINQUEFOLIO similis enneaphyllos hirsuta: radicem habet crassam, nigricantem, in longas fibras abeuntem, à qua cauliculi plures, ad exortum quasi conglobati, per terram sparsi, capillacei, multifidi, tres, quatuorve uncias longi, prodeunt: foliis est oblongis pedicellis donatis, in novem lacinias angustissimas, per marginem incisas, & hirsutæ villosas, divisus: flosculi parvi, aurei, & capitula parva quinquefoliorum modo à pedicellis sustentantur. Ex Helvetiorum al-
pibus.

DE FRAGARIA.

CAPVT XV.

FRAGARIÆ affinis sericea incana: radice est lignosa, nigricante, ad quam folia plura, Fragariæ syl. similia, sed longe minora, unguem non æquantia, crassa, utrinque incana, molli & sericea lanugine testæ, in tres lacinias ad pediculum usque divisa & superne crenata: ramulos habet breves, reclinatos, flores parvos, luteos, stellatos sustentantes, quibus capitulum, calice quinquefolio sustentatum, minutum semen continens, succedit. Hanc ante annos circiter

quadraginta à Ioan. Bauhino fratre p. m. nomine Leucas ad versariorum: & ante quadriennium, à D. Albino, qui etiam in saxosis Granadæ collegit, sine nomine accepimus.

DE TRIFOLIO.

CAPVT XVI.

I. TRIFOLIUM montanum purpureum folio acuto crenato: cauliculis est pedalis, firmis, rectis: foliis rarioribus, ternis ab uno exortu prodeuntibus, oblongis, angustis, nervosis, acutis sursumq; spectantibus, in ambitu dentatis, aliquando profundius incis: in cauliculi summo, flores purpurei, quasi in globo conferti: quod in montosis pratis, Majo, Iunioque florens, reperitur.

II. TRIFOLIUM montanum purpurascens folio obtuso crenato: hoc caule est ramiflore, foliis oblongis, angustis, sed obtusis & superne utrinque crenatis, cujus ramuli, frequentioribus & angustissimis foliis, donantur: flores, quam in priore rariores & purpurascens: in pratis montosis circa Genevam.

III. TRIFOLIUM montanum lupulinum: hoc ramis est cubitalibus, glabris: foliis rarioribus, parvis, subrotundis, levissime denticulatis, longissimis pediculis donatis: rami fastigio, capitulum lupuli forma, sed oblongum, ex flosculis spadiceis compositum, insidet: quod in montibus supra Ilfeldam provenit, ubi D. Furerus collegit & transmisit.

IV. TRIFOLIUM capitulo spumoso lævi: radice est alba, oblonga, fibrosa & capillata, cauliculis multis humi sparsis, tres, quatuor, rarius sex uncias longis, foliolis parvis, ternis, oblongo petiolo hærentibus, per marginem acutiuscule crenatis: floribus parvis luteis, quibus capitula incana, veluti ex pluribus vesiculis sibi invicem insidentibus composita, spumamque referentia, succedunt, quibus semen palvum, rotundum & planum inclusum est. Hoc circa Neapolim Italicorum, in maritimis: circa Monspelium, in agris & luco Gramuntio reperitur.

V. TRIFOLIUM capitulo spumoso aspero majus: radice est oblonga, fibrosa, caulibus bicubitalibus, tenuibus, flexibilibus, à vicinis fruticibus sustentatis: foliis rotundis, trifolio vulgari simi-

libus crenatis, prælongis pediculis donatis: inter quæ pediculi nudi, palmares, quandoque pedales efferuntur, qui singuli capitulum subrotundum, nonnunquam parvæ avellanæ magnitudine ex floribus aureis compositum, sustinent: hos folliculi membranacei sibi invicem incumbentes, nonnihil à quibusdam filamentis exasperati, sequuntur. Hoc in Salicetis Michelsfeldæ Huningam versus, iis se suffulciens, reperitur.

VI. TRIFOLIUM capitulo spumoso aspero minus: hujus radix transversim fertur & fibris capillaceis terræ infigitur: ramulis suis per terram repit, à quibus pediculi biunciales & triunciales, nudi eriguntur, qui capitulum parvum, subrotundum, ex rufescentibus floribus compositum, sustinent, quibus capitulum, quasi ex vesiculis pluribus compositum, subasperum & initio virens, minutum semen subrufum continens, succedit: folia parva sunt, rotunda & crenata: hoc apud nos ad Rheni ripam, herbido & arenoso loco, juxta Bar/ & circa Monspelium, provenit.

VII. TRIFOLIUM capitulis Thymi: radice est oblonga, alba, tenui, capillacea: cauliculis semipalmaribus, humi sparsis: foliolis ternis obtusis, uni petiolo inhærentibus, in ambitu serratis, cujus virgulis capitula rotunda, ut in Thymo, flosculorum rufescentium insident, quæ per maturitatem indurantur, minutumque semen subrufum continent. Monspeffuli locis siccioribus provenit.

VIII. TRIFOLIUM capitulo oblongo aspero: & hoc radicem habet capillaceam albam, cauliculos plures pedales, læves, rotundos, & quasi articulatos, paucis foliis rotundis vestitos: ex singulis articulis flosculi plures simul juncti, iique lutei, prodeunt; his succedunt capitula oblonga, pluribus quasi spinis recurvis donata & per maturitatem exasperata, quibus singulis folium tripartitum subjicitur: & hujus, quemadmodum & prædictorum, semen exile est. Patavij, in edito monte prope Arqua, quod longe minus altero, quod Monspeffulo habemus, legimus.

IX. TRIFOLIUM cochlearum folio minuto obtuso fructu latiore: radice est oblonga tenui, cauliculis aliquot tenuibus, rotundis, palmaribus, in terram reclinatis: foliolis trifolij, sed minimis lente minoribus, obtusis & tenuissime crenatis: floribus parvis, luteis, oblongis pedicellis insidentibus.

dentibus : fructu lato, compresso, aliquot circumvolutionibus in spiras cochleæ modo contorto, semen planum, recurvum & rufum, continente. Hoc æstate florens in montibus Euganeis & Monspessuli legimus.

X. TRIFOLIUM cochleatum polycarpon: hoc ramis est pedalibus, glabris & striatis: foliis trifolio vulgari similibus, longis pediculis donatis, singulis petiolis unguem latis, tenuibus, subrotundis, minime crenatis: pediculorum extremis flosculi parvi, flavi insident; quibus succedunt fructus plures, quini seni, quasi conglobati, sed parvi, in spiras convoluti & spinulis mollioribus donati: quod in Italia collegimus.

2. Huic simile est alterum, solum foliis à prior differens, quorum quædam subrotunda, pleraque acuta, omnia tamen per marginem incisa, vel crenata.

XI. TRIFOLIUM cochleatum echinatum minus: ex radícula prælonga capillacea, cauliculi plures tenues, fragiles, repandi, palmares prodeunt, foliolis trifolii, sed parvis, iisque obtusis & crenatis, cincti: flosculis est parvis, aureis, communiter uno (rarius pluribus) oblongo pe-

dicello capillaceo insidente, cui folliculus cochleæ modo circumvolutus, minimis spinulis exasperatus, plerumque unus, isque parvus (rarius terni, quaterni uno pedicello donati) succedit, semina parva, plana, semilunata, rufa, continens. Ex Italia habemus.

XII. TRIFOLIUM fructu duro, spinis horrido: caulem habet pedalem, recurvum, per terram sparsum, foliis raris, subrotundis & superne crenatis cinctum: florem luteum, fructum Tribuli terrestris instar durum, sed rotundum & majorem, eumque plerumque geminum, per maturitatem album; multis spinis horridum, Monspessuli legimus.

XIII. TRIFOLIUM folliculis coronæ similibus: radícula est capillari, cauliculis aliquot, nonnihil hispidis, ramosis, palmo minoribus, foliis trifolii minutis, obtusis & crenatis, cincti: flosculis luteolis, oblongis pedicellis donatis, quos sequuntur foliculi minimi, sibi insidentes & formam coronæ regię referentes.

Monspessuli provenit.

Trifolium peltatum Creticum.

XIV. *TRIFOLIUM peltatum Creticum*: ex radice tenui, oblonga, fibrosa, cauliculi exurgunt palmo minores, pede nudi, foliis parvis, tripartito divisus, parum crenatis, oblongis pediculis donatis, vestiti: cauliculorum summis flosculi quaterni, quinive ordine succedentes, forma Ornithopodii, luteo-pallidi insident: quibus siliquæ luteæ, planæ, membranæ, quasi semicirculares, in filamentum abeuntes, semen unum vel alterum parvum compressum continentes, succedunt: quæ dum molles sunt, dulcissimæ, esui aptæ, at ubi induraverint, amarissimæ. Hoc rusticis in Creta, *μασχαρίαν* dici, D. Honorius Belli auctor est, qui Trifolii Cretici odorati nomine misit.

Trifolium spinosum Creticum.

XV. *TRIFOLIUM spinosum Creticum*: radicem habet oblongam, capillatam, caules plures, palmares, & sesquipalmares, versus terram reclinatos, angulosos, in frequentes ramulos brachiatos, frequentibus geniculis, ex viridi purpurascens cinctos: ramulos cingunt, utrinque ex opposito sibi respondentia, tria folia uni petiolo inhærentia, viridia, oblonga, acuminata, in minimam spinam abeuntia: quemadmodum etiam ad singula genicula, spinæ quatuor parvæ aduncæ superne binæ, totidem inferne adpositæ sunt: unde brevis pediculus exurgens, florem singularem, quinquefolium, Campanulæ arvensis forma & colore (sive purpureo-cæruleum) similem, capitulo viridi insidentem, susti-

sustinet, in cujus medio stamina decem, apicibus luteis prædita, capitulo inter ea latente conspiciuntur: quod capitulum postmodum quinque angulis donatur, styloque prominente augetur, & per maturitatem petiolo incurvato ramis se recondit, & in singulis angulis, semen unicum compressum, rufum, continet. Hoc primum, nomine Trifolii spinosi sempervirentis Cisti flore, Patavio à Laurentio Rosenavv accepimus, postmodum apud fratrem Ioh. Bauhinum p.m. Montembelgardii collegimus, cujus semen *ὀκτώχῳ* nomine missum fuerat.

XVI. TRIFOLIUM stellatum: ex radice alba, tenui, oblongiuscula, capillata, cauliculi prodeunt, modo pauciores, bini, terni, modo plures, quini, seni, septeni, semipalmes, palmes, rarius longiores, rotundi, lanuginosi, incani, quandoque rufescentes, inanes, rarissime in alas divisi: folia habet parva, Trifolii modo divisa, mollia, villosa, in summo sinuata, & ad radicem oblongis pediculis donata, duobus aliis ad pediculum nexum adnatis: cuilibet cauliculo, spica rotunda, ex floribus oblongis, rubris, rarius luteis, composita insidet: qui ubi delabi incipiunt, spica magis orbiculata redditur, quasi ex pluribus stellis simul junctis composita foret: etenim flori cuilibet capsula (vel utriculus) oblonga, villosa, in quina, oblonga, acuminata foliola abiens, succedit, quæ semen ut plurimum unicum, idque rufum & planum continet. Hoc Monspeßuli, Majo mense collegimus: at per omnia minus, ex Hispania accepimus.

XVII. TRIFOLIUM globoso flore, vel capitulo Lagopi rotundiore: radicem habet longam, fibrosam, capillaceam, albam: caules plures, tenues, rotundos, palmo minores, quandoque pedales, in ramulos leviter hirsutos divisos: quos folia parva tripartita, nonnihil pilosa, per ambitum crenata cingunt, quibus juxta pediculum communiter duo alia subjiciuntur: cauliculorum summis, flores parvi, lutei insident, quibus capitulum rufescens, sphaericum, ex apicibus asperis compositum, succedit: Majo mense, Monspeßuli circa Castelnovum copiose provenire observavimus.

XVIII. TRIFOLIUM globosum repens: radice est exili, capillacea, rufescente, cauliculis aliquot per terram sparsis trium quatuorve unciarum, mollibus, lanuginosis & rufescentibus, foliolis paucis superne sinuatis: caulicorum summis capitulum globosum, plurimis apicibus villosum, insidet: flosculis enim rufescentibus, utriculi, pluribus apicibus rufescentibus donati succedunt, quorum singuli semen minutum includunt. Monspeßuli in loco Gramuntio, & juxta castrum Episcopi, provenit.

XIX. TRIFOLIUM saxatile hirsutissimum: radici lignosæ, transversim repenti, rufo cortice testæ, quasi truncus ex multis plantulis simul junctis, caule carentibus, insidet, tota planta duas tresve uncias non superante: folia habet Trifolii parva, mollia, incana & velut argentea, superne crenata, & pedicellis brevissimis insidentia: inter ipsa folia, capitula parva, rotunda, longiusculis pedicellis donata, in quorum medio, pili breves, mollissimi, flavescens, conspiciuntur: nec florem nec semen vidimus, & in Helvetiorum altissimis jugis legimus.

XX. TRIFOLIUM alpinum flore magno radice dulci: radice est longa, crassa, cortice pallescente testæ, medulla candida dulci, multis capillis testæ & fibris aliquot oblongis donata; ex qua cauliculi plures in terram reclinati prodeunt, quos folia trifida, oblonga, angusta & glabra, paucis & ad tactum sensibilibus crenis, & oblongis pediculis donata: inter quæ pediculus communiter unus (quandoque duo) lævis & nudus, trium quatuorve unciarum, exurgit, cujus summitati flores Astragalo sive Onobrychidi forma similes, purpurascens, magni, octo vel decem, quasi spicæ orbiculati insident: qui singuli ex calice oblongo, quinque apicibus donato prodeunt, singulos pedicellos obtinent.

Hoc primum ex Bernatum alpibus, ante quadraginta annos habuimus: dein, in planitie Horti Dei apud Monspelienfes, mense Junio cum floribus, sed illo multo majus, legimus. Radix sapore est Glycyrrhizæ, hinc forte Glycyrrhiza Astragaloides, vel Astragalus dulcis dici posset: ex Hispania Glycyrrhizæ Hispanicæ nomine accepimus.

XXI. *TRIFOLIUM corniculatum minus pilosum*: radícula est capillacea, cauliculis pedalis, tenuissimis, rufescentibus, subtilissimis pilis aspersis, foliis parvis, acutis & hirsutis, in brevi pediculo ternis, duobus aliis ad pediculi nexum adnatis, ex quorum alis, pediculi longi capillacei exurgunt, flosculum unum, vel alterum, coloris ad croceum vergentis, sustinentes: quibus singulis, siliquæ oblongæ, strictissimæ, modo una, modo duæ, minutissimum semen continentes succedunt. Hæc Monspeffuli in sylvulis, & pratis inter montem Lupi & Calcaris provenit.

XXII. *TRIFOLIUM corniculatum frutescens*, tenuissimis foliis: caulibus est tenuibus, viridibus, glabris, pedalis, in plures ramos palmo minores, brachiatis: foliis ut in priori, sed angustissimis, cinctis: cauliculorum summitatibus, quemadmodum & pedicellis, ex foliorum alis, prodeuntibus, flosculi bini, terni, rarius quini in orbem dispositi lutei coloris, insident: quos siliquæ binæ, ternæ breviores & crassiores, quam in prioribus, in longum apicem desinentes, in quibus semina exigua, sequuntur. Monspelio habemus, quemadmodum etiam ex Italia: at hoc minus est, foliis & siliquis paulo latioribus, inque brevioribus apicem desinentibus.

XXIII. *TRIFOLIUM angustifolium repens*, folliculis rotundis: radicem habet albam oblongam, tenuem capillaceam, à qua cauliculi plures semipalmes, rarius palmes, per terram sparsi, utrinque prodeunt: circa quos foliola oblonga tribus petiolis pediculo insidentia, quæ levia sunt & per marginem crenata: ex quorum alis pediculi emergunt tenues, oblongi, quibus flores parvi, luteoli octo, novem, decem & quandoque plures alternatim dispositi affiguntur: his totidem folliculi rugosi, singuli semen unum continentes, succedit. Hoc Monspeffuli in arvis, & ad pedem montis Lupi D. Saltmannus legit.

XXIV. *MELILOTUS Hispanica* foliis maculatis: ex radice parva, ramuli palmes, aliquando pedales, tenues emergunt, quos ambiunt folia bina hinc inde, ex quorum alis petiolum prodiens, tria folia sustinet, obtusa, atrovi-
rentia, & ob venas candidas per ea discurrentes, maculata: flores parvi, pallidi. Hæc in montibus Castiliæ frequens est, unde
D. Albinus attulit.

☞ ○ ☞

LIBER NONVS.

DE RUBIA ET GALLIO.

CAPVT I.

I. RUBIA montana angustifolia: radicem habet rufescentem, fibrosam, caules cubito altiores, leues, rotundos, striatos, geniculatos: folia ad quodlibet internodium oblonga, angusta, Gallii forma sena, septena, in orbem disposita & rigidiuscula caulem ambiunt: ad internodia, brevissimi ramuli exurgunt, ipse vero caulis in ramulos plures brachiatur, quorum summis, flosculi frequentes, albi quadrifolii insident, quibus semina minuta rotunda, quodlibet suo pedicello donatum, succedunt. Hanc apud nos in asperis collibus legimus: quam & Monspelio, sed foliis subtilioribus, brevioribus, & asperiusculis, quemadmodum quoque ex Austria, apud quos hinc inde in petris reperitur, habemus. Hanc, Gesnerus in lib. horticorum Germaniæ nomine Rubiæ Sylvaticæ longioribus & angustioribus foliis, nulla descriptione addita, forte intellexit.

II. RUBIA pratensis lævis acuto folio: ex radice caulis cubitalis, lævis, quadratus, rufescens, geniculatus, canus, & communiter unus exurgit, ex cuius nodis ramuli semipalmares prodeunt, quorum summis flosculi plures quadrifolii, pallidi (semen non conspectum) insident: folia lævia quaterna, uncialia, in acumen abeuntia, ad quemlibet nodum in orbem disposita sunt. Hæc apud Valesianos in pratis ad thermas Leucenses nata, quam etiam in pratis Lipsensibus reperiri, relatum fuit.

III. RUBIA quadrifolia rotunda lævis: ex radice capillacea rufescente, cauliculi tenues quadrati, geniculati, palmo altiores, quorum aliqui in ramos brachiati exurgunt: ad singula genicula folia quatuor rotunda, nervosa, tantillum aspera in orbem disponuntur: extremis cauliculorum, flosculi albidii, quadrifolii, pedicellis capillaceis insident, quibus capitulum parvum, geminum, asperiusculum, succedit. In montibus Helvetiorum, ut Gotthardo, & ad Eremita-

nos provenit: hanc & circa Argentinam crescere dicunt.

IV. RUBIA angustifolia spicata: à radice sub-rufa, lignosa, & paucis fibris capillata, cauliculi exeunt quadranguli, nodosi, palmares, ramulis ad nodos ex adverso nascentibus præditi, & nodos, folia plura capillacea, ut in Polygono Knaut dicto, sursum spectantia: in orbem ambiunt: cauliculi in longam tenuemque spicam, ex utriculis parvis acuminatis compactam, abeunt: flores & semina non vidimus. Monspefuli in collibus nascitur.

V. RUBEOLA arvensis cærulea repens: radice est oblonga, tenui, capillacea, rubra, cauliculis in terram reflexis, quadratis, geniculatis, semipalmaribus, rarissime pedalibus: ad quodlibet geniculum folia habet parva, subrotunda, quina, sena, in orbem disposita, asperiuscula, & in acutissimum apicem desinentia: ex geniculis hinc inde prodeunt pedicelli, quibus quina, sena ve similiter folia insident: ex his quemadmodum in cauliculorum summis, flores parvi cærulei, vel ex cæruleo purpurascens, quinquefolii insident; quibus semina oblonga, acuminata, sena, octena, binis tamen simul junctis succedunt. Hæc passim in agris nostris, etiam autumno florens occurrit, quam forte Rubiolarum arvensis nomine Camerarius in suo horto, nulla descriptione addita, intellexit.

VI. RUBEOLA saxatilis: plantula est tota incana, semipalmaris, cauliculo tenui, quadrato, geniculato, in unciales ramulos brachiato: folia parva, aspera, angusta, acuminata, communiter octo, rotæ modo disposita habet: ramulorum summis flosculi plures, exigui, quadrifolii, apicibus & minimis pedicellis donati, luteoli, si recte recordor, insident. In saxosis Gallo provinciæ.

VII. RUBEOLA maritima aspera: radice est oblonga, tenui, repente & rufescente: cauliculis

T

pluri-

pluribus geniculatis, biuncialibus, per terram sparsis, & capillaceis fibellis terræ affixis, foliolis pluribus, brevibus, acuminatis, virentibus, & asperis, cauliculos inordinate cingentibus: flosculis minutis, pallidulis. Hæc copiose in litore maris Mediterranei, non longe Monspelio, & etiam Massiliæ occurrit.

VIII. RUBIA cynanchica saxatilis: ex radice alba, oblonga, tenui & fibrosa, cauliculi plurimi, trium, quatuorve unciarum longi, foliolis plurimis, oblongis, angustissimis, & viridibus, vestiti, exurgunt: & inter hos pediculi bini, terni, palmares, graciles, in ramulos divisi, & paucissimis foliolis vestiti, quibus flores, ut in Cynanchica vulgari, pallide rubescentes, singuli singulis pedicellis donati, insident. Hæc in saxosis adis circa Valentiam Delphinatus, à D. Burfero collecta fuit.

GALLIUM latifolium glabrum: radice est tenui, repente, geniculata: cauliculis tenellis, quadrangulis, geniculatis, palmo minoribus: foliis è singulis internodiis quaternis, decussatis, glabris, instar plantaginis nervosis, pallide virentibus, & sesquiuncialibus: flores habet parvos, cauliculos verticillatim coronæ modo ambientes, luteos, brevibus pediculis donatos. Hoc

circa Bononiam inter sentes, tota æstate reperitur.

Thalictrum angustissimo folio.

DE THALICTRO.

CAPVT II.

I. THALICTRUM angustissimo folio: radice est flavescente, ex aliquot fibris oblōgis, crassiusculis, composita: caule bicubitali, lævi, rotundo, profunde canaliculato, & geniculato: ex quolibet geniculo folia plura prodeunt, in plures oblongas, & plerasque angustissimas, tandem & ternas lacinias, secta: at caulis, in fastigio in ramulos dividitur, in quibus flores plures muscosi, pallidi, ad luteum vergentes, velut in oblonga spica dispositi, quos valvulæ tenues, parvæ, minutissimum semen continent, sequuntur. Hoc in pratis Michelfeldensibus æstivis mensibus floret, quod Rutam pratensem majorem quintam Tabernæmontani esse, minus recte suspicati sumus.

II. THA-

II. *THALICTRUM* minimum foetidissimum: caule est pedali rotundo, in ramulos diviso: foliis pluribus in tres lacinias divisus, anterieus duabus incisuris denticulatis, superne atrovi-
rentibus, inferne pallescentibus: in ramulorum fastigiis flosculi parvi, muscosi, ex plurimis staminulis compositi, quibus succedunt exiguae valvulae, oblongae, senae, septenae, striatae, apice incurvo donatae, sibi-que invicem junctae, capillaceo oblongo pediculo insidentes, semen exiguum includentes. Tota planta odorem foetidissimum spirat, & in *Valesia* reperitur.

Simile, sed caule ex puniceo colore purpurascens, *Thalictri maritimi* minimi nomine, *D. Gillenius* misit.

DE *FABA ARBORESCENTE*.

CAPVT III.

FABARUM differentiae plures dantur, at solum *Fabae arborescentis* hoc loco meminisse lubet. *Fabae arborescentis* *Anglicae* nomine, species sex *Amstelrodamo*, à *D. Jacobo Guilhelmi Hooft* anno 1614. una cum quamplurimis aliis fructibus exoticis accepimus: quarum prima lata, compressa, cordis humani figuram refert: siquidem circa umbilicum veluti ad basim sinum habet semicircularem, & sensim ex rotunditate in obtusum apicem definit; cortice rufo, splendens tegitur, cujus interior pars, sive caro subiecta, rufa, dura, densaque existit: quoad magnitudinem, uncias tres lata, & quatuor longa est, & in duas partes finditur.

Altera priore minor est, magis compressa, figuraeque magis rotunda, & parte superiore non secus, quam prior, profundum umbilicum semicircularem obtinet, & multo quam aliis partibus crassior: cortice est nigro, striato, tenuiore, & carne pauciore.

Tertia, priore adhuc minor, magisque plana, atque compressa, etiam nigro cortice tecta, uncias duas lata, tres longa, & parte superiore umbilico, non ut in duabus prioribus semicirculari cavo, sed oblongo.

Quarta, à proxima solum crassitie, & corticis colore spadiceo, differt.

Quinta, colore quidem, cum quarta convenit, sed quadruplo crassior est, & aliquo modo os *Scapulae* refert: siquidem ad umbilicum, ubi un-

ciam crassa, sinus pollicis unguis latitudinem aequans, acetabulum *Scapulae* refert, utrinque costas tenues obtinet: nam sensim oblongatur, in fine rotundatur, & ad latera sensim angustior redditur: at per medium linea extuberat.

Sexta, lata est, & compressa humani unguis similitudine, & magnitudine, nigro cortice tecta, superne umbilicum parvum cavum obtinente.

DE *PISO*.

CAPVT IV.

PISUM umbellatum: & *Pisum* differentias praeterire lubet, & solum *Pisi umbellati* historiam brevem subicere. Hoc caulibus est longis, striatis, fistulosis, fragilibus, ramosis, & per maturitatem albis: foliis aliquot oblongis, uni costae adverso situ adnatis, quae parte extrema, capreolorum modo in claviculas, quibus se vicinis implicat, definit: flores habet albos, circa umbilicum purpurea nota insignitus, in summitate caulium velut in umbella dispositos: hic succedunt siliquae duarum unciarum, in formam umbellae sitatae, in quibus *Pisum* rotundum, album, communiter unum, vel duo, rarius tria, vulgaribus majora, continentur. Germanis, apud quos licet rarius, in hortis colitur, *Büschel-erbs*/id est, *Pisa* in fasciculum juncta, appellantur.

DE *CICERE*.

CAPVT V.

CICER montanum *ἀκαιλον*: radice est longa, in profundum, nisi fissilium lapidum interventu prohibeatur, descendente; à qua exurgunt pediculi palmares, tenues, hirsuti, utrinque foliis duodenis, & pluribus subrotundis, sed non nihil, quam in *Cicere sativo* longioribus, marginibus hirsutis, modo aequaliter, modo inaequaliter ex adverso nascentibus, folio tamen extremo impari, vestiti: flosculi ad radicem oblongiusculi, pallidi, forma ad florem *Loti tetragonoboli* accedente: his succedunt siliquae prætumidae, duabus valvulis constantes, semine reniformi, *Medicae* in morem flavescente, praegnantibus. Vernis mensibus floret, in montibus

bus Thuringiæ circa Northusam, unde D. Fureus anno 1616. transmisit.

II. Cicer montanum lanuginosum erectum, ramis est pedibus, rectis, rotundis, molli lanugine hispidis, in ramos semipalmes, etiam multo minores brachiatis; in quibus folia Viciæ sylv. forma longa, modo latiora, modo angustiora, mollia, levi lanugine obsita, dena, duodena & totidem ex adverso eidem costæ inhærentia, extremo semper imparem numerum faciente: ramulorum apicibus spica florum pallidorum & hirsutorum insidet, quos sequuntur siliquæ oblongæ, lanuginosæ, in exiguum filamentum recurvum desinentes, quæ semen nigrum minutum continet.

Hoc angustioribus foliis, in Valesia ad Thermas Leucenses, Julio florens reperitur: at quod foliis paulo latioribus est, Ciceris montani erecti Thuringiani nomine, à D. Furero, & Ciceris astragaloidis erecti Francenhufanorum à D. Jungermanno accepimus, quod in montibus Francenhufanis copiose reperiri scripsere.

DE LUPINO.

CAPVT VI.

LUPINUS cæruleus major villosus: radice est lignosa rufescente, fibrosa: caule cubitali, firmo, rotundo, striato, molli lanugine obsito (nam in hoc longe major est hirsuties, quam in aliis Lupinis) in summitate in paucos ramulos diviso: ramulis quandoque etiam subalaribus, rudimenta floris futuri habentibus, qui raro nostro cælo perficiuntur: folia septena, octena, molli lanugine obsita, & quam in cæteris latiora, stellæ in modum disposita, pediculis villosis, tres, quatuorve uncias longis insident: quæ decem sunt, maxime ubi semen perfici incipit: flores magni sunt, eleganter cærulei, & inodori (rarius floribus est intarnatis): semper quini in ordine seu verticillatim dispositi; ita ut quamplurimum quatuor, raro quinque ordines conspiciantur: & quo planta perfectior sit, eo etiam magis à se invicem distinguuntur, & quintus ordo plerumque perit, dum inferiores semen perficere student: siliquæ sequuntur hirsutæ, unciam latæ, duas longæ, sed paucae, cum ex quinque ordinibus vix binæ singulo ordine proveniant: (quod raritatem & peregrinam plantæ naturam

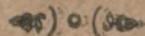
ostendere videtur) quæ semen vulgaribus majus compressum, & rufescens, quandoque striis variegatum, continent. Hujus semen anno 1593. Lupini Indici nomine, D. Doldius Norinberga, ipsam vero plantam Lupini Cretici appellatione, D. Springerus Heidelbergæ misit: quem Lupinum quartum, Clusius in postrema historia facere videtur.

II. LUPINUS minimus: ex radícula oblonga capillacea, cauliculus tenuis, palmaris, quam minimum hirsutus exurgit, circa quem foliola quina, sena: septena, brevia, angustissima, subhirsuta, quæ oblongis pedicellis insident: flores & semina nondum vidimus: plantam Lupini Africani minimi nomine, ex horto nobiliss. Contareni habemus.

DE LATHYRIDE.

CAPVT VII.

LATHYRIS angustissimo sive capillaceo foliorum: plures Lathyridis differentias in foliorum latitudine & angustia, floris colore, siliquarum forma, hirsutie, & lævitate hic præterire lubet, & solum meminisse Lathyridis angustissimo folio, quæ radice est exili, cauliculis cubitalibus infirmis, quibus hinc inde, & adverso situ binæ minima foliola adnascuntur, è quorum sinu binæ, nonnunquam ternæ folia capillacea, trium, quatuorve unciarum longa, & surrecta, exiguo pedicello innixa, una cum pediculo in multifidum capreolum desinente, prodeunt; ex quo etiam pediculus tenuissimus, oblongus & nudus: effertur, qui florem unicum, parvum subcæruleum, quandoque pallide rubentem sustinet: quo defluxo, siliqua uncialis in apicem falcatum abiens, binæ, ternæve grana parva rotunda nigricantia continens, succedit. Monspeßuli in collibus, Major florens reperitur.

DE VICIA.

CAPVT VIII.

VICIA Onobrychidis flore: & Viciarum quamvis differentias plures observaverimus, attamen in præsens unius solum descriptionem subicere lubet. Hæc caules habet pedales, teretes, striatos, quos foliorum alæ, ut in Vicia vulgari, sed breviores & angustiores, uni costæ ex adverso respondentes, ambiunt, capreolis extremum occupantibus: ex foliorum alis superioribus, pediculi semipalmares, nudi exurgunt, quorum summitatibus flores plures oblongi, galericulati, Onobrychidi 3. Clusii forma similes inferne pallidi, superne violacei coloris insident: floribus succedunt siliquæ planæ, deorsum reclinatæ, semina exigua, fena, septena numero, continentes. Monspeffuli provenit.

DE CAPITATE GALLINACEO,
& onobrychide.

CAPVT IX.

CAPUT Gallinaceum minus: ex radice tenui oblonga, fibris carente, cauliculos aliquot palmares, & semipalmares profert, eosque ut plurimum procumbentes, & in ramulos divisos: folia vulgari, sive majori similia, sed breviora & angustiora: flores habet paucos, parvos, dilute rubentes, brevibus pediculis insidentes: fructus parvi, asperi, echinati & subrotundi succedunt. Hoc in maritimis & arenosis Provinciæ, & juxta Olbiam, & in montosis juxta oppidum Vigan, reperitur.

I. ONOBRYSIS clypeata aspera minor: à radice crassa, fibrosa, cauliculi semipalmares, reclinati prodeunt, circa quos foliola multa, brevia & angusta, adverso situ costæ adhærentia: flosculi eleganti colore rubentes, parvi, Genistæ forma similes, pedicellis insident: sequuntur fructus clypeolis exiguis similes, plani, asperi, semen minutissimum continentes, Monspeffuli in planitie Lupi collecta.

II. ONOBRYSIS clypeata lævis: ex radice rufescente, paucissimis fibris donata, caulis unus (nonnunquam duo) pedalis, nodis distinctus, exurgit: circa quem folia alata, ex senis, septenis utrinque fibris oblongis, glabris, uni costæ

inhærentibus, unoque extremam aliam occupante composita: ex alis, tenues, & oblongæ virgulæ, flores purpureo-cæruleos, velut in spica dispositos, sustinentes, prodeunt; quos sequuntur fructus plani, læves, clypeiformes, communiter terni, sibi invicem per longum cohærentes, semen minutum includentes. In Helvetiorum alpidibus, ut monte Fraeto, & ad Thermas Fabarias provenit.

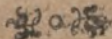
III. ONOBRYSIS incana: caulem habet rotundum, ramosum, incanum: folia plura, acuminata, angusta, uni costæ adnexa, incana velut cinere aspersa: cauliculi semipalmares, nudi, spicam florum purpurascens, aliorum formam sustinent: quibus succedunt siliquæ oblongæ, incanæ, incurvo mucrone donatæ, duabus valvulis constantes, semen minutum, nigrum, planum, & semicirculare continentes. In Provincia Gallie reperitur.

Alteram non minus incanam, sed minorem, semipalmarem, foliis brevioribus & rotundis, ex Aragoniæ & Castiliæ saxosis, D. Albinus attulit.

DE OROBORO.

CAPVT X.

OROBORUS alpinus latifolius: ramis est cubitalibus, aut altioribus, angulosis, viridibus. foliis in singulis alis octonis, uni costæ adnatis, & sibi invicem oppositis, uncias tres longis, duas latis, viridibus, nervosis, & cæteris Oroborum foliis minus acutis: è virgulis ex alarum cavis palmaribus nudis prodeuntibus, flores unciales, Genistæ forma, pallide lutei, at folio superiore rufescente, dependent stylo ex illorum medio prominente: lobos & semina non vidimus: ex Pyrenæis & Helvetiorum alpibus habemus.

DE GLAUCE LEGUMINOSA.

CAPVT XI.

GLAUCI Leguminosæ affinis: radicem habet albam, oblongam, paucis fibris donatam, ex qua caulis bicubitalis, & altior, satis crassus, rotundus, rubescens, cavus, paucis & brevibus pilis aspersis, prodit, & nisi sustentetur, procumbit: at frequenter ad cubiti solum altitudinem accedit, nec fulcimine opus habet: hic in alios ramos dividitur: folia habet Glauco leguminosæ similia, duodecim etiam quatuordecim, & pluribus, utrinque ad costam ordine dispositis, nec in ambitu ferratis, & eleganti virore nitentibus: ex foliorum sinibus pediculi pro-

deunt, flores pallide luteos, modo unum communiter plures, forma Glauci leguminosæ similes sustinentes: hos sequuntur siliquæ crassæ, conjunctæ, unciam longæ, triangulares, in brevem apicem abeuntes, semina angulosa, per maturitatem ex viridi flavescentia, continentes. Hujus semen Araci Boetici nomine, à D. Jo. Pona Verona accepimus, & ab annis aliquot in hortulo nostro habuimus: nam licet planta annua sit, attamen ex semine deciduo sese propagat. Tota planta ingrati saporis est: folia comanducata, herbaceum primum & ingratum, dein amarum saporem in faucibus relinquunt.

☞ (:) ☞

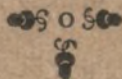
LIBER DECIMVS.

DE OPHIOGLOSSO.

CAPVT I.

I. **O**PHIOGLOSSUM anguloso folio: ex radice crassa, in fibras crassas abeunte, unus vel alter pediculus, uncias quatuor longus, post medium dilatarus, effertur, cui folium unicū, uncias tres longum, sesquiunciam latum, ad exortum utrinque dilatatum, & angulosum insidet, & stylum sesquiunciale linguam referentem, pediculo donatum obtinet. Helmstadio, D. Sigfridus misit.

II. **O**PHIOGLOSSUM minus; radiculis est fibrosis, pediculo simplici & brevi, cui folium unicū, subrotundum, unciam latum, sesquiunciam longum insidet: ad cujus exortum, & veluti è folii sinu, stylus serpentis linguam referens, unciam longus exit: in humidis circa Monspelium provenit.

DE ADIANTHO.

CAPVT II.

ADIANTHUM fruticosum Brasilianum: hoc Filicis instar excrecit, caule tenui, lævi, subnigro puniceo colore nitente, qui in alios subdividitur, circa quos folia viridia, Adiantho vero aliquantum similia, parva, oblonga, sed obtusa, superne tantum incisuris divisa, inferiore costa, qua capillaceo insident, integra, alternatim cauliculo, & quidem utrinque duodecim usque ad viginti, petiolis, per pedicellum junguntur. Apud Toupinambaultios in Brasilia natum à D. Bursero accepimus.

DE FILICE.

CAPVT III.

FILIX palustris maxima: radice est omnium Filicum crassissima, duos pugnos superante, nigra, velut ex crassissimis squamis compacta, & multis

multis fibris nigris capillata; unde exurgunt folia plura atrovirentia, tres cubitos superantia, in latius amplissime expansa: quorum pedicul⁹ rufescens, angulosus, cavus, instar oblongi auriscalpii ex radice prodit, qui ubi pedalem altitudinem adeptus est foliosus redditur, ad modum Filicis maris vulgaris: nam veluti ex plurimis pinnis, secundum margines crenatis, & ad unum pediculum coherentibus componuntur. Verum ad radicem, inter media folia, plura foliorum rudimenta cubitalia, veluti futurorum principia, conspiciuntur, eo modo, quo in Filice florida, sive Osmunda dicta, circa summos ramulos apparent: à qua tamen differt, quod Osmunda caules edat, & caulium summis, veluti flores sive seminum rudimenta adhæreant, & folia habeat latiora, & haudquaquam per margines serrata. Hanc locis palustribus circa thermas Marchicas copiose observavimus: aliquando in editis & saxosis, sed humidis montibus etiam reperitur, ut circa Ramstein arcem Basileensem notavimus.

II. FILIX mas aculeata major: radicem habet nigram, fibrosam, pediculos pedales, foliosos, in multas alas pinnatas, modo majores, modo minores, modo minores profundius divisos pallide virentes, primis in ambitu dentatis, & in brevem spinulam desinentibus. Hanc in monte Wasserfall legimus.

III. FILIX aculeata minor; hæc pinnulis est brevibus, totis integris, non dentatis, sed in spinulam acutam brevemque omnibus desinentibus: eodem quo prior loco, licet eam postmodum à D. Furero ex Harcynia & Stolberga veteri, acceperimus.

DE MUSCO.

CAPUT IV.

I. **M**USCUS pennatus: hic colore est ex auteo virescente, lateq; serpit, multis viticulis, sed brevibus, ramosis, minutis foliis, pennam æmulantibus vestitus, qui fibras tenues pro radicibus habet: in petrosis & sylvis reperitur.

Hujus altera species, radice rufescente ex copiosissimis fibris composita, viticulis ramosioribus, foliis minoribus: in sylva Wilensi, locis uliginosis provenit.

II. **MUSCUS filicinus minor**: hujus aliquot differentias observavimus: sed hic solum de minore agemus, qui per terram serpit, cauliculis tenuibus, in summo ramosis, foliolis Filici similibus, sed tenuissime dissectis: ex ramulis, pedicelli aliquot capillares rufescentes, biunciales, efferruntur, quib. singulis capitulum exiguum, subrotundum, incurvū, in apicem exiguum desinēs, insidet. Hunc, cum aliis D. Jungermannus misit.

III. **MUSCUS Abietis facie**: prædicto non multum absimilis, viticulis in ramos divisis, foliis capillaceis, utrinque (utin Abiete) costæ oblongiusculæ adnatis, multo quam in priore brevioribus, & viridioribus.

IV. **MUSCUS ramosus repens**, velut spicatus: hic ad arborum radices, nigris radiculis terræ affigitur, viticulis crassis, & longis serpit, & de se copiosas veluti spicas oblongas, ex tenuissimis & levissimis foliolis compactas, ramulorum instar emittit.

Huic similis & alter, foliorum tantum apicibus candicantibus discrepans: uterque in monte Crentzacho ad arborum radices crescit.

V. **MUSCUS ramosus erectus major**: hic cespitis instar eleganter & artissime quasi compactus, ex radicibus oblongis capillaceis, cauliculum trium quatuorve unciarum emittit, qui in binos, ternos, quaternos, biunciales, etiam triunciales ramulos, & hi quoque in alios erigitur, qui minimis capillaceis foliolis vestiuntur: inter ipsa foliola, pedicelli unciales, nudi, capillacei, capitulum, ut in Adianto aureo, sustinentes, efferruntur. Hic in Crentzacho monte ad arborum radices, aliis Muscis commixtus conspicitur: at elegantior & viridior, ad sepes circa Birsam fluvium reperitur.

VI. **MUSCUS ramosus erectus minor**: ex capillacea radice cauliculus ad summum biuncialis, varie divisus foliolis vix conspicuis cinctus, emergit: eodem quo tres priores, loco provenit.

VII. **MUSCUS saxatilis ericoides**: huic circa radicem folia multa Musco vulgari similia, inter quæ viticuli sunt palmares, alperi, foliolis Ericæ coridis folio similibus, inordinate vestiti, aliquando hinc inde nudi, quorum summo capitulum exiguum insidet. Ad Wiesam fluvium super saxa repit.

VIII. **MUSCUS stellaris roseus**: ex fibellis nigris radicem constituentibus, pedicelli unciales:

pro-

prodeunt, quibus singulis folia plura instar rosæ compacta, pallide virentia, acuminata, in modum stellæ disposita, insident. Hic in saxosis Telamontii provenit.

IX. Muscus Cupressiformis: parvus est, ramosus, foliolis cupressi forma, atrovirentibus, inter quæ pedicellus exurgit, qui minimas spicas pallidas & molles sustinet. Ex Hircynia.

X. Muscus Polytrichoides: hic triplex est; Primus, viticulis est plurimis, iisque brevibus, & compactis, qui foliolis brevibus capillaceis rigidiusculis cinguntur. Alter, per omnia minor est, cujus folia rigidiuscula non sunt: Tertius, minimus est, & mollis: prior in sylvis uliginosis reperitur: duo posteriores muris insident.

XI. Muscus terrestris coralloides erectus, cornibus rufescentibus: hic Musco terrestri vulgari eleganti spectaculo innascitur: nam Musco vulgari ex pallido virescenti, hic candidus insidet, coralli modo in ramulos rigidiusculos divisus: qui licet candidus sit, ipsius tamen summitates cornutæ, & rigide rufescunt: hic ad Wiesam fluvium late expansus in arenosis reperitur. Verum hic cum Musco Corallino, sive Corallina montana Tabernæmontani, neutiquam confundi debet.

XIII. Muscus ceranoides: hic duplex est, major & minor: major, trium, quatuorve unciarum est, foliis carens, cauliculis latiusculis in ramos divisus, hique in alios breves, & hi similiter in tenuissima segmenta, trifida, quadrifida, acute scinduntur.

Minor totus incanus, unciam non excedens, ex plurimis ramulis proxime junctis compositus, quorum summitas communiter in duomi-

nutissima & acutissima cornua abit: uterque in Hircynia collectus fuit.

XIV. Muscus aquaticus folio expanso: hic ex radice transversim repente, & nigricante, ramos frequentes, late sparsos & semipalmates emittit, quorum summitates ob foliola compactiora, velut in spicam abeunt: foliis est brevibus, latiusculis primum, dein acutis. Hic apud nos aquæ in rivulis innatat, & nonnihil splendet: quamvis eundem ex lacu Gaderfeldiano D. Sigfridus, & D. Jungermannus, Musci majoris lapidum Hircyniæ nomine, miserit.

XV. Muscus fontanus sive hepatica aquatica: hunc triplicem habemus, majorem & minorem, Hepatiæ nomine à Lobelio, Tabernæmontano & aliis depictum, his tertium addere lubet, ab illis diversum, quem Muscum fontanum capitulis racemosis vocamus: hic foliis est longe minoribus, squamarum instar junctis, pallide virentibus, & nonnihil hirsutis, inter quæ quam plurimi pediculi capillacei, biunciales, nudi effertur, quorum singuli capitulum parvum instar racemi compactum, & rufescens sustinent, quantum ex sicco, à D. Sigfrido misso, colligere licuit.

XVI. Muscus pyxioides duplex est: alter terrestris, tubulis majoribus, & candidioribus constans, à Lobelio nomine Musci terrestris pyxidatos alabastriculos imitantis, propositus: sub quo in Silesia calcem reperiri relatum fuit.

Alter vero saxatilis est, tubulis longe minoribus, copiosioribus, nec ita candidis, qui petris saxi sive latissimis innascitur, eaque obteggit, quemadmodum in via Telamontium versus, videre est.

Lenticula palustris latifolia.

qua incidere. Pisis in Auxerifluvio, qui aquas thermales ex monte S. Juliani recipit.

CORALLINA.

CAPVT VI.

CORALLINÆ varietates multæ occurrunt; at in præsens de tribus, quas hætenus apud Authores, qui ad manus sunt, non observamus.

I. CORALLINA alba nodosa: caule est pedali, ligno candido, & duro, candido & aspero cortice recto, à quo utrinque, sed sine ordine, pediculi, trium quatuorve unciarum erecti flexiles, prodeunt, quorum aliqui in alios, etiam uncia minores subdividuntur: hos minimum noduli, velut ex duobus semicirculis, ijsq; ut plurimum pertusis, compositi usque ad extremum apicem (triginta, etiam quadraginta in uno pediculo observare licet) eleganti spectaculo, ad antiquarum minimarum cæterarum aurearum similitudinem, cingunt. Hanc una cum sequentibus, D. Rumbaumius, Mafsilia attulit, ex Barbaria illo deferri, & apud Mafsilienses plumarum loco supra pileos gestari, affirmavit.

II. CORALLINA cinerea rugosa: hæc duplex est, & utraque non secus quam sequens, intus lignum habet spadicei coloris, durum, medulla carens, & crusta obductum. Prima, ligno est durior, quod crusta cinerea, aspera, rugosa, & tuberosa, veluti cortice vestitur, quæ friabilis est, forte ex lino maritimo exiccato creata: hæc in ramos plures recurvos, & hi in minores, veluti tuberculis exasperatos, dividuntur, & in obtusum rotundiusculum apicem desinunt.

Altera, crusta magis albicante, minusque rugosa obducitur, & in ramos pede longiores flexiles. & hi in stylos plerosque palmares, absunt. Verum has duas, nec cum Lithophyto marino Gesneri, nec cum Corallina alba, lutea, & rubra Tabernamontani, nec cum Erica maritima Clusij, confundere oportet, cum omnes has differentias habeamus.

III. CORALLINA pallide flavescentis lævis: hæc crusta pallide flavescente, lævi ac friabili obducta est: à qua utrinque modorami, modo styli læves & flexiles prodeunt.

LENTICVLA PALVSTRIS.

CAPVT V.

LENTICVLA palustris latifolia punctata: Lenticula palustris mihi quadruplex est: vulgarissima Lentem referens: altera trifolca: tertia quadrifolia: quarta cujus & figuram (in Phytopinace & Matthiolo propositam) & descriptionem adjungere lubet. Hæc ramulis aquis innatat, à quibus filamenta radículas constituentia deorsum feruntur: folijs est copiosis, subrotundis, eleganter virentibus, conjugatim, in ramulis digestis, superne punctis minutissimis notatis: his inferne copiosæ lenticulæ, aliquando singulæ, aliquando ternæ, & quaternæ, rugoso prætenui cortice donatæ adhærent, quibus semen copiosissimum, minutissimum & flavescentis includitur: sapore est aqueo; Hanc in fossis Patavinis aquis supernatantem vidimus, & in Silesia circa Uratislaviam reperitur: quam forte Cæsalpinus, pro Stratiote aquatica Dioscoridis proposuit, quamque scribit fluitare, & cum a-

QUERCUS MARITIMA.

CAPVT VII.

QUERCUS *maritima* triplex mihi est: 1. quæ propter vesicas aut bullas plurimas, quibusdam baccifera dicitur: 2. vesicis quidem caret, sed foliorum extrema crassiora sunt, & inæqualia, quasi rudimentum Cucumeris exigui ostendunt, quam glandiferam vocant: utraq; jam descripta. At tertia, quam Quercum *maritimam* barbatam vocamus, pauca quidem folia habet, eaque secundæ similia, sed hæc in quam plurima oblonga capillacea filamenta, barbæ instar, assumuntur.

FUCUS MARITIMUS.

CAPVT VIII.

EX Fucis *maritimis* quam plurimis, in præsens aliquot solum exhibebimus, quorum duos priores anno 1603. D. Cargillus, Abredonia ex Scotia una cum descriptione transmisit.

I. Fucus *alatus*, sive *phalganoides*: hujus admiranda est forma: saxis quæ Oceanus lambit, & in æstu quoque mergit, adhæret, caule tere, pennæ anserinæ magnitudine; colore, quem exhibet Pruna Damascena, inter rubrum & nigrum saturatum, medio; at folia, quæ non nisi caulem adultum ornant, saxo hærentia (in sicca virescunt) ad luteum magis vergunt, quæ palmæ latitudine supra radicem nascuntur plurima, ligularum instar, cartilaginea, tres, quatuor, sex, aut octo uncias longa: inter quæ caulis eo usque teres, latefcit, porrigiturque interdum ad ulnæ longitudinem infirmus, ut nissiquis innatans sustentetur, humi semper procumbat: huic, si adultior utrinque ala adnascitur, tantæ, quantæ & ipse caulis est longitudinis, ea vera tota membrana est, fibris hinc inde venosis à caule conspersa. Notandum autem membranam hanc, prout in sagittarum alis est videre, ima parte angustiore, sensim latiore reddi, ita ut tres ab ortu pollices transversos, æqualis deinceps tota existat, unius, duarum aut trium unciarum latitudine. Vulgo Baderlacks vocant: Fucus *alatus*, aut *phalganoides* esto, caulis enim ancipitem gladium refert: Hic, præsertim in Septembri viget, alio anni tempo-

re inutilis: membranæ abjiciuntur, reliquo vescuntur gravidæ, alijsq; etiam in cibos cedit: sapore est falso cum modica dulcedine: sitim manducantibus excitat.

II. Fucus *arboreus polyschides*: eodem ortu & usu est, quem vulgus Tangelis nominat, Fucus omnium interdum maximus, trium quatuorve cubitorum, teres, luteus (tenerior, qui solus vescus est, longe infra minimi digiti crassitudinem, corticem Castaneæ bene maturæ colore æmulatur) caulem Angelicæ maximæ crassitudine æquat: fastigium, in latas cartilaginofas membranas, varie dividitur, eo prope modo, quo balthæi pars, & qua ensis suspenditur apud Helveticos. Hic fucus maximus, aut arboreus polyschides esto. Hactenus Cargillus. Verum hic postremus à Palmifolio Giganteo sive Alga latifolia Imperati, à quo Neapoli, cum quam plurimis *maritimis* plantis accepimus, distinguere debet.

III. Fucus *longissimo, latissimo, crassoq; folio*, radice est brevi, ex crassis fibris composita, ex qua pediculus crassus, rotundus, semipalmaris prodit, qui in folium expanditur: folium unum ingentis longitudinis, pedes aliquot & ulnas excedit (rarius ex una radice duo folia, ejusdem omnino formæ & longitudinis) & latitudine uncias quatuor superat, ejusdem fere per totum folium, principio excepto, latitudinis, in medio æqualiter planum, ad utrumq; vero latus parum convolutum tortuosum & sinuosum, obscure vires, crassum, & dum terræ adhuc affixum, tactu forma gelatinæ, viscosum, & madidum: quare, propter nimium madorem vix asseruari potest, licet sæpius Soli exponatur: nam quoties chartæ reponitur, mador iste cū fetore recrudescit, ita ut à corruptione non nisi post aliquot septimanas, donec plane siccetur, servari possit. Hic in Gallijs ad maris litora versus S. Malo provenit, & è natali solo facile eruitur: unde D. Satlerus promissit.

IV. Fucus *longissimo, latissimo, tenuiq; folio*: hic priori non multum absimilis, qui ex radícula nigra, fibrosa, pediculum tenuem, triuncialem emittit, qui in folium sesquicubitalis longitudinis, unciarum quinque vel sex latitudinis, planum, per margines hinc inde convolutum, absumitur: coloris pallide virentis est, substantiæ tenuissimæ membranæ: hunc cum alijs maris Mediterranei purgamentis rejectum, non longe à montis Ceti radice, collegimus.

V. Fucus

CAPVT IX.

V. *Fucus* longo, angusto, & crasso folio: radice est rotunda & plana, ex qua bina, ternave folia (sive cauliculi, si mavelis) sesquipalmaria, crassa, coriacea & plana, ligulas referentia prodeunt, quæ in alias velut ligulas, sed rarius, dividuntur. Hic ad *Fucum* maritimum secundum *Dodonæi* editionis *Belgicæ* referri posse videtur, cujus species altera brevior & angustior folio dici poterit. Hunc quoque à *D. Satlero* habemus.

VI. *Fucus* membranaceus ceranoides: hic instar *Lactucæ marinæ* tenuis, palmum excedens, caule est unciam & semiunciam lato (mire varians) qui in plurimas alas modo latiores, modo angustiores, hæcque in brevissimas easque plures cornuum modo subdividuntur. Hujus species varias esse, scopulis adnasci, *Scotis Dils* dici, ejusque esum contra *Picam* commendari, *D. Cargillus*, planta addita, perscripsit.

VII. *Fucus* maritimus *Gallopavonis* pennas referens: hic membranaceus est, sese sensim late expandens, qui in plures lacinias semicirculares sibi quandoque incumbentes dividitur, per quas variae striæ semicirculares, variegatae, diversæque latitudinis, ut in pennis *Gallopavonis*, eleganti spectaculo feruntur. Hic scopulis maritimis adnascitur: quamvis etiam ex *Mitulis*, cortex huic *Fuco* similis, eximatur: hunc à *D. Cargillo* ex *Scotia* accepimus.

VIII. *Filum* maritimum *Germanicum*: hoc exiguo lapillo innascitur, & in plurima bicubitalia, angustissima, nigricantia, lævia, crassiuscula & firma, aliquando inter se complicata fila, absumuntur. Hoc ex mari *Baltico* accepimus, & incolis *Meersfaden*, & *Meerstrang* dici accepimus.

Alga bombycina: *Algam* hanc ex *Scotia* accepimus, quæ instar *Gossypij* sive *bombycis* mollis & compacta, late expansa, aquis dulcibus innatat, superne pallide virens, inferne albicans: hoc *Gossypio*, quod ex veteri thorace, cui suffultum erat, eximitur, similem est.

I. *CARDVVS* mollis latifolius: caule est cubitali, striato, brevibus & mollioribus spinis armato: folijs *Rumecis* forma, tenuibus, levibus, venosis, palmum longis, uncias quatuor latis, marginibus exiguis spinulis dentatis, caulibus summitas in pediculos breves unciales abit, quorum singuli capitulum *Lappæ* vulgaris forma, ejusque fere magnitudinis sustinent, quod in stamineum purpureum florem expanditur. Hunc *D. Burserus* in *Austriæ* monte *Taurero* *Rastadiensium* legit.

II. *CIRSIVM* angustifolium: ex radice nigra fibrosa, caulibus cubito altior effertur, membranosis alis asperiusculis vestitus, in ramos divisus, quorum singuli in pediculum oblongum, eumque nudum, abeunt, cui capitulum unicum hispidum insidet, quod in florem stamineum rubentem aperitur, & tandem in lanuginem absumitur. Folia habet ad radicem palmaria, uncia angustiora, atrovirentia, in ambitu raris aculeis prædita: at quæ in caule, breviora sunt, nonnihil laciniosa, & aculeis magis exasperata. Hoc in monte *Wassersfall* legimus.

III. *CARDVVS* sphaerocephalus acutus vulgaris: ex radice crassa, caulibus cubito altior, statim in ramos brachiatus, effertur, qui crassus, lignosus, membrana alata spinosissima usque ad summum investitur: quem folia pediculo latiore amplectuntur, quæ profunde laciniosa, palmaria, duas tresve uncias lata, per ambitum crebris & acutissimis, pallide flavescentibus spinis armata. Caulium summis, capita rotunda, pene sphaericea, acutissimis spinis horrida, insident, quæ in florem stamineum purpurascens explicantur, & tandem in pappum abeunt, cui semen *Cnico sylvestri* simile includitur. Hæc frequens est in dumetis humidis, quamvis etiam secus vias reperitur.

IV. *CARDVVS* lanceatus angustifolius: hic caulibus est bicubitalibus, rotundis, striatis, hispidis & firmis, oblongis, acutis, albicantibus spinis horridus, hinc inde membranea ala donatus, & in summo in ramulos divisus: circa hunc folia rariora, palmum æquantia, angusta, in lanceam oblongam, eamque latiore, quam in *Cardeo* lanceato latifolio, abeuntia, raris & brevibus

bus lacinijs divisa, subtus incana, superne atrovirentia, spinis longis donata: cauliculorum summis capitula plura, parva, ex imbricatis squamis composita, insident, quæ in stamina atrorubentia, apicibus divisim expanduntur, & aliorum more in pappum & lanuginem resolvuntur, semenque exiguum in ea occultatur. Hic & flore albo quandoque reperitur. Hunc in nemore ad pontem Wiefam observare licet.

V. *CARDVVS palustris*: radice est simplici, caule tricubitali, foliaceo, erecto, nonnihil ramoso, brevibus spinis armato, folijs atrovirentibus, crassis, sinuosis, quandoque etiam laciniatis, semipalmaribus, sesquiunciale latis, per marginem rarioribus spinis cinctis; caulis summo capitula plura, singula singulis pediculis insident, quæ in florem stamineum purpurascens expanduntur, dein in pappum aliorum more abeunt. Hic ad Wiefam locis arenosis, herbosis, & Michelfeldensibus palustribus, provenit.

VI. *CARDVVS polycephalus angustifolius*: radicem habet lignosam, fibrosam, caulem cubito altiore, rotundum, striatum, spinis carentem, cujus summitas in plures semipalmares ramulos, & hi quandoque in breviores, dividitur: folia sunt pauca, angusta & brevissima, spinis oblongis armata: capitula plura, parva, quibus mini-

ma subjiciuntur, exiguis spinulis prædita, & flos Jacæ similis ex staminibus purpurascens compositis, insidet, qui similiter in lanuginem abit. In pratis Michelfeldensibus frequens occurrat.

VII. *CARDVVS repens vinearum*: ex radice oblonga, nigricante, caulis prodegit reclinator, rarius erectus, pedalis, incurvus, striatus, candicans, cujus summum in ramulos paucos, eosque breves absumitur, qui capitula parva Jacæ vulgari similia, sustinent: folia ad radicem plura, superne atrovirentia, inferius incana lanugine aspersa, semipalmaria, unciam lata, leviter sinuata, spinulis per circumferentiam donata: at quæ caulem ambiunt in profundas lacinias dividuntur, palmaria, duas tresve uncias lata, existunt. Hic in vinetis Mutenfibus frequens est.

VIII. *ANONIS viscosa minor flore pendulo*: plantula est semipalmaris, totaque hirsuta: radícula alba, oblonga, tenui, parum fibrosa, à qua cauliculi plures duarum triumve unciarum, exurgunt, ijque tenues, rotundi, foliolis parvis, plerumque ternis ex uno pediculo prodeuntibus, forma & situ vulgaris Anonidis similibus, viscosis: flores parvi sunt, lutei, propendentes, quibus minutum semen in exigua siliqua succedit, & nullis spinis donatur. Ex Gallia Narbonensi habemus.

LIBER VNDECIMVS.

C Y T I S U S.

CAPVT I.

CYTISVS Hispanicus filiquis Ornithopodij: hic virgis est rotundis, striatis, duris, tricubitalibus, in varios ramos nonnihil lanuginosos brachiatis, quos folia numerosa, terna, uni pediculo inhærentia, in summis ramulis exigua, dilute virentia, ambiunt: flores parvi, lutei, Genistæ similes, quibus, filiquæ unciales, molli hirsutie testæ, instar filiquarum Ornithopodij, minus tamen profunde sinuatae, & plures simul junctæ, ternæ, quaternæ, quinæ, uni pedicello inhærentes, quibus semina parva, plana, nigricantia inclusa sunt. Hic in Hispania, ad agrorum limites frequens est, non tamen cum Cyriso primo Clusij, cujus pars interior nigricat, & ramuli toti villo obsiti sunt, confundi debet.

C O L V T E A.

CAPVT II.

COLVTEA Scorpioides maritima glauco folio: virgis est pedalibus, rarius cubitalibus, lignosis, rotundis, rufescente, rugoso cortice vestitis, in frequentes ramos divisis: folia alata, septem, aut novem, uni costæ, binis semper ex aduerso sitis, adhærent, uno impare extremam alam occupante, Coluteæ folijs similia, multo minora, obtusa & cordata, glaucique vel cæsi coloris: flores & forma & colore Coluteæ similes, sed minores: pediculis tenuibus filiquæ tenues, oblongæ, unciales, articulis distincte insident, quarum singulis articulis, singula semina parva inclusa sunt. Hæc in maritimis prope Teracinum collecta, quamvis etiam Patavio, ex horto Bembiano habeamus.

G E N I S T A.

CAPVT III.

GENISTÆ Hispanicæ affinis: suffrutex est cubitum superans, caule tenui, tereti, candicante cortice testæ, qui in plurimas virgas tenuissimas dividitur, quarum aliquæ palmum superant, aliæ minores sunt: circa quas folia longiuscula, angustissima & ita ut virgæ pene nudæ appareant: summis virgis singulis unicum capitulum rotundum, villosum, molle, insidet, ut in Gramine maritimo sive polyanthemo majore, ex pluribus floribus, Genistellæ tinctoriæ forma, sed minoribus pallide luteis compositum: nam quilibet flos, ex caliculo villosi, hirsutæ albo prodit. In montibus plane saxosis ad aquas Blancas D. Albinus collegit.

GENISTELLA Monspeliaca spinosa: hæc viticulis est palmaribus, in terram reflexis, quarum pars inferior in brevissimos ramulos, ex parvis spinulis constantes dividitur, à medio vero sursum villosi sunt, quandoque in ramulos brachiati, oblongis viridibus folijs, minoribus sæpe additis, vestiti, spinisque carentes: summitatibus flores pallide lutei, forma Genistæ spinosæ vulgaris similes, insident. Hanc quidam Monspessuli Corrudam luteam vocabant: quæ etiam in Ventoso monte reperitur.

Similem sed per omnia majorem, caulibus pedalis, folijs rarioribus, spinis longioribus, minusque pungentibus, floribus majoribus & aureis, quasi in spica dispositis, ex Hispania habemus.

GENISTELLA minor Aspalatioides: suffrutex est pedalem altitudinem superans, stipite rotundo, rufo cortice vestito, lignoso, hinc inde spinis, sed rarioribus, armato, in ramos, qui in

minores subdividuntur, brachiato: circa quos foliola rara, parva, quædam subrotunda, quædam oblonga, spinis interiectis, quibus flores lutei, Genistæ prædictæ duplo minores, hinc inde componuntur, nec, ut in priore, ramulorum summis, in aculeum abeuntibus, insident. Hanc, ex Anglia Genistæ spinosæ nomine accepimus: at eandem in asperis, circa Aureliam Gallorum, ramis late se spargentibus, collegimus.

CHAMÆGENISTA Cretica: hæc virgulis est palmo minoribus, humi diffusis, tenuibus, rotundis, subcanis, in ramulos aliquot duarum, trium unciarum divisus, foliolis oblongis, angustissimis, binis aut ternis ab eodem exortu, sed altero semper longiore, prodeuntibus, incanis: ex foliorum alis flosculi terni, quaterni, parvi, lutei, Genistæ floribus æmuli: siliquas non vidimus. Ex horto nobiliss. Contareni habemus.

S V M A C H.

CAPVT IV.

SVMACH angustifolium: hoc potissimum folijs à vulgato differt: hujus enim folia uncias quatuor longa, semiunciam lata sunt, in exquisitum apicem desinunt, & per marginem crenata sunt, quorum duodecim uni costæ, utrinque nimirum sex, adhærent, undecimo imparem numerum, constituyente, quæ superne atrovirent, inferne pallida sunt, costa elata per longum excurrente. Hoc in Brassilia apud Tououpinambaultios collectum & à D. Buxfero communicatum.

M E L E G V E T A.

CAPVT V.

MELEGVETA five Grana Paradisi: folia crassa sunt, uncias quatuor longa, tres lata, per quorum longitudinem costa elata fertur, à qua fibræ plurimæ per transversum abeunt, ut in Caryophyllorum folijs cum quibus maximam similitudinem habent: fructus satis cognitus, habetur in officinis, ut & Grana exempta: hujus folij pediculus, sapore est aromatico, ipsis granis correspondente, non tamen ita acuto & aromatico, ut in folijs Caryophyllorum animadvertitur, quo signo potissimum à se invicem di-

stingui possunt. Hujus folia una cum Nucis moschata folijs, D. Clutius Amstelrodamo misit.

S T Y R A X L I Q U I D A.

CAPVT VI.

STYRACIS liquidæ folia: ex radice rotundo, nigricante, rugoso, striato & quasi articulado cortice testo, foliis ternis, etiam quina, oblongis, tenuibus, nigricantibus pediculis donata, ex uno veluti tuberculo prodeunt, quæ vitiginea sunt foliorum Aceris, vel Platani instar, in lacinias ternas, etiam quinas divisa, nervosa, per circumferentiam crenata, & mucronato cuspidate. Hæc ab Honorio Belli accepimus, qui styracis hujus magnum ramum se habere perscripsit.

L I G V S T R V M.

CAPVT VII.

LIGVSTRUM duplex ex Italia accepimus, de utroque breviter in præsens, cum solum ramos absq; floribus & seminibus acceperimus.

II. LIGVSTRUM Myrtifolium: hoc ad Ligustri vulgaris modum excrescere, & in ramos brachiari audio: rami rotundi sunt læves non nihil rufescentes: folia atrovirentia, vulgaris folijs & latiora & longiora. Hoc nomine, Ligustri myrtifolij perpetui, vel Myrti Ligustri folio, Patavio ex horto Pharmacopæi (cujus nomen excidit) ad pontem molin accepimus.

II. LIGVSTRUM folijs laciniatis: & hujus ramos pedales habemus, circa quos folia atrovirentia, glabra, inferiora quidem subrotunda, alia vero oblonga: hæcque modo integra, modo Jasmini lutei instar divisa, quandoque ab altero solum latere, laciniam unam, quandoque utrinque unam, rarius binas, quandoque ternas, quaternas, inordinatas lacinias obtinent. Hoc primum Ligustri nigri nomine, ex horto III. Mori Senatoris Veneti, quem in villa di Carbonara colit: dein, pro Syringa laciniatis folijs, ex horto III.

Contareni Sen. Veneti accepimus: de utroque plenius in Theatro nostro.

☞ (O) ☞

SALIX.

I. **SALIX** fragilis: hæc mediocris est altitudinis caulibus ramosis, rotundis, rubente cortice vestitis: folijs longis, angustis, prona parte incanis, superius atrovirentibus, & tandem pene nigris: julis quam in cæteris brevioribus. Fragilem appellare lubet, quia non aliarum Salicum instar virgis lentis & vimineis, sed plane fragilibus donatur. Nostri Brandweiden / eo quod tandem nigrescat, dicitur: frequens ad Birsam & S. Jacobum.

II. **SALIX** oblongo incano folio: hujus caules, cortice atrorubente vestiti, in breves & plures ramulos divisi: folijs oblongis, superna parte obscure virentibus, parte prona cinereis & incanis: flores copiosos aliarum salicum modo producit, & semen parvum nigrum, cum albissima lanugine avolat: hæc apud nos frequens, in primis in minore urbe, ad molendinum ærarium, in sepibus ad aquam.

III. **SALIX** subrotundo argenteo folio: hæc caulibus est cubito altioribus, rotundis, incanis & ramosis: folijs subrotundis, superne nigricantibus, parte prona incanis, argentei coloris, splendentibus, tactu mollibus, & veluti tenui lanugine pubescentibus, per ambitum raris crenis exasperatis. Hanc sine fructu ex Belgio D. Gallus transmisit.

IV. **SALIX** humilis latifolia erecta: hæc salici, latifoliæ aquaticæ acuto folio similis est, sed humilior, cum hujus virgæ rotundæ striatæ, vix

cubitum superent: folia minora sunt, ex rotunditate oblongata, in acumen desinentia, rugosa, parte prona lanuginosa, tactu mollia: juli rotundi, pavi, flavi: hæc cum latifolia repente confundi non debet. Michelfeldæ humidis.

V. **SALIX** alpina angustifolia repens: ex radice, atrorubente cortice tecta, cauliculi palmares humi fusi prodeunt, qui capillaceis radicibus terræ affiguntur, ramulis tamen paucis sursum elatis: foliolis oblongis, latiusculis, brevibus cincti: flores ut in cæteris, quibus abscentibus, nullus salicem esse crederet. Hæc in Helvetiorum alpibus & monte Fracto, frequens est.

VI. **SALIX** alpina Pyrenaica: hæc ad semicubitalem altitudinem vix assurgit, virgis tenuibus, ramosis, folijs oblongis, parvis, per circumferentiam pilosis, tactu holoserici instar, ob minutissimos pilos, mollibus: spicæ florum unciales, angustæ, molles sunt. In summitatibus Pyrenæi D. Burserus legit.

VII. **SALIX** saxatilis minima: hæc duas uncias vix superat, quæ ex radícula caudicem crassiusculum, vix semiuncialem emittit, qui in binos ternosve unciales ramulos, terræ incumbentes, dividitur: folia sunt parva, oblonga, subrotunda, atrovirentia, venosa, quorum medio capitulum parvum subrotundum, veluti ex multis baccis compositum, infidet, quibus maturis apertis, veluti ex triangulari caliculo, mollis, candida & brevis lanugo effertur. In alpium Helvetiorum jugis, saxis insidens, reperitur.

LIBER DVODECIMVS.

SANAMUNDA.

CAPVT I.

SANAMUNDA viridis vel glabra : radice est scassa, lignosa, fibrosa, alba, cortice crasso, pallido, luto vestita, à qua ramuli plures, tenues, palmares, etiam minores, ijque geniculati prodeunt, folijs oblongis (rarius subrotundo) Chamæleæ vel potius Polygalæ similibus, sed brevioribus, viridibus & glabris, alternatim circa ramulos dispositis: inter quæ flores oblongi, luteoli, in quatuor foliola divisi conspiciuntur: fructum non observavimus. Hæc Aprili florens, Monspeßuli in horto Dei collecta fuit.

FRANGULA.

CAPVT II.

FRANGULA altera polycarpus : frutex est Frangulæ sive Alni nigrae similis, ramosus, cortice candicante vestitus : folijs subrotundis in apicem plerumq; abeuntibus, plurimis nervis elatis per ea discurrentibus, quare instar foliorum Ulmi rugosis, tenuissime per marginem serratis: Flores habet forma Frangulæ vulgari

similes, parvos, stellatos, luteolos, copiosos, velut in racemo cohærentes, quibus succedunt fructus parvi angulosi compressi, Spinæ infectoria baccis correspondentes, ex minimis pediculis dependentes. Hæc vere florens in quibusdam dumetis, etiam in monte nostro Muteto, reperitur.

R I B E S.

CAPVT III.

RI B E S montana oxyacanthæ sapore : duplex Ribes in Helvetiorum alpibus reperitur: altera, quæ frutice & folijs, sed minoribus vulgari convenit: fructum v. habet rubrum, hortensi duplo pene majorem, sapore oxyacanthæ fructui respondentem: in Valesianorum montibus reperitur. Altera, humiliorum est, & per omnia minor, baccis vulgari minoribus, minusq; acidis: in Bernatum montibus provenit. Et hæc ad gloriam DEI dicta sunt, cui sit laus honor & imperium in sæcula.

F I N I S.

INDEX

I N D E X

P R O D R O M I T H E A - T R I B O T A N I C I ;

Quo plantæ supra sexcentæ una cum alijs
continentur.

*Primus numerus paginam,
Secundus paginae segmentum,
Tertius paragraphum denotat.*

A.

Brotanum Campestre incanum,	Alchimilla alpina quinquefolia, 138.2. quo mense floreat,
Carlina odore, 71.1. ubi proveniat	ibid.
Absynthium Ponticum Creticum	Alga bombicina 155.2.VIII.
grati odoris, 71.1.I. Græca lingua quomodo recte vocetur	Allium juncifolium bicorneluteum 27.2.I.
ibid.	Allium montanum minus ibid.II.
Absynthium alpinum incanum, 71.1.II. ubi nascatur,	Allium montanum radice oblonga, ibid.III. ubi proveniat
ibid.	ibid.
Absynthium alpinum candidum humile	Alfne palustris minor serpillifolia, 118.1.I. quibus locis proveniat
Absynthium alpinum umbelliferum, 71.2. IV. quando inventum novum, ibid. quæ ejus varietas	ibid.
Acetosa Americana folijs longissimis pediculis donatis,	Alfne palustris minor folio oblongo, 118.1.II. alias Portulaca aquatica
54.2. I.	ibid.
Acetosa rotundifolia alpina	Alfne alpina glabra ibid. III.
Acetosa scutata repens	Alfne alpina juncto folio, 118.1. IV. quo anni tempore floreat, & ubi nascatur
Acetosa Cretica semine aculeato	ibid.
Acetosa lanceolata angustifolia repens	Alfne minor Androsaces alterius Matthioli facie, 118.2.V.
Adiantum fruticosum Brasillianum, 150.2. ubi nascatur	Alfne verna Androsaces capitulis, ibid. VI. cujus soli sit
ibid.	alumna ibid.
Aethiopsis laciniato folio	Alfne alpina minima glabra, 118.2.VII. ubi reperitur
	ibid.
	Alfne nodosa Germanica, ib. VIII. alias arenaria & quare
	fic dicta ibid.
	Alfne

<i>Carduus palustris</i> , 156.1. V. quo loco proveniat	ib.	<i>Chamadrys spuria minor angustifolia</i> 117.2.V. ubi occurat	ibid.
<i>Carduus polycephalus angustifolius</i> , 156.1.VI. ubi frequens occurat	ibid.	<i>Chamelum leucanthemum Hispanicum magno flore</i>	70.2.1.
<i>Carduus repens vinearum</i> , ibid.2.VII. ubi nascatur	ibid.	<i>Chamelum luteum Hispanicum odoratum</i>	ib. II.
<i>Carui alpinum</i>	84.1. & 2.	<i>Chamelum leucanthemum incanum Hispanicum minus</i>	ib. III.
<i>Caryophyllata alpina minor</i> , 139.1. ubi colligatur	ibid.	<i>Chelidonia rotundifolia major</i> , 137.1. quibus locis proveniat	ibid.
<i>Caryophyllus arboreescens Creticus</i> , ex radice crassa, 104.1.1.		<i>Chelidonium majus folijs quernis flore laciniato</i>	74.2.
<i>Caryophyllus sylvestris repens multiflorus</i> , ibid. II. ubi proveniat	ib.	<i>Chondrilla viminea viscosa monspeliaca</i>	68.1.1.
<i>Caryophyllus sylvestris biflorus</i> , ib. III. ubinam reperiatur	ibid.	<i>Chondrilla viscosa humilis</i>	68.1. & 2. II.
<i>Caryophyllus pumilus latifolius</i>	104.1. IV.	<i>Chondrilla purpurascens fetida</i>	ib. III.
<i>Caryophyllus holostius alpinus latifolius</i> , ib. V. ubi reperiatur	104.2.	<i>Chrysanthemum latifolium Brasilianum</i>	70.1.
<i>Caryophyllus holostius alpinus angustifolius purpurascens</i> .	104.2. VI.	<i>Cicer montanum</i> <i>ἀνέμων</i> , 147.2. I. quo anni tempore, & quo loco proveniat	148.1. I.
<i>Caryophyllus holostius alpinus gramineus</i> , ib. VII. ubi proveniat	ibid.	<i>Cicer montanum lanuginosum erectum</i>	148.1. II.
<i>Caryophyllus holostius montanus angustifolius albus</i> , ibid. VIII.		<i>Cicer astragaloides erectum</i>	ibid.
<i>Caryophyllus holostius tomentosus latifolius</i> , 104.2. IX.		<i>Cirsium angustifolium</i> , 155.2. II. ubinam colligatur	ib.
alias <i>Ocymoides tomentosus</i> , ibid. ubinam proveniat	ibid.	<i>Clematis maritima repens</i> , 135. ubinam reperiatur	ib.
<i>Caryophyllus holostius tomentosus angustifolius</i> , 104.2. X.		<i>Clematis alpina Geranifolia</i> , ib. II. ubi nascatur	136.1.
& 105.1.		<i>Crista Galli umbellata</i>	85.2. I.
<i>Caryophyllus arvensis glaber minimus</i> 105.1. quomodo variat 105.2. ubi provenire consueverit	ibid.	<i>Crista Galli angustifolia montana</i>	86.1. II.
<i>Caryophyllus saxatilis ericaefolius</i> , umbellatis corymbis,	105.2. XII. ubi nascatur	<i>Cochlearia minor erecta</i>	53.2. I.
<i>Caryophyllus saxatilis ericaefolius ramosus repens</i> , ibid.		<i>Cochlearia Danica repens</i>	ib. II.
XIII. ex Hispania qualis ad nos adferatur	ibid.	<i>Convolvulus purpureus folio rotundo</i> , 134.1. I. quando floreat	ibid.
<i>Caryophyllus saxatilis filiquosus</i> , 105.2. XIV. in Hircynia promontorijs frequens, ibid. alius <i>Gypsophytum filiquosum</i>	ibid.	<i>Convolvulus peregrinus ceruleus folio oblongo</i> , ibid. II. alias <i>Campanula cerulea</i>	ibid.
<i>Caucalis nodosa echinato semine</i> , 80.1. I. alias <i>caucalis semine ad caulium nodos echinato</i>	ibid. 2.	<i>Convolvulus folijs laciniatis, vel quinquifolius</i> 134.1. III.	
<i>Caucalis semine aspero flosculis subrubentibus</i> 80.1. & 2. I.		<i>Colutea Scorpioides maritima glauco folio</i> , 157.1. ubi nascatur	ibid.
<i>Caucalis tenuifolia montana</i>	80.2. II.	<i>Consolida media alpina</i>	120.
<i>Centaurium minus spicatum album</i> , 130.1. & 2. ubinam reperiatur	ibid.	<i>Consolida regalis latifolia parvo flore</i>	74.1.
<i>Centaurium majus</i>	56.2.	<i>Consolida regalis peregrina parvo flore</i>	ib.
<i>Centaurium alpinum luteum</i>	ibid.	<i>Conyza cerulea alpina major</i> , 124.1. I. ubi proveniat	ibid.
<i>Cichorium spinosum Creticum</i>	62.1.	<i>Conyza cerulea alpina minor</i> , ib. II. ubi reperiatur	ib.
<i>Chamadrys spinosa</i>	117.1. I.	<i>Conyza aquatica Asteris flore aureo</i> , ibid. III. ubi legitur	124.2.
<i>Chamadrys Austriaca folijs tenuissime laciniatis</i> 117.2. II.		<i>Corallina alba nodosa</i> , 153.2. I. unde ad nos deferatur	ib.
<i>Chamadrys Hispanica folijs tenuissime divisis</i> 117.2. III.		<i>Corallina cinerea rugosa</i> , 153.2. II. quod simplex sit	ib.
<i>Chamadrys alpina minima hirsuta</i> , ibid. IV. ubi reperiatur	ibid.	<i>Corallina pallide flavescens lavis</i>	153.2. III.
		<i>Coronopus maritimus minimus</i>	98.2.
		<i>Cotyledon minor folijs subrotandis serratis</i>	133.1.
		<i>Cynocrambe Dioscoridis</i>	59.2.
		<i>Cynoglossum semper virens</i>	119.
		<i>Cynorchis angustifolia hiante cucullo</i>	28.2.1.

D.

D aucus montanus apij folio flore luteo, 77.1.1. huic al- ter similis	ibid.
Daucus pratensis apij folio	77.2.11.
Daucus Alsaticus	ibid.111.
Daucus pratensis tenuifolius	85.1. & 2.11.
Dens Leonis latifolius caulescens	62.2.1.
Dens Leonis tenuissimus folio	ibid.11.
Dens Leonis minor foliis radiatis	ibid.111.
Dens Leonis minor aspero folio	63.1.1V.
Digitalis angustifolia luteo parvo flore, 115.2. ubi proveni- at	ibid.
Doronicum Helveticum incanum, 97.1.1. ubi locorum cre- scat	ibid.
Doronicum Helveticum humile, crassis foliis, ib.11. quo mense & loco floreant	ib.
Draba tenuifolia velut spicata	53.1.1.
Draba flore caruleo galeato	ibid.11.
Dracunculus alpinus folio scabioso	39.1.

E.

E chium Hispanicum flore calcari donato, 119.1.1. ubi nascatur	ibid.
Echium Scorpoides minus flosculis luteis	119.2.11.
Elleborus niger Sannicula folio minor, 97.1. veratrum ni- grum Dodonaei sive Astrantiam nigram Lobelij per o- mnia refert, sola autem magnitudine differt, ibid. ubi- nam locorum reperitur	97.2.
Equisetum palustre linaria scoparia folio	24.2.1.
Equisetum palustre minus polystachion	ib.11.
Equisetum palustre tenuissimis & longissimis setis, ib.111.	
Equisetum nudum minus variegatum Basileense, ibid.1V. & 25.1.	
Equisetum foetidum sub aqua repens	25.1.V.
Eruca latifolia, 39.2.1. an Eruca tertia Anglica	ib.
Eruca sylvestris minor Bursa pastoris folio	39.2.11.
Eruca sylvestris minor incana	ibid.111.
Eruca lutea sive Barbarea flore pleno	ib.1V.
Eruca carulea in arenosis crescens, 40.1.V. provenit locis arenosis	ibid.
Eruca maritima Cretica siliqua articulata	40.2.VI.
Eruca maritima Italica siliqua hasta cuspidi simili	ibid.
Eruca Monspelica siliqua quadrangula echinata, 41.1. VII.	
Erysimo similis hirsuta alba	42.2.
Erysimum tertium	43.1.
Euphrasia lutea radice squamata, 111.2.1. ubi nascatur, ibid.	
Euphrasia purpurea minor, 111.2.11. ubi proveniat	ibid.

F.

F aba arborescens	147.1.
Fabarum differentie quot	ibid.
Faba arborescens Anglica species quot	ibid.
Festuca graminea glumis vacuis	19.1.LXIV.
Festuca graminea effusa juba	19.2.LXV.
Festuca juncea folio	ibid.LXVI.
Festuca juncea folio, spica gemina	ib.LXVII.
Festuca pratensis lanuginosa	ibid.LXVIII.
Festuca dumerorum	ib.LXIX.
Festuca dumerorum angustissimis & pilosis foliis, ib.LXX.	
Filipendula minor	85.2.
Filix palustris maxima	150.2.1.
Filix mas aculeata major, 151.1.11. ubi legatur	ibid.
Filix mas aculeata minor, 151.2.111. ubi proveniat	ib.
Filum maritimum Germanicum, 155.1.VIII. ubi reperia- tur	ibid.
Fragaria affinis Sericea incana, 139.2. alias Leucas adver- sariorum, ib. & quibus locis provenire soleat	ibid.
Frangula altera polycarpus, 160.1. quo anni tempore flo- reat, & quo loco	160.2.
Fucus maritimus	154.7.
Fucus alatus sive phaeogonoides	ib.1.
Fucus arboreus polyschides	154.2.11.
Fucus longissimo, latissimo crassoq; folio, ib.111. ubi repe- riatur,	ibid.
Fucus longissimo, latissimo tenuiq; folio, ibid.1V. ubi colli- gatur	155.1.
Fucus longo, angusto & crasso folio	155.1.V.
Fucus membranaceus ceranoides	ib.VI.
Fucus maritimus Gallopavonis pennas referens, 155.1.VII.	

G.

G allium latifolium glabrum 146.1.VIII. ubi reperi- atur	ibid.
Genista Hispanica affinis, 157.2. quo loco proveniat	ibid.
Genistella Monspelica spinosa, ib. alias Corruca lutea	ib.
Genistella minor Aspalathoides	157.2.
Gentianella alpina latifolia magno flore, 97.2.1. quo loco proveniat	ibid.
Gentianella omnium minima, ibid.11. in summis Alpium Helveticarum jugis reperitur	ibid.
Geran. malacoides minus, 138.1.7. quib. locis reperitur	ib.
Geranium columbinum tenuius laciniatum, ib.11. ubi pro- veniat	ibid.
Geranium cicutae folio acu longissima 138.1.111. ubi lega- tur	138.2.
Gladiolus angusto gramineo folio, 26.1. quo loco proveniat	ibid.

Glan-

Glauca leguminosa affinis	150.1.	Gramen spicatum folijs & spicis hirsutis molliorib. 9.2. XXIV.
Gnaphalium roseum, 122.1. quibus locis provenire soleat		Gramen typhoides maximum spica longissima, 10.1. XXV.
ibid.		Gramen Phalaroides minus, sive Hispanicum, 10.1. & 2.
Gnaphalium roseum hortense	122.2.	XXVI. Phalaridi quomodo similis & dissimilis, ibid.
Gramen caninum vineale, 1.1.1. ejus descripto, ib. ubinam	ib.2.1.	Gillenius quo nomine transmissit ibid.
reperiatur		Gramen Phalaroides spica molli, sive Germanicum, 10.2.
Gramen caninum supinum paniculatum dulce, 1.2.11.	ibid.	XXVII. Ulmenfes quo nomine id indigent, ibid. ubi
quibusnam locis gaudeat		provenire soleat ibid.
Gramen caninum maritimum asperum, 2.1.111. in quibus		Gramen alopecuroides spica aspera, quo nomine apud Lug-
locis reperiatur, ib. à Lobelio quomodo vocitetur. ibid.		dunensem describitur 10.2. XXVII.
Gramen caninum maritimum spicatum, 2.2.1V. ubi pro-	ibid.	Gramen tomentosum alpinum & minus 10.2. XXVIII.
veniat		Gramen sparteum Basiliense, sive capillaceo folio majus
Gramen murorum 2.2.V. ubi provenire soleat	ibid.	11.1. XXIX.
Gramen nodosum spica parva	3.1.VI.	Gramen sparteum Hollandicum, sive capillaceo folio mi-
Gramen nodosum avenacea panicula	3.2.VI.	nus 11.1. XXX.
Gramen bulbosum aquaticum, 4.2.VII. ubi reperiatur ib.		Gramen sparteum Monspeliacum capillaceo folio mini-
Gramen bulbosum ex Alepo	4.1.VIII.	mum 11.1. XXXI.
Gramen tremulum minus panicula parva	4.2.IX.	Gramen sparteum setas equinas referens 11.1. XXXII.
Gramen tremulum maximum, 5.1.IX. quibus locis crescat		Gramen sparteum variegatum 11.2. XXXIII.
ibid.		Gramen foliolis juncis brevibus majus, radice nigra 11.2.
Gramen pratense paniculatum molle	5.1.IX.	XXXIV.
Gramen pratense paniculatum majus angustiore folio,		Gramen palustre junceum racemoso semine 11.2. XXXV.
5.1.X. quomodo ab alio simili differat & conveniat,		Gramen junceum folio articulato aquaticum 12.1. XXXV.
5.2.X. quibus locis reperiatur	ibid.	Gramen montan. junceum capite squamoso 13.1. XXXVI.
Gramen panicula multiplici 6.1.XI. ubi proveniat	ib.	Gram. junceum minim. capitulo squamoso 13.1. XXXVII.
Gramen arvense panicula crispata 6.1.XI. à Matthiolo, Lo-		Gramen junceum minimum alterum, 13.2. XXXVIII. à
belio, Dalechampio quibus nominibus describitur, ib.		priore quomodo differat ibid.
Gramen montanum panicula spadicea delicatior, 6.2.	ibid.	Gramen junceum minimum maritimum, 13.2. XXXIX.
XII. quomodo differat		Gramen Cyperoides latifolium spica spadiceo viridi ma-
Gramen paniculatum odoratum, 7.1.XIII. Borusis usita-	ibid.	jus 13.2. XL.
tum, & quorsum eo utantur		Gramen Cyperoides angustifolium spica spadiceo-viridi
Gramen sylvaticum paniculatum altissimum, 7.2.XIV.	ibid.	minus 13.2. XLI.
quid ex eo rustici conficiant		Gramen Cyperoides spica pendula longiore & angustiore
Gramen palustre panicula speciosa	7.2.XV.	13.2. XLII.
Gramen palustre paniculatum minus	7.2.XVI.	Gramen Cyperoides spicis minoribus minusq. compactis, 13.
Gramen maritimum fluitans cornutum	7.2.XVII.	2. XLIII. quotnam ejus sint differentie 14.1. XLIII.
Gramen spica cristata levi, vel gramen cristatum, 8.1.		Gramen arundinaceum plumosum album 14.1. XLIV.
XVIII.		Gramen nemorosum paniculis albis capillaceo folio, 14.2.
Gramen spica cristata subhirsutum	8.2.XIX.	XLV.
Gramen spicatum angustifolium montanum, 8.2.XX. à		Gramen holostemum alpinum minimum 14.2. XLVI.
gramine Caryophyllato pratensi quomodo differat	ib.	Graminis hirsuti differentie quotnam dentur, 15.1. XLVI.
Gramen sylvaticum angustifolium spica alba, 8.2.XXI.		Gramen hirsutum latifolium minus juncea panicula, ib.
ubi reperiatur	ibid.	Gramen hirsutum capitulis psyllij 15.2. XLVI.
Gramen spicatum folio aspero, 9.1.XXI. quo nomine à Da-		Gramen hirsutum angustifolium majus 16.1. XLVII.
lechampio proponatur, ib. ubi proveniat	ibid.	Gramen spica subrotunda echinata, vel gramen echinato
Gramen Caryophyllatum nemorosum spica multiplici,		capitulo 16.2. XLVIII.
9.1. XXII.		Gramen spica plana echinata 16.2. XLIX.
Gramen Caryophyllatum montanum spica varia, 9.1.		Gramen montanum panicula miliacea sparsa 17.1. L.
XXIII. ubi reperiatur	ibid.	Gramen arundinaceum panicula miliacea 17.1. LI.

Gramen arundinaceum Sorghi panicula sparsa	17.2.LII.	Hieracium intubaceum flore luteo, ib.	X. alias Hieracium Aphacoides	ibid.
Gramen latifolium spica triticea compacta	18.1.LIII.	Hieracium intubaceum flore magno albedo	ib.	XI.
Gramen latifolium spica triticea divulsa	18.1.LIV. apriori	Hieracium proliferum falcatum	ib.	XII.
quomodo differat	ib.	Hieracium minimum falcatum	65.1.XIII.	
Gramen angustifolium spica triticea compacta	18.1.LV.	Hieracium montanum rapifolium	ib.	XIV.
Gramen angustifolium, spica tritici mutica simili,	18.2.LVI.	Hieracium montanum folijs dentatis flore magno, ibi-	dem XV.	
Gramen spica secatina, 18.2.LVII.	ubinam proveniat	Hieracium ramosum magno flore	65.2.XVI.	
ibid.		Hieracium alpinum non laciniatum flore fusco, ib.	XVII.	
Gramen spica brizae majus, 19.1.LVIII.	ubi reperitur	Hieracium hortense non laciniatum floribus atropurpu-	rascentibus	ib.
ibid.		Hipparis locustis, 25.1.IV.	ubinam locorum proveniat, ib.	
Gramen spica brizae minus, ibid.	LIX.	Hippomarathrum Creticum, 76.1.	ubinam locorum repe-	riatur
Gramen loliaceum latifolium spica angustiore, ib.	LX.	Holostium sive Leontopodium Creticum	98.2.	ubinam
fit simile	ibid.	proveniat	ibid.	
Gramen loliaceum minus, spica simplici	ib.	LXI.	Horminum Syriacum, 114.1.I.	alias Aman vocatur
Gramen loliaceum minus supinum, spica multiplici, ibi-	dem LXII.	Horminum angustifolium laciniatum	114.2.II.	ubi prove-
Gramen maritimum panicula loliacea	ib.	LXIII.	niat	ibid.
Gramen montanum avenaceum locustis rubris,	20.1.	LXXXI.	Horminum minus album Betonica facie, 114.2.III.	ubi
LXXXI.		nascatur	ibid.	
Gramen avenaceum lenuginosum glumis rarioribus	20.2.	LXXXII.	Hyacinthus minimus maritimus, 26.1. & 2.	ubinam repe-
Gramen glumis varijs	21.1.	LXXXIII.	riatur	ibid.
Grass Poley	108.2.	Hyoscyamus Creticus luteus major, 92.1.	quibus locis pro-	veniat
		ibid.	Hypericum numularia folio	130.2.

H.

H Alimus minor	59.1.	Hyssopus latifolius	107.2.	ejus species	ibid.
Hasenbrot	4.2.	IX.	Hyssopifolia sive Gratiola minor, 108.1.	folijs variat, ibid.	
Helichryson Orientale	123.1.		itemq; floribus, ib.	ubi nascatur	108.2.
Helychryso sylvestris flore oblongo similis	123.2.	ubi nascatur	ibid.		
Hesperis sylvestris flore parvo, 103.1.1.	ubinam colligatur	ibid.	Hyssopoides, ib.	alias Halimum aquaticus	ibid.
Hesperis sylvestris Hieracij folijs hirsuta, 103.1.II.	ubi proveniat	ibid.			
Hieracium dentis leonis folio hirsutiae asperum minus, 63.1. & 2. I.			I.		
Hieracium minus glabrum	63.2.II.		J Acea nigra angustifolia vel Lithospermi arvensis folijs,	127.1.1.	ubi observata, ib.
Hieracium dentis leonis folio obtuso minus	ib.	III.	Facea integrifolia humilis	127.2.1.	ubi proveniat, ib.
Hieracium dentis leonis folio floribus parvis	ib.	IV.	Facea Austriaca repens	ibid.	
Hieracium dentis leonis folio bulbosum	63.2.V. & 64.1.		Facea capite longis aculeis spinoso, 127.2.III.	à Facea montana echinato capite est diversa	128.1.III.
Hieracium tomentosum Hispanicum	64.1.VI.		Facea laciniato Sonchi folio, sive Facea latifolia purpurea capitulo spinoso, 128.1.IV.	alias centaurium maritimum	ibid.
Hieracium maximum asperum Chondrilla folio, 64.1. & 2. VII.			Facea montana incana aspera capitulis hispida	128.1.V.	
Hieracium alpinum angustissima oblongoq; folio, ibi-	dem VIII.		Facea montana candidissima Stabe folijs	128.2.VII.	
Hieracium alpinum pumilum Chondrilla folio, ibi-	dem IX.		Facea montana incana laciniata capitulo hispido, ib.	VI.	
			Facea tomentosa capitulo spinoso, 129.1.VIII.	ubi colligatur	ibid.
			Facea Babylonica	ib.	IX.
			Jacobaea maritima sive Cineraria latifolia	69.1.I.	
			Jaco-		

- Jacobaea rotundifolia incana*, 69. 2. II. ubi reperitur
ibid.
- Jacobaea alpina folijs rotundis serratis*, 70. 1. & 2. ubi proveniat
ib.
- Funci differentiae quotnam* 21. 2.
- Funcus acutus maritimus caule triangulo*, 22. 2. I. ubi reperitur
ibid.
- Funcus exiguus montanus mucrone carens*, ibid. II. ubi proveniat
ib.
- Funcus inutilis, sive Chamaeschenos*, 22. 2. III. ubi crescat
ibid.
- Funcus acumine reflexo alter* ib. IV.
- Funcus acumine reflexo trifidus*, ibidem V. ubi reperitur
ibid.
- Funcellus capitulis equiseti fluitans*, 23. 1. VI. ubi proveniat
ibid.
- Funcus alpinus capitulo lanuginoso*, 23. 2. VII. quo loco reperitur
ibid.
- Funcus alpinus bombycinus*, ibidem VIII. ubi loci proveniat
ibid.
- Funcus floridus minor* ib. IX.
- K.
- K**ali minus villosus, 133. 1. I. cum figura kali albi Dodonaei quomodo conveniat, ibid. ubi reperitur ib.
alias kali hirsutum folijs Spergula ibid.
- Kali folio gramineo*, 133. 1. II. ubi nascatur, 133. 2. ad Anthylloidem Thaly accedere videtur ibid.
- L.
- L**aetuca folio oblongo acuto, 60. 1. I. cui sit similis
ibid.
- Laetuca Italica laciniata* ib. II.
- Lamium peregrinum Scutellaria dictum*, 110. 2. ubinam copiose proveniat
111. 1.
- Lapathum maritimum foetidum* 56. 1.
- Lappa rosea*, 102. 2. à vulgata quomodo differat, ibid. apud
Lipsenses frequenter reperitur ib.
- Lathyrus angustissimo folio* 148. 2.
- Lenticula palustris latifolia punctata* 153.
- Leucoium luteum magno flore*, 102. 1. à vulgari, Keiri dicto, quomodo differat, ibidem, quo tempore anni floreat, ibidem.
- Leucoium luteum serrato folio* ib. II.
- Leucoium luteum sylvestre hieracifolium*, ib. III. ubi reperitur
ibid.
- Leucoium album odoratissimum folio viridi*, 102. 2. IV. hoc per aliquot annos durat, si in cella asserveretur ibid.
- Leucoium minimum Creticum* ib. V.
- Leucoium maritimum minimum*, 103. 1. VI. ubi locorum reperitur
ibid.
- Leconarcissus*. Vide *Pseudonarcissus*
- Libanotis latifolia*, aquilegia folio, 83. 2. I. aroma & aristolochiam sapore redolet, ib. alias nomine Sefeli Aethiopici folio aquilegia appellatur 84. 1. I.
- Libanotis latifolia minor semine crispo*, ibid. II. alias *Cofum amarum semine crispo* ibid.
- Ligusticum sive Siler montanum angustifolium* 85. 2.
- Ligustrum myrtifolium* 158. 2. I.
- Ligustrum foliis laciniatis* ibid. II.
- Lilium convallium latifolium* 136. 2. II.
- Limonium maritimum minus foliolis cordatis*, 99. 2. I. quibus locis reperitur
ibid.
- Limonium maritimum minimum*, ib. II. ubinam loci proveniat
ibid.
- Linaria Americana parvo flore* 106. 2. II.
- Linaria latifolia tryphylla*, ib. III. alias *Linaria latifolia Valentina* ibid.
- Linaria capillaceo folio erecta flore odore*, 106. 2. IV. quibus locis proveniat, ib. eadem quoruplex ib.
- Linaria arvensis carulea erecta*, 107. 1. V. dupli flore conspicua alio in agris Lusatia, alio ad montem Cetium, ib.
- Lupinus caruleus major villosus* 148. 1.
- Lupinus minimus* 148. 2.
- Lychnis auricula urfi facie*, 103. 2. I. quibus alijs nominibus vocetur
ibid.
- Lychnis sylvestris minima exiguoflore*, ib. II. ubi reperitur
ibid.
- Lyfimachia hirsuta siliquosa parvo flore* 116. 1. I.
- Lyfimachia minor* ib. II.
- Lyfimachia Chamenerion dicta alpina*, 116. 1. III. ubi proveniat
ibid.
- M.
- M**alva folio ficus 137. 1. I.
- Malva folio vario* ibid. II.
- Malva Americana* 137. 1. III.
- Marrubium palustre hirsutum tenuius lacinatum*, 110. 2. I. quo solo gaudeat
ibid.
- Marrubium album villosus*, 110. 2. II. ubi reperitur ib.
- Marrubium album crispum* ib. III.
- Melampyrum luteum linaria folio*, 112. 1. quo mense & loco floreat
112. 2.
- Melegueta sive grana Paradisi* 158. 1.
- Melilotus Hispanica folijs maculatis* 144.
- Mentha rotundifolia minor, seu flore globofo*, 109. 2. I. quibus locis gaudeat
ibid.
- Mentha radice geniculata*, 109. 2. II. alias *Mentha rubra*, 109. 2. III.

Ayuntamiento de Madrid

P.

- Papaver spinosum*, 93.1.II. qualem odorem referat, ib. quo
anni tempore floreat, ib. ejus semen ex Anglia primo,
nomine Figo del inferno, id est, Ficus infernalis, alla-
tum, ib. an Glaucium sit Dioscoridis ib.
- Perfoliata alpina latifolia minor*, 129.2.I. ubi reperiatur,
ibid.
- Perfoliata alpina angustifolia major*, sive folio anguloso,
129.2.II.
- Perfoliata alpina angustifolia media*, ib. III. ubi nascatur
ibid.
- Perfoliata alpina angustifolia minor*, 129.2.IV. ubi le-
gatur ibid.
- Perfoliata alpina angustifolia minima*, ib. V. inter Perfo-
liatam & *Bupleuron media*, 130.1. ubi reperiatur, ib.
- Perfoliata minor ramis inflexis* 130.1.VI.
- Perficaria angustifolia* 43.2.
- Pimpinella saxifraga tenuifolia* 84.2.I.
- Pimpinella sanguiforba inodora*, ibid. II. alias *Pimpinella*
minor Hispanica ibid.
- Pisum umbellatum* 147.2.
- Plantago maxima tota glabra* 97.2.I. ubi locorum repe-
riatur ibid.
- Plantago quinquenervia caulium summitate foliosa*, ib.
II. à vulgari quomodo differat, ibid. vulgaris ubi repe-
riatur 98.1.
- Plantago trinervia angustissimo folio*, 98.1.III. hac ad vias
maxime ad rudera, reperitur ibid.
- Plantago angustifolia paniculis lagopi*, 98.1.IV. ubi copio-
se proveniat ibid.
- Polium latifolium incanum Creticum*, 108.2. alias *Polium*
platiphyllum Cydoniense ibid.
- Polygonatum latifolium minus flore majore*, 136.2.I. ubi
proveniat ibid.
- Polygonatum latifolium perfoliatum Brasiliannum*, ib. II.
- Polygonum saxatile* 131.1.I.
- Polygonum Creticum thymi folio* ib. II.
- Polygonum littoreum minus flosculis spadiceo albican-
tibus*, 131.1.III. ibid.
- Polygonum portulacastrum* ibid.
- Polygonum minus lentifolium*, 131.1.IV. ubinam reperia-
tur 131.2.IV.
- Potamogeton racemosum angustifolium*, 101.1.I. alias tri-
bulum aquaticum minus ibid.
- Potamogeton gramineum ramosum*, ib. II. alias *Fontila-
parium gramineum* ibid.
- Potamogeton minimum capillaceo folio*, ib. III. ubi prove-
niat ibid.
- Potamogeton capillaceum, capitulis ad alas trifidis*, ib. IV.
& 101.2.
- Pseudonarcissus gramineo folio, sive Leuconarcissus esti-
vus* 27.1.II.
- Psyllium Indicum folijs crenatis*, 99.1.I. quo tempore flo-
reat ibid.
- Psyllium minus*, ib. II. quo mense floreat, 99.2. alias *Gottne*
rubrum & album ibid.
- Pulegium folijs nummularia* 109.1.
- Pulsatilla palustris* 94.1.I.
- Pulsatilla apij folio vernalis flore majore*, ib. II. & 94.2.II.
quo loco proveniat ibid.
- Pulsatilla apij folio vernalis flore minore*, 94.2.III. & quo
mense floreat ibid.
- Pulsatilla apij folio autumnalis*, ib. IV. quo loco, & mense
floreat ibid.
- Pulsatilla folio anemones secunda, vel subrotundo*, ibid. V.
- alias *Pulsatilla latifolia* ibid.
- Pyrola Alfinis flore major & minor, Europæa & America-
na*, 100.1. & 2. Europæam sub herba trientali *Valer.*
Cordus posuit, ib. & alij qualiter & quibus sub locis, ib.
- Pyrola Alfinis flore Brasiliano*, 100.2. ubinam reperta, ib.
& 101.1.

Q.

- Q** *Uercus maritima* quoduplex 154.1.
- Quinquesolium album minus*, 139.1. ubi colli-
gatur, 139.2.I.
- Quinquesolium album minus*, 139.2.II. ubi locorum repe-
riatur ibid.
- Quinquesolium montanum luteum erectum hirsutum*,
ibid. II.
- Quinquesolium similis enneaphyllos hirsuta*, ib. IV. ubi na-
scatur ibid.

R.

- R** *Anunculus montanus subhirsutus latifolius*, 96.1.VI.
quibus locis proveniat ibid.
- Ranunculus montanus lanuginosus folijs ranunculi pra-
tensis repentis*, ib. VII. ubinam reperiri soleat, 96.2.VI.
- Ranunculus saxatilis magno flore*, 96.2.VIII. quibus locis
crescat ibid.
- Ranunculus saxatilis folijs subrotundis* ib. IX.
- Ranunculus minimus saxatilis hirsutus*, ib. X. ubi prove-
niat ibid.
- Ranunculus villosissimus Monspeliciacus*, ib. XI. quibus locis
reperiatur ibid.
- Ranunculus nemorosus Anemones flore minor*, 95.1.I. à
vulgato quomodo differat ibid.
- Ranunculus rotundifolius repens echinatus*, ib. II. ubi pro-
veniat ibid.

T

Ranun-

I N D E X.

<i>Ranunculus palustris echinatus</i> , <i>ibid.</i> III. quibus locis gaudeat	<i>ibid.</i>	<i>Saponaria concava</i> Anglica, 103. 1. quo anni tempore, & in qua regione floreat, 103. 2. alias <i>Gentiana concava</i> dicta	<i>ibid.</i>
<i>Ranunculus grumosa radice folio ranunculi bulbosi</i> , 95. 2. IV.		<i>Scabiosa peregrina rubra</i> , 125. 2. I. alias <i>Scabiosa Indica</i> & <i>Clusio</i> dicta	<i>ibid.</i>
<i>Ranunculus geranii tuberosi folio</i> , <i>ib.</i> V. alias <i>Batrachium verum</i>	<i>ibid.</i>	<i>Scabiosa folio Sinapi sylvestris</i>	<i>ib.</i> II.
<i>Raphanus Creticus</i>	38. 2.	<i>Scabiosa prolifera folijs Gingidij</i>	126. 1. III.
<i>Raphanus aquaticus folijs in profundas lacinias divisis</i>	38. 2.	<i>Scabiosa prolifera quotuplex</i>	<i>ibid.</i>
<i>Raphanus aquaticus alter</i>	38. 1.	<i>Scabiosa prolifera fol. in latiores lacinias divisis</i> , 126. 1. III.	<i>ibid.</i>
<i>Rapistrum floribus Leucoij marini</i>	37. 1. I.	<i>Scabiosa montana dentis leonis folio</i> , 126. 2. IV. ubi reperitur	<i>ibid.</i>
<i>Rapistrum monospermon</i>	<i>ib.</i> II.	<i>Scabiosa stellata minima</i>	<i>ibid.</i> V.
<i>Rapunculus spicatus spica alba vel cinericea</i>	33. 1.	<i>Scabiosa argentea angustifolia</i> , 127. 1. VI. ubi proveniat	
<i>Rapunculus alpinus sive pyramidalis minor</i>	<i>ib.</i> 1.	<i>ibid.</i>	
<i>Rapunculus alpinus corniculatus</i>	33. 2. II.	<i>Scandrix Cretica major</i>	78. 1. & 79. 1. I.
<i>Reseda linaria folijs</i>	42. 1.	<i>Scandrix semine rostrato Italica</i>	78. 2.
<i>Reseda minor alba, quam Sesamoidem parvam Salman-ticensem Clusius vocat</i>	<i>ibid.</i>	<i>Scandrix Cretica minor</i> , 79. 1. II. quenam ejus varietas,	
<i>Reseda affinis Phyteuma</i>	<i>ibid.</i>	79. 2. II.	
<i>Ribes montana oxyacanthæ sapore</i>	160. 2.	<i>Scandrici quæ herba maxime quadret</i>	80. 2. I.
<i>Ribes quotuplex in Helvetiorum alpibus reperitur</i> , <i>ibid.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Scrophularia flore luteo</i>	112. 2. I.
ubi proveniat	<i>ibid.</i>	<i>Scrophularia folijs laciniatis</i>	113. 1. II.
<i>Rubia montana angustifolia</i> , 145. 1. I. ubinam proveniat		<i>Secale latifolia</i>	26. 2.
<i>ibid.</i>		<i>Scorodoti Cretica</i>	113. 2.
<i>Rubia pratensis levis acuto folio</i> , 145. 1. II. ubi reperitur		<i>Sedum tridactylites alpinum majus</i> , 131. 2. I. alias <i>saxifraga alba petrea</i> , <i>ib.</i> simile, sed folijs latioribus, & in ternas primum profundas lacinias divisis, <i>ib.</i> aliud cauliculo rotundo, semipalmari	<i>ibid.</i>
<i>Rubia quadrifolia rotunda levis</i> , <i>ib.</i> III. ubi crescat	<i>ib.</i>	<i>Sedum tridactylites alpinum minus</i> , 131. 2. II. ubi reperitur	132. 1. II.
<i>Rubia angustifolia spicata</i> , 155. 1. IV. ubi nascatur	<i>ibid.</i>	<i>Sedum montanum ericoides</i>	<i>ib.</i> III.
<i>Rubeola arvensis cerulea repens</i>	145. 2. V.	<i>Sedum alpinum ericoides ceruleum</i> , 132. 1. IV. ubi nascatur	<i>ibid.</i>
<i>Rubeola saxatilis</i>	<i>ib.</i> VI.	<i>Sedum saxatile hirsutum purpureum</i> , <i>ib.</i> V. ubi proveniat	
<i>Rubeola maritima aspera</i> , 146. 1. VII. ubi legatur	<i>ib.</i>	<i>ibid.</i>	
<i>Rubia cynanchica saxatilis</i> , <i>ib.</i> VIII. ubi proveniat	<i>ib.</i>	<i>Sedum saxatile atrorubentibus floribus</i> , <i>ib.</i> VI. ubi nonnihil altius excrescat	132. 2. VI.
S.		<i>Sedum saxatile variegato flore</i> , 132. 2. VII. ubi copiose proveniat	<i>ibid.</i>
<i>Salix alpina Pyrenaica</i>	159. 2. VI.	<i>Sedum alpinum foliolis crenatis asperis</i>	132. 2. VIII.
<i>Salix alpina angustifolia repens</i>	<i>ib.</i> V.	<i>Sedum arvense flore rubente</i> , <i>ib.</i> IX. ubi reperitur	<i>ib.</i>
<i>Salix fragilis</i>	159. 1. I.	<i>Serpentaria triphylla Brasiliiana</i> , 101. 2. ubinam reperitur	<i>ibid.</i>
<i>Salix oblongo incano folio</i>	<i>ib.</i> II.	<i>Serpillum latifolium subhirsutum</i>	108. 2.
<i>Salix subrotundo argenteo folio</i>	<i>ib.</i> III.	<i>Seseli montanum Cicutæ folio hirsutum</i>	85. 1. I.
<i>Salix humilis latifolia erecta</i>	159. 2. IV.	<i>Seseli pratense tenuifolium, sive Daucus pratensis tenuifolius</i>	85. 1. & 2. II.
<i>Salix saxatilis minima</i>	<i>ib.</i> VII.	<i>Seseli palustre lactescens</i>	85. 2. II.
<i>Salvia folio serrato</i>	113. 2. I.	<i>Sideritis folijs oblongis glabris</i>	111. 1. I.
<i>Salvia folio subrotundo</i>	<i>ib.</i> II.	<i>Sideris</i>	
<i>Salvia lanuginosa angustifolia</i>	113. 2. III.		
<i>Sanamunda viridis vel glabra</i> , 160. ubi colligatur	<i>ib.</i>		
<i>Sanicula montana minor</i> , 115. 1. I. quomodo variet, & ubi proveniat	<i>ibid.</i>		
<i>Sanicula alpina minima pilosa</i> , 115. 2. I. ubi reperitur	<i>ibid.</i>		
<i>ibid.</i>			

Sideritis alfine trixaginis folio, 111.2. II. ubi reperitur ibid.	41.2. I.	Tblaspi bifcutatum villosum flore calcari donato, 49.2. VIII.	ib. IX.
Sinapi parvum siliqua aspera	82.1.	Tblaspi fruticosum Leucoij folio latifolium	50.1. X.
Smyrnum peregrinum folio oblongo	ibid.	Tblaspi Alexandrinum	158.2.
Solanum tuberosum esculentum, 89.1. I. in Austriaca quale habetur, 90.1. I. odorem qualem referat	ibid.	Thymum inodorum	129.1. I.
Solanum somnificum secundum. ib. an veteribus cognitum	ib.	Trachelium. Vide Campanula foliis subrotundis.	ib. II.
90.2. hujus radicibus Indi panis loco utuntur	90.2. II.	Tragopogon folio sinuato	ib. II.
Solanum racemosum cerasorum forma	91.1. III.	Trifolium montanum purpureum folio acuto crenato,	140.1. I. quo anni tempore floreat, ib. & ubinam repe-
Solanum triphyllon Brasilianum	91.2. IV.	riatur	ibid.
Solanum Mexiocanum Jasminum Indicum dictum flore minore	62.2. I.	Trifolium montanum purpurascens folio obtuso crenato,	ibid. II.
Sonchus asper laciniatus Creticus	61.1. IV.	ibid. II.	Trifolium montanum lupulinum, 140.1. III. ubi nascatur
Sonchus asper subrotundo folio, ib. II. quæ ejus species 61.1. II.	ib. V.	ibid.	Trifolium capitulo spumoso lavi, ib. IV. quibus locis prove-
Sonchus lavis in plurimas tenuissimas lacinias divisus, ibid. III.	61.2. VI.	niat	ibid.
Sonchus angustifolius maritimus	24.2.	Trifolium capitulo spumoso aspero majus, 140.1. V. ubi re-	140.2.
Sonchus montanus lavis laciniatus minor	ib. V.	periat	ibid.
Sonchus villosus luteus minor, ib. VI. à quibusdam Hieracium tomentosum dicitur	24.2.	Trifolium capitulo spumoso aspero minus, 140.2. VI. ubi proveniat	ibid.
Sparganium minimum	83.1. I.	Trifolium capitulis Thymi, ib. VII. ubi nascatur	ib.
Sphondylium hirsutum folijs angustioribus, 83.1. I. à vul-	ibid.	Trifolium capitulo oblongo aspero	140.2. VIII.
gari quomodo differat	ib. II.	Trifolium cochleatum folio minuto obtuso fructu latiore	ib. IX.
Sphondylium alpinum parvum	83.1. & 2. III.	ib. IX.	Trifolium cochleatum polycarpon, 141.1. X. huic simile al-
Sphondylium alpinum glabrum	158.2.	terum, ib. quomodo ab invicem differat	ib.
Stryx liquida	141.1. XI.	Trifolium cochleatum echinatum minus	141.1. XI.
Sumach angustifolium, 158.1. ubinam provenire solet	ibid.	Trifolium fructu duro, spinis horrido, 141.2. XII. ubi legatur	ibid.
ibid.	70.1.	Trifolium folliculis corona similibus, ib. XIII. ubi prove-	ibid.
T Anacetum alpinum	ibid.	niat	Trifolium peltatum Creticum, 142.1. XIV. alias Trifolium
Telephium purpureum minus, 153.2. ubinam colliga-	ibid.	Trifolium peltatum Creticum odoratum	ibid.
tur	146.2. I.	Trifolium spinosum Creticum, 142.2. XV. alias Trifolium	143.1.
Teucrium alpinum inodorum magno flore, 116. ubi nasea-	47.1. I.	spinosum semper virens	143.1. XVI. quo anni tempore & loco
tur	47.2. II.	Trifolium stellatum, 143.1. XVI.	colligatur
Thalictrum angustissimo folio	47.1. & 2. III.	Trifolium globosum repens	143.2. XVIII.
Thalictrum minimum foetidissimum, 147.1. II. ubi repe-	48.1. IV.	Trifolium saxatile hirsutissimum, ibid. XIX. ubi legatur	ibidem.
riatur, ib. huic similis	ib. V.	ibidem.	Trifolium alpinum flore magno radice dulci, 143.2. XX.
Tblaspi vaccaria folio, Bursa pastoris siliquis	49.1.	quibus locis nascatur, ib. ejus radix quo sapore sit pre-	ibid.
Tblaspi vaccariae incano folio minus	49.2.	dit	Trifolium corniculatum minus pilosum, 144.1. XXI. ubi
Tblaspi villosum capillis hirsutis	49.2.	proveniat	ibid.
Tblaspi Creticum flore albo	ibid.	Trifolium corniculatum frutescens tenuissimis folijs, ib. XXII.	Trifo-
Tblaspi saxatile rotundifolium	49.1.		
Tblaspi alpinum folio parvo crenato, vel Tblaspi alpinum	49.2.		
minus capitulo rotundo	ibid.		
Tblaspi alpinum majus capitulis rotundis			
Tblaspi montanum incanum luteum			
Tblaspi alpinum repens, 49.1. VII. quomodo variet ratione loci			

I N D E X.

<i>Trifolium angustifolium repens</i> folliculis rotundis, 144. XXIII.	<i>Valeriana alpina</i> scrophularia folio, 87.1. IV. in quo cum
<i>Tussilago alpina</i> folio oblongo, 101.2. ubi locorum prove-	<i>Valeriana sylvestri</i> conveniat ibid. 87.2. V.
niat	<i>Valeriana alpina</i> minor
<i>Tithymallus incanus hirsutus</i> 133.2.1.	<i>ibid.</i> <i>Valeriana peregrina</i> purpurea albave, ib. VI. in quo cum
<i>Tithymallus</i> sive <i>Esula</i> exigua folijs obtusis, ib. II. ubi re-	<i>Nardo montana</i> conveniat, 88.1. VI. alias <i>Valeriana</i>
periatur	<i>Sicula</i> , ibid. item <i>Valeriana Indica</i> Imperati, & <i>Nar-</i>
<i>Tithymallus</i> exiguus saxatilis, 133.2. ubi proveniat	<i>ibid.</i> <i>us Cretica</i> , tandemq, <i>Tripolium</i> ibid.
V.	<i>Valeriana rubra</i> angustifolia 88.2. VII.
V <i>aleriana palustris</i> major profunde laciniata, 86.2.	<i>Verbascum</i> folijs rotundis flore blattariae 114.2.
I. in quo <i>Valeriana</i> vulgari conveniat	<i>ib.</i> <i>Verbena</i> nodiflora 125.1.
<i>Valeriana palustris</i> inodora parum laciniata	<i>Veronica alpina</i> bellidis folio hirsuta, 116.1. I. ubi reperi-
<i>Valeriana alpina</i> prima	<i>ib.</i> <i>atur</i> 116.2.
	<i>ib.</i> <i>Vicia Onobrychidis</i> flore, 149.1. ubinam proveniat, ibi-
	<i>dem.</i>

F I N I S.

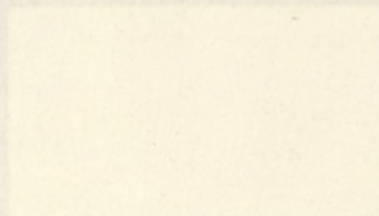

BIBLIOTECA HISTORICA MUNICIPAL

1200011231

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

